

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

တရားစီရင်ထုံးများ

ဗဟိုတရားစီရင်ရေးအဖွဲ့

စီရင်ချက်များ

၁၉၇၂ ခုနှစ်

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့၏ခွင့်ပြုချက်အရထုတ်ဝေသည်။

စီရင် ထုံးပြုစော့မှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

(အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံဘက်ဆိုင်ရာ)

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

**SPECIAL CRIMINAL COURTS' APPEAL COURT
(SPECIAL CRIMINAL COURTS APPELLATE
JURISDICTION) SUPREME COURT OF THE UNION**

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CRIMINAL CASES

			စာမျက်နှာ
ဂေကင်း၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၁
စိန်၊ မ၊ နှင့် ဦးခိုင်သန်း	၉
စိုးသိန်း၊ မောင်၊ ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၅
ဝင်းမောင် ဥး နှင့်	{ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၁။ ကိုလှမောင် ၂။ မအုံးကြည်	၂၀
သန်းထွန်း၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (မခင်နှင်းရီ)		၂၃

ကိုးကားသောမူခင်းများ

LIST OF CASES CITED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CRIMINAL CASES

စာမျက်နှာ

Puwa Ligan v. Chinnathan bi, ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ	
စီရင်ထုံးများစာ ၄၇ ကိုသဘောတူသည်	၁၉
ပြည်ထောင်စု နှင့် ကိုကျင်ငှက်၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး စာ၊ ၄၆	
ကို သဘောတူသည်	၂၅

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

CRIMINAL CASES

SUPREME COURT OF THE UNION

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေများ—

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး

ရာဇသတ်ကြီး

စီရင်ချက်တွင် ပါသည့်မှတ်ချက်—မည်သည့်အခါတွင် တရားရုံးချုပ်က ၎င်း၏ပင်ကိုယ် စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအရ ဝင်ရောက် စွက်ဖက် ဖျက်သိမ်းပေးခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦး၏ စီရင်ချက်တွင် ပါရှိသည့် မှတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ်က အထူးလိုအပ်သည့် ကိစ္စများ၌သာ ဖျက်သိမ်းပေးသည်။ သို့သော် စီရင်ချက်နှင့် အဆိုပါ မှတ်ချက်သည် သက်ဆိုင်မှုမရှိသည့် အခါတွင် သော်၎င်း၊ သူတပါးအား စပ်စွဲချက်များပါသည့် အခါတွင် သော်၎င်း၊ စီရင်ချက်မှ ယင်း မှတ်ချက်များကို ဖယ်ထုတ်၍ ရသည့်အခါတွင် သော်၎င်း၊ တရားရုံးချုပ်က ယင်း မှတ်ချက်များကို ဖျက်သိမ်းရန် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်သည်။ တရားရုံးတရားသည် အမှုသည်များကို သော်၎င်း၊ အခြားသူများကို သော်၎င်း စာရိတ္တကိုဖြစ်စေ၊ သိက္ခာကိုဖြစ်စေ၊ အပြုအမူကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်သည့် မှတ်ချက်များကို တရားမျှတမှု အတွက် လိုအပ်ပါက မှတ်ချက် ပြုနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ။ သို့ရာတွင် သုံးစွဲသည့်စကားလုံး များကို ရှေးချယ်ပြီးသတ်ပြုသုံးစွဲသင့်သည်။ သက်သေခံချက်များက အထောက်အကူ မပြုသည့် ပြင်းထန်သည့် မှတ်ချက်များ သုံးစွဲခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်သည်။ တရားစီရင်ရေးတွင် အထောက်အကူမပြုသည့် မသက်ဆိုင်သည့် မလိုအပ်သည့် တပါးသူအား ထိခိုက်စေမည့် မှတ်ချက်များ သုံးစွဲ တားသည်ကို တွေ့ပါက တရားရုံးချုပ်သည် ၎င်း၏ ပင်ကိုယ် စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအရ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်၍ အဆိုပါ မှတ်ချက် မျိုးကို ဖယ်ရှားဖျက်သိမ်းရန် အာဏာအပြည့်အဝ ရှိသည်။ ။

ဦးဝင်းမောင် နှင့်	{ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၁။ ကိုလှမောင် ၂။ မအုံးကြည် }	၂၀
-------------------	--	-------	-------	----

ခလေ့ထုံးတမ်းများ—ရိုးရာ အယူအဆအစွဲအလမ်းများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိခြင်း— ဥပဒေတခု အကောင်အထည် ဖော် ရာတွင် ပညာပေးလုပ်ငန်းသည် အရေးကြီးလှ၍ ပညာပေးရာတွင် မည်မျှအထိ လက်ခံလာပြီကို မျက်ခြေမပြတ် သတိမူသင့်ခြင်း—တရားစီရင်ရာတွင် ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်အပြင် ဒေသအလိုက် ခလေ့ထုံးတမ်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်မှုမျှတသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်နိုင်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ခလေ့ ထုံးတမ်းများသည် ဒေသအလိုက် ယဉ်ကျေးမှုအလိုက် ရိုးရာ အယူအဆအစွဲအလမ်းများနှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိကြပေသည်။ ဥပဒေတခုကို အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင်လည်း ပညာပေး လုပ်ငန်းသည် အလွန်အရေးကြီးလှ၍ ပညာပေးရာတွင် မည်မျှအထိ လက်ခံလာပြီဖြစ်သည်ကို မျက်ခြေမပြတ် သတိမူသင့်ပေသည်။ တရားစီရင်ရာတွင် ဥပဒေ။ ရည်ရွယ်ချက်အပြင် ဒေသအလိုက် ခလေ့ထုံးတမ်းများကို ဂရုမူ၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆုံးဖြတ် မှသာလျှင် မျှတသည့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

မောင်ဂေကင်း နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ

မယားစရိတ်—ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇၈ (၃) ၏ ဒုတိယခြင်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း—ယင်းပုဒ်မ ၄၇၈ (၃) အရတောင်းသောမယားစရိတ်အကြား များသည် မည်သည့်နေ့၌ ပေးရန်အချိန်ကျရောက်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမှုတမူကို မူလရုံး၌ ပထမတရားဆိုင်ကြရသည်။ မူလရုံးက အမိန့်ချမှတ်လိုက် သည့်အခါ၊ ထိုအမှုတွင် ၎င်းမူလရုံးကချမှတ်သော အမိန့်သည် ၎င်း အမှု၏အမိန့် ဖြစ်ပြီးလျှင် ထိုအမိန့်အရ အမှုသည်များ ရခိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များဖြစ်ပေါ်လာ ၏။ အကယ်၍ မူလရုံးကချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်လျှင် ထိုအမှုသည် ပြီးပြတ်ခြင်းမရှိ ဆုံးခမ်းတိုင် မရောက်ဘဲ အမှုသည်များ အယူခံရုံးတွင် ဆက်လက် ပြီး တရားဆိုင်ရပြန်သည်။ အယူခံရုံးကအယူခံလျှောက်လွှာပေါ်တွင် ချမှတ်သော အမိန့်သည်သာလျှင် အမှု၏ အမိန့်ဖြစ်လာ၏။ ထိုအယူခံရုံးအမိန့်အရ အမှုသည် များရခိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မူလရုံး၏ အမိန့်သည် အယူခံရုံး၏ အမိန့်နှင့်ရောပြွန်းသွား၏။ အကယ်၍ ထိုအယူခံ အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားလျှင်၊ ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်လွှာ ပေါ်တွင် ချမှတ်သောအမိန့် သည်သာလျှင် အမှု၏ အမိန့်ဖြစ်လာ၏။ ထိုပြင်ဆင်ရန် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ချမှတ်သော အမိန့်အရ အမှုသည်များရခိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏ အမိန့်များသည် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာပေါ်တွင် အပြီးပြတ် အမိန့်ချမှတ်သော ရုံး၏အမိန့်နှင့် ရောပြွန်းသွား၏။ ထို့ကြောင့် မယားစရိတ် အမှုတခုတွင်မူ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်မှ အယူခံဝင်ပြီး နောက် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားလျှင် တရားရုံးချုပ်က အမိန့် ချသည့်အခါ တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်သည်သာလျှင် ထိုမယားစရိတ် အမှု၏ အမိန့် ဖြစ်သဖြင့် ထိုတရားရုံးချုပ်က အမိန့်ချမှတ်သည့် အချိန်သည် မယားစရိတ်ပေးရန် ကျရောက်သောအချိန်ဖြစ်၏။

ပစိန် နှင့် ဦးခိုင်သန်း

လိမ်လည်မှုသည် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စကိုသာလျှင် အကျုံးဝင် မဝင်—ရာဇ သတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၅၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းနှင့်အကျုံးဝင်ရန်လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ—

ဥပဒေခေါင်းစဉ်သည် ထိုဥပဒေ၏ စကားရပ်များကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း—လက်ထပ်ယူပါမည်ဟု အမျိုးသားက အမျိုးသမီးအား အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူပြီး နောက် လက်ထပ်ရန် ငြင်းဆိုခြင်း—ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၇ အရ လိမ်လည်မှု မြောက်မမြောက် ။ ။ပြည်ထောင်စု နှင့် ကိုကျင့်ဝှက်၊ ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ ၄၆ အမှုစီရင်ထုံး၌ အမျိုးသားက အမျိုးသမီးကို လက်ထပ်ပါမည်ဟု အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူသဖြင့်၊ အမျိုးသမီး၌ ကိုယ်ဝန်ရှိလာသောအခါ လက်ထပ် ရန်ငြင်းဆိုခြင်းသည်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းအရ လိမ်လည်မှု မြောက်နိုင်သည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မောင်ကြည်ဝင်း နှင့် ပြည်ထောင်စု၊ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးစိုက်) ၏ ၁၉၇၀ ခု၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၃၃(ခ) ၌ ထိုကဲ့သို့ငြင်းဆိုခြင်းသည် ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ရာမရောက်၊ နစ်နာသူက တရားမကြောင်းဖြင့်သာ အရေးဆိုရန် အခွင့်အရေး ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ နှစ်ဦးထိုင်ခုံရုံးမှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များဖြစ်ရာ၊ အဆိုပါပြဿနာအပေါ် ဝိဝါဒ ကွဲပြားမှု မရှိရအောင် ယခုအမှုတွင် စုံညီခုံရုံးဖြင့် ကြားနာ စစ်ဆေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းနှင့် အကျိုးဝင်ရန် (က) တရားခံက တရားတယောက်အား လှည့်ဖြားခြင်း၊ (ခ) လှည့်ဖြားခြင်း ခံရသူက အရာတခုကို ပြုခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြုရန်ပျက်ကွက်ခြင်း၊ (ဂ) လှည့်ဖြားခြင်း မခံရခဲ့သော်၊ ထိုသူသည် ထိုအရာကို ပြုမည်မဟုတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြုရန်ပျက်ကွက်မည် မဟုတ်ခြင်း၊ (ဃ) တရားခံက ထိုသူအား တမင်သွေးဆောင်ခြင်းနှင့် (င) ထိုသူ၏ ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ပျက် ကွက်မှုကြောင့် ၎င်း၏ ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ ဂုဏ်သရေကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်း ကိုဖြစ်စေပျက်စီးနစ်နာစေခြင်း၊ အန္တရာယ် ဖြစ်စေခြင်း စသည့်အင်္ဂါရပ်များ ရှိရန် လိုပေသည်။ ။ အင်္ဂါရပ် (င) တွင် ပစ္စည်းကိုသာမက၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ဂုဏ်သရေ တခု ခုကိုပျက်စီး နစ်နာစေလျှင်၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေလျှင် လိမ်လည်မှု မြောက်သည်ဟု ဆိုထားသဖြင့်၊ လိမ်လည်မှုသည် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စသာလျှင် အကျိုး ဝင်သည် ဆိုခြင်းကို လက်ခံရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ ဥပဒေ တရပ်၏ ပုဒ်မတခုကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာ၌ ထိုဥပဒေရှိ ခေါင်းစည်းအား၊ ယင်း ဥပဒေအား ပြဋ္ဌာန်းရသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ခန့်မှန်းရာတွင် လမ်းညွှန်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်မည့် ဖြစ်သော်လည်း၊ ခေါင်းစည်းသည် ဥပဒေပါစကားရပ်၏ တစိတ် တဒေသ မဟုတ်သဖြင့် ဥပဒေ၏ စကားရပ်များမှာ ရှင်းလင်း ပြတ်သားနေလျှင်၊ ခေါင်းစည်းသည် ထိုဥပဒေ၏ စကားရပ်များကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ပေ။ ။ ဥပမာများတွင် လည်း ဥပဒေက ဆိုလိုသည့် အချက်အလက် အားလုံး မပါဝင်နိုင်။ သို့ဖြစ်ရာ၊ ပုဒ်မ ၄၁၅ သည် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ခေါင်းစည်းပါသော အခန်းအောက် တွင် ရှိသည့် အကြောင်းကြောင့် ပစ္စည်းနှင့်မပတ်သက်သော ဖြစ်မှုနှင့် လုံးဝ အကျိုးမဝင်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၁၅ အရ၊ လိမ်လည်မှုမြောက်သည်၊ မမြောက်သည် ဆိုသော ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အင်္ဂါငါးရပ်နှင့် ပြည့်စုံရန်လိုပေသည်။ ။ ထိုအင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိ မရှိ ဆိုသော ပြဿနာကိုမူ အမှုကိုလိုက်၍ ကြောင်းချင်းရာအပေါ် အခြေပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ။ ထို့ပြင် ကိုယ်ဝန် ရှိသည့်ကိစ္စ၊ ကိုယ်ဝန်မရှိသည့် ကိစ္စဟူ၍ ခွဲခြားထားရန်လည်း အကြောင်းမရှိဟု ယူဆသည်။ ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လက်ထပ်မည်ဟု လှည့်ဖြား သဖြင့်

ယုံကြည်ပြီး ကာမပေးအပ်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးသည် ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်စေ၊ စိတ်၌ဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေ၌ ဖြစ်စေ နှစ်နာ ခြင်းခံရပြီး ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းမှာ ယုံမှားဘွယ် မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမျိုးသားတဦးက အမျိုးသမီး တဦးကို လက်ထပ်ယူပါမည်ဟု အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူပြီးနောက်၊ လက်ထပ်ရန် ငြင်းဆိုခြင်းသည် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၇ အရလိမ်လည်မှု မြောက်နိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ တကယ်ပြစ်မှု မြောက်သည် မမြောက်သည်ကိုမူ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကြောင်းခြင်းကုအပေါ် သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ပြည်ထောင်စုနှင့် ကိုကျင့်ဝှက်၊ ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဝိရင်ထုံး၊ ၇၆ ကို သဘောတူသည်။

မောင်သန်းထွန်း နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (မခင်နှင်းရီ) ၂၃

အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေခြင်း—ပြစ်မှုထင်ရှားသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေခြင်း—ကြန့်ကြာခက်ခဲမှုရှိ မရှိ—တရားခံအပေါ် မျှတစေမှုရှိ မရှိ—တရားခံအတွက် အပြစ်ရှိကြောင်း သက်သေထူရန် လွတ်လပ်မျှတသော အခွင့်အရေးရှိသင့် မသင့်—အမှု၏ အကြောင်းရင်းရာထို့ကို သုံးသပ်ပြီးနောက်မှ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးရန်အတွက် ပြန်လည် စစ်ဆေးခြင်းသည် ကျင့်ထုံး နှင့် ညီ မညီ—ဥပဒေဟူသည် မျှတရသည်၊ တဖက်သတ် မလုပ်ရခြင်း။ ။ အယူခံ တရားလိုများအား မအူပင်မြို့ တတိယ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးမှ ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်းကာကွယ်ရေး အက်ဥပဒေ ၆ (၁) အရ၊ ဒဏ်ငွေကျပ် ၁၅၀ တပ်ရိုက်ခဲ့သည်ကို နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်က ပြစ်ဒဏ် သတ်မှတ်ပုံ မှန် မမှန်ပြဿနာပေါ်နေသည့် တွေ့ရှိ၍ ပြင်ဆင်မှုဖွင့်လှစ်ကာ သုံးသပ်ခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်မှုဖွင့်လှစ်၍ ကြားနာခဲ့သော ခုံရုံးက ပြစ်ဒဏ် ဝိရင် ထားခြင်းသည် ထောင်ဒဏ်မပါ မနေရ သတ်မှတ်ထားပါလျက် ဒေဒဏ်ကိုသာ သတ်မှတ် ထားခြင်းဖြင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် မကိုက်ညီ၍ အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ယင်း ဆုံးဖြတ်ချက်မှ အယူခံ ဝင်ရန် အခွင့်ထူးပေးပါမည့်အကြောင်း အယူခံတရားလို တို့က လျှောက်ထားခဲ့ရာ ပြန်လည် စစ်ဆေးခြင်းသည် ကျင့်ထုံးနှင့် ညီ မညီ၊ ကြန့်ကြာ ခက်ခဲမှုရှိ မရှိ၊ မျှတမှုရှိ မရှိစသော ဥပဒေပြဿနာက အကျယ်တဝင့် စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရန် လိုသဖြင့် အခွင့်ထူးပေးခဲ့သည်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားခံတို့တွင် အပြစ်ရှိသည်ဟု တရားရုံးချုပ် အဆင့်က ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ၊ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေဟူသည်း ညွှန်မည်ဆိုလျှင်၊ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးသည့် အနှစ်သာရမမြောက်၊ ထောင်ဒဏ်သတ်မှတ်ရန်ကိုသာ၊ အမှုသစ်ကို စစ်ဆေးမည့် ရုံးအား တာဝန်ပေးလိုက်သည့် အသွင် ဆောင်နေသည်။ အပြစ်ရှိသည်ဟူသော အထက်ရုံးမှတ်ချက်ဖြင့် ပြန်လည်စစ်ဆေးစေသော အမှုတွင် တရားခံတို့ ခခံချေပရန် မလွယ်။ တရားလိုက သက်သေထူခြင်း၊ တရားခံက ချေပခြင်းတို့သည် လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်မျှသာ ဖြစ်ချေမည်။ အဓိပ္ပါယ် မရှိပါ။ ထို့ကြောင့်သာ အမှန်တကယ် လိုအပ်၍ ပြန်လည်စစ်ဆေးစေသော အမှုများ၌ အထက်ရုံးများက စကားဦးသန်းခြင်း၊ ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ အရိပ်ပြခြင်းမပြုအပ်။ တရားမျှတ လွတ်လပ်သော တရားဝိရင်ခြင်းကို ဖြစ် သွန်းနိုင်စေရန် အထူး စောင့်စည်း ဆင်ခြင်ရသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မလိုလည်း အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေခြင်း မပြုအပ်။ ပြန်လည် စစ်ဆေးစေခြင်းဖြင့် ကြန့်ကြာခက်ခဲ တတ်သည်။ သက်သေများကို ရှာ

ငဖွ ခေါ်ယူရန်မလွယ် ဖြစ်တက်သည်။ အချိန်ကြာသဖြင့် သက်သေများသည် အချက်အလက်တို့ကို မေ့ပျောက်နေပြီ လည်း ဖြစ်တတ်သည်။ တရားခံများအဖို့ အခါခါ အစစ်ဆေးခံရသဖြင့် နှစ်နာတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မလွဲမရှောင်သာမ သာလျှင် အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးစေအပ်သည်။ အထက်ရုံးက အမှားကိုပြင်၍ အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သမျှကု ဆောင်ရွက်ပေးအပ်သည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ် ချက်။ ။ပြန်လည်၍ စစ်ဆေးစေသော အမှုသည် အမှုသစ်ဖြစ်သည်။ ထို့ ကြောင့် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း အခိပွယ် ပြည့်ဝလေအောင်၊ တရားလိုဖက်မှလည်း စွန့်ခွဲချက်ကို သက်သေထူ၍ ခိုင်မာစေရမည်။ တရားခံကလည်း စွပ်စွဲချက် မမှန် ကြောင်း ချေပ ခုခံ သက်သေပြနိုင်စေရမည်။ တရားရုံးကလည်း နှစ်ဖက်ထွက်ဆို ချက်တို့ကို ချိန်ဆ၍ စွဲချက်မှန်မမှန်၊ တရားခံ အပြစ်ရှိ မရှိကို လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်စေရမည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အမှုသစ် ပြန်လည် စစ်ဆေး ခြင်းကို မဆိုထားဘိ၊ ပြစ်ဒဏ်ကို တိုးမြှင့် ပေးပါရန်၊ နှစ်နာသူက ဖြစ်စေ၊ အစိုးရ ကဖြစ်စေ ပြင်ဆင်မှု တင်သွင်းလာလျှင်၊ သို့မဟုတ် အထက် ကြီးကြပ်ကွပ်က သော တရားရုံးက ပြင်ဆင်မှုနှင့်လျှင်၊ အဖွင့်ခံရသူ (တရားခံ)က မိမိတိုင်လုံးဝ အပြစ်မရှိပါ။ တရားသေလွတ်ထိုက်ပါသည်ဟု ပြန်လည်ချေပ လျှောက်လဲခွင့်ရှိ လာသည်။ ဥပဒေဟူသည် မျှတရသည်၊ တဖက်သတ် မလုပ်ရချေ။ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၉ ပုဒ်မခွဲ ၆ နှင့် *Purva Lingan v. Chinnathan bi* ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၄၇ ကို သဘောတူသည်။

မောင်စိုးသိန်း ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၁၅
ဥပဒေခေါင်းစည်းသည်၊ ထိုဥပဒေ၏ စကားရပ်ကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း		၂၃

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

(အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံဘက်ဆိုင်ရာ)

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

**SPECIAL CRIMINAL COURTS' APPEAL COURT
(SPECIAL CRIMINAL COURTS APPELLATE
JURISDICTION) SUPREME COURT OF THE UNION**

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CRIMINAL CASES

			စာမျက်နှာ
ချစ်၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၂၀
သန်းအောင်၊ ဦး၊ ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၃၃
အောင်ကြီး၊ ဦး၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၃၇

ကိုးကားသောမူခင်းများ

LIST OF CASES CITED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CRIMINAL CASES

စာမျက်နှာ

ခင်မြင့်၊ မ၊ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၁	၃၀
အမြတ်ခွန်မင်းကြီး၊ လက်ထောက်၊ နှင့် အောင်သိန်းကြူ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၆၂	၃၀
ဦးထွန်းအောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာ နိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၉၀	၃၀
အောင်ဝင်း၊ ဗိုလ်ကြီး (ကြည်း/၅၅၀၄) နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၂၉၅

၃၂

ညွှန်းချက်

INDEX

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CRIMINAL CASES

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေ—

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး။

ကျင့်ထုံးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မပြုမနေရသဘော သက်ရောက်သော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ခြင်း—တရား မျှတမှု ဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိလျှင် ထိုပျက် ကွက်မှုသည် ကုစား၍ ရနိုင်သည့်ပျက်ကွက်မှု ဖြစ်၍ အမှုတခုလုံး မပျက်ပြယ်ခြင်း၊ ယင်းသို့ ပျက်ကွက်မှုကြောင့် တရားခံ၌ ဥပဒေအခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးရပါမူ တရား မျှတမှု ဆိတ်သုန်းခဲ့သည်ဖြစ်၍ ၎င်းအပေါ် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကျင့်ထုံးနှင့်စပ်လျဉ်း သည့် မပြုမနေရ သဘော သက်ရောက်သော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်စေ ကာမူ တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိလျှင် ထိုပျက်ကွက်မှုသည် ကုစားရနိုင်သည့် ပျက်ကွက်မှုသာ ဖြစ်၍ အမှုတခုလုံး မပျက်ပြယ်ပေ။ သို့ရာတွင် ယင်းပျက်ကွက်မှုကြောင့် တရားခံ၌ ဥပဒေက ပေးထားသော အခွင့်အရေးကိုဆုံး ရှုံးရပါမူ ၎င်းအဘို့ တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၍ ၎င်းအပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထားခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။

ဦးအောင်ကြီး
ကြီးကြပ်ရေးမှူး၊ ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့
ကျောက်ဖြူမြို့ ။ } နှင့် { ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ
(ကျောက်ဖြူမြို့ ရာဘက်စက်ရှင်) ၃၇

တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားချက် များကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများကလည်း
လိုက်နာကြရန် ဖြစ်ခြင်း ၂၈

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၂၅၃ (၂) — ယင်းပုဒ်မအရ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားလို ပြသက်သေ အားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေး စေကာမူ တရားခံအပေါ် စွပ်စွဲ ချက်မှာ အခြေအမြစ်မရှိ ဟု မယူဆလျှင် တရားခံအား တရားရှင်လွှတ်နိုင်ခြင်း— ရည်ရွယ်ချက်မှာ အရေးကြီးသော သက်သေ အားလုံးကို စစ်ပြီးနောက် တိုက်ရိုက် မပတ်သက်သော အရေးကြီးသည့် သက်သေများကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေး သော်လည်း တရားခံအား မလိုအပ်ဘဲ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း ၊ စွပ်စွဲထားခြင်း မဖြစ်ရအောင် တရားရှင်လွှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၂၅၃ (၂) အရ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး သို့မဟုတ် အထူး တရား သူကြီးသည် တရားလိုပြ သက်သေအားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေးစေကာမူ တရားခံအပေါ် ပြုလုပ်ထားသည့် စွပ်စွဲချက်မှာ အခြေအမြစ်မရှိဟု ယူဆလျှင် အကျိုးအကြောင်းဖော်ပြပြီး တရားခံအား တရားရှင် လွှတ်နိုင်ပေသည်ရည်ရွယ် ချက်မှာ အရေးကြီးသည့် သက်သေအားလုံးကို စစ်ဆေးပြီးနောက် တရားခံသည် ပြစ်မှု ကျူးလွန်ကြောင်း မပေါ်ပေါက်လျှင် ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက် မပတ်သက်သော အရေး မကြီးသည့် သက်သေများကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေး သော်လည်း တရားခံအား မလိုအပ်ဘဲ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း၊ စွပ်စွဲထားခြင်းမဖြစ် ရအောင် တရားရှင်လွှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ။

၁။ ဦးသန်းအောင် } နှင့် { ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ
 ၂။ ဦးစိုးမောင် } (မောင်သောင်းစိန်) ၃၃

အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများ— ယင်းစီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာလေ့ လာ၍ လေးနက်စွာလိုက်နာရမည် ဖြစ်ကြောင်း တရားရုံးချုပ်က နိုင်ငံတဝှမ်းမှ တရားရုံးများသို့ ညွှန်ကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ခြင်း၊ —တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားချက်များကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများကလည်း လိုက်နာကြရန် ဖြစ်ခြင်း—တရားရုံး များသည် စီရင်ထုံးများကို လေ့လာ သုံးစွဲတတ်ဘို့ လိုခြင်း—အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏စီရင်ထုံးများ ရှိလျှင် အခြားစီရင်ထုံးများကို ကိုးကားရန်မလိုခြင်း— တရားရုံးချုပ်တိုင်းထိုင် တရားသူကြီး၏ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံး ကို တရားရုံးချုပ်က လိုက်နာရန်မလိုဟူသောမှတ်ချက်များမှာ မှားယွင်းချွတ်ချော် ရှိပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံ အဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကိုကောင်းစွာလေ့လာ၍ ၊ လေးနက်စွာလိုက်နာရမည်ဖြစ်ကြောင်းကို တရားရုံးချုပ်က နိုင်ငံတဝှမ်းမှ တရားရုံးများသို့ ညွှန်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားချက်များကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး များကလည်း လိုက်နာကြ ရန် ဖြစ်သည်။ ။ ဦးထွန်းအောင်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ၁၉၇၁ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၉၀ နှင့် လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး နှင့် အောင်သိန်း ကြူ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၆၂ တို့ကိုရည် ညွှန်းသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားရုံးများသည် စီရင်ထုံးများကိုလေ့ လာ သုံးစွဲတတ်ဘို့လိုသည်။ တွေးခေါ် ယူဆတတ်ရန်လည်းကောင်း၊ လမ်းညွှန်မှု ရနိုင်ရန်လည်းကောင်း စီရင်ထုံးများကို ဖတ်ရှုလေ့လာ ကောင်းသည်။ ။ သို့ရာ တွင်၊ မှုခင်းစစ်ဆေး စီရင်ရာတွင်၊ အချက်အလက်ကို ဦးစားထား ရမည်။ ဆီလျော်သမျှသော အချက်အလက် တို့ကို အပြည့်အစုံ ဖော်ထုတ်၍ မှတ်တမ်း တင်ရမည်။ အချက်အလက်များ ထင်ရှား လာသောအခါ၊ ဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်၍

သုံးသပ်ရမည်။ ဥပဒေသည် ထင်ရှားရှင်းလင်းလျက် ရှိလျှင်၊ စီရင်ထုံးကို ကိုးကားရန် ပင်မလိုချေ။ စီရင်ထုံးများကို ကိုးကားနိုင်မှ စီရင်ချက်ပီသသည်မဟုတ်။ မှန်ဘို့၊ ရှင်းလင်းဘို့၊ စီရင်ချက်ကို ခံယူရသူတို့ နားလည် သဘောပေါက်ဘို့က အရေးကြီးသည်။ မခင်မြင့်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ အယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၁ နှင့် အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၂၉၅ တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ လမ်းညွှန်မှု လိုလျှင်၊ စီရင်ထုံးကို ကိုးကားနိုင်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများရှိလျှင်၊ အခြားစီရင်ထုံးများကို ကိုးကားရန် မလို။ နိုင်ငံခြား စီရင်ထုံးများကိုမူ ကိုးကားခြင်း မပြုအပ်ချေ။ ဗဟုသုတ အလို့ငှါ ဖတ်ရှုကောင်းသော်လည်း၊ ၎င်းတို့ကို မှီငြမ်းပြုရန်ကား မလျော်ချေ။ နိုင်ငံတွင်း၌ ဖြစ်ပွားသော တမှုနှင့် အခြားတမှုပင် မတူနိုင်လျှင်၊ နိုင်ငံတွင်း၌ ဖြစ်ပွားသော အမှုနှင့် နိုင်ငံခြား၌ ဖြစ်ပွားသော အမှုသည်၊ တူညီနိုင်ဘို့ပို၍ပင် ခက်ခဲသေးသည်။ ထို့ပြင်၊ တည်ရှိသော ဥပဒေများသည်လည်း ထပ်တူညီကြသည်မဟုတ်ချေ။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ တရားရုံးချုပ်တရားထိုင်တရားသူကြီး၏ စီရင်ထုံး ကိုးကားရာတွင် လွှဲမှား ချွတ်ချော်ခဲ့ခြင်းကို အထက်ပါ မှတ်ချက်များဖြင့် ပြင်ဆင် လိက်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးကို တရားရုံးချုပ်က လိုက်နာရန် မလိုဟူသော မှတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သည်။

မောင်ချစ် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

(အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံဘက်ဆိုင်ရာ)

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

**SPECIAL CRIMINAL COURTS' APPEAL COURT
(SPECIAL CRIMINAL COURTS APPELLATE
JURISDICTION) SUPREME COURT OF THE UNION**

စာမျက်နှာ

စောလွင်၊ မောင် (ခေါ်) } နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ
မောင်လှသိန်း }

.... ၁

ညွှန်းချက်

INDEX

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့ (အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံဘက်ဆိုင်ရာ) နိုင်ငံတော်ဘုရားရုံးချုပ်

SPECIAL CRIMINAL COURTS' APPEAL COURT (SPECIAL CRIMINAL COURTS APPELLATE JURISDICTION) SUPREME COURT OF THE UNION

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေများ။

ရာဇဝတ်ကြီး။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ပထမအကြိမ် ညီလာခံ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ရာဇဝတ်
ပြစ်ဒဏ်များကို လျော့ပေါ့ပေးသော ကြေညာချက် အမှတ် ၈၇ - ယင်းကြေညာ
ချက်သည် ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် အလွတ်နေထိုင်သည့် ကာလနှင့် အကျုံးဝင် မဝင်။ ။
ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် လွတ်ထားခြင်းသည်၊ ထောင်ဒဏ်ကိုပယ်ဖျက်
ခြင်းမဟုတ်။ ခံဝန်ချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက် များဖြင့် အပြင်တွင် နေခွင့်ပြုထား
ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ပြစ်ဒဏ်ကို ကျခံရခြင်းမှ ဆင်းရဲ ထားခြင်းလည်း မဟုတ်။
ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် နေခွင့် ပြုလိုက်သူ တဦးသည် အစိုးရ က၊ အကျဉ်းစခန်း၌ ကြပ်မတ်
ထိန်းသိမ်းခြင်းကို မခံရစေကာမူ၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ၊ ကောင်းစွာ နေထိုင်ရန်
စောင့်ထိန်းနေရသည်။ ခံဝန်ချုပ်ပါ စည်းကမ်း ချက်များကို လိုက်နာနေရသည်။ ။
ခံဝန်ချုပ်ကို အာမခံ ပြုကြားသော အခြား ဂူများ ချိလျှင်လည်း၊ ယင်းဂူကပါ
ဝိုင်းဝန်း၍ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် နေသူကို ကူညီ စောင့်ထိန်းရန်၊ စည်းကမ်းချက်များကို
လိုက်နာကြောင်း စောင့်ကြည့်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ ခံဝန်ချုပ်နှင့် နေရသူတဦးသည်
လုံးဝ လွတ်လပ်သူ မဟုတ်သေး၊ ပြစ်ဒဏ်ကို တနည်းတဖွဲအားဖြင့် ခံစားနေရသူ
သာ ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ဤအမှုတွင် ကျွန်ုပ်တို့က မောင်စောလွင်အား
ခံဝန်ချုပ်နှင့် နေခွင့် ပြုစေရာ၌၊ မိမိ၏ အမြဲတန်း နေရမည့် နေရပ်ကိုခံဝန်ချုပ်၌
ဖော်ပြ ပြီးလျှင်၊ နေရပ်တွင် ရှိသော အနီးဆုံးပြည်သူ့ ရဲစခန်းသို့ တလတကြိမ်
သားရောက် သတင်းပို့ရမည် စသော စည်းကမ်းချက် များကို သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ။

ယင်းသို့ မှန်မှန်သတင်းပို့ကြောင်းကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာ တို့က ဤပုံသို့အစီရင်ခံ
 ရမည်ဟုကျွန်ုပ်တို့က ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ။ ။ထို့ကြောင့်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ
 ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြေညာချက်သည် မောင်စောလွင် ကဲ့သို့ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် ပြစ်မက်ကာလ
 အတွင်း အပြစ်၌ သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်း ချက်များ နှင့်အညီ နေထိုင်
 သူများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည်လည်း ကြေညာချက်၏ အကျိုးခံ
 စားခွင့်ရှိသည်ဟုဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ။

မောင်စောလွင် (ခေါ်) မောင်လှသိန်း နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၁-၄

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်ဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် နှင့် တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ
မောင်မောင်တို့ရှေ့တွင်၊

မောင်စောလွင် (ခေါ်) မောင်လှသိန်း

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၂

ဇူလိုင်လ :
ရက်။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ပထမ အကြိမ် ညီလာခံ အထိမ်းအမှတ် အဖြစ် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်
များကို လျော့ပေါ့ပေးသော ကြေငြာချက် အမှတ် ၈၇—ယင်းကြေညာချက်သည်
ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် အလွတ်နေထိုင်သည့်ကာလနှင့် အကျုံးဝင် မဝင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် လွတ်ထားခြင်းသည်၊ ထောင်ဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း မဟုတ်။
ခံဝန်ချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များဖြင့် အပြင်တွင် နေခွင့်ပြုထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ပြစ်ဒဏ်ကိုကျခံ
ရခြင်းမှ ဆိုင်းငံ့ထားခြင်းလည်းမဟုတ်။ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် နေခွင့် ပြုလိုက်သူ တဦးသည် အစိုးရက
အကျဉ်းစခန်း၌ ကြပ်မတ် ထိန်းသိမ်းခြင်းကို မခံရစေကာမူ၊ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ၊ ကောင်းစွာနေထိုင်ရန်
စောင့်ထိန်း နေရသည်။ ခံဝန်ချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာ နေရသည်။ ခံဝန်ချုပ်ကို
အာမခံပြုကြရသော အခြားသူများ ရှိလျှင်လည်း၊ ယင်းတို့ကပါ ဝိုင်းဝန်း၍ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် နေသူက
ကူညီစောင့်ထိန်းရန်၊ စည်းကမ်းချက် များကို လိုက်နာကြောင်း စောင့်ကြည့်ရန် တာဝန်ရှိသည်။
ခံဝန်ချုပ်နှင့် နေရသူ တဦးသည်၊ လုံးဝ လွတ်လပ်သူမဟုတ်သေး။ ပြစ်ဒဏ်ကို တနည်းတဖုံအားဖြင့်
ခံစား ခန့်ရသူသာဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ဤအမှုတွင်၊ ကျွန်ုပ်တို့က မောင်စောလွင်အား
ခံဝန်ချုပ်နှင့် နေခွင့်ပြုစေရာ၌၊ မိမိ၏ အမြဲတန်းနေရမည့် နေရပ်ကို ခံဝန်ချုပ်၌ ဖော်ပြပြီးလျှင်၊
နေရပ်တွင်ရှိသော အနီးဆုံး ပြည်သူ့ရဲစခန်းသို့ တလတကြိမ် သွားရောက် သတင်းပို့ရမည်စသော
စည်းကမ်းချက်ကို သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ မှန်မှန် သတင်းပို့ကြောင်းကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာတို့က
ဤရုံးသို့ အစီရင်ခံရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့က ညွှန်ကြားခဲ့သည်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁၀၁။

† ပုသိမ်မြို့၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၁၂၅ ၏ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု
အမှတ် ၂၅ တွင်၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့၌ချမှတ်ပြီး၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ
၂ ရက်နေ့တွင်အတည်ပြုအဖွဲ့က အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

မောင်စောလွင်

(၁)

မောင်လှသိန်း

နှင့်

ပြည်ထောင်စု

မြန်မာနိုင်ငံ။

ထို့ကြောင့် တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ကြေငြာချက်သည်၊ မောင်စောလွင်ကဲ့သို့ခံဝန်ချုပ်
ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ကာလအတွင်း အပြင်၌ သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များ နှင့်အညီ နေထိုင်သူ
များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည်လည်း ကြေငြာချက်၏ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည်ဟု
ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

အယူခံတရားလို၏အကျိုးဆောင်။ ။

အယူခံတရားခံ၏အကျိုးဆောင်။ ။ လက်ထောက်ရွှေနေချုပ်(၁) ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

ရုံးသဟာယ။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေဦးကျော်မြင့်။

တရားသူကြီးချုပ်ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။ မောင်စောလွင်သည်၊ မိမိကိုယ်
ကိုမိမိ “ မဒညတ အောင်နိုင် ” ဖြစ်သည်ဆိုကာ ပုသိမ်ခရိုင် အသုတ်မြို့၊ ဆန်စက်ပိုင်
အချို့ထံမှ ငွေ ၃၀ ကျပ် စီတောင်းယူသည်ဟုတွေ့ရှိကာ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးက လိမ်လည်
မှုဖြင့် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၂၀ အရ၊ ၎င်းအပေါ်ထောင်ဒဏ် ၄ နှစ်အပြစ်ပေးခဲ့သည်။

မောင်စောလွင်က၊ ဤရုံးသို့အယူခံင်ရာ၊ ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်သို့ လျော့ပေါ့
ပေးကာ၊ ယင်း ၃ နှစ်မှ ကျခံရန်ကျန်ရှိနေသေးသောကာလအတွင်း ကောင်းမွန်စွာ
နေထိုင်ပါမည်ဟု ကိုယ်တိုင်ခံဝန်ဖြင့် အလွတ်နေထိုင်စေရန်ကိုလည်း ဤရုံးကအမိန့်
ချမှတ်ခဲ့သည်။

ဤရုံး၏ အမိန့်အရ၊ ခံဝန်ကာလမှာ ၁၉၇၀ ခု၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့မှ ၁၉၇၁ ခု၊
ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့အထိဖြစ်သည်။

ယင်းကျန်ခံဝန်ကာလမကုန်ဆုံးမီ၊ ၁၉၇၁ ခု၊ ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့စွဲဖြင့်၊ တော်လှန်
ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ပထမအကြိမ် ညီလာခံအထိမ်း
အမှတ်အဖြစ်၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်များကိုလျော့ပေါ့ပေးသောကြေညာချက်အမှတ် (၈၇)
ကိုထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းကြေညာချက်အရ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသူများသည် ၎င်းတို့
အပေါ်သတ်မှတ်ထားသော ထောင်ဒဏ်၏ သုံးပုံတပုံကို၎င်းတို့ရရှိပြီးသောလျော့ချက်
များအပြင် လျော့ပေါ့ရရှိကြသည်။

မောင်စောလွင်သည်၊ ၁၉၇၀ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ခိုးမှုကျူးလွန်
ခဲ့သည်။ ယင်းပြစ်မှုအရ၊ တရားရုံးက ၎င်းအပေါ် ထောင်ဒဏ် (၉) လကျခံစေရန်
အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ခိုးမှုကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းသည် ခံဝန်ချုပ်ကာလအတွင်း ကျရောက်
သည်ဆိုလျှင်၊ ခိုးမှုကျူးလွန်ခြင်းဖြင့် ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်ပါမည်ဟုသေ ခံဝန်ချုပ်ကို
ဖောက်ဖျက်ရာကျမည်။ ဖောက်ဖျက်ခြင်းမြောက်လျှင် လိမ်လည်မှုအတွက် ကျွန်ုပ်တို့က

သတ်မှတ်ထားသော ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်၏ကျန်ကာလကို ဆက်လက်၍ကျခံရမည်။ သို့ရာတွင် ခိုးမှုကျူးလွန်ခြင်းသည် ခံဝန်ချုပ်ကာလကုန်ဆုံးပြီးမှ ဖြစ်ခဲ့သည်ဆိုလျှင်၊ ခံဝန်ချုပ်ကိုဖောက်ဖျက်ရာ မရောက်၊ ခံဝန်ချုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သော ထောင်ဒဏ်ကို ထပ်မံကျခံရန်မလို။

၁၉၇၂
မောင်စောလွင်
(ခ)
မောင်လှသိန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ပြဋ္ဌာန်းလျှော့ပေါ့ပေးသောအမိန့်သည်၊ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် မောင်စောလွင် အလွတ်နေထိုင်သည့်ကာလနှင့်ပါ အကျုံးဝင်သလောဟူသော ပြဿနာပေါ်ပေါက်လာသည်။ သို့အတွက် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏အမိန့်သည်ခံဝန်ချုပ်နှင့်အပြင်မှာနေစဉ်နှင့်ပါ သက်ဆိုင်သည်ဆိုလျှင်၊ ခံဝန်ချုပ်ကာလသည် ၁၉၇၀ ခု၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့မှစ၍ ၁၉၇၁ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကုန်ဆုံးပြီဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့ သတ်မှတ်ထားသော ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်မှ သုံးပုံတပုံကိုလျှော့၍ မောင်စောလွင်သည် ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်သာ ကျခံရမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ပေါ်ပေါက်လာသောပြဿနာပေါ်တွင်၊ ကျွန်ုပ်တို့အား လာရောက်ဘင်ပြုကူညီကြရန်၊ လက်ထောက်ရွှေနေချုပ်နှင့်တကွ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေကြီး ဦးကျော်မြင့်ကိုပါ ရုံးသဟာယအဖြစ်ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။

ရွှေနေချုပ်ကိုယ်စား လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော ဦးမျိုးထွန်းလင်းက၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြေညာချက်တွင်၊ ထောင်ဒဏ်ခံကျနေရသူများဟုသာဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရခြင်းမဟုတ်ပဲ အပြင်အပတွင် လွတ်လပ်စွာနေရသော သူများနှင့်မသက်ဆိုင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူလျှင်လည်း ရပါသည်။ တဖက်တွင်မူ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့်နေရသူတစ်ဦးသည် လုံးဝလွတ်လပ်သည်ကားမဟုတ်ပါ။ ခံဝန်ချုပ်၏စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာနေရပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏အမိန့်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုလျှင်၊ ယင်းကဲ့သို့ စည်းကမ်းချက်ဖြင့် နေရသူများပါ အမိန့်အကျိုးကိုခံစားစေသင့်သည်ဟု ယူဆပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

ရုံးသဟာယအဖြစ် အထူးဖိတ်ကြားထားသော တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီး ဦးကျော်မြင့်ကလည်း တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ အမိန့်သည်ခံဝန်ချုပ်ဖြင့်နေထိုင်သူများနှင့်ပါ သက်ဆိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသင့်ကြောင်း၊ သို့မှသာ ကြေညာချက်၏ အနှစ်သာရပြည့်ဝမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြသည်။

ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် လွတ်ထားခြင်းသည် ထောင်ဒဏ်ကိုပယ်ဖျက်ခြင်းမဟုတ်။ ခံဝန်ချုပ်ပါစည်းကမ်းချက်များဖြင့် အပြင်တွင်နေခွင့်ပြုထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ပြစ်ဒဏ်ကို ကျခံရခြင်းမှ ဆိုင်းငံ့ထားခြင်းလည်းမဟုတ်။ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့်နေခွင့်ပြုလိုက်သူ တဦးသည်။

မောင်စောလွင်
(၁)
မောင်လှသိန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အစိုးရက၊ အကျဉ်းစခန်း၌ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းခြင်းကို မခံရစေကာမူ၊ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ
ကောင်းစွာနေထိုင်ရန် စောင့်ထိန်းနေရသည်။ ခံဝန်ချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို
လိုက်နာနေရသည်။ ခံဝန်ချုပ်ကို အာမခံပြုကြရသော အခြားသူများရှိလျှင်လည်း၊
ယင်းတို့ကပါ ဝိုင်းဝန်း၍ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် နေသူကို ကူညီစောင့်ထိန်းရန်၊ စည်းကမ်းချက်
များကိုလိုက်နာကြောင်း စောင့်ကြည့်ရန်တာဝန်ရှိသည်။ ခံဝန်ချုပ်နှင့်နေရသူ တဦး
သည်လုံးဝလွတ်လပ်သူမဟုတ်သေး၊ ပြစ်ဒဏ်ကိုတနည်းတဖုံအားဖြင့် ခံစားနေရသူသာ
ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဤအမှုတွင် ကျွန်ုပ်တို့က မောင်စောလွင်အား ခံဝန်ချုပ်နှင့်
နေခွင့်ပြုစေရာ၌၊ မိမိ၏အမြဲတန်းနေရမည့် နေရပ်ကို ခံဝန်ချုပ်၌ ဖော်ပြပြီးလျှင်၊
နေရပ်တွင်ရှိသော အနီးဆုံးပြည်သူ့ ရဲစခန်းသို့ ၁ လတကြိမ်သွားရောက်သတင်းပို့
ရမည်သော စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ မှန်မှန်သဘင်း
ပို့ကြောင်းကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာတို့က ဤရုံးသို့ အစီရင်ခံ ရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့က
ညွှန်ကြားခဲ့သည်။

ထိုကြောင့်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြေညာချက်သည် မောင်စောလွင်
ကဲ့သို့ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ကာလအတွင်း အပြင်၌ သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်း
ချက်များနှင့်အညီ နေထိုင်သူများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည်လည်း
ကြေညာချက်၏အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ဤသို့ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် မောင်စောလွင်သည် ပြစ်မှုထပ်မံကျူးလွန်သောအခါ၌
ခံဝန်ချုပ်ကာလလွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ရမည်။ ခံဝန်ချုပ်ကာလအတွင်းသတ်
မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာခဲ့သောကြောင့် ခံဝန်ချုပ်ကာလ
လွန်မှ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းသည်ခံဝန်ချုပ်ကိုဖောက်ဖျက်ခြင်းမမည်။ ခံဝန်ချုပ်အရကျခံ
ရန် ပြစ်ဒဏ်မကျန်။ ဤအမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်လက်အယူခံရန်မလိုဟု ကျွန်ုပ်တို့
ဆုံးဖြတ်သည်။

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ
LIST OF CASES REPORTED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်
ရာဇဝတ်မှုများ
SUPREME COURT OF THE UNION
CRIMINAL CASES

	စာမျက်နှာ
ညွန့်ဝေ၊ ဦး၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (ဦးဝင်း) ၄၀

ကိုးကားသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES CITED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CRIMINAL CASES

မရှိ

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်မှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION
CRIMINAL CASES

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေများ။

ရာဇဝတ်ကြီး။

တရားခံ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်း—တရားခံ၏ တရားရုံး ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်သာမက ဆွေမျိုး တော်စပ်သည့်ပြင် တရားဥပဒေကို အထိုက်အလျောက် နားလည်သူအား တရားခံ၏ အကျိုးဆောင် အဖြစ်လိုက် ခွင့်ပြုခြင်းသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိ မရှိ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ မူလ ရုံးမှ ဦးစန်းမောင်သည် တရားခံ ဦးညွန့်ဝေ၏ တရားရုံး ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည် သာမက၊ ဦးညွန့်ဝေနှင့် ဆွေမျိုး တော်စပ်သည့်အပြင် တရားဥပဒေ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းကို အထိုက်အလျောက် နားလည်သူ တယောက်ဖြစ်၍ တရားမျှတမှုကို ရှေ့ရှုလျက် အမှန်ဘုရားကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အလို့ငှါ အထူးကိစ္စတရပ်အနေဖြင့် ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခွင့် ပြုခဲ့သည်။ ။ မူလရုံး၏ အမိန့်သည် တရားမျှတမှုကို ရှေ့ရှုလျက် ဆင်ခြင်တုံ တရားကို လက်ကိုင်ထားကာ ဦးစန်းမောင်အား သက်ဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခုအတွက် တရားခံ ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုး ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည့် အလျောက် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိဟုဆိုရပေမည်။ ။

ဦးညွန့်ဝေ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ(ဦးဝင်း) ၄၀

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်း နှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး
တို့ ရွှေတင်

မောင်ဂေကင်း

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၂
ဖေဖော်ဝါရီလ
၄ ရက်။

ဓလေ့ထုံးတမ်းများ—ရိုးရာ အယူအဆ အခွဲအလွန်များ နှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိခြင်း—ဥပဒေ တခု
အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင်၊ ပညာပေး လုပ်ငန်းသည် အရေးကြီးလှ၍၊ ပညာပေးရာတွင်
မည်မျှအထိ လက်ခံလာပြီကို မျက်ခြည်မပြတ် သတိမူသင့်ခြင်း - တရားစီရင်ရာတွင် - ဥပဒေ၏
ရည်ရွယ်ချက်အပြင်၊ ဒေသအလိုက် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်မှု
မျှတသည့်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်နိုင်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဓလေ့ထုံးတမ်းများသည်၊ ဒေသအလိုက်၊ ယဉ်ကျေးမှုအလိုက်၊ ရိုးရာအယူ
အဆ အခွဲအလွန်များနှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိကြပေသည်။ ဥပဒေတခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရာ
တွင်လည်း၊ ပညာပေး လုပ်ငန်းသည် အလွန်အရေးကြီးလှ၍၊ ပညာ ပေးရာတွင်၊ မည်မျှအထိ
လက်ခံလာပြီ ဖြစ်သည်ကို မျက်ခြည်မပြတ် သတိမူသင့်ပေသည်။ တရားစီရင်ရာတွင်၊ ဥပဒေ၏
ရည်ရွယ်ချက်အပြင်၊ ဒေသအလိုက် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို ဂရုမူ၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆုံးဖြတ်မှု
သာလျှင်၊ မျှတသည့်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အယူခံ တရားလိုအတွက်။

အယူခံ တရားခံအတွက်။ ။အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။မင်းတပ်မြို့ အထူး (ရာဘက်
စက်ရှင်) တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၁၁ တွင်၊ အယူခံ

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု - ၁၇၉။
† ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဘက်ကြီးမှု အမှတ် ၁၁ တွင်၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင်၊
မင်းတပ်မြို့အထူး (ရာဘက်စက်ရှင်) တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၂
မောင်ဂေကင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တရားလို မောင်ဂေကင်းအား၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၄ အရ၊ မှုပြစ်ထင်ရှားတွေ့ရှိ၍၊ အလုပ်ဖြင့်ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုစီရင်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်ကိုမကျေနပ်သဖြင့်၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးမြို့ရုံးထိုင်) သို့အယူခံ ဝင်ရောက်ခဲ့ရာ၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁၇၉/၁၉၇၀ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

အမှု၏အဖြစ်အပျက်မှာ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့တွင်၊ လွန်ခဲ့သောနှစ် ပေါင်းသုံးဆယ်ခန့်က ဖြစ်ပွားခဲ့သော လူသတ်မှုအတွက်၊ လျော်ကြေးပေးရန်၊ တောင် ပိုင်းချင်းတောင် မင်းတပ်ခရိုင် ရှစ်ရွာတွင်၊ ကီးပွေ၊ ကီးမန်နှင့် အယူခံတရားလို ဂေကင်းတို့ အငြင်းအခုံဖြစ်ရာမှာ၊ ကီးပွေမှာမြှားထိသေဆုံးပြီး အယူခံတရားလိုတွင် လည်း ဓါးဒဏ်ရာရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်ကိုမြင်သော ရှစ်ရွာ ရ-လ-က ဥက္ကဋ္ဌ ဦးထုံးလိန်းက၊ မင်းတပ် ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းတွင်၊ ပထမသတင်းပေး တိုင်တန်းချက်ကို ၁၉၇၁ ခု၊ ဧပြီလ ၈ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ရေးဖွင့်ခဲ့သည်။

မူလရုံးတရားသူကြီးက၊ သေသူကီးပွေနှင့် ၎င်း၏ညီ ကီးမန်တို့ကတဖက်၊ အယူခံ တရားလို မောင်ဂေကင်းကတဖက်၊ လူသတ်မှုလျော်ကြေးအတွက် အငြင်းအခုံဖြစ်စဉ်၊ မောင်ဂေကင်းက သံမြှားဖြင့်ပစ်ကြောင်း။ ထိုအခါညီကီးမန်က မောင်ဂေကင်းအား ဓါးဖြင့်ဝင်ရောက်ထိုးရာ မောင်ဂေကင်းက ဒုတိယအကြိမ် သံမြှားဖြင့် ကီးပွေကိုပစ် ကြောင်း စ-လ-က အတွင်းရေးမှူး ဦးထုံလိန်း (လိပြ-၁) နှင့် ရ-လ-က ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမန်းဖေ (လိပြ-၃) တို့ကမျက်မြင်သက်သေများအဖြစ် ထွက်ဆိုချက်ကို လက်ခံခဲ့သည်။ မူလ ရုံးတရားသူကြီးက၊ အယူခံတရားလိုအပေါ်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၀၄ ဖြင့်ပြစ်မှုထင်ရှား သဖြင့်၊ အလုပ်ဖြင့်ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် (ငါးနှစ်တိတိ) ကျခံစေရန်၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

အယူခံတရားလို မောင်ဂေကင်းက၊ မန္တလေးမြို့ရုံးထိုင် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်သို့ မြင်းခြံမြို့အကျဉ်းစခန်းမှ၊ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် အယူခံဝင်ခဲ့သည်။ အယူခံအကြောင်းပြချက်တွင်၊ ၎င်းသည်ယခုအပြစ်ပေးခံရသည့်မှုပြစ်အတွက် ရ-လ-က နှင့် စ-လ-က တို့၏ဆုံးဖြတ်ချက်အရ လျော်ကြေးငွေသား ၆၀၀ ကျပ်၊ နားဘက် (၈) ရံ တန်ဘိုး ၂,၈၀၀ ကျပ်၊ နွားနောက် ၁ ကောင်တန်ဘိုး ၄၀၀ ကျပ်၊ အစုစုတန်ဘိုးငွေ ၃,၈၀၀ ကျပ်ကိုလျော်ကြေးပေးခဲ့ရပြီးဖြစ်၍၊ နောက်ထပ်လျော်ကြေးငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ် ထပ်မံ တောင်းရာ ပေးစရာမရှိကြောင်း ပြန်ကြားရာတွင် မကျေမနပ်ဖြစ်၍ အမှုတိုင်တန်း ခံရကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင်အယူခံတရားလိုက၊ မိမိတွင်ဓါးဒဏ်ရာနှစ်ချက် လည်းရ၊ လျော်ကြေးငွေ ၃,၈၀၀ ကျပ်လည်း ပေးပြီးဖြစ်သည့်ပြင်၊ ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရသဖြင့် များစွာနစ်နာကြောင်းဖော်ပြပြီး အယူခံဝင်ခဲ့သည်။ အယူခံ လွှာဘင်၊ လျော်ကြေးပေးပြီးကြောင်း ဖော်ပြချက်ပါရှိသဖြင့်၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံး

မောင်ဂေကင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ချုပ်က၊ လျော်ကြေးပေးပြီးခဲ့ခြင်းမှန်ကန်ပါက ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ရာတွင် သက်ညှာ စရာအကြောင်းတရပ်အဖြစ် စဉ်းစားလိုက စဉ်းစားနိုင်ရန်၊ လျော်ကြေးပေးပြီး၊ မပြီး ကို၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၂၈ အရ၊ နောက်ထပ်သက်သေထွက်ချက်များကို ရယူ စေခဲ့ပါသည်။ ထိုသက်သေများ၏အစစ်ခံချက်အရအယူခံတရားလိုသည်။ လျော်ကြေး ငွေ ၃,၈၀၀ ကျပ်ပေးပြီးခြင်းမှာ မမှန်ကြောင်း၊ လျော်ကြေးပေးရန် စုဆောင်းဆဲဟူ သတင်းကြားရကြောင်းနှင့် မိမိတို့ဒေသတွင် လူသတ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရုံးတွင်မည် သို့ပင်ဆုံးဖြတ်စေကာမူ၊ တရားခံ၏ဆွေမျိုးသားချင်းများက၊ အသတ်ခံရသူ ဆွေမျိုး များအား လူသတ်မှုအတွက် လျော်ကြေးပေးရသည့် ထုံးစံတရပ်ရှိကြောင်းနှင့် လျော် ကြေးမပေးခဲ့လျှင် အသတ်ခံရသူများဘက်က သတ်သူဘက်မှ တယောက်ယောက်ကို ပြန်၍ဂလဲစားချေသည့် သဘော၊သပ်ရသည့်ထုံးစံရှိကြောင်း ထွက်ဆိုထားသည်။

လျော်ကြေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားလို၏ အယူခံလွှာတွင် ဖော်ပြထား သည့်အတိုင်း၊ လျော်ကြေးငွေ ၃,၈၀၀ ကျပ်ပေးပြီးခဲ့ပြီဟုဆိုခြင်းမှာ မမှန်ကြောင်းနှင့် အယူခံတရားလိုများက လျော်ကြေးပေးမည်ပြော၍ ငွေစုဆောင်းလျက်ရှိကြောင်း၊ စ-လ-က အတွင်းရေးမှူး ဦးထုံသိန်း (လိပြ-၁)၊ ဦးကီးမန် (လိပြ-၂)၊ သေသူ၏ညီ၊ ရ-လ-က ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမန်းဖေ (လိပြ-၃) နှင့်ဦးမန်ကီး (လိပြ-၄) တို့က ထွက်ဆိုကြ၍၊ ယင်းသို့စုဆောင်းခြင်းမှာလည်း မောင်ဂေကင်း ထောင်ကျပြီးသည့်နောက်ပိုင်းမှဖြစ် ကြောင်းထွက်ဆိုထားသည်။

အမှု၏ဖြစ်ရပ်အရာနှစ်ဦးနှစ်ဖက် အငြင်းအခုံဖြစ်ပွားခြင်းသည်၎င်း၊ အယူခံတရားလို က သံမြားဖြင့်ပစ်ခြင်းသည်၎င်း၊ အယူခံတရားလိုတွင် မီးဒဏ်ရာနှစ်ချက် ရရှိခြင်း သည်၎င်း အငြင်းမပွားချေ။ မူလရုံးမှ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၀၄ အရဖြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိ ခြင်းမှာလည်း မှန်ကန်ပေသည်။

ဖြစ်ပွားသောအရပ်မှာ၊ တောင်ပိုင်းချင်းတောင်၊ မင်းတပ်ခရိုင်အတွင်းရှိ၊ ရှစ်ရွာ တွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းဒေသတွင် နှစ်ပရိစ္ဆေဒကပင် အမြစ်တယ်ခဲ့သည့် ထုံးစလေ့တခုမှ လက်စားချေ လူသတ်မှုပင်ဖြစ်ပေသည်။ လူသတ်မှုတခု ဖြစ်ပွားလာပါက၊ အမှုအ ကြောင်းခြင်းရာအလိုက် လျော်ကြေးပေးရသည့် ထုံးစလေ့ရှိရာ၊ ယင်းသို့ မပေးပါက၊ နှစ်နာသူတို့ဘက်မှ လက်စားချေလူသတ်မှု ကျူးလွန်ကြ၍၊ ထိုမှသည်၊ ဘတပြန် ကျား တပြန်၊ အတို့အလွဲသတ်ဖြတ်ခြင်း ပြုလေ့ရှိကြသည်။ ယင်းစလေ့မှာလည်း၊ ကိုလိုနီ စနစ်အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားအရ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လစ်လျူရှုခံရသည့် ဒေသများတွင် ကြီးထွားအမြစ်တယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုလက်စားချေ လူသတ်မှုပျောက်ရေးအတွက်၊ ပြည်ထဲရေးဌာနဝန်ကြီး၊ ဗိုလ်မှူး ကြီးကျော်စိုး၊ ထိုစဉ်က အနောက်မြောက်ဘိုင်း စစ်ဌာနချုပ်တိုင်းမှူးဖြစ်ခဲ့သည့် ဗိုလ်

၁၉၇

မောင်ကောင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

မူးကြီး စိန်မြ၊ ချင်းရေးရာဦးစီးအဖွဲ့ဝင် ဦးဝမ်းသူဟာရှိန်းနှင့် တိုင်းမင်းကြီး ဦးခင်ညွန့်၊ ဒု-ညွှန်ကြားရေးမှူး (ပရ) ဦးလှညွန့်နှင့် မင်းတပ်ခရိုင်ဝန် ဦးကျော်တင့်တို့က၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင်၊ အနောက်မြောက်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တွင် ဆွေးနွေး၍၊ လက်စားချေ လူသတ်မှုများကို ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ အပြီး အပြတ် ဖြေရှင်းရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင်၊ “အောင်မေတ္တာစစ်ဆင်ရေး” ဟုအမည်ပေးထားသော၊ မဖွံ့ဖြိုးသေးသည့် ချင်းတောင်တန်းဒေသတွင်၊ တဦးနှင့်တဦး လက်စားချေ လူသတ်သည့်စနစ်ဆိုးကြီးကို မေတ္တာဆောင်၍ အောင်မြင်စွာပြီးပြတ် စေမည့် စစ်ဆင်ရေးတရပ်ကို ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ အနောက်မြောက်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ်၊ တိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး စိန်လွင်နှင့် ချင်းဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားရေး၊ ပြည်သူ့ရဲဝန်ထမ်းများ၏ ဆက်လက်ကူညီမှုဖြင့်၊ “အောင်မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေးသည် အရှိန်အဟုန်ကောင်းမွန်ခဲ့သည်။ ယင်းစစ်ဆင်ရေးတွင်၊ ၁၉၆၉ခု၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့ မတိုင်မီကဖြစ်ပွားခဲ့သော လက်စားချေ လူသတ်မှုများကို၊ ရပ်ရွာဓလေ့ထုံးစံနှင့်အညီ ဖြေရှင်းခွင့်ပေးခဲ့ရာ၊ နှစ်ပရိစ္ဆေဒများစွာက မြို့သိပ်ကျိတ်ခဲထားခဲ့ကြသည့် လက်စားချေလိုသည့် အာဇာတစိတ်များကို၊ အောင်တမန် ရပ်ရွာလူကြီးအဖွဲ့များ စေလွှတ် ဖြေရှင်းစေခဲ့ရာ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြီးပြတ်ခဲ့သောလူသတ်မှုပေါင်းမှာ မင်းတပ်နှင့် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်နှစ်ရပ်တွင် ၂၁၇ မှုဖြစ်ကြောင်းသိရှိရသည်။ “အောင်မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေး၏ အောင်မြင်မှုကြောင့်၊ လူသတ်မှုပေါင်း ၂၁၇ မှုအား၊ လျော်ကြေးဖြင့် ကျေအေးပြီးဆုံးသွားစေခဲ့သည်မှာ မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ယူဘွယ် အောင်မြင်မှုတရပ် ဖြစ်ပေသည်။

ယခုအမှုမှာ၊ ၁၉၇၀ ခု၊ ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့တွင်ဖြစ်ပွားသဖြင့် “အောင်မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရန်သတ်မှတ်သည့် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့နောက်ပိုင်းမှဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်၊ ဓလေ့ထုံးစံနှင့်အညီ ဖြေရှင်းခြင်းမပြုဘဲ၊ တရားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သတ်မှတ်သည့်ရက်ကျော်လွန်မှ ဖြစ်ပွားသဖြင့်၊ တရားရုံးမှ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ လက်ခံစစ်ဆေးပြီး၊ ပုဒ်မ ၃၀၄ ဖြင့်ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ရာ၊ တရားခံသည် ထောင်ဒဏ်ကို ခံစားနေဆဲတွင်၊ ကျန်ရစ်သည့် သားဖြစ်သူမောင်ကင်းမကီးက လျော်ကြေးပေးရန်၊ သေသူဘက်သို့ကမ်းလှမ်းပြီး၊ ငွေများစုဆောင်းနေကြောင်း၊ စ-လ-က အတွင်းရေးမှူး ဦးထိုလိန်း (လုံပြ-၁) ရ-လ-က ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမန်းဖေ (လုံပြ-၃) တို့၏ ထွက်ချက်အရ သိရှိရပေသည်။ ထို့ပြင် တရားခံအား တရားရုံးတခုခုက မည်သို့ပင်ဆုံးဖြတ်စေကာမူ၊ ၎င်းတရားခံနှင့်ပတ်သက်၍ ကျန်ရှိသောဆွေမျိုးများက လျော်ကြေးပေးရန်ထုံးစံရှိရာ လျော်ကြေးမပေးပါက အသတ်ခံရသူဘက်က၊ သတ်သည့်သူဘက်မှ တယောက်ယောက်ကို ပြန်၍ဂလဲစား

ချေသည့်သဘောဖြင့် သတ်သည့် ခလေ့ထုံးစံရှိကြောင်း စ-လ-က အတွင်းရေးမှူး ဦးထုံလိန်း (လိပြ ၁) ကထွက်ဆိုသည်။

မောင်ဂေကင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာ နိုင်ငံ။

လျော်ကြေးမရသေးသည့် လူသတ်မှုသည်၊ လက်စမသတ်ဟူသော ထုံးစံလေ့မှာ တောင်ပိုင်းချင်းတောင် မင်းတပ်နှင့် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်များတွင် တည်ရှိခဲ့သည့် အချက်ကိုရရှိပြီ၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။ ထို့ပြင် ခေတ်နှင့်မလျော်တော့သော ဂလုံးစားချေရမည်ဟူသည့် အစွဲအလန်းသည်၊ ချင်းတောင်အချို့ဒေသတို့၌ ကြွင်းကျန် နေသေးသည်ကိုသတိပြု၍၊ ပြစ်မှုထင်ရှားခြင်းကိုအရေးပြုကာ၊ ပြစ်ဒဏ်ကိုလျော့ပေါ့ ခဲ့သည့်၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် စီရင်ထုံးလည်းရှိခဲ့ပေသည်။ မဟွန်ဌေး နှင့် ပြည်ထောင် စုမြန်မာနိုင်ငံ (၁) ။

ခလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကချင် တောင်ပေါ်သားအချင်းချင်း ဖြစ် ပါးသည့် လူသတ်မှုတခုတွင် သက်ဆိုင်သူတို့ အမျက်ဒေါသလည်းပြေစေ၊ ရန်ကြေး လည်းကြေစေ၊ ရပ်ရွာပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စုစည်းရုံးညီညွတ်ရေးလည်းဖြစ်ထွန်း စေအောင်၊ အမှုကို ကချင်ခလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်စေရန်၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်က ထုံးပြုခဲ့သည့်သာမကလည်းရှိခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် နော်ခွန်ဇော်ဘာ (၂) ။

ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ရာတွင် ထားရှိရမည့်အနှုန်းပတ်သက်၍၊ မှုခင်းတရပ်ဖြစ်ပွားလာ၍၊ တရားစီရင်ရာတွင် ရပ်ရွာ၏ စည်းသုံးရေးနှင့် အသားတူမှုခင်းများ ပျံ့ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့ကို မျက်ခြည်မပြတ် ထားရှိရမည်ဖြစ်ပြီး၊ တရားစီရင်ရေး တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ဆုံးမပြုပြင်သည့်အနေနှင့် ထိုက်တန်သောပြစ်ဒဏ်ကို သတိ ကြီးစွာဖြင့် တိုင်းထွာသတ်မှတ်ရသည့်နည်းတူ အမှုကိုသင်္ခန်းစာတရပ်ဖြစ်စေ၊ အများ ပြည်သူအား ပညာပေးခြင်းကိုလည်း ပြုရမည်ဟု အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့က ထုံးတရပ်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ဆဲရယ် ၁ ပါ ဂ ဦး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၃) ။

လက်စားချေလူသတ်မှုသည်၊ တောင်ပိုင်းချင်းတောင်၊ မင်းတပ်ခရိုင်အတွင်းရှိ မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်များတွင် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသော အစွဲအလန်း တရပ်ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အစွဲအလန်းတရပ်ကို ခလေ့ထုံးတမ်းဟုခေါ်ကာမျှနှင့် ယင်းအစွဲအလန်းသည် ဝ.ရ.ဥပဒေ၏အာနိသင်ကို ရနိုင်မည်မဟုတ်၊ ခလေ့ထုံးတမ်း ဟူသမျှသည်လည်း တရားဥပဒေအာနိသင်ကြံသည်မဟုတ်။ တရပ်တရွာလူတစုက တချိန်တကာလတွင် ကျင့်သုံးရုံမျှနှင့်လည်း၊ ခလေ့ထုံးတမ်းအဆင့်ကို ရောက်သည်

(၁) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၆၃ (တရားရုံးချုပ်) ။
(၂) ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၄၁၇ (တရားရုံးချုပ်) ။
(၃) ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၁ (အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့) ။

၁၉၇၂

မောင်ကောင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

မဟုတ်။ အခွန်ရည်စွာ၊ ဒေသမှလူအများက နားလည်ကျင့်သုံးခဲ့၍ ကျူးလွန်ဖော်
ဖျက်လျှင် သတ်မှတ်သောပြစ်ဒဏ်များကို တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ တရားစီရင်ပေးသော
ခုံလူကြီးများကဖြစ်စေ ကျူးလွန်သူအပေါ် ချမှတ်ပေးလိမ့်မည်ဟု လက်ခံသိရှိထား
ကြသော ဓလေ့ထုံးတမ်းများသည်သာလျှင် တရားဥပဒေမြောက်သော ဓလေ့ထုံးတမ်း
များဖြစ်ကြောင်း အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့က ဆဲရယ် ၁ ပါ ၈ ဦး နှင့် ပြည်ထောင်
စုမြန်မာနိုင်ငံ (၃) အမှုတွင်၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၏ အင်္ဂါရပ်များကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး
ဖြစ်သည်။

လက်စားချေ လူသတ်မှုများမှာ၊ လူသတ်မှုဖြစ်ပွားခဲ့လျှင်၊ ကျူးလွန်သူနှင့် နှစ်
နာသူတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အကျေအလည်ညှိနှိုင်း၍ အပေးအယူပြုကာ၊ ဆုံးရှုံးမှုအတွက်
လျော်ကြေးပေးရသည့် မူပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းဆုံးရှုံးမှုအတွက် လျော်ရသည့်တာဝန်
ဝတ္တရားကို အလေးဂရုမပြု မထေမဲ့မြင်ပြုခဲ့လျှင်၊ လက်နက်အားကိုးပြီး ရန်ကြေးကို
တုံ့ပြန်ခြင်းပင်ဖြစ်စေသည်။ ယင်းသို့ရန်ကြေးတုံ့ပြန်ခြင်း၊ ဂလဲ့စားချေခြင်းသည်၊ လုပ်
အားဆုံးရှုံးမှု၊ မျိုးရိုးဂုဏ်ကိုထိပါး ငြိုးနှမ်းစေမှုအတွက်၊ လုံလောက်သည့်လျော်ကြေး
ရရှိစေရန် အာမခံချက်တမျိုးအဖြစ်၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ အသိအမှတ်ပြုထားသည့်
ပညတ်တမျိုးပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဤထုံးစံလေ့သည်၊ အခွန်ရည်စွာ တောင်ပိုင်းချင်း
တောင် အချိုဒေသများတွင် သုံးခဲ့ကြပြီး၊ လူအများကနားလည် သိရှိခဲ့ဘူးသည့်
ထုံးစံလေ့တရပ်ဖြစ်သည်။ ဤထုံးစံလေ့မျိုးရှိခြင်းကိုလည်း နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်မှ
စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးပြီးဖြစ်သော၊ မဟာန်ဒူး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၁)
အမှုတွင်အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပေသည်။

ဓလေ့ထုံးတမ်းများသည်၊ ဒေသအလိုက် ယဉ်ကျေးမှုအလိုက်၊ ရိုးရာအယူအဆ
အစွဲအလန်းများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဥပဒေတခုကို အကောင်အထည်
ဖော်ရာတွင်လည်း၊ ပညာပေးလုပ်ငန်းသည် အလွန်အရေးကြီးလှ၍၊ ပညာပေးရာတွင်
မည်မျှအထိ လက်ခံလာပြီဖြစ်သည်ကို မျက်ခြည်မပြတ် သတိမူသင့်ပေသည်။ တရား
စီရင်ရာတွင်၊ ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်အပြင်၊ ဒေသအလိုက် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို ဂရုမူ
၍ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆုံးဖြတ်မှသာလျှင် မျှတသည့်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ယခုအမှုသည်၊ “အောင်မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေးနောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်
ပြစ်မှုဖြစ်၍၊ “အောင်မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေး၏ အကျိုးကျေးဇူးကို မခံစားနိုင်ပေ။
သို့ရာတွင် ရက်သတ်မှတ်၍ “အောင်မေတ္တာ” ကိုရပ်ဆိုင်းကာမျှဖြင့်၊ နှစ်ပေါင်း
များစွာကပင် သိရှိနားလည်ပြီးဖြစ်သည့် ထုံးစံလေ့တရပ်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်
မဟုတ်။ ဆက်လက်၍ စည်းရုံးပညာပေးရန်လိုပေသေးသည်။ “အောင်မေတ္တာ” ၏
အောင်မြင်ချက်ကို ဆက်လက်တည်တန့်စေရန်၊ ယင်းကိုပညာပေး၍၊ အမှုအခင်း

များကို စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် သိမ်မွေ့စွာစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်အပ်ပေး
သေးသည်။ လိုအပ်ပါက “အောင်မေတ္တာ” ၏အဆက်၊ စစ်ဆင်ရေးမျိုးကို လုပ်အပ်
ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာတို့အား နှိုးဆော်လိုသည်။

ရုံးသဟာယအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးမျိုး
ထွန်းလင်းကလည်း၊ အချိန်မီ စေ့စပ်ကြေအေးပြီး လျော်ကြေးသတ်မှတ်ရာတွင် မပြီး
မပြတ်၊ “အောင်မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေးနှင့် အကျိုးဝင်ပြီး၊ အောင်တမန်လွှတ်၍
စေ့စပ်ဆဲအမှုများသည် သဘောရိုးနှင့် ကြန့်ကြာမှုရှိကြောင်း ထင်ရှားပါက၊ “အောင်
မေတ္တာ” ပြီးဆုံးရန်သတ်မှတ်သည့် ရက်ပင်ကျော်လွန်သွားသော်ငြားလည်း၊ “အောင်
မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေး၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားခွင့်ရရန်၊ သက်ဆိုင်သည့်တာဝန်ရှိ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အလေးအနက်ပြုစဉ်းစားသင့်ကြောင်း တင်ပြသည်။ ယင်းတင်ပြချက်မှာ
လက်တွေ့အားဖြင့် လက်စားချေ လူ့သတ်မှုများကို လျော့ပါးစေပြီး၊ ရွာသူရွာသားချင်း
ကြေကြေနပ်နပ်မေတ္တာမပျက် သောကကင်းစင်စွာ အတူတကွယှဉ်တွဲနေထိုင်သွားစေ
မည့်အခွင့်အလမ်းဖြစ်သဖြင့်၊ စေတနာမှန်ဖြင့် ကြန့်ကြာရသည့်၊ အောင်တမန်နှင့်
စေ့စပ်ဆဲအမှုများကို အချိန်တိုးပေးပါက၊ အကျိုးထူးပေမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထင်မြင်
ယူဆမိပေသည်။

ယခုအမှုတွင်၊ အယူခံတရားလိုအား၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၀၄ အရ၊ မူလရုံးက ပြစ်မှု
ထင်ရှားစီရင်ခြင်းသည် ခိုင်လုံမှန်ကန်သည်။ ယင်းပြစ်မှုအတွက် အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ်
၅ နှစ်သတ်မှတ်ချက်မှာလည်း သာမန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် သင့်တော်မျှတသည်။ သို့သော်
အယူခံတရားလိုသည်၊ ပြစ်ဒဏ်ကိုခံယူပြီးနောက်၊ မိမိနေရပ်သို့ပြန်ရောက် နေထိုင်လုပ်
ကိုင်ရန်မှာ၊ ထိုဒေသ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အယူအဆအစွဲအလမ်းများအရ သတ်မှတ်
ထားသည့် ထုံးစံလေ့များကို ရိုသေလေးစားလိုက်နာမှုသာလျှင် သင့်မြတ်စွာနေထိုင်
နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုထုံးစံလေ့မှာ၊ မိမိကျူးလွန်ခဲ့သည့် လူသတ်မှုအတွက်၊ မိမိကပင်
ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကဖြစ်စေ၊ အသတ်ခံရသူ၏ ဆွေမျိုးများအား
လျော်ကြေးပေးရသည့် ထုံးစံတရပ်ရှိနေသဖြင့်၊ ဂလဲ့စားချေခြင်း။ ထပ်မံမဖြစ်ပွားစေရန်
၎င်း၊ တဦးနှင့်တဦး မေတ္တာမပျက် ဝိုင်းဝန်းကူညီလုပ်ကိုင် နေထိုင်နိုင်စေရန်၎င်း
အယူခံတရားလိုအား၊ ထိုစေ့စပ်ဆဲတမ်းက သတ်မှတ်သည့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်
နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းပေးရန် လိုအပ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍၊ အယူခံတရားလိုအား မူလရုံးမှ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၄ အရ၊ ပြစ်မှု
ထင်ရှားစီရင်ခြင်းကို အတည်ပြု၍၊ ပြစ်ဒဏ်ကို အလုပ်ဖြင့်ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် (ငါးနှစ်)
အစား၊ အလုပ်ဖြင့်ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ် (သုံးနှစ်) ကျခံစေရန် ပြောင်းလဲအမိန့်ချမှတ်
လိုက်သည်။ ယင်းထောင်ဒဏ်မှ ချုပ်ရက် ၁၀၂ ရက်ကိုထုတ်နုတ်ရန်လည်းဖြစ်သည်။

၁၉၂
မောင်ကောင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်များကို လျော့ပေါ့ပေးသည့်အမိန့်
ကိုလည်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။

ရုံးသဟာယအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော၊ အစိုးရရှေ့နေကြီး ဦးမျိုးထွန်းလင်း
အားလည်းကောင်း၊ “အောင်မေတ္တာ” စစ်ဆင်ရေး အကြောင်းအချက်တို့ကို စု
ဆောင်းတင်ပြသော၊ မင်းတပ်ရုံးထိုင် ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီး ဦးမြအားလည်း
ကောင်း ကျေးဇူးတင်ကြောင်းမှတ်တမ်းတင်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးလှသင်း နှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်တို့ ရွှေတွင်

မဝိန်
နှင့်
ဦးခိုင်သန်း *

† ၁၉၇၂
ဖေဖော်ဝါရီလ
၅ ရက်။

မယားစရိတ်—ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) ၏ ဒုတိယခြွင်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်
ယူခြင်း—ယင်းပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) အရ တောင်းသော မယားစရိတ် အကြွေးများသည်
မည်သည့်နေ့၌ပေးရန်အချိန်ကျရောက်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမှုတူကို မူလရုံး၌ ပထမတရားဆိုင်ကြရာသည်။ မူလရုံးက အမိန့်ချမှတ်
လိုက်သည့်အခါ၊ ထိုအမှုတွင် ၎င်းမူလရုံးက ချမှတ်သော အမိန့်သည်၊ ၎င်းအမှု၏အမိန့် ဖြစ်ပြီးလျှင်
ထိုအမိန့်အရ အမှုသည်များ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အကယ်၍ မူလရုံးက ချမှတ်
သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်လျှင် ထိုအမှုသည် ပြီးပြတ်ခြင်းမရှိ၊ ဆုံးခမ်းတိုင်မရောက်ဘဲ အမှုသည်များ
အယူခံရုံးတွင် ဆက်လက်ပြီး တရားဆိုင်ရပြန်သည်။ အယူခံရုံးက အယူခံ လျှောက်လွှာပေါ်တွင်
ချမှတ်သော အမိန့်သည်သာလျှင် အမှု၏ အမိန့် ဖြစ်လာ၏။ ထိုအယူခံရုံးအမိန့်အရ အမှုသည်များ
ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မူလရုံး၏အမိန့်သည် အယူခံရုံး၏အမိန့်နှင့် ရောပြွမ်း
သွား၏။ အကယ်၍ ထိုအယူခံအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်ထားလျှင်၊ ပြင်ဆင်ရန်
လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ချမှတ်သော အမိန့်သည်သာလျှင် အမှု၏အမိန့်ဖြစ်လာ၏။ ထိုပြင်ဆင်ရန်
လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ချမှတ်သော အမိန့်အရ အမှုသည်များရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်
လာ၏။ မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏ အမိန့်များသည် ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာပေါ်တွင် အပြီးပြတ်
အမိန့်ချမှတ်သော ရုံး၏ အမိန့်နှင့် နှော့ပြွမ်းသွား၏။ ထို့ကြောင့်မယားစရိတ် အမှုတခုတွင်မူ
ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်မှ အယူခံဝင်ပြီးနောက် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်
ထားလျှင် တရားရုံးချုပ်က အမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်သည်သာလျှင် ထို
မယားစရိတ်အမှု၏ အမိန့် ဖြစ်သဖြင့် ထိုတရားရုံးချုပ်က အမိန့်ချမှတ်သည့်အချိန်သည် မယား
စရိတ်ပေးရန် ကျရောက်သော အချိန်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက် ။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးတင်ရီ။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးပြေသိန်း။

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာအမှတ် ၂၇၃ (ခ)။

† ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်သေးမှုအမှတ် ၂၁ တွင် ချမှတ်သော ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်
နေ့စွဲပါ ရန်ကုန်မြို့ (၇) ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုပြင်ဆင်မှု။

၁၉၇၂

မစိန်
နင်း
ဦးခိုင်သန်း။

တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်။ ။ ယခုအမှု ပေါ်ပေါက်လာပုံ အကျဉ်းချုပ်မှာ ရန်ကုန်မြို့ သတ္တမရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးမှု အမှတ် ၂၅ တွင် လျှောက်ထားခဲ့ရသူ ဦးခိုင်သန်းက လျှောက်ထားသူ မစိန်အား မယားစရိတ်တလ ၆၀ ကျပ် ပေးစေရန် ၁၉၆၆ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်အရဆိုလျှင် ဦးခိုင်သန်းက မစိန်အား ပေးရမည့်ငွေကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့မှစ၍ ရေဘွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို ၁၉၆၆ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်မှ ဦးခိုင်သန်းက အယူခံဝင်ခဲ့သည်။ အယူခံရုံးက ၁၉၆၉ ခု၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ချခဲ့သည်။ ဦးခိုင်သန်းက ဘဖန် တရားရုံးချုပ် တွင် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားပြန်ရာ တရားရုံးချုပ်က ၁၉၇၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၀ ရက် နေ့တွင် အပြီးပြတ် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

မစိန်သည် ၁၉၇၀ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် သတ္တမရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၌ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) အရ၊ လျှောက်ထားခဲ့သည်။ မူလရုံး က ပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) ခြင်းချက်အရ ပေးရန် အချိန်ကျရောက်သောနေ့မှ တနှစ်အတွင်း ငွေရရန် လျှောက်ထားသည့် ငွေအတွက်သာ ဝရမ်းထုတ်ပေးနိုင်သည် ဖြစ်သဖြင့် ၁၉၆၄ ခု၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့မှစ၍ ၁၉၇၀ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့အထိ ၅ နှစ်၊ ၁၁ လဖြစ်၍ ရရန်မယားစရိတ်ကြေးငွေ ၄,၂၆၀ ကျပ် အတွက် အမိန့်/ဝရမ်း မရရှိ နိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ၁၉၆၉ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့မှ ၁၉၇၀ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့အထိ ၁၂ လ အတွက် ၇၂၀ ကျပ် ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုငွေ ၇၂၀ ကျပ် မပေးဆောင် ပျက်ကွက်လျှင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) အရ၊ ထောင်ဒဏ် တလဘိဘိ ကျခံစေရမည်ဟုလည်း အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ မစိန်က ထို အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၃/၇၁ လျှောက်ထားခဲ့ရာ ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာကို ရာဘက်စက်ရှင် တရားသူကြီးက ပယ်ခဲ့သည်။

ဤပြင်ဆင်မှုတွင် ပေါ်ပေါက်သည့် ဥပဒေ ပြဿနာမှာ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) ၏ ဒုတိယခြင်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည်။

ပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) ၏ ဒုတိယခြင်းချက်တွင် ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

“ Provided further, that no warrant shall be issued for the recovery of any amount due under this section unless application be made to the Court to levy such amount within a period of one year from the date on which it became due.”

အထက်ဖော်ပြပါ ခြွင်းချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုခြွင်းချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် စေတနာကို ဦးပေလတ် နှင့် မပိုးဖြူ (၁)အမှုတွင် ဤသို့အကျယ်တဝင့် ဆွေးနွေးထား၏။

၁၉၇၂
မစိန်
နှင့်
ဦးခိုင်သန်း။

“The proviso was clearly enacted to prevent the person in whose favour an order for maintenance was made, from being negligent and allowing arrears to pile up until their recovery would become a hardship or an impossibility. It was not meant that a loophole should be given to the person against whom an order for maintenance was made to evade payment by preventing the service of process on him. In fact the proviso was evidently worded in the way it was, expressly to preclude the possibility of such an evasion. In a suit instituted by wife she applied for maintenance for four months. Since the husband could not be traced, the application was dismissed. She again applied for maintenance in arrears for fifteen months :

Held, that a warrant could be issued for the whole period and the order of maintenance for 15 months was correct.”

ယခုအမှုတွင် ။ပုဒ်မ ၄၈၈ (၃)အရ၊ လျှောက်တောင်းထားသော မယားစရိတ် အကြွေးများသည် မည်သည့်နေ့၌ပေးရန် အချိန်ကျရောက် ခဲ့သနည်းဟု ဆင်ခြင် သုံးသပ်သည့် အခါ၌ မစိန်က လျှောက်ထားချက်မှာ တရားရုံးချုပ်က ပြင်ဆင်မှုတွင် ၁၉၇၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့က မယားစရိတ်ငွေတလ ၆၀ ကျပ်ပေးရန် အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုတရားရုံးချုပ်၏ ၁၉၇၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သောနေ့၌ မယားစရိတ်တလ ၆၀ ကျပ်ကို ၁၉၆၄ ခု၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့မှစ၍ ရေဘွက်ပြီးပေးရန် အချိန်ကျရောက်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသ လော၊ ။ သို့မဟုတ် မူလရုံးက ၁၉၆၆ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ချမှတ် သည့်နေ့၌သာ ပေးရန် အချိန်ကျရောက်ခဲ့၍ ၎င်းနောက် အယူခံရုံးနှင့် တရားရုံးချုပ် တို့က အမိန့်များချမှတ်သော နေ့များသည် ပေးရန် အချိန်ကျရောက်သောနေ့ မဟုတ် ဟု ဆိုရမည်သော။

မူလရုံးဖြစ်သော ရာဇဝတ် ကရားသူကြီးက မယားစရိတ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ် သည့်အခါ၌ လင်ယောက်ျားသည် မယားစရိတ်ပေးရန် အချိန်ကျခဲ့၏။ မည်သူကမျှ

(၁) ၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ရာဇဝတ် ဥပဒေကျမ်း၊ စာ ၉၁-၉၂။

၁၉၇၂

မိန့်
နှင့်
ဦးခိုင်သန်း။

အယူခံမှု ပြင်ဆင်မှုများ မဘင်သွင်းခဲ့လျှင် ထိုမူလရုံး အမိန့်ချမှတ်သည့် အခါသည် သာလျှင် မယားစရိတ်ပေးရန် ကျရောက်သော အချိန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် တလ တခါလစဉ် လကုန်သည့်အခါ မယားစရိတ်ပေးရန် ကျရောက်ပြန်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ တဦးဦးက အယူခံဘက်လျှင် ထိုမူလရုံး၏ အမိန့်သည် အယူခံရုံး၏အမိန့်နှင့် ရောပြွမ်း သွားသည်။ တဖန်ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားကြလျှင် တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်တွင် မူလ ရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏အမိန့်များက ရောပြွမ်း (merged) သွားပြန်သည်။ မူလရုံး၏ အမိန့်မှ အယူခံဝင်လျှင် အယူခံရုံး၏အမိန့်နှင့် ရောပြွမ်းသွားသဖြင့် မူလရုံးအမိန့်သည် တသီးတခြား အာဏာ အာနိသင်တည်လျက် မရှိတော့ပေ။ ထိုနည်းတူစွာ ပြင်ဆင် မှုတွင် တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်တွင် မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏အမိန့်များ ရောပြွမ်း သွားသဖြင့် မူလရုံးအမိန့်နှင့် အယူခံရုံးအမိန့်များသည် တသီးတခြားအာဏာ အာနိသင် တည်လျက် မရှိတော့ပေ။

ဆီတီအေအမ် ချစ်တီးယား နှင့် ကိုရင်ကြီး (၂) အမှုစီရင်ထုံးတွင် အောက်ပါ အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

“The decree in the first instance was a decree of the District Court and against this decree the petitioners never appealed. It is, however, contended on their behalf that although they did not appeal, it was open to this Court on the appeal of Ma Thet Pon to alter the decree in their favour under the provisions of Rule 33 of Order 41 of the Code of Civil Procedure. In these circumstances, although the original decree was that of the District Court that decree must now be held to be merged in the decree of this Court and this Court is therefore the only Court which can grant the relief now claimed.

We are of opinion that this contention is correct.....”

အမှုတို့ကို မူလရုံး၌ ပထမတရားဆိုင်ကြရသည်။ မူလရုံးက အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည့် အခါ ထိုအမှုတွင် ၎င်းမူလရုံးက ချမှတ်သော အမိန့်သည် ၎င်းအမှု၏ အမိန့်ဖြစ်ပြီးလျှင် ထိုအမိန့်အရ အမှုသည်များ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အကယ်၍ မူလရုံးက ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်လျှင် ထိုအမှုသည် ပြီးပြတ်ခြင်းမရှိ ဆုံးခမ်း တိုင်မရောက်ဘဲ အမှုသည်များ အယူခံရုံးတွင် ဆက်လက်ပြီး တရားဆိုင်ရပြန်သည်။

(၂) အတွဲ ၇၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာ ၈၈ (၉၂)။

အယူခံရုံးက အယူခံ လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ချမှတ်သော အမိန့်သည်သာလျှင် အမှု၏ အမိန့်ဖြစ်လာ၏။ ထိုအယူခံရုံး အမိန့်အရ အမှုသည်များ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မူလရုံး၏ အမိန့်သည် အယူခံရုံး၏ အမိန့်နှင့် ရောပြွမ်းသွား၏။ အကယ်၍ ထိုအယူခံအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားလျှင် ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ချမှတ်သော အမိန့်သည်သာလျှင် အမှု၏ အမိန့်ဖြစ်လာ၏။ ထိုပြင်ဆင်ရန် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ချမှတ်သော အမိန့်အရ အမှုသည်များ ရပိုင်ခွင့် နှင့် တာဝန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏ အမိန့်များသည် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာပေါ်တွင် အပြီးအပြတ်အမိန့်ချမှတ်သောရုံး၏အမိန့်နှင့် ရောပြွမ်းသွား၏။ ထို့ကြောင့် မယားစရိတ် အမှုတခုတွင် မူလရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏အမိန့်မှ အယူခံ ဝင်ပြီးနောက် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားလျှင် တရားရုံးချုပ်က အမိန့်ချသည့်အခါ တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်သည်သာလျှင် ထိုမယားစရိတ်အမှု၏ အမိန့် ဖြစ်သဖြင့် ထိုတရားရုံးချုပ်က အမိန့်ချမှတ်သည့် အချိန်သည် မယားစရိတ်ပေးရန် ကျရောက်သော အချိန်ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ယခုအမှုတွင် တရားရုံးချုပ်က ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု ၁၁၅ (ခ)/၆၉ တွင် အမိန့်ချမှတ်သော ၁၉၇၀ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့၌ ၁၉၆၄ ခု၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့မှ ၁၉၇၀ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့အထိ ငွေကိုပေးရန် အချိန်ကျရောက်ခဲ့၏။ ထို ၁၉၇၀ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့ နောက်ပိုင်းကာလဘက်မှ တလကုန်တိုင်း ကုန်တိုင်း လစဉ် စရိတ်ပေးရန် အမိန့်ကျရောက်မည်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ သတ္တမရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၇၀ ခု၊ ရာသေးအမှုအမှတ် ၂၁ နှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ရာဘက်စက်ရှင် တရားသူကြီး၏ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ် ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၃ တို့တွင် ချမှတ်သော ၁၉၇၀ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့နှင့် ၁၉၇၁ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၁၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်တို့ကို ပယ်ဖျက်၍ တရားရုံးချုပ်၏ ၁၉၇၁ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်အရ၊ ငွေပေးရန် အမိန့်အတည်ပြုခြင်းကို ခွင့်ပြု၍ ထိုကြေးငွေ ၄,၂၆၀ ကျပ် ပေးဆောင်ရန်အတွက် အမိန့်ချမှတ်၍ မပေးလျှင် မူလရုံးက ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၈၈ (၃) အရ၊ ပစ္စည်းဖမ်းဝရမ်းထုတ်ပေးရန် ညွှန်ကြားသည်။ သို့သော် လျှောက်ထားခံရသူမှာ လခစား အလုပ်သမားဖြစ်၍ ဝရမ်းချက်ခြင်းမထုတ်ဘဲ လျှောက်ထားခံရသူက အရစ်ကျပေးဆောင်ခွင့် လျှောက်ထားလျှင် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော အရစ်ကျငွေကို ပေးဆောင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ပေးရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ပေးရန်ပျက်ကွက်လျှင် ပစ္စည်းဖမ်းဝရမ်း ထုတ်ရမည်။

၁၉၇၂
မစိန်
နှင့်
ဦးခိုင်သန်း။

တရားရုံးတရားသူကြီး၏ အမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မောင်ထွန်းဇော်နှင့် မမြိုင် (၃) အမှုစီရင်ထုံးတွင် ဤသို့ပါရှိသည်။

“The illegality in the Magistrate’s proceedings has not been noticed. It is that after he had ordered Maung Tun Zan to pay the amount in question, and after Maung Tun Zan had refused to pay it, the Magistrate straightaway ordered him to be committed to jail, although the first thing that must be done is to issue a distress warrant (section 488 (3), Criminal Procedure Code), and it is only for the whole or part of each month’s allowance that remains unpaid after the execution of the warrant that imprisonment may be awarded.”

“.....Maung Tun Zan should be called upon to pay these arrears. If the Magistrate is of the opinion that he has failed without sufficient cause to comply with the order, then the Magistrate should issue a distress warrant, and if that is ineffective, he may sentence the respondent to imprisonment.”

ထို့ကြောင့် ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် ထောင်ဒဏ်တလက်တိ ကျခံစေရန် မူလရုံး၏ အမိန့်သည် တရားဥပဒေနှင့် မညီညွတ်၍ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ဝရမ်းထုတ်ပြီးနောက် ဝရမ်းအကည်ပြုပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မယား ဖရိုက်အကြွေးပေးရန် ကျန်ခနသေးလျှင် ထောင်ဒဏ်အမိန့်ကို ချမှတ်နိုင်သည်ဟု ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

ဤပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာကို စရိတ်နှင့်တကွ ခွင့်ပြုသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြ ထားသည့်အတိုင်း မူလရုံး ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို ပြင်ဆင်လိုက်သည်။ ရှေ့နေခ ၅၁ ကျပ် သတ်မှတ်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အထူးရာဇဝတ် အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်း နှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး
တို့ရှေ့တွင်

မောင်စိုးသိန်း ပါ ၅

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၂

ဇနောင်စိလ
၃၁ ရက်။

အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း—ပြစ်မှုထင်ရှားသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေး
ခြင်း—ကြန့်ကြာ ခက်ခဲမှုရှိ မရှိ—တရားခံအပေါ် မျှတစေမှုရှိ မရှိ—တရားခံအတွက်
အပြစ်မရှိကြောင်း သက်သေထူရန် လွတ်လပ်မျှတသော အခွင့်အရေး ရှိသင့် မသင့်—အမှု၏
အကြောင်းချင်းရာတို့ကို သုံးသပ်ပြီးနောက်မှ အမှုကို ပြစ်ဒဏ် သတ်မှတ်ရန်အတွက် ပြန်လည်
စစ်ဆေးခြင်းသည် ကျင့်ထုံးနှင့် ညီ မညီ—ဥပဒေဟူသည် မျှတရသည် တဖက်သတ် မလုပ်ရ
ခြင်း။

အယူခံတရားလိုများအား မအူပင်မြို့ တတိယ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးမှ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း ကာ
ကွယ်ရေး အက်ဥပဒေ ၆(၁)အရ၊ ဒဏ်ဒုက္ခကျပ် ၁၅၀ တပ်ရိုက်ခဲသည်ကို နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်က
ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ပုံမှန်၊ မမှန် ပြဿနာပေါ် နေသည်ကိုတွေ့ ရ၍ ပြင်ဆင်မှု ဖွင့်လှစ်ကာ သုံးသပ်ခဲ့
သည်။ ပြင်ဆင်မှု ဖွင့်လှစ်၍ ကြားနာခဲ့သော ခုံရုံးက ပြစ်ဒဏ် စီရင်ထားခြင်းသည် ထောင်ဒဏ်
မပါ မနုရ သတ်မှတ်ထားပါလျက် ငွေဒဏ်ကိုသာ သတ်မှတ်ထားခြင်းဖြင့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်
မကိုက်ညီ၍ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်မှ အယူခံဝင်ရန်
အခွင့်ထူးပေးပါမည့်အကြောင်း အယူခံတရားလိုတို့က လျှောက်ထားခဲ့ရာ ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်းသည်
ကျင့်ထုံးညီ မညီ၊ ကြန့်ကြာ ခက်ခဲမှုရှိမရှိ၊ မျှတမှု၊ ရှိမရှိမစသော ဥပဒေပြဿနာကို အကျယ်တဝင့်
စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် လိုသဖြင့် အခွင့်ထူး ပေးခဲ့သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ တရားခံတို့တွင် အပြစ်ရှိသည်ဟု တရားရုံးချုပ်အဆင့်က ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ၊
အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေဟုလည်း ညွှန်မည်ဆိုလျှင်၊ အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးသည့် အနှစ်
သာရမမြောက်။ ထောင်ဒဏ် သတ်မှတ်ရန်ကိုသာ၊ အမှုသစ်ကို စစ်ဆေးမည့်ရုံးအား တာဝန်ပေး

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၃။
† ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ဤရုံး၏ ရာဇဝတ်
ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၅၂ (က)/၆၉ တွင် ၃၀-၈-၆၉ နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်ကို မကျေနပ်၍ အယူခံခွင့်ရရန်
လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာမှ ပေါ်ပေါက်သော အယူခံမှု။

၁၉၇၂

မောင်စိုးသိန်း
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

လိုက်သည် အသွင်ဆောင်နေသည်။ အပြစ်ရှိသည်ဟူသော အထက်ရုံး မှတ်ချက်ဖြင့် ပြန်လည် စစ်ဆေးစေသော အမှုတွင် တရားခံတို့ ခုခံချေပရန်မလွယ်။ တရားလိုက သက်သေထူခြင်း၊ တရားခံက ချေပခြင်းတို့သည် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် မှသာ ဖြစ်ချေမည်။ အဓိပ္ပါယ်မပါ ရှိမည်။ ထို့ကြောင့် အမှန်တကယ် လိုအပ်၍ ပြန်လည်စစ်ဆေးစေသောအမှုများ၌ အထက်ရုံးများက စကားဦးသန်းခြင်း၊ ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ အရိပ်ပြခြင်းမပြုအပ်။ တရားမျှတ လွတ်လပ်သော တရားစီရင်ခြင်းကို ဖြစ် ထွန်းနိုင်စေရန် အထူးစောင့်စည်းဆင်ခြင်ရသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မလိုလည်း အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေခြင်း မပြုအပ်။ ပြန်လည် စစ်ဆေးစေခြင်းဖြင့် ကြန့်ကြာခက်ခဲတတ်သည်။ သက်သေများကို ရှာဖွေခေါ်ယူရန် မလွယ် ဖြစ်တတ်သည်။ အချိန်ကြာသဖြင့် သက်သေများသည် အချက်အလက်တို့ကို မေ့ပျောက်နေပြီလည်း ဖြစ်တတ်သည်။ တရားခံများအဖို့ အခါခါ အစစ်ဆေး ခံရသဖြင့် နှစ်နာတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မလွဲမရှောင်သာမှသာလျှင် အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးစေအပ်သည်။ အထက်ရုံးကအမှားကို ပြင်၍ အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သမျှကို ဆောင်ရွက်ပေးအပ်သည်။

ဇွန်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပြန်လည်၍ စစ်ဆေးစေသော အမှုသည်အမှုသစ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း အဓိပ္ပါယ် ပြည့်ဝလေအောင် တရားလိုဖက်မှလည်း စွန့်ခွဲချက်ကို သက်သေထူ၍ ခိုင်မာစေရမည်။ တရားခံကလည်း စွန့်ခွဲချက်မှန်ကြောင်းချေပ ခုခံ သက်သေပြနိုင်စေရမည်။ တရားရုံးကလည်း နှစ်ဖက် ထွက်ဆိုချက်တို့ကို ချိန်ဆ၍ စွဲချက်မှန်၊ မမှန် တရားခံအပြစ်ရှိ၊ မရှိကို လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်စေရမည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အမှုသစ် ပြန်လည် စစ်ဆေးခြင်းကို မဆိုထားဘိ။ ပြစ်ဒဏ်ကိုတိုးမြှင့် ပေးပါရန်၊ နှစ်နာသူကဖြစ်စေ၊ အစိုးရကဖြစ်စေ ပြင်ဆင်မှု တင်သွင်းလာလျှင်၊ သို့မဟုတ် အထက် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသော တရားရုံးက ပြင်ဆင်မှုဖွင့်လျှင်၊ အဖွင့်ခံရသူ (တရားခံ)က မိမိတွင် လုံးဝအပြစ်မရှိပါ၊ တရားသေလွတ်ထိုက်ပါသည်ဟု ပြန်လည်ချေပ လျှောက်လဲခွင့် ရှိလာသည်။ ဥပဒေဟူသည် မျှတရသည်၊ တဖက်သတ်မလုပ်ရချေ။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၃၉၊ ပုဒ်မခွဲ ၆ နှင့် *Puwa Lingan v. Chinnathanbi* ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၄၇ ကို သဘောတူသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်၊ ရွှေနေ ဦးကျား။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။မောင်စိုးသိန်း အပါအဝင် အယူခံ တရားလို ၅ ဦးတို့သည်၊ မအူပင်မြို့ ကုန်သွယ်ရေးရုံးမှ စက္ကူများကို ခိုးယူရောင်းချ ခဲ့သည်ဟု ယင်းမြို့ တတိယရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တွေ့ရှိကာ၊ ၎င်းတို့ အပေါ်၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်း ကာကွယ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၁) အရ၊ ဒဏ်ငွေ ၁၅၀၀ စိတပ်ရိုက်ခဲ့လေသည်။

အမှုတို့ကို နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်က၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသည့် တာဝန်အရ၊ စီစဉ်ရာတွင်၊ ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ပုံ မှန် မမှန်၊ ပြဿနာပေါ်သည်နေ့ကိုတွေ့၍၊ ပြင်ဆင်မှုဖွင့်လှစ်ကာ သုံးသပ်ခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်မှု ဖွင့်ခြင်းခံရသူများ (ယခုအယူခံတရားလိုများ) နှင့် အစိုးရရှေ့နေတို့ကို ကြားနာပြီးနောက်၊ ခုံရုံးက ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထားခြင်းသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်မကိုက်ညီ၊ ထို့ကြောင့် အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေရမည်ဟုဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

၁၉၇၂
မောင်စိုးသိန်း
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်မှ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးပေးပါမည့် အကြောင်းအယူခံတရားလိုသို့က လျှောက်ထားခဲ့ကြသည်။ လျှောက်လွှာကို သုံးသပ်ပြီးနောက်အောက်ဖော်ပြပါဥပဒေ ပြဿနာကို အကျယ်တဝင့် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်၊ အခွင့်ထူးပေးခဲ့သည်။

“အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူး လျှောက်ထားသူသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းကာကွယ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၁) အရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း မူလအမှုစစ်ရုံးက တွေ့ရှိထားခြင်းသည် အကြောင်းချင်းရာအရ မှန်ကန်သည်။ သို့ရာတွင် ထောင်ဒဏ်မပါ၊ ငွေဒဏ်ကိုသာ တပ်ရိုက်ခြင်းသည် *ယင်းပုဒ်မပါ ပြစ်မှုနှင့်မကိုက်ညီ ဟု ဤရုံး၏ ခုံကပြင်ဆင်မှု “က” တွင် မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။ တရားမဝင်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန် အမှုကိုပြန်လည်စစ်ဆေးစေ အမိန့်ချခဲ့သည်။

ပြစ်မှုထင်ရှားသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ၊ အမှုကိုအစမှတဖန် ပြန်လည်စစ်ဆေးစေခြင်းသည် ကြန့်ကြာခက်ခဲစေမည်လော၊ တရားခံအပေါ် တရားမျှတစေပါမည်လော၊ ပြန်စစ်လျှင် တရားခံအတွက်လည်း အပြစ်မရှိကြောင်း သက်သေထူရှန်လွတ်လပ်မျှတသော အခွင့်အရေးရှိသင့် မသင့်၊ ဤသို့ အကြောင်းချင်းရာကို သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက်မှ အမှုကိုပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ရန် အတွက်သာ ပြန်လည်စစ်ဆေးစေခြင်းသည် ကျင့်ထုံးနှင့်ညီပါ၏လော၊ စဉ်းစားနိုင်ရန်အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပေးလိုက်သည်”။

ပြင်ဆင်မှုဖွင့်ခဲ့သောခုံရုံးက၊ ပြစ်မှုသည် ပြည်သူ့ပိုင် ပစ္စည်း ကာကွယ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၁) အရ၊ ထောင်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်သည်။ ဒဏ်ငွေဖြင့်မပြီး ထောင်ဒဏ်မပါမနေရ၊ သတ်မှတ်ထားပါလျက်၊ ငွေဒဏ်ကိုသာ သတ်မှတ်ထားခြင်း မှားယွင်းသည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိထားခြင်းကား မှန်ကန်နိုင်လိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ပေးနိုင်စေရန်၊ ပြန်လည်၍အမှုကို စစ်ဆေးစေ ဟု အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

၁၉၂
မောင်စိုးသိန်း
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အယူခံတရားလိုဘို့၏ ရွှေနေကြီး ဦးကျားက ပြင်ဆင်မှုတွင်ပင် တရားရုံးချုပ် ခုံရုံးက၊ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော ပြစ်ဒဏ်ကို သတ်မှတ်လိုက်နိုင်ပါလျက်နှင့်၊ ပြန်လည် စစ်ဆေးစေခြင်းဖြင့် ကြန့်ကြာခက်ခဲစေချံသာရှိပါမည်။ အချိန်ကြာမြင့်ပြီးမှ ပြန်လည် စစ်ဆေးကာ ထောင်ဒဏ်ပေးမည်ဆိုလျှင်၊ ပြစ်ဒဏ်ကို အလီလီအခါခါ အရစ်ကျဖြင့် သတ်မှတ်ရာလည်းကျပါမည်။ ယင်းသို့အရစ်ကျဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးအပ်ကြောင်းကိုညွှန် ပြခဲ့သော စီရင်ထုံးများရှိပါသည်။ ထို့ပြင်အယူခံတရားလိုဘို့သည်၊ ကောင်းရောင်း ကောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်စားသောက်၍ ဘဝသစ်ထူလျက်ရှိကြပါပြီ။ ၎င်းတို့သည်ပြစ်မှု အတွက် တဦးလျှင် ၁၇ ရက်စီ အချုပ်အနှောင် ခံခဲ့ရပြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထောင် ဒဏ်မှချုပ်ရက်ကို လျှော့ရန် ညွှန်ကြားချက်အရ၊ ထောင်ဒဏ်ကျခံပြီး ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ သတ်မှတ်၍လည်းရပါသည် စသည်ဖြင့်လျှောက်လဲသည်။

အစိုးရရွှေနေကြီး ဦးမျိုးထွန်းလင်းက ပြင်ဆင်မှုတွင် တရားရုံးချုပ်က သင့် တော်သောတရားဝင်ပြစ်ဒဏ်ကို တခါတည်း သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်များလည်းရှိပါသည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မြန်ဆန်သည့်ပြင် တရားဥပဒေနှင့်လည်း မဆန့်ကျင်ပါ။ ဤအမှုတွင် ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်မညီညွတ်ဖြစ်နေသည်ကားမှန်ပါသည် ဟုတင်ပြသည်။

ပြင်ဆင်မှုနှင့်လတ်၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ဤရုံး၏ ခုံရုံးက အယူခံတရားလို ဦးသည် စွပ်စွဲသည့်အဘိုင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ကြခြင်းမှန်သည်ဟု အဘိအလင်း မြှောက်ဆိုခဲ့သည်။ ပြစ်ဒဏ်ကို ဥပဒေနှင့်အညီ သတ်မှတ်ရန်အတွက်သာ ပြန်လည်စစ်ဆေးရန် အမိန့် ချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အမှုကမူကိုပြန်လည် စစ်ဆေးစေသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ အမှု သစ်ဖြစ်သည်။ တရားခံဘို့ အပြစ်ရှိကြောင်း တရားလိုဖက်မှ သက်သေထူထောင်ရန် လိုလာသည်။ တရားခံဘို့ကလည်း မိမိဘို့တွင် လုံးဝအပြစ်မရှိကြောင်းကို ခုခံချေပ၍ သက်သေထူထောင်ခွင့်ရှိရမည်။ သို့မှသာ မျှတသည်။

ယခုမူ၊ တရားခံဘို့တွင် အပြစ်ရှိသည်ဟု တရားရုံးချုပ်အဆင့်က ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ၊ အမှုကိုပြန်လည်စစ်ဆေးစေဟုလည်းညွှန်မည်ဆိုလျှင်၊ အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးသည့် အနှစ်သာရမမြောက်။ ထောင်ဒဏ်သတ်မှတ်ရန်ကိုသာ၊ အမှုသစ်ကို စစ်ဆေးမည့် ရုံးအား တာဝန်ပေးလိုက်သည့် အသွင်ဆောင်နေသည်။ အပြစ်ရှိသည်ဟူသောအထက် ရုံးမှတ်ချက်ဖြင့် ပြန်လည်စစ်ဆေးစေသော အမှုတွင် တရားခံဘို့ ခုခံချေပရန်မလွယ်။ တရားလိုက သက်သေထူခြင်း၊ တရားခံကချေပခြင်း၊ တို့သည်လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်မျှသာ ဖြစ်ချေမည်။ အပေါ့ပယ်မပါရှိမည်။ ထို့ကြောင့် အမှန်တကယ်လိုအပ်၍ ပြန်လည် စစ်ဆေးစေသော အမှုများ၌ အထက်ရုံးများက စကားဦးသန်းခြင်း၊ ကြိုတင်ဆုံးဖြတ် ခြင်း၊ အရိပ်ပြခြင်း၊ မပြုအပ်။ တရားမျှတလွတ်လပ်သော တရားစီရင်ခြင်းကိုဖြစ် ထွန်းနိုင်စေရန် စောင့်စည်းဆင်ခြင်ရသည်။

၁၉၇၂
မောင်စိုးသိန်း
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

မလိုဘဲလည်းအမှုကိုပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်းမပြုအပ်။ ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်းဖြင့်ကြန့်
ကြာခက်ခဲတတ်သည်။ သက်သေများကို ရှာဖွေခေါ်ယူရန် မလွယ်ဖြစ်တတ်သည်။
အချိန်ကြာသဖြင့်၊ သက်သေများသည် အချက်အလက်တို့ကို မေပျောက်နေပြီလည်း
ဖြစ်တတ်သည်။ တရားခံများအဖို့ အခါခါအစစ်ဆေးခံရသဖြင့် နစ်နာတတ်သည်။
ထို့ကြောင့် မလွဲမရှောင်သာမှသာလျှင် အမှုကိုပြန်လည် စစ်ဆေးအပ်သည်။ အထက်
ရုံးကအများကိုပြင်၍အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်သမျှကို ဆောင်ရွက်ပေးအပ်သည်။

ပြန်လည်စစ်ဆေးသော အမှုသည် အမှုသစ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဆေး
စီရင်ခြင်းအပိုပိုင်ပြည့်ဝလေအောင်၊ တရားလိုဖက်မှလည်း စွပ်စွဲချက်ကို သက်သေ
ထံ၍ခိုင်းစေရမည်။ တရားခံကလည်း စွပ်စွဲချက် မမှန်ကြောင်း ချေပခုခံသက်သေ
ပြနိုင်စေရမည်။ တရားရုံးကလည်း နှစ်ပက်ထွက်ဆိုချက်တို့ကို ချိန်ဆ၍ စွဲချက်မှန်
မမှန်၊ တရားခံအပြစ်ရှိမရှိ ကို လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်စေရမည်။

အမှုသစ်ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်းကိုမဆိုထားဘိ (ပြစ်ဒဏ်ကိုတိုးမြှင့်ပေးပါရန်၊ နစ်နာ
သူကဖြစ်စေ၊ အစိုးရကဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုတင်သွင်းလာလျှင်၊ သို့မဟုတ်အထက်ကြီးကြပ်
ကွပ်ကဲသောတရားရုံးကပြင်ဆင်မှုဖွင့်လျှင်၊ အဖွဲ့ဝင်ခံရသူ (တရားခံ) က၊ မိမိတိုင်လုံးဝအ
ပြစ်မရှိပါ၊ တရားသေလွတ်ထိုက်ပါသည်ဟု ပြန်လည်ချေပလျှောက်လဲခွင့်ရှိလာသည်။)

[ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၃၉၊ ပုဒ်မခွဲ ၆ နှင့် *Puma Limgan v. Chinnathanbi*
(၁) တို့ကိုကြည့်] ။ ဥပဒေဟူသည် ဤသို့ မျှတရသည်၊ တဖက်သတ်မလုပ်ရချေ။

ဤအမှုတွင် အယူခံတရားလိုတို့သည်အပြစ်ရှိသည်ဟုပြင်ဆင်မှု ခုံရုံးကဆုံးဖြတ်ပြီး
မှအမှုကိုပြန်လည် စစ်ဆေးစေခြင်းသည် အထက်ပေါ်ပြပါမူများနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်။

ထို့ပြင်၊ အယူခံတရားလိုတို့သည်၊ အမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အချုပ်အနှောင်ခံခဲ့ကြရ
ပြီးလည်းဖြစ်သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု တွေ့ရှိခြင်းမှန်စေပြီး၊ ထောင်ဒဏ်ကျ
ခံခဲ့ပြီးသည့်သဘောရှိသည်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက၊ အမိန့်အမှတ် ၈၇/၁၉၇၁ ကိုထုတ်ပြန်၍ယင်းအမိန့်
မတိုင်မီကကျခံနေရသောရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်များကိုသုံးပုံတပ်လျှော့ပေးခဲ့သည်လျှော့ပေး
ပြီးပြစ်ဒဏ်ကိုတရားရုံးကတိုးမြှင့်ခြင်းမပြုနိုင်။ တိုးမြှင့်ပေးခြင်းမပြုအပ်။ နိုင်ငံတော် အာ
ဏာဖြင့်ထုတ်ပြန်သောအမိန့်ဖြစ်၍၊ တရားဥပဒေအာနိသင်ဆောင်သည်။ ဤအမှုတွင်
ကျွန်ုပ်တို့ကအယူခံတရားလိုတို့အပေါ် ထောင်ဒဏ်သတ်မှတ်လျှင်လည်းအမှန်စင်စစ်အား
ဖြင့်ပြစ်ဒဏ်ကိုတိုးမြှင့်သည့်သဘောသက်ရောက်လိမ့်မည်။ ယင်းသို့မပြုကောင်းမပြုနိုင်။

အထက်ပါ အကြောင်းကြောင်းကြောင့်၊ ပြင်ဆင်မှုရုံးက အမှုကို ပြန်လည်
စစ်ဆေးစေရန် ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

(၁) ၁၉၆၄၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၈ ၄၇။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီးဦးတင်အုံးတို့ရွှေ့တွင်

† ဝဇ္ဇာ
ဖေဖော်ဝါရီလ
၂ ရက်။

ဦးဝင်းမောင် နှင့် $\left\{ \begin{array}{l} \text{ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ} \\ \text{၁။ ကိုလှမောင်} \\ \text{၂။ မအုံးကြည်} * \end{array} \right.$

စီရင်ချက်တွင် ပါသည့်မှတ်ချက်—မည်သည့်အခါတွင် တရားရုံးချုပ်က ၎င်း၏ ပင်ကိုယ် စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအရ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ပျက်သိမ်းပေးခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးစီ၏ စီရင်ချက်တွင် ပါရှိသည့် မှတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ်က အထူးလိုအပ်သည့် ကိစ္စများ၌သာ ဖျက်သိမ်းပေးသည်။ သို့သော် စီရင်ချက်နှင့် အဆိုပါမှတ်ချက်သည် သက်ဆိုင်မှုမရှိသည့်အခါတွင်သော်၎င်း၊ သူတပါးအား စွပ်စွဲချက်များ ပါသည့် အခါတွင်သော်၎င်း၊ စီရင်ချက်မှ ယင်းမှတ်ချက်များကို ဖယ်ထုတ်၍ ရသည့်အခါတွင်သော်၎င်း တရားရုံးချုပ်က ယင်းမှတ်ချက်များကို ဖျက်သိမ်းရန် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်နိုင်သည်။ တရားရုံးတရုံးသည် အမှုသည်များကိုသော်၎င်း၊ အခြားသူများကိုသော်၎င်း၊ စာချိတ္တကို ဖြစ်စေ၊ သိက္ခာကိုဖြစ်စေ၊ အပြုအမူကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်သည့် မှတ်ချက်များကို တရားမျှတမှုအတွက် လိုအပ်ပါက မှတ်ချက်ပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် သုံးစွဲသည့် စကားလုံးများကို ရွေးချယ်ပြီး သတိပြုသုံးစွဲသင့်သည်။ သက်သေခံချက်များကအထောက်အကူမပြုသည့်ပြင်ထန်သည့် မှတ်ချက်များသုံးစွဲခြင်းကိုရှောင်သင့်သည်။ တရားစီရင်ရေးတွင် အထောက်အကူမပြုသည့်၊ မသက်ဆိုင်သည့်၊ မလိုအပ်သည့်၊ တပါးသူအား ထိခိုက်စေမည့် မှတ်ချက်များ သုံးစွဲထားသည်ကိုပွေ့ပါက၊ တရားရုံးချုပ်သည် ၎င်း၏ ပင်ကိုယ်စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအရ ဝင်ရောက် စွပ်ဖက်၍ အဆိုပါမှတ်ချက်မျိုးကို ဖယ်ရှား ဖျက်သိမ်းရန် အာဏာအပြည့်အဝရှိသည်။

ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေ ဦးစိန်ဖူး။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေ့နေ ဦးဝင်းဗေ။

တရားသူကြီး ဦးလှသင်း။ ။ ရန်ကုန်မြို့ ၁၅ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၄၁၈/၇၀ တွင် ကိုလှမောင်ဆိုသူက လျှောက်ထားသူ တရားရုံး

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၄၀ (ခ)။
† ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၄၁၈ တွင် ချမှတ်သော၊ ၁၉၇၀ ခု၊ ပြီလ ၂၇ ရက်နေ့စွဲ ပါ ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၅ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို အယူခံမှု။

ချုပ်ရွှေနေကြီး၏ အမှုသည် မအုံးကြည်အား သက်သေခံကားကို အလွဲသုံးစား ပြုလုပ်ပါသည်ဟု ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၆၈အရ တရားစွဲဆိုသည်။ ထိုအမှုတွင် တရားလို တရားခံတို့သည် သက်သေခံကားကို အမှုအတောအတွင်း ခံငန်နှင့် ပေးထားပါရန် လျှောက်ထားကြသည်။ အောက်ရုံးတရားသူကြီးသည် သက်သေခံကားကို ကိုလှမောင် သို့ အမှုအတွင်းခံငန်ဖြင့် ပြန်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်တွင် ရေးသားထားသည့် ရေးသား ချက်များမှာ လျှောက်ထားသူ၏အကျိုးကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည့်အတွက် မကျေနပ် ပါသဖြင့် ထိုစကားရပ်များကို ထိုအမိန့်မှ ပယ်ဖျက်ပေးရန် ယခုလျှောက်ထားခြင်းဖြစ် သည်။ သက်ဆိုင်သည့် အပိုဒ်များမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်သည်။

၁၉၇၂
ဦးဝင်းမောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
၁။ ကိုလှမောင်
၂။ မအုံးကြည်။

- (၁) အမိန့်၏ အပိုဒ် (၃) တွင် ပါသည့်စကားရပ်များ “တရားသူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် လုံးဝမတရားကြောင်း မျက်နှာလိုက်ပါသည်ဟု စွပ်စွဲပြောဆိုရုံမက” ဟူသော စကားရပ်များ၊
- (၂) အမိန့်၏ အပိုဒ် (၄) တွင် ပါသည့်စကားရပ်များ “တရားခံ၏ရွှေနေက တရားရုံးအား ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်၍ လျှောက်သော်လည်း၊ တရား ဥပဒေအရသာ ဤရုံးက သုံးသပ်ကြည့်မိသည်” ဟူသော စကားရပ် များတို့ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူက တင်ပြသည်မှာ အထက်ဖော်ပြပါ စကားများကို လျှောက် ထားသူအပေါ်တွင် တတက်သတ်ရေးသည်မှာ မျှတမှု မရှိသည်သာမက၊ ဥပဒေဖြင့် လည်းဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ပါသည်။ လျှောက်ထားသူအနေဖြင့် ဘာမျှပြန်လည်ချေပ ခွင့်မရှိအောင် စီရင်ချက်တွင် လျှောက်ထားသူက နစ်နာစေသည့် စကားလုံးများကို ရေးသားရန် မသင့်လျော်ကြောင်း၊ သို့ပါ၍ ရာဇသတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၅၆၁ (က) ပါ စကားရပ်များကို ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် လျှောက်ထားလေသည်။

ရာဇသတ်တရားသူကြီးတဦး၏ စီရင်ချက်တွင် ပါရှိသည့်မှတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ် က အထူးလိုအပ်သည့် ကိစ္စများ၌သာ ဖျက်သိမ်းပေးသည်။ သို့သော် စီရင်ချက်နှင့် အဆိုပါမှတ်ချက်သည် သက်ဆိုင်မှု မရှိသည့်အခါတွင်သော်၎င်း၊ သူတပါးအား စွပ်စွဲ ချက်များပါသည့် အခါတွင်သော်၎င်း၊ စီရင်ချက်မှ ယင်းမှတ်ချက်များကို ပယ်ထုတ် ၍ရသည့် အခါတွင်သော်၎င်း၊ တရားရုံးချုပ်က ယင်းမှတ်ချက်များကို ဖျက်သိမ်းရန် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်နိုင်သည်။ တရားရုံးတရားသည် အမှုသည်များကို သော်၎င်း၊ အခြားသူများကိုသော်၎င်း၊ စာချိတ္တကိုဖြစ်စေ၊ သိက္ခာကိုဖြစ်စေ၊ အပြုအမူကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်သည့်မှတ်ချက်များကို တရားမျှတမှုအတွက် လိုအပ်ပါက မှတ်ချက် ပြုနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် သုံးစွဲသည့် စကားလုံးများကို ရွေးချယ်ပြီးသတ်ပြု သုံးစွဲသင့်သည်။

၁၉၇၂

ဦးဝင်းမောင်
နှင့်

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ

၁။ ကိုလှမောင်။

၂။ မအုံးကြည်။

သက်သေခံချက်များကအထောက်အကူမပြုသည့် ပြင်းထန်သည့် မှတ်ချက်များ သုံးစွဲခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်သည်။ တရားစီရင်ရေးတွင် အထောက်အကူမပြုသည့် မသက်ဆိုင်သည့်၊ မလိုအပ်သည့်၊ တပါးသူအား ထိခိုက်စေမည့် မှတ်ချက်များ သုံးစွဲထားသည်ကိုတွေ့ပါက၊ တရားရုံးချုပ်သည် ၎င်း၏ပင်ကိုယ် စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအရ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်၍၊ အဆိုပါမှတ်ချက်မျိုးကိုဖယ်ရှားဖျက်သိမ်းရန် အာဏာအပြည့်အဝရှိသည်။

အမှုတွဲတွင်ပေါ်ပေါက်သော အချက်အလက်များကို သုံးသပ်သည့်အခါ၊ လျှောက်ထားသူ ကင်ပြသည့်အတိုင်း၊ အမှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရာတွင် မလိုလားအပ်သော အမှုနှင့် မသက်ဆိုင်သော အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် မှတ်ချက်များကို စီရင်ချက်၌ ထည့်သွင်းရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် စာပိုဒ်များကို စီရင်ချက်မှ ဖျက်သိမ်းရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်၍ ယင်းအမိန့်၏ မိတ္တူကိုအောက်ရုံးက တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်တွင် ပူးတွဲထားရန် ကျွန်ုပ်တို့ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်း နှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး တို့ရှေ့တွင်

မောင်သန်းထွန်း

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (မခင်နှင်းရီ) *

† ၁၉၇၂

ဇန္နဝါရီလ
၁၁ ရက်။

လိမ်လည်မှုသည် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စကိုသာလျှင် အကျုံးဝင်မခင်—ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းနှင့် အကျုံးဝင်ရန် လိုအပ်သည့် အင်္ဂါရပ်များ—ဥပဒေခေါင်းစဉ်း သည်၊ ထိုဥပဒေ၏ပကားရပ်များကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း—လက်ထပ်ယူပါမည့်ဟု အမျိုးသားက အမျိုးသမီးအား အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူပြီးနောက် လက်ထပ်ရန်ငြင်းဆိုခြင်း—ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ လိမ်လည်မှု မြောက် မမြောက်။

ပြည်ထောင်စုနှင့် ကိုကျင့်ဝှက်၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၄၆ မှစီရင်ဘုံး၌ အမျိုးသားက အမျိုးသမီးကို လက်ထပ်ပါမည်ဟု အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူသဖြင့်၊ အမျိုးသမီး၌ ကိုယ်ဝန်ရှိလာ သောအခါ လက်ထပ်ရန်ငြင်းဆိုခြင်းသည်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းအရ၊ လိမ်လည်မှု မြောက်နိုင်သည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မောင်ကြည်ဝင်း နှင့် ပြည်ထောင်စု၊ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးထိုင်)၏ ၁၉၇၁ ခု၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၃၃ (ခ) ၌မူ ထိုကဲ့သို့ငြင်းဆိုခြင်းသည်၊ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ရာမရောက်၊ နစ်နာသူက တရားမကြောင်းဖြင့်သာ အရေးဆိုရန် အခွင့်အရေး ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ နှစ်ဦးထိုင်ခုံရုံးမှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ဆုံးဖြတ် ချက်များဖြစ်ရာ၊ အဆိုပါ ပြဿနာ အပေါ် ဝီဝါဒ ကွဲပြားမှုမရှိရအောင် ယခုအမှုတွင် စုံညီခုံရုံးဖြင့် ကြားနာစစ်ဆေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းနှင့် အကျုံးဝင်ရန် (က) တရားခံ က၊ တဦးတယောက်အား လှည့်ဖြားခြင်း၊ (ခ) လှည့်ဖြားခြင်း ခံရသူက၊ အရာတခုကိုပြုခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြုရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ (ဂ) လှည့်ဖြားခြင်း မခံရခဲ့သော်၊ ထိုသူသည် ထိုအရာကိုပြုမည် မဟုတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြုရန် ပျက်ကွက်မည် မဟုတ်ခြင်း၊ (ဃ) တရားခံက ထိုသူအား ဟမင် သွေးဆောင်ခြင်းနှင့် (င) ထိုသူ၏ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကြောင့်၎င်း၏ ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ ပျက်စီး နစ်နာစေခြင်း၊ အန္တရာယ်ဖြစ်

* ၁၉၇၁ ခု၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၂၉ (ခ)။

† ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇသတ်ကြီးအမှတ် ၂၇ တွင် ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့၌ မန္တလေးမြို့၊ ၃ ရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး (ထူး)၏ အမိန့်ကို ပြန်၍ ဆင်ခြင်မှု။

၁၉၇၂

မောင်သန်းထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(မခင်နှင်းရီ)။

စေခြင်း စသည့် အင်္ဂါရပ်များရှိရန် လိုပေသည်။ အင်္ဂါရပ် (င) တွင် ပစ္စည်းကိုသာမက၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ဂုဏ်သရေတစ်ခုကို ပျက်စီးနှစ်နာစေလျှင်၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေလျှင် လိမ်လည်မှု မြောက်သည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် လိမ်လည်မှုသည် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စသာလျှင် အကျိုးဝင်သည်ဆိုခြင်းကို လက်ခံရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဥပဒေဘာရ်၏ ပုဒ်မတစ်ခုကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာ၌ ထိုဥပဒေရှိ ခေါင်းစည်းအား၊ ယင်းဥပဒေအား ပြဋ္ဌာန်းရသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ခန့်မှန်းရာတွင် လမ်းညွှန် သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ခေါင်းစည်းသည် ဥပဒေပါ စကားရပ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ မဟုတ်သဖြင့် ဥပဒေ၏ စကားရပ်များမှာ ရှင်းလင်းပြတ်သားနေလျှင်၊ ခေါင်းစည်းသည် ထိုဥပဒေ၏ စကားရပ်များကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ပေ။ ဥပမာများတွင်လည်း ဥပဒေက ဆိုလိုသည့် အချက်အလက် အားလုံးမပါဝင်နိုင်။ ဤသို့ဖြစ်ရာ ပုဒ်မ ၄၁၅ သည်၊ ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ခေါင်းစည်းပါသော အခန်းအောက်တွင် ရှိသည့် အကြောင်းကြောင့် ပစ္စည်းနှင့်မပတ်သက်သော ပြစ်မှုနှင့် လုံးဝ အကျိုး မဝင်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၅ အရ၊ လိမ်လည်မှုမြောက်သည်၊ မမြောက် သည် ဆိုသော ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အင်္ဂါငါးရပ်နှင့် ပြည့်စုံရန် လိုပေသည်။ ထိုအင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ရှိမရှိ ဆိုသော ပြဿနာကိုမူ အမှုကိုလိုက်၍၊ ကြောင်းချင်းရာ အပေါ် အခြေပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကိုယ်ဝန်ရှိသည့် ကိစ္စ၊ ကိုယ်ဝန်မရှိသည့် ကိစ္စတို့၌ ခွဲခြားထားရန်လည်း အကြောင်းမရှိဟု ယူဆသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လက်သပ်မည်ဟု လှည့်ဖြားသဖြင့် ယုံကြည်ပြီး ကာမပေးအပ်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးသည်၊ ကိုယ်ပန်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်စေ၊ စိတ်၌ဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေ၌ဖြစ်စေ နှစ်နာ ခြင်းခံရပြီးဖြစ်သည် ဆိုခြင်းမှာ ယုံမှားဘွယ်ခံရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမျိုးသားတဦးက အမျိုးသမီးတဦးကို လက်သပ်ပါမည်ဟု အယုံ သွင်းပြီး ကာမရယူပြီးနောက်၊ လက်ထပ်ရန် ငြင်းဆိုခြင်းသည်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၇ အရ လိမ်လည်မှု မြောက်နိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ တကယ် ပြစ်မှုမြောက်သည် မမြောက်သည်ကိုမူ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ကြောင်းချင်းရာအပေါ် သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်သာ ဖြစ်ပေ သည်။ ပြည်ထောင်စု နှင့် ကိုကျင့်ဝက်၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ ၄၆ ကို သဘောတူသည်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးကဲမြိုင်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးမျိုးထွန်း။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ အမျိုးသားတဦးက အမျိုးသမီးတဦးကိုလက်ထပ် ယူပါမည်ဟု အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူပြီးနောက်၊ လက်ထပ်ရန် ငြင်းဆိုခြင်းသည် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ လိမ်လည်မှု မြောက်နိုင်သည်၊ မမြောက်နိုင်သည်ဆိုသော ပြဿနာပေါ် ပေါက်ခဲ့သည်။

မောင်သန်းထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(မခင်နှင်းရီ)။

ပြည်ထောင်စု နှင့် ကိုကျင့်ဝှက် (၁) တို့အမှု၌ အမျိုးသားက အမျိုးသမီးကို လက်ထပ်ပါမည်ဟု အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူသဖြင့် အမျိုးသမီး၌ ကိုယ်ဝန်ရှိလာသော အခါ၊ လက်ထပ်ရန်ငြင်းဆိုခြင်းသည် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းအရ၊ လိမ်လည်မှု မြောက်နိုင်သည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မောင်ကြည်ဝင်း နှင့် ပြည်ထောင်စု (၂) တို့အမှု၌ထိုကဲ့သို့ ငြင်းဆိုခြင်းသည် ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ကျူးလွန်ရာ မရောက်၊ နစ်နာသူက တရားမကြောင်းဖြင့်သာ အရေးဆိုရန် အခွင့်အရေးရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ နှစ်ဦးထိုင် ခုံရုံးမှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ဆုံးဖြတ် ချက်များဖြစ်ရာ အဆိုပါပြဿနာ၏ အခြေအနေပေါ် ဝိဝါဒကွဲပြားမှုမရှိရအောင် စုံညီခုံရုံးဖြင့် ကြားနာစစ်ဆေးရန် တင်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအမှုတွင်ပေါ်ပေါက်နေသည့် ပြဿနာမှာ အများပြည်သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် သာမက၊ စိတ်ဝင်စားစရာဥပဒေ ပြဿနာတရပ် ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ နိုင်ငံတော် ရွှေ့နေချုပ်အဖြစ် ဥပဒေပညာရှင် ဒေါက်တာ မောင်နှင့် ဦးကျော်မြင့်တို့အား ရုံးသ ယဟအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။

လျှောက်ထားသူ၏ ရွှေ့နေကြီး ဦးကံမြိုင်က လက်ထပ်မည်ဟု ကတိပြုပြီး ပေါင်း သင်းလာသည့် နောက်ပိုင်းတွင် လက်ထပ်ရန် ငြင်းဆိုခြင်းသည် ကတိပျက်ကွက်ခြင်း သာဖြစ်၍ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ရာမရောက်ပါ။ အကယ်၍ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုမြောက်သည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ပဋိသန္ဓေရရှိသည့်ကိစ္စ နှင့် ပဋိသန္ဓေ မရသည့် ကိစ္စတို့ကို ခွဲခြား၍ စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ အမျိုးသမီး၌ ပဋိသန္ဓေ မရှိလျှင် ၎င်းအား နစ်နာစေသည်ဟု ဆိုနိုင်မည်မဟုတ်၍ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၅ နှင့် အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်ပါဟု တင်ပြသွားသည်။

ဒေါက်တာ မောင်က အမျိုးသားသည် အမျိုးသမီး၏ ကာမကိုရယူစဉ်အချိန် က လှည့်ဖြားခြင်းရှိ၊ မရှိဆိုသော ကြောင်းချင်းရာအပေါ် ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ခဲ့ပါ သလောဆိုသည့် ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။ လှည့်ဖြားခြင်းရှိကြောင်းပေါ် ပေါက် လျှင် ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဒုတိယပိုင်းနှင့် အကျုံးဝင်နိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီး၌ ပဋိသန္ဓေရှိသည်၊ မရှိသည်ကိုစဉ်းစားရန် မလိုပါ။ လှည့်ဖြားခြင်း ခံရသဖြင့် ကာမကို ပေးခဲ့ရခြင်းဖြစ်လျှင် ပဋိသန္ဓေမရှိသော်လည်း အမျိုးသမီးအား နစ်နာစေရာရောက်ပါ သည်ဟု တင်ပြသွားသည်။

ရွှေ့နေချုပ်ကိုယ်စားအစိုးရရွှေ့နေ ဒေါက်တာ မျိုးထွန်းလင်းက ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၅ နှင့် ၄၁၇ တို့သည် ပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြစ်မှုများ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်

(၁) ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၄၆။
တရားရုံးချုပ်၏ ၁၉၇၀ ခု၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ၃၃ (ခ) (မန္တလေး ရုံးထိုင်)။

၁၉၇၂

မောင်သန်းထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(မခင်နှင်းရီ)။

ရာဇသတ်ကြီးအခန်း (၁၇) တွင် ပါဝင်နေပါသည်။ ပုဒ်မ ၄၁၅ ၏ ဥပမာများတွင်လည်း ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိမ်လည်လှည့်ဖြားသည့် ကိစ္စများကိုသာ ဖော်ပြထားသဖြင့် လှည့်ဖြား၍ အမျိုးသမီး၏ ကာမကို ရယူခြင်းကြောင့် အမျိုးသားသည် ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ရာ မရောက်ပါဟု တင်ပြသွားသည်။

လိမ်လည်မှုကို ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၅ တွင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားရာ ယခုပေါ်ပေါက်နေသည့် ပြဿနာသည် ထိုပုဒ်မ၏ ဒုတိယပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ၎င်းဒုတိယပိုင်းမှာ ဤသို့ဖြစ်ပေသည်။

“ တဦးတယောက်သော သူ့အား လှည့်ဖြားခြင်းဖြင့် ထိုသူ့ လှည့်ဖြားခြင်း၊ ခံရသောသူက အကယ်၍ လှည့်ဖြားခြင်း မခံရခဲ့သော် မိမိပြုမည်မဟုတ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိပျက်ကွက်မည် မဟုတ်သော အရာကို ပြုစေရန်သော်၎င်း၊ မပြုဘဲ ပျက်ကွက်စေရန် သော်၎င်း၊ ထိုသူ့လှည့်ဖြားခြင်း ခံရသောသူအား တမင်သွေးဆောင်လျှင် ထို့ပြင် ထိုပြုလုပ်မှုက၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပျက်ကွက်မှုက ထိုသူ၏ ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ပျက်စီးနစ်နာစေခြင်း သော်၎င်း၊ အန္တရာယ်သော်၎င်း ဖြစ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူ့ဖြစ်စေတန်လျှင် ထိုသူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။ ”

အထက်ပါအပိုင်းနှင့် အကျုံးဝင်ရန် (က) တရားခံက တဦးတယောက်အား လှည့်ဖြားခြင်း၊ (ခ) လှည့်ဖြားခြင်းခံရသူက အရာတခုကိုပြုခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ်ပြုရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ (ဂ) လှည့်ဖြားခြင်းမခံခဲ့ရသော်၊ ထိုသူသည်ထိုအရာကိုပြုသည်မဟုတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြုရန်ပျက်ကွက်မည် မဟုတ်ခြင်း၊ (ဃ) တရားခံက ထိုသူအား တမင် သွေးဆောင်ခြင်းနှင့် (င) ထိုသူ၏ ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ၎င်း၏ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ပျက်စီးနစ်နာစေခြင်း၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေခြင်းစသည့် အင်္ဂါရပ်များရှိရန်လိုပေသည်။ အင်္ဂါရပ် (င) တွင် ပစ္စည်းကိုသာမက၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ဂုဏ်သရေတခုခုကို ပျက်စီးနစ်နာစေလျှင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေလျှင် လိမ်လည်မှု မြောက်သည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် လိမ်လည်မှုသည် ပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စသာလျှင် အကျုံးဝင်သည်ဆိုခြင်းကို လက်ခံရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။

ဥပဒေတရပ်၏ ပုဒ်မတခုခုကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာ၌ ထိုဥပဒေရှိ ခေါင်းစဉ်အား ယင်းဥပဒေအား ပြဋ္ဌာန်းရသည့်ရည်ရွယ်ချက်ကိုခန့်မှန်းရာတွင် လမ်းညွှန်သဖွယ်အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ခေါင်းစဉ်သည် ဥပဒေပါ စကားရပ်၏ တစိတ်တဒေသ မဟုတ်သဖြင့် ဥပဒေ၏ စကားရပ်များမှာ ၎င်းလင်းပြတ်သားနေလျှင်၊ ခေါင်းစဉ်

သည် ထိုဥပဒေ၏ စကားရပ်များကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ပေ။ ဥပမာများတွင်လည်းဥပဒေက ဆိုလိုသည့် အချက်အလက်အားလုံး မပါဝင်နိုင်။ သို့ဖြစ်ရာပုဒ်မ ၄၁၅ သည်၊ ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ခေါင်းစည်းပါသောအခန်းအောက်တွင်ရှိသည့် အကြောင်းကြောင့် ပစ္စည်းနှင့်မပတ်သက်သော ပြစ်မှုနှင့် လုံးဝအကျိုးမဝင်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

မောင်သန်းထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(မခင်နှင်းရီ)။

ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၅ အရ၊ လိမ်လည်မှုမြောက်သည်၊ မမြောက်သည်ဆိုသော ပြဿနာကိုအုံးဖြတ်ရာတွင် အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သည့် အင်္ဂါငါးရပ်နှင့် ပြည့်စုံရန်လိုပေ သည်။ ထိုအင်္ဂါငါးရပ်များနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိမရှိဆိုသော ပြဿနာကိုမူ အမှုကိုလိုက်၍ ကြောင်းချင်းရာအပေါ် အခြေပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကိုယ်ဝန်ရှိသည့် ကိစ္စ၊ ကိုယ်ဝန်မရှိသည့်ကိစ္စဟူ၍ ခွဲခြားထားရန်လည်း အကြောင်းမရှိဟု ယူဆသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ထပ်သည်ဟု လှည့်ပြားသဖြင့် ယုံကြည်ပြီး ကာမပေး အင်ခံ့သည်အမျိုးသမီးသည် ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်စေ၊ စိတ်၌ဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေ၌ဖြစ်စေ နှစ်နာခြင်းခံရပြီး ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းမှာ ယုံမှားဘွယ် မရှိခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် ပြည်ထောင်စု နှင့် ကိုကျင်ဝုတ် (၁) တို့ အမှုတွင် ယူဆခဲ့သည့်အတိုင်း အမျိုးသားတစ်ဦးက အမျိုးသမီးတစ်ဦးကို လက်ထပ်ယူပါ မည်ဟု အယုံသွင်းပြီး ကာမရယူပြီးနောက်၊ လက်ထပ်ချင်းငြင်းဆိုသည် ရာဇသတ် ကြီးပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ လိမ်လည်မှုမြောက်နိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ တကယ် ပြစ်မှုမြောက်သည် မမြောက်သည်ကိုမူ အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကြောင်းချင်း ရာအပေါ် သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ယခုအမှုတွင် မောင်းသန်းထွန်းက မခင်နှင်းရီအား အတည်တကျ လက်ထပ် ပေါင်းသင်းမည်ဟုပြောသည်ကို မခင်နှင်းရီကယုံကြည်သဖြင့်၎င်း၏ကိုယ်ကိုပုံ၍အင်ခံ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကိုယ်ဝန်ရှိလာသောအခါ မောင်းသန်းထွန်းက လက်ထပ်ရန် ငြင်းခို နေကြောင်းစွပ်စွဲချက် ရှိနေသည်။ ထိုစွပ်စွဲချက်ကို မောင်သန်းထွန်း အနေဖြင့် ဖြေရှင်းရန် တာဝန်ရှိနေရာ မောင်ဝင်း နှင့် ပြည်ထောင်စု (၃) တို့ စီရင်ထုံး၌ မိန့်မြွက်ထားသည့်အတိုင်း စွဲချက်ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် အကြောင်းပပေါ် ခေါက်သေး သဖြင့် မန္တလေးမြို့ ဖက်ရှင်တရားသူကြီး၏ ထောက်ခံချက်ကိုလက်မခံဘဲ အထက်ပါ မှတ်ချက်များနှင့်တကွ ပြန်လည်ပေးပို့လိုက်သည်။

ရှုံးသဟာယအဖြစ် လိုက်ပါကုညီ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ရွှေနေကြီး ခေါက်တာ ဧမောင်နှင့် ဦးကျော်မြင့်တို့အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

(၃) ၁၉၆၆၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၆၉၁။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အထူးရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံးတို့
ရွှေတွင်

† ၁၉၇၂

ဇွန်လ ၂၃ ရက်။

မောင်ချစ်

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ*

အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများ—ယင်းစီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာလေ့လာ၍ လေးနက်စွာ လိုက်နာရမည်ဖြစ်ကြောင်း တရားရုံးချုပ်က နိုင်ငံတဝှမ်းမှ တရားရုံးများသို့ညွှန်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ခြင်း—တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားချက်များကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများကလည်း လိုက်နာကြရန်ဖြစ်ခြင်း—တရားရုံးများသည် စီရင်ထုံးများကိုလေ့လာသုံးစွဲတတ်သို့လိုခြင်း—အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများရှိလျှင် အခြားစီရင်ထုံးများကိုကိုးကားရန်မလိုခြင်း—တရားရုံးချုပ်တဦးထိုင်တရားသူကြီး၏ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏စီရင်ထုံးကိုတရားရုံးချုပ်ကလိုက်နာရန်မလိုဘူးသော မှတ်ချက်မှာ မှားယွင်းချွတ်ချော်၍ ပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာလေ့လာ၍ လေးနက်စွာလိုက်နာကြရမည် ဖြစ်ကြောင်းကို၊ တရားရုံးချုပ်က နိုင်ငံတဝှမ်းမှ တရားရုံးများသို့ ညွှန်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားချက်များကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများကလည်း လိုက်နာကြရန်ဖြစ်သည်။ ဦးထွန်းအောင်နှင့်မြန်မာနိုင်ငံ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၉၀ နှင့် လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီးနှင့် အောင်သန်းကြူ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၆၂ တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားရုံးများသည် စီရင်ထုံးများကို လေ့လာသုံးစွဲတတ်သို့ လိုသည်။ တွေးခေါ်ယူဆတတ်ရန်လည်းကောင်း၊ လမ်းညွှန်မှုရရှိရန် လည်းကောင်း စီရင်ထုံးများကိုဖတ်ရှုလေ့လာကောင်းသည်။ သို့ရာတွင်၊ မှုခင်းစစ် ဆေးစီရင်ရာတွင်၊ အချက်အလက်ကို ဦးစားပေးရမည်။ ဆီလျော်သမျှသော အချက်အလက်တို့ကို အပြည့်အစုံ ဖော်ထုတ်၍ မှတ်တမ်းတင်ရမည်။ အချက်အလက်များ ထင်ရှားလာသောအခါ၊ ဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်၍ သုံးသပ်ရမည်။ ဥပဒေသည် ထင်ရှား

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁။

† ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၇၆ အရပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူများ အပေါ် ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အရေးကြီးသောမှုများ ပါဝင်နေသဖြင့် ယင်းမှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားနိုင်ရန်အတွက် အထူးအယူခံဝင်ခွင့် လျှောက်လွှာကိုခွင့်ပြုခြင်း။

မောင် ၂၈ နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ

ရှင်းလင်းလျက်ရှိလျှင်၊ စီရင်ထုံးကို ကိုးကားရန်ပင်မလိုချေ။ စီရင်ထုံးများကို ကိုးကားနိုင်မှ စီရင်
ချက်ပီ သည်မဟုတ်။ မှန်သို့၊ ရှင်းလင်းသို့၊ စီရင်ချက်ကိုခံယူရသူတို့ နားလည်သဘောပေါက်တို့က
အရေးကြီးသည်။ မခင်မြင့်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊
အယူခံအဖွဲ့စာ ၁ နှင့် အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့စီရင်ထုံးများ စာ ၂၉၅ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လမ်းညွှန်မှုလိုလျှင်၊ စီရင်ထုံးကို ကိုးကားနိုင်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး
အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများရှိလျှင်၊ အခြားစီရင်ထုံးများကို ကိုးကားရန်မလို။ နိုင်ငံခြား စီရင်ထုံး
များကိုမူ ကိုးကားခြင်းမပြုအပ်ချေ။ ဗဟုသုတအလို့ငှါ ဖတ်ရှုကောင်းသော်လည်း၊ ၎င်းတို့ကို
မိငြိမ်းပြုရန်ကား မလျော်ချေ။ နိုင်ငံတွင်း၌ ဖြစ်ပွားသောတမှုနှင့် အခြားတမှုပင်မတူနိုင်လျှင်
နိုင်ငံတွင်း၌ ဖြစ်ပွားသောအမှုနှင့် နိုင်ငံခြား၌ဖြစ်ပွားသောအမှုသည်၊ တူညီနိုင်သို့ပို၍ပင် ခက်ခဲသေး
သည်။ ထို့ပြင်၊ တည်ရှိသော ဥပဒေများသည်လည်း ထပ်တူညီကြသည် ဟုတ်ချေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားရုံးချုပ်တဦးထိုင် တရားသူကြီး၏ စီရင်ထုံးကို ကိုးကားရာတွင် လဲ
မှားချွတ်ချော်ခဲ့ခြင်းကို အထက်ပါမှတ်ချက်များဖြင့် ပြင်ဆင်လိုက်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံ
အဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးကို တရားရုံးချုပ်က လိုက်နာရန်မလိုဟူသော မှတ်ချက်ကိုပယ်ဖျက်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးအံ့ကျော်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်အစိုးရရှေ့နေ ဦးကျော်ဂေါင်။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်။ ။အယူခံ တရားလို ဦး ချစ်အပေါ်

အသက်အရွယ် နှုတ်သို့ မိန်းခလေးတဦးအား အမွေကျူးလွန်မှုဖြင့်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ
၃၇၆ အရ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ အထူးတရားသူကြီး (၂) က၊ တသက်တကျွန်းထောင်ဒဏ်
သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ဦးချစ်က တရားရုံးချုပ်သို့ အယူခံဝင်ရာ၊ မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။ ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်
ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ တဦးတည်းရုံးထိုင် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးသည်၊ အထူး
ရာဇဝတ် တရားရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို ရည်ညွှန်းသော်လည်း၊ ယင်းစီရင်ထုံး
များကို မိမိအနေဖြင့် လိုက်နာရန်မလို၊ သာမန်ရုံးများနှင့် အထူးရာဇဝတ်ရုံးများ
ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ပုံ၊ အဖုံဖုံမကွဲလွဲစေသောငှါသာလျှင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားအပ်သည်ဟု
မှတ်ချက်ပြုခဲ့လေသည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးတို့ကို သာမန်တရားရုံးများက လိုက်နာ
ရန်မလိုဟူသော တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး၏ ယူဆချက်နှင့် မှတ်ချက်တို့သည်
လွန်စွာ မှားယွင်း ချွတ်ချော်နေသည်။ ယင်းတို့ကို ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ရန်လိုသည်ဟု
ကျွန်ုပ်တို့မြင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်တကြောင်း၊ ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်
သောမူ၊ စီရင်ထုံးကို သုံးစွဲသောနည်း တို့ကို ထပ်မံရှင်းလင်းရန် လိုအပ်သည်။
အယူခံတရားလို အပေါ် သတ်မှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်သည် သင့်မြတ်သည် မသင့်မြတ်

၁၉၇၂

မောင်ချစ်

နှင့်

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

သည်တို့ကို သုံးသပ်အပ်သည်ဟု ယူဆသောကြောင့်၊ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးပေး
ခဲ့သော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာလေ့လာ၍ လေးနက်
စွာ လိုက်နာကြရမည်ဖြစ်ကြောင်းကို၊ တရားရုံးချုပ်က နိုင်ငံတဝှမ်းမှ တရားရုံးများသို့
ညွှန်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားချက်များကို တရားရုံးချုပ် တရား
သူကြီးများကလည်း လိုက်နာရန် ဖြစ်သည်။

တရားရုံးချုပ်စုံညီခုံရုံးကလည်း အောက်ပါကဲ့သို့ စီရင်ထုံးဖွဲ့ခဲ့ဘူးသည်။

“အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည်၊ ဦးဆောင်အဖွဲ့ဖြစ်ပေသည်။ အထူး
ရာဇဝတ်ရုံး စနစ်သည်၊ ကျွန်ုပ်တို့ ဦးတည်လျက်ရှိကြသော ပြည်သူ့ တရားကို
ပြည်သူက စီရင်သည့်စနစ်၏ အဓိကကျသော အခြေခံတရပ်ဖြစ်သည်။ တရားရေး
ဝန်ထမ်းများ၊ ရှေ့နေကြီးများသည်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး စနစ်ကို ကောင်းစွာ
လေ့လာခြင်း၊ ပါဝင်၍ ထိရောက်စွာကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဝိုင်းဝန်း၍ အောင်
မြင်အောင်ကြိုးပမ်းခြင်းတို့ကိုပြုကာ၊ အယူခံအဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်မှုကို လေးနက်စွာ
လိုက်နာကြရန် ဖြစ်ပေသည်။” (၁) ထို့ပြင်၊ အထက်ဖော်ပြပါ လမ်းညွှန်မှုကို
အောက်ပါကဲ့သို့လည်း တရားရုံးချုပ်စုံညီခုံရုံးကပြုခဲ့ဘူး၏။

“အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည်၊ နိုင်ငံတော် မူဝါဒကို အောင်မြင်
ထိရောက်စေကာ၊ တရားမျှတခြင်း တန်ဖိုးကို ဆောင်သော စီရင်ထုံးများကို
ပြု၍ တရားစီရင်ရေး လမ်းညွှန်များကို ချမှတ်လျက်ရှိ၏။ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး
များတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော ရံဖန် ရံခါ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်
ညွှန်ကြားလွှာဖြင့် ဖြန့်ချိသော ရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို
ကောင်းစွာ လေ့လာလိုက်နာကြရန် ဖြစ်ပေသည်။” (၂)

အထူးရာဇဝတ်ရုံး၏ အယူခံအဖွဲ့ကလည်း အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်စီရင်
ထုံးပြုခဲ့ကြောင်းကို အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌငွန်ကြီး ဒေါက်တာလှဟန်ကဖော်ပြခဲ့သည်။

“အယူခံမှုကြီးများကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာတွင်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးစနစ်
တိုးတက်အောင်မြင်စေအောင်၊ ပြည်သူ့ တရား စီရင်ရေး စနစ် ကျယ်ပြန့်
ကြီးထွားလာစေအောင် ဂရုမူ၍၊ စီရင်ထုံးပြုခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော် မူဝါဒနှင့်

(၁) ဦးထွန်းအောင် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊
တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၉၀။

(၂) လက်ထောက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီးနှင့် အောင်သိန်းကျူ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး
များ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၆၂။

တရားဥပဒေကို ညီညွတ်စေအောင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် မျှတစွာ ချိန်ဆပါသည်။ “မူဝါဒ” ကို ဆောင်ပုဒ်ပြုကာ၊ တရားဥပဒေကို လွန်၍ ထုံးတမ်းကို ဆန့်ကျင်၍၊ တကျောင်းတဂါထာ၊ တရုံးတထုံး ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ထိန်းကွပ်ရပါသည်။ တဖက်တွင်လည်း နိုင်ငံခြားစီရင်ထုံး ရှေးဟောင်း စီရင်ထုံးပါ စကားလုံးများကို ပုံသေကားချမှတ်ယူကာ၊ မူကိုမမြင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အမှုအကြောင်းချင်းရာ နောက်ခံကိုမကြည့်ဘဲ ဆုံးဖြတ်တတ် သည့် အလေ့အကျင့်နည်းပါးပပျောက်အောင် လမ်းညွှန်သမှုပြုရပါသည်။” (၃)။

အထက်ပါ ရည်ညွှန်းချက် စေတနာဖြင့် တရားစီရင်ရေးလမ်းကြောင်းကို အခိုင် အမာချမှတ်လျက်ရှိသော အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို အထူး ဂရုစိုက်ကာ၊ ဦးစားပေး၍ လေ့လာကြရန်လည်းကောင်း၊ လိုက်နာကြရန်လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်တို့ကလည်းညွှန်ကြားရပေသည်။

စီရင်ထုံးကို သုံးစွဲနည်းနှင့်ပတ်သက်၍၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့ကပင် ညွှန်ပြ ခဲ့ဘူးသည်မှာ—

“ဥပဒေဆောင်ပုဒ် (Legal Maxim) စီရင်ထုံးစသည်တို့ကို ပုံသေလက်ခံ ကျင့်သုံးရန် မဟုတ်။ တမှုနှင့်တမှုမတူ။ အကြောင်းချင်းရာကို ကောင်းစွာဖော် ထုတ်ပြီးမှ အမှန်အမှားကို သဘာဝယုတ္တိနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။” (၄)။

မူခင်းကို စစ်ဆေးရာတွင်၊ အချက်အလက်၊ အကြောင်းချင်းရာတို့ကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ထုတ်၍ ပိုင်နိုင်စွာ သုံးသပ်ဘို့က အဓိကဖြစ်ပေသည်။ အချက်အလက်ကို အခြေမခံ ဘဲ၊ မူသဘောဖြင့်သာ မူခင်းကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည် မဟုတ်ချေ။ တရားရုံးသည် အချက် အလက် အပြည့်အစုံကိုမျှတမှန်ကန်စွာဖော်ထုတ်၍ သက်ဆိုင်သော ဥပဒေတို့နှင့်စပ် ဟပ်ညှိနှိုင်းကာ၊ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်ပေသည်။ ထင်ရှားသော အချက်အလက်နှင့် ထင်ရှားသော ဥပဒေတို့ကို ပေါင်းကူးပေးခြင်းဖြင့် မှန်ကန်မျှတသော အဆုံးအဖြတ် သည် ပေါ်ထွန်းလာနိုင်ပေသည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့ကပင် ဤသို့လမ်းပြဘူးသည်—

“မူခင်းဟူသည် တမှုနှင့်တမ ထပ်တူ မဖြစ်နိုင်ချေ။ အဖြစ်အပျက်၊ အခြေ အနေ စသည်တို့သည်၊ အနည်းအများ ကွဲလဲရမည်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီရင်ထုံးသည်၊ မူခင်းဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ တွေးခေါ်ယူဆခြင်း၏ လမ်းညွှန်မျှသာ

(၃) အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့ စီရင်ထုံးများ (၁၉၆၅-၁၉၇၀) ဗဟိုပုံနှိပ်ထိုက်၊ ၁၉၇၁။
(၄) မခင်မြင့်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာ နိုင်ငံစီရင်ထုံးများ အယူခံ အဖွဲ့၊ စာ ၁။

၁၉၇

မောင်ချစ်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဖြစ်သည်။ စီရင်ထုံးများက ပံ့ပိုးကားချ အဆုံးအဖြတ်ကို ပေးနိုင်ကြသည် မဟုတ်။” (၅)

ထို့ကြောင့်၊ တရားရုံးများသည် စီရင်ထုံးများကို လေ့လာသုံးစွဲတတ်သလိုသည်။ တွေးခေါ်ယူဆတတ်ရန်လည်းကောင်း၊ လမ်းညွှန်မှုရနိုင်ရန်လည်းကောင်း စီရင်ထုံးများကို ဖတ်ရှုလေ့လာကောင်းသည်။ သို့ရာတွင် မှုခင်းစစ်ဆေးစီရင်ရာတွင်၊ အချက်အလက်ကို ဦးစားထားရမည်။ ဆီလျော်သမျှသော အချက်အလက်တို့ကို အပြည့်အစုံဖော်ထုတ်၍ မှတ်တမ်းဘင်ရမည်။ အချက်အလက်များ ထင်ရှားလာသောအခါ ဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်၍ သုံးသပ်ရမည်။ ဥပဒေသည် ထင်ရှား ရှင်းလင်းလျက်ရှိလျှင် စီရင်ထုံး ကိုးကားရန်ပင် မလိုချေ။ စီရင်ထုံးများကို ကိုးကားနိုင်မှ စီရင်ချက် ဝီသသည် မဟုတ်။ မှန်ဘိုး ရှင်းလင်းဘို့ စီရင်ချက်ခံယူသူတို့ နားလည် သဘောပေါက်ဘို့က အရေးကြီးသည်။

လမ်းညွှန်မှုလိုလျှင်၊ စီရင်ထုံးကိုးကားနိုင်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများရှိလျှင်၊ အခြားစီရင်ထုံးများကို ကိုးကားရန် မလို။ နိုင်ငံခြားစီရင်ထုံးများကိုမူ ကိုးကားခြင်း မပြုအပ်ချေ။ ဗဟုသုတအလိုငှါ ဖတ်ရှုကောင်းသော်လည်း၊ ၎င်းတို့ကို မှီငြမ်းပြုရန်ကား မလျော်ချေ။ နိုင်ငံတွင်း၌ ဖြစ်ပွားသော တမှုနှင့် အခြားတမှုပင် မတူနိုင်လျှင်၊ နိုင်ငံတွင်း၌ ဖြစ်ပွားသော တမှုနှင့် နိုင်ငံခြား၌ ဖြစ်ပွားသော တမှုသည်၊ တူညီနိုင်ဘို့ ပို၍ပင်ခက်ခဲသေးသည်။ ထို့ပြင် တည်ရှိသောဥပဒေများသည်လည်း ထပ်တူညီကြသည် မဟုတ်ချေ။

ဤအယူခံမှုတွင်၊ တရားရုံးချုပ် တဦးထိုင် တရားသူကြီး၏ စီရင်ထုံး ကိုးကားရာတွင်၊ လုံ့များချွတ်ချော်ခဲ့ခြင်းကို အထက်ပါ မှတ်ချက်များဖြင့် ပြင်ဆင်လိုက်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးကို တရားရုံးချုပ်က လိုက်နာရန် မလိုဟူသော မှတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သည်။

အယူခံတရားလို ဦးချစ် ကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှုနှင့် ၎င်းအပေါ် သတ်မှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်သည် အချိုးမကျဟု မဆိုနိုင်။ ကျူးလွန်သူ၏ သိတတ်ဘို့ကောင်းသော အသက်အရွယ်၊ အကျူးလွန်ခံရသူ၏ နုနယ်သော အသက်အရွယ်ကို ထောက်ချင့်လျှင်လည်းကောင်း၊ အမှု၏ အကြောင်းချင်းရာကိုလည်းကောင်း ထောက်ချင့်လျှင် ပြစ်ဒဏ်သည် သင့်မြတ်သည်ဟု ဆိုရမည်။

အစိုးရရွှေ့နေကြီး ညွှန်ပြသည့်အတိုင်း၊ ပြစ်ဒဏ်၏ သုံးပုံတပုံကိုလည်း၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အမိန့်ဖြင့် လျော့ပေးပြီးဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်၊ ပြစ်ဒဏ်ကို ထပ်မံလျော့ပေါ့ပေးရန်မရှိ၊ အယူခံကိုပယ်သည်။

(၅) အထူးရာဇဝတ်ရုံးအဖွဲ့စီရင်ထုံးများ၊ ၈၁ ၂၉၅။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုများ

† ၁၉၇
မေလ ၂၂ ရက်

တရားသူကြီးဦးသက်ဖေ နှင့် တရားသူကြီးဦးတင်အုံး တို့ရွှေတွင်

၁။ ဦးသန်းအောင် } နှင့် { ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *
၂။ ဦးစိုးမောင် } { (မောင်သောင်းစိန်)

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၂၅၃ (၂) — ယင်းပုဒ်မအရ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားလိုပြသက်သေ အားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေးစေကာမူ တရားခံအပေါ် စွပ်စွဲချက်မှာ အခြေအမြစ် မရှိဟုယူဆလျှင် တရားခံအားတရားရှင်လွှတ်နိုင်ခြင်း—ရည်ရွယ်ချက်မှာ အရေးကြီးသော သက်သေအားလုံးကို စစ်ပြီးနောက် တိုက်ရိုက်မပတ်သက်သော အရေးမကြီးသည့် သက်သေ များကို စစ်ဆေးခြင်းမပြုရသေးသော်လည်း၊ တရားခံအား မလိုအပ်ဘဲ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း၊ စွပ်စွဲထားခြင်း မဖြစ်ရအောင် တရားရှင်လွှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၂၅၃ (၂)အရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် အထူးတရားသူကြီးသည် တရားလိုပြသက်သေ အားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်းမပြုရသေး စေကာမူ၊ တရားခံအပေါ် ပြုလုပ်ထားသည့် စွပ်စွဲချက်မှာ အခြေအမြစ်မရှိဟု ယူဆလျှင် အကျိုးအကြောင်း ဖော်ပြပြီး တရားခံအားတရားရှင်လွှတ်နိုင်ပေသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အရေးကြီးသည့် သက်သေ အားလုံးကို စစ်ဆေးပြီးနောက် တရားခံသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း မပေါ်ပေါက်လျှင် ပြစ်မှုကျူး လွန်ခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက် မပတ်သက်သော အရေးမကြီးသည့် သက်သေများကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရ သေးသော်လည်း တရားခံအား မလိုအပ်ဘဲ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း၊ စွပ်စွဲထားခြင်း မဖြစ်ရအောင် တရားရှင်လွှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင် ရန် လျှောက် ထား သူ အတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဒေါက်တာ မောင်မောင်ကျော်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူ အတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးဇော်။
အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမြရှိန်။

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၂၃၇ (ခ)။
† ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၃ (က) တွင် ချမှတ်သော ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက် နေ့စွဲပါ ရန်ကုန်မြို့၊ ဟံသာဝတီနှင့် ရန်ကုန်ခရိုင်၊ အထူး (စက်ရှင်) တရားသူကြီး၏ အခိန်ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားမှု။

၁၉၇၂

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။

။လျှောက်ထားခံရသူ မောင်သောင်းစိန်သည်၊ ဇနီး

၁။ ဦးသန်း

အောင်

၂။ ဦးစိုးမောင်

နှင့်

ပြည်ထောင်စု

မြန်မာနိုင်ငံ

(မောင်သောင်း

စိန်) ။

ဖြစ်သူ မကျင်နုအား ဝါးချွန်ဖြင့် ထိုးသတ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကာ ပထမ အထူးတရားသူကြီးရုံးတွင် လူသတ်မှုဖြင့် ရဲအဖွဲ့မှ တရားစွဲဆိုရာ၊ တရားလိုပြသက်သေ အချို့ကို စစ်ဆေးပြီးနောက် အထူး တရားသူကြီးက မောင်သောင်းစိန်အား တရားရှင် လွှတ်လိုက်သည်။

ထိုကဲ့သို့ တရားရှင် လွှတ်လိုက်သည့် အမိန့်ကို သေသူ မကျင်နု၏ ဘခင်အရင်း ဦးသန်းအောင်နှင့် မွေးစားဘခင် ဦးစိုးမောင်တို့က မကျေနပ်သဖြင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၆ အရ၊ ဤပြင်ဆင်မှုကို လျှောက်ထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မောင်သောင်းစိန်၏ ရွှေနေဦးချိုက တရားရှင်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို မကျေနပ် သဖြင့်၊ လျှောက်ထားသူတို့သည် နိုင်ငံတော် အစိုးရထံသို့ တိုင်စာပေးပို့ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ၊ ထိုတိုင်စာ အပေါ် ဆက်လက် အရေးယူသင့်မသင့်ဆိုသော ကိစ္စကို နိုင်ငံတော် အစိုးရကသာ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ လျှောက်ထားသူတို့က ဤပြင်ဆင်မှုတင်သွင်း လာခြင်းကို လက်မခံသင့်ပါဟု တင်ပြသွားသည်။

တရားရှင်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို မည်သည့်အခါတွင် ဝင်ရောက်ဖက်စွက်ရမည်ဟု ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် နိုင်ငံတော် အစိုးရက အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။ နှစ်နာသူက အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း မပြု နိုင်ဟု တားမြစ်ထားခြင်း မရှိသဖြင့် ဤပြင်ဆင်မှုကို လက်ခံကြားနာနိုင်ကြောင်း ယုံမှားဘွယ်မရှိ။

လျှောက်ထားသူတို့၏ ရွှေနေ ဒေါက်တာ မောင်မောင်ကျော်ကမူလရုံးတွင် တရား လိုပြသက်သေ ၁၉ ယောက် စာရင်း တင်ပြခဲ့သော်လည်း၊ အစိုးရရွှေနေက သက်သေ ၆ ယောက်ကိုသာ စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ထိုသက်သေ ၆ ယောက် အနက် (လိုပြ-၁) ဦးအောင်သန်းနှင့် (လိုပြ-၂) မောင်မုန်းတို့သည် လျှောက်ထားခံရသူ၏ ဘခင်နှင့် ဦးလေးများဖြစ်ကြပါသည်။ (လိုပြ-၃) ဦးတင်လှနှင့် (လိုပြ-၅) မောင်ကျော်စိန်တို့မှာ ရဲအရာရှိများ ဖြစ်ကြပါသည်။ (လိုပြ-၆) ဒေါက်တာ ပဂ္ဂီအုန်းမှာ ဆရာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်သက်သေ ၁၃ ဦး အနက် လွတ်လပ်သော သက်သေ အများအပြားရှိပါလျက် အကျိုးအကြောင်း တစုံတရာ မဖော်ပြဘဲ ထိုသက်သေများအား စစ်ဆေးခြင်းမပြုဘဲ ပယ်ခဲ့ခြင်းသည် မူလရုံး တရားသူကြီး အနေဖြင့်၎င်း၊ အစိုးရရွှေနေအနေဖြင့်၎င်း အမှန်တရားကို ရှာဖွေရာ၌ ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ကို ပျက်ကွက်ခဲ့ပါသည်။ မူလရုံး အမှုတွဲတွင် တင်ထားသည့် သက်သေခံ (၄) ပထမသတင်းချက်၌ မောင်သောင်းစိန် သည် ရပ်ရွာလူကြီးများရွှေတွင် မိမိ၏ ဇနီးကို ဝါးချွန်ဖြင့် ထိုးမိပါသည်ဟု ဝန်ခံ

ကြောင်း ဖော်ပြထားသဖြင့်၊ ထိုအချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း မပြုဘဲ တရားခံအား တရားရှင်လွှတ်ခြင်းသည် တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းရာ ရောက်ပါသည်ဟု တင်ပြသွားသည်။

၁၉၇၂
၁။ ဦးသန်း
အောင်
၂။ ဦးစိုးမောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(မောင်သောင်း
စိန်)။

မောင်သောင်းစိန်အပေါ် စွပ်စွဲထားသည့် အမှု၏ အကျိုးအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့ဝေဖန်ခြင်း မပြုလိုပေ။ ယခုချမှတ်မည့် အမိန့်အရ၊ တစ်စုံတရာ ဝေဖန်ခြင်း မပြုသင့်ပေ။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၅၃ (၂) အရ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် အထူး တရားသူကြီးသည် တရားလိုပြသက်သေအားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်းမပြုရသေးစေကာမူ တရားခံ အပေါ် ပြုလုပ်ထားသည့် စွပ်စွဲချက်မှာ အခြေအမြစ်မရှိဟု ယူဆလျှင် အကျိုးအကြောင်းဖော်ပြပြီး တရားခံအား တရားရှင်လွှတ်နိုင်ပေမည်။ ရည်ရွယ်ချက် မှာ အရေးကြီးသည့် သက်သေအားလုံးကို စစ်ဆေးပြီးနောက် တရားခံသည် ပြစ်မှု ကျူးလွန်ကြောင်း မပေါ်ပေါက်လျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက် မပတ်သက် သော အရေးမကြီးသည့် သက်သေများကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေးသော်လည်း၊ တရားခံအားမလိုအပ်ဘဲ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း၊ စွပ်စွဲထားခြင်း မဖြစ်ရအောင် တရား ရှင်လွှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ယခုအမှုကွင် သက်သေစာရင်းအရ၊ တရားလိုသက်သေ စုစုပေါင်း ၁၉ ယောက် ရှိသည်။ မူလရုံးတွင် အစိုးရရွှေ့နေသည် သက်သေ ၆ ယောက်ကို စစ်ဆေးပြီးနောက် ကျန်သက်သေ ၁၃ ယောက်ကို မစစ်ဆေးဘဲ ပယ်ကာ အမှုပိတ်ခဲ့သည်။ ထိုသက်သေ များအား မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် မစစ်ဆေးဘဲ ပယ်ရပါသည်ဟု အကြောင်း ပြထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။ မူလရုံး တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်တွင် လည်း ထိုအချက် နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတရာ ဝေဖန်ထားသည်ကို မတွေ့ရပေ။

ထို့ပြင်၊ မူလရုံးမှ သက်သေခံ (c)အဖြစ် လက်ခံထားသော ပထမသတင်းချက် တွင် တရားခံသည် ရပ်ရွာလူကြီးများအား မကျင့်နုကို ဝါးချွန်ဖြင့် ထိုးမိကြောင်း ဝန်ခံခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြထားရာ၊ ထိုဖော်ပြချက်သည် ဟုတ်မှန်ခြင်း ရှိ မရှိ ဆိုသော အချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသင့်ပေသည်။ မောင်သောင်းစိန်၏ ရွှေ့နေ ဦးဇော်က၊ ထိုဝန်ခံချက်မှာ ရဲအရာရှိရွှေ့တွင် ပြုလုပ်သော ဝန်ခံချက်ဖြစ်၍ သက်သေခံ မဝင်ပါဟု ဆိုသည်။ မောင်သောင်းစိန်သည်၊ ယင်းဝန်ခံချက်ကိုပြုခဲ့ပါသည်ဆိုသော အချက် အလက်သာမက၊ ပြုလျှင်လည်း ရဲအရာရှိရွှေ့တွင် ဖြစ်ပါသည်ဆိုသော အချက် အလက်မှာ သက်သေထွက်ချက် မရှိသေးသဖြင့် မည်သို့မျှ ဝေဖန်ခြင်း မပြုနိုင်သေး ပေ။ ဝန်ခံချက် ရှိ မရှိ၊ ရှိလျှင်လည်း သက်သေခံ ဝင် မဝင်ဆိုသော ပြဿနာမှာ မူလရုံးက စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရမည့် ပြဿနာသာဖြစ်ပေသည်။

၁၉၇၂

၁။ ဦးသန်း
အောင်
၂။ ဦးစိုးမောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(မောင်သောင်း
စိန်)။

တရားရုံးများ၏ အဓိက တာဝန်သည် အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်ရှာဖွေရန်ဖြစ်
သည်။ ရွှေနေ့များက တင်ပြသည့် အချက်အလက်ပေါ်တွင်သာ မူတည်၍ ဒိုင်လူကြီး
အနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန် မဟုတ်ဘဲ၊ အမှန်တရားပေါ်ပေါက်အောင် လိုအပ်သည့် သက်
သေ အထောက်အထားများကို စစ်ဆေးကြားနာရန် လိုသည်ဟု ဤရုံးမှ မကြာခဏ
မှတ်ချက်ပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် မူလရုံးသည်၊ ထိုအချက်ကို လိုက်နာရန်
ပျက်ကွက်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

တရားရှင်လွတ်သောအမိန့်ကို အကြောင်းထူးမရှိဘဲ၊ ဤရုံးမှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်
လေ့မရှိပေ။ သို့ရာတွင် ယခုအမှု၌မူ တရားလိုပြသက်သေ ၁၉ ယောက်အနက်၊
၆ ယောက်ကိုသာ စစ်ဆေးပြီး ကျန် ၁၃ ယောက်ကို အကျိုးအကြောင်း တစုံတရာ
ဖော်ပြခြင်း မရှိဘဲ ပယ်ခဲ့သဖြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် အကြောင်းထူးရှိသည်ဟု
ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ လျှောက်ထားခံရသူ မောင်သောင်းစိန်
အား၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ၊ စွပ်စွဲထားသော အမှုတွင် တရားရှင် လွတ်ခဲ့
သည့် ဟံသာဝတီ၊ ပထမ အထူး (စက်ရှင်) တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး
၎င်းအား စွပ်စွဲထားသော ပြစ်မှုဖြင့် အသစ်တဖန် ပြန်လည် စစ်ဆေးရန် ဟံသာဝတီ
အထူး (ရာဘက် စက်ရှင်) တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုများ

တရားသူကြီးဦးသက်ဖေနှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်တို့ရွှေတွင်

<p>ဦးအောင်ကြီး ကြီးကြပ်ရေးမှူး၊ ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့ ကျောက်ဖြူမြို့</p>	}	နှင့်	{	<p>ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (ကျောက်ဖြူမြို့၊ ရာဘက်စက်ရှင်)*</p>
--	---	-------	---	---

† ၁၉၇၂
မေလ ၁၅ ရက်

ကျင့်ထုံးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မပြုမနေရ သဘောသက်ရောက်သော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခြင်း—တရားမျှတမှုဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိလျှင် ထိုပျက်ကွက်မှုသည် ကုစား၍ရနိုင်သည့် ပျက်ကွက်မှုဖြစ်၍ အမှုတရားလုံး မပျက်ပြယ်ခြင်း—ယင်းသို့ ပျက်ကွက်မှုကြောင့် တရားခံ၌ ဥပဒေပေး အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးရပါမူ တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခဲ့သည် ဖြစ်၍ ၎င်းအပေါ် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ကျင့်ထုံးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် မပြုမနေရ သဘောသက်ရောက်သော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်စေကာမူ တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိလျှင် ထိုပျက်ကွက် မှုသည် ကုစားရနိုင်သည့် ပျက်ကွက်မှုသာဖြစ်၍ အမှုတရားလုံး မပျက်ပြယ်ပေ။ သို့ရာတွင်ယင်းပျက် ကွက်မှုကြောင့် တရားခံ၌ ဥပဒေကပေးထားသော အခွင့်အရေးကို ဆုံးရှုံးရပါမူ ၎င်းအတို့တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၍ ၎င်းအပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထားခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည် ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးရွှေနေ ဦးဝင်းဖေ။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးစောလွင်။

တရားသူကြီးဦးသက်ဖေ။ ။ ကျောက်ဖြူမြို့၊ နယ်ပိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတွင် ဦးထွန်းတင်၊ မောင်ကိုနှင့် မောင်အုံးဖေတို့အပေါ် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၄၂/၃၂၃ အရ၊ တရားစွဲဆိုရာ နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးနောက် မောင်ကိုနှင့် မောင်အုံးဖေတို့ကို တရားသေလွှတ်လိုက်ပြီး ဦးထွန်းတင် အား၊ ပုဒ်မ

* ၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု အမှတ် ၄၉ (ခ)။

† ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၁၂ တွင် ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ လ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ ကျောက်ဖြူမြို့နယ်ပိုင် ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုပြင် ဆင်ရန်လျှောက်ထားမှု။

၁၉၇၂

၃၄၂ အရ၊ အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ် ၃ လကို၎င်း၊ ရဲဥပဒေပုဒ်မ ၄၃ (စ) အရ၊ ဒဏ်ငွေ ကျပ် ၂၀၀၊ သို့မဟုတ် အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ် ရက် ၂၀ ကို၎င်း ကျခံစေရန် အမိန့်ချ မှတ်လိုက်သည်။

ဦးအောင်ကြီး၊
ကြီးကြပ်ရေးမှူး၊
ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့
ကျောက်ဖြူမြို့
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာ နိုင်ငံ
(ကျောက်ဖြူမြို့
ရာဘက်စက်ရှင်)

ထိုအမိန့်ကို ဦးထွန်းတင်က ကျောက်ဖြူမြို့ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီးထံ အယူခံ ဝင်ရာ အယူခံရုံးမှ မူလရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် အပြစ်ဒဏ်တို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး နယ် ပိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမှအပ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ရွေးချယ်သည့် အခြား ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးဦးက အမှုကိုပြန်လည် စစ်ဆေးရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက် သည်။ ယင်းအမိန့်ကိုကျောက်ဖြူမြို့ ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့ ကြီးကြပ်ရေးမှူးက မကျေနပ် သဖြင့် ဤပြင်ဆင်မှုဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးရန် လျှောက်ထားလာခြင်း ဖြစ်သည်။

ရာဘက်စက်ရှင် တရားသူကြီးက နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်နှင့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရာ၌ အဓိက အားဖြင့် အကြောင်းနှစ်ရပ် ပြခဲ့သည်။ တခုသော အကြောင်းပြချက်မှာ မူလရုံးမှ ဦးထွန်းတင်အား ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၂၃ အရ စွဲချက်တင်ခဲ့သော်လည်း ရဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃ (စ) အရ၊ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်းသည် ဥပဒေ နှင့် ညီညွတ်ခြင်း မရှိဟုဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးထွန်းအောင် ဦးထွန်းသိန်း နှင့် ပြည်ထောင်စု (၁) တို့ အမှုတွင် အထူးဥပဒေ တရပ်ရပ်အရ၊ ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ထားခြင်းကို ရာဇသတ်ဥပဒေပါ ပုဒ်မတရပ်ရပ်သို့အမှုအကြောင်းချင်းရာ ခိုင်လုံလျှင် ပြောင်းလွဲ၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်ရာ ရာဇသတ် အက်ဥပဒေအရ၊ စွဲချက်တင်သည့် အမှုတွင် အထူး ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ ပြောင်းလွဲ၍ အပြစ်မပေးနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပေ။

အခြားအကြောင်းပြချက်မှာ တရားခံသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၅၆ အရ အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည် ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုပုဒ်မအရဆိုပါကတရားခံအား စွဲချက်တင်ပြီးသောအခါ တရားခံသည် စစ်ဆေးပြီးသည့် တရားလို သက်သေများကို ပြန်ခေါ်၍ ပြန်လှန် မေးခွန်းထုတ်ခွင့်ရှိပေသည်။ သက်သေအား တဖက် အမှုသည်က မေးမြန်းခြင်းသည် ပြန်လှန်မေးခွန်းထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြန်လှန်မေးခွန်း ထုတ်ရာ၌ သက်သေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၈ အရ၊ မူလစစ်ဆေးချက်တွင် ပေါ်ပေါက် သည့်အကြောင်းခြင်းရာများသာမက အခြား အကြောင်းခြင်းရာ များအပေါ်၌လည်း မေးမြန်းခွင့်ရှိသည်။ ပုဒ်မ ၁၄၃ အရ၊ နိမိတ်ပြမေးခွန်းလည်း မေးနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပြန်လှန်မေးခွန်း ထုတ်ခွင့်ပြုခြင်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမှန်တရားကိုရရှိ စေရန် ဖြစ်ပေသည်။

(၁) ၁၉၇၀ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၉၀။

ယခုအမှုတွင် ဦးထွန်းတင်သည် ၎င်းအား ဝဲချက်တင်ပြီးနောက် တရားလိုပြ သက်သေ ဦးအောင်သာကျော်အား ပြန်ခေါ်၍ ပြန်လှန်မေးခွန်းကို ထုတ်လိုကြောင်း ဆန္ဒပြုခဲ့သည်။ ဦးအောင်သာကျော်အား ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက် နေ့တွင် ပြန်လှန်မေးခွန်း ထုတ်သောအခါ ရုံးအကျိုးဆောင်က ထိုသက်သေ၏ ယခင် ထွက်ချက်ဘောင်အတွင်း၌သာ မေးခွန်းထုတ်ခွင့် ရှိသည်ဟု ကန့်ကွက်တင်ပြလာသည်။ တရားခံ၏ အကျိုးဆောင်က လိုသည့်အချက်အလက်ကို မေးမြန်းခွင့် ရှိပါသည်။ မူလ ထွက်ချက်၏ ဘောင်အတွင်း ကန့်သတ်ခြင်း မပြုသင့်ပါဟု တင်ပြသော်လည်း မူလ ရုံးမှ၎င်း၏ တင်ပြချက်ကို လက်မခံသဖြင့် တရားခံ၏ အကျိုးဆောင်သည် မိမိမေးမြန်း လိုသော မေးခွန်းများကို မေးမြန်းခွင့် မရခဲ့ပေ။

ဦးအောင်ကြီး၊
ကြီးကြပ်ရေးမှူး၊
ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့၊
ကျောက်ဖြူမြို့
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(ကျောက်ဖြူမြို့
ရာဘက်စက်ရှင်)

ကျင့်ထုံးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် မပြုမနေရသဘော သက်ရောက်သော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း ချက်ကို လိုက်နာပျက်ကွက်စေကာမူ တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိလျှင် ထိုပျက် ကွက်မှုသည် ကုစား၍ ရနိုင်သည့် ပျက်ကွက်မှုသာဖြစ်၍ အမှုတရားလုံး မပျက်ပြယ်ပေ။ သို့ရာတွင် ယင်းပျက်ကွက်မှုကြောင့် တရားခံ၌ ဥပဒေက ပေးထားသော အခွင့် အရေး ကိုဆုံးရှုံးရပါမူ ၎င်းအဘို့ တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၍ ၎င်းအပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထားခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။

ယခုအမှုတွင် အထက်၌ဖော်ပြသည့်အတိုင်း ဦးထွန်းတင်သည် သက်သေ ဦးအောင်သာကျော်အား၊ ပြန်ခေါ်ခွင့်ရသော်လည်း၊ ဥပဒေက၊ ခွင့်ပြုထားသည့် အတိုင်း ပြန်လှန်မေးခွန်းထုတ်ခွင့် မရရှိခဲ့သဖြင့် ၎င်းအပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင် ထားခြင်း သည် တရားမျှတမှု ဆိတ်သုန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ သက်သေကို ပြန်ခေါ် ခွင့်ပြုသော်လည်း ပြန်လှန်မေးခွန်း ထုတ်ခွင့်မရလျှင် ပြန်ခေါ်ခွင့် မရသကဲ့သို့ အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိပေသည်။ မောင်အံ့ဘွယ် နှင့် ပြည်ထောင်စု (၂) တို့ အမှုတွင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၅၆ (၁) အရ၊ တရားလို သက်သေအား ပြန်ခေါ်ခွင့်မရ လျှင် အမှုတရားလုံး ပျက်ပြယ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို ရည်ညွှန်းလိုပေသည်။

အထက်ပါ အကြောင်းကြောင့် ကျောက်ဖြူမြို့ ရာဘက် စက်ရှင်ရုံး၏ အမိန့်သည် မှားယွင်း ချွတ်ချော်သည်ဟု မဆိုနိုင်၍ ဤပြင်ဆင်မှုကို ပယ်လိုက်သည်။

(၂) ၁၉၄၈ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၈၆၃။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီးဦးသက်ဖေ နှင့် တရားသူကြီးဦးတင်အုံး တို့ရွေ့တွင်

† ၁၉၇၂

စုလိုင်လ၅ရက်။

ဦးညွန့်ဝေ

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဦးဝင်း *

တရားခံ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်း—တရားခံ၏ တရားရုံး ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်သာမက ဆွေမျိုးတော်စပ်သည်ပြင် တရားဥပဒေကို အထိုက်အလျောက် နားလည် သူအား တရားခံ၏အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ခွင့်ပြုခြင်းသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင် ခြင်း ရှိ မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မူလရုံးမှ ဦးစန်းမောင်သည် တရားခံ ဦးညွန့်ဝေ၏ တရားရုံး ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်သာမက၊ ဦးညွန့်ဝေနှင့် ဆွေမျိုး တော်စပ်သည်အပြင် တရားဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို အထိုက်အလျောက် နားလည်သူ တယောက်ဖြစ်၍ တရားမျှတမှုကို ရှေ့ရှုလျက် အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အလို့ငှါ အထူးကိစ္စ တရပ်အနေဖြင့် ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ မူလရုံး၏ အမိန့်သည် တရားမျှတမှုကို ရှေ့ရှုလျက် ဆင်ခြင်တုံတရားကို လက်ကိုင်ထားကာ ဦးစန်းမောင်အား သက်ဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခုအတွက် တရားခံ ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုး ဆောင် အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည့်အလျောက် တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်း မရှိဟု ဆိုရပေမည်။

ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးကြည်မောင်။

ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် အစိုးရရွှေနေ ဦးမြစိန်။

ရုံးသဟာယအဖြစ်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဒေါက်တာ မောင်။

* ၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု ၁၁ (ခ)။

† ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၆၄ တွင် ၁၉၇၁ ခု၊ ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့စွဲပါ ဖျာပုံမြို့၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားမှု။

ဦးညွန့်ဝေ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
(ဦးဝင်း)။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ဘိုကလေးမြို့၊ ၂ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး တွင် ဦးဝင်းက ဦးညွန့်ဝေအပေါ် ရာဇဝတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ တရားစွဲဆိုရာ ဦးညွန့်ဝေက လျှောက်လွှာစာရေး ဦးစန်းမောင်အား၊ ၎င်း၏ ရုံးကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ခန့်ထားပြီး၊ ရုံး၌၎င်း၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန် လျှောက် ထားသည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ထိုလျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုလိုက်သဖြင့် ဦးဝင်းက ဖျာပုံမြို့စက်ရှင်ရုံးသို့ စောဒကဝင်ရာ မူလရုံး၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက် သောကြောင့် ဦးညွန့်ဝေက ဤပြင်ဆင်မှုကို တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူ၏ အကျိုးဆောင် ဦးကြည်မောင်က ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၊ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ရာဇဝတ်ရုံးသည် တရားမျှတမှုကို ရှေ့ရှု၍ မည်သူကိုမဆို တရားခံ ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည့်အတိုင်း မူလရုံးမှ ဦးစန်းမောင်အား ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့် ပြုခြင်းကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည့် စက်ရှင်ရုံး၏ အမိန့်သည် မှားယွင်းနေပါသည်ဟု တင်ပြသွားသည်။

နိုင်ငံတော် အစိုးရအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရရွှေနေ ဦးမြရှိန်က စက်ရှင်ရုံးသည် မူလရုံး၏အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ရန် အာဏာမရှိပါ။ မူလရုံး၏အမိန့် သည် မှားယွင်းနေသည်ဟု ယူဆပါက တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ပေးရန် ထောက်ခံ တင်ပြခြင်းသာ ပြုနိုင်ပါသည်။ ရာဇဝတ်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုခြင်း ခံနေရသည့် တရားခံ တဦးသည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၃၄၀ အရ၊ အကျိုးဆောင်ဖြင့် ခုခံပိုင်ခွင့် ရှိသည့် အလျောက်၊ တရားခံက လူတဦးတယောက်အား ၎င်း၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် ခန့်ထား လျှင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ထိုသူအား ၎င်း၏အကျိုးဆောင်အဖြစ် လက်ခံရပါ မည်။ ထိုသို့လက်ခံခြင်းမပြုဘဲ ပယ်ရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၌ အာဏာမရှိပါဟုတင်ပြ သွားသည်။

ရုံးသဟာယအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် ရန်ကုန်ရွှေနေများ အသင်းကိုယ် စား ဒေါက်တာ မောင်က ပုဒ်မ ၄၊ အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရာဇဝတ်ရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ မည်သူမဆို တရားခံ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် တဦးတယောက်သည် အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်မပြုသင့်ဟု ရုံးမှ ထင်မြင်လျှင် တရားခံ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ငြင်းပယ်ခွင့်ရှိပါ သည်ဟု တင်ပြသွားသည်။

မူလရုံးက ဦးစန်းမောင်အား တရားခံ ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည့် အမိန့်ကို စက်ရှင်ရုံးအနေဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန် အာဏာမရှိ ပေ။ မူလရုံး၏အမိန့်သည် မှားယွင်းနေသည်ဟု ယူဆပါက စက်ရှင်ရုံးသည် ပြင်ဆင်

၁၉၇၂

ဦးညွန့်ဝေနှင့်
ပြည်ထောင်
ပြန်စာရင်း
(ဦးစင်း)။

ပယ်ဖျက်ပေးရန် တရားရုံးချုပ်သို့ ထောက်ခံ တင်ပြခြင်းသာ ပြုနိုင်သည်။ ယခုမှ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲ မူလရုံး၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်မဲခြင်းသည် မှားယွင်းနေသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် စင်ရောက် စွက်ဖက်ရမည်ဖြစ်သည်။

မူလရုံးမှ ဦးစန်းမောင်သည် တရားခံ ဦးညွန့်ဝေ၏ တရားရုံးကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်သာမက၊ ဦးညွန့်ဝေနှင့် ဆွေမျိုး တော်စပ်သည့်အပြင်၊ တရားဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို အထိုက်အလျောက် နားလည်သူတယောက်ဖြစ်၍ တရားမျှတမှုကိုရှေ့ရွလျက် အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အလို့ငှါ အထူးကိစ္စတရပ် အနေဖြင့် ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့် ပြုခဲ့သည်။ မူလရုံး၏အမိန့်သည် တရားမျှတမှုကို ရှေ့ရွလျက် ဆင်ခြင်တုံတရားကို လက်ကိုင်ထားကာ ဦးစန်းမောင်အား သက်ဆိုင်ရာအမှု တခုအတွက် တရားခံဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည့်အလျောက် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိဟု ဆိုရပေမည်။

တရားခံတဦးက လူတယောက်အား ၎င်း၏အကျိုးဆောင်အဖြစ် ခန့်ထားလျှင် ၎င်းအား စစ်ဆေးနေသည့် တရားရုံးက ၎င်းပယ်ပိုင်ခွင့်မရှိဘဲ လက်ခံရမည်ဆိုသော ဦးမြရိန်၏တင်ပြချက်မှာ ဤအမှု၏ ကြောင်းချင်းရာအရ စဉ်းစားရန် မပေါ်ပေါက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ဝေဖန်ခြင်း မပြုလိုပေ။

သို့ပါ၍ ဖျာပုံခရိုင် စက်ရှင်ရုံး၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး ဦးစန်းမောင်အား တရားခံ ဦးညွန့်ဝေ၏ အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုသည့် မူလရုံး၏အမိန့်ကို ပြန်လည် အတည်ပြုလိုက်သည်။ ရုံးသဟာယအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် ရွှေနေ အသင်းကိုယ်စား ဒေါက်တာ မောင်အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

စီရင်ထုံးပြုသောမူခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CIVIL CASES

	စာမျက်နှာ
ကျင်ဥ၊ ဒေါ်၊ နှင့် ဦးညွန့်မောင်	၁
ချာကရာဘတီ၊ အမ်၊ အယ်(လ်)နှင့် ဂျေ၊ အယ်(လ်)မူဟူရီ	၁၀
တင်အေး၊ ဒေါ်၊ (ကွယ်လွန်သူ)၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ မခင်လေးတင် ပါ ၄	၂၄
ထွေး၊ ဦး၊ (ခ) အေ၊ အီး၊ ဒါ(ရ်) ပါ ၅ နှင့် အီး၊ အမ်၊ စူ(လ်)တန်ပါ ဂ။	၃၂
နေဝင်း၊ ဦး၊ ပါ ၂ နှင့် ဒေါ်ခင်အေး	၄၃
ပန်နာဒေဝီ နှင့် ကိုအောင်သိန်း ပါ ဂ	၅၉
မြသန်း၊ ဦး နှင့် တွဲဘက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ	၆၂
လှတင်၊ ဦး နှင့် ဦးမြကြိုင်	၆၆
သိန်းထွန်း၊ ဦး၊	၇၂
အောင်၊ ဦး၊ (၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်အုံးတင်)	၇၇
အုန်းအုန်း၊ မ၊ ပါ ၂ နှင့် ဒေါ်ရင်မေ ပါ ၂	၈၂

နှင့် { သာဓုဗလင်
၎င်း၏ ပိုင်ရှင်ဦးသာဓု
(ခေါ်) ဦးဖေသန်း။

ကိုးကားသောမူဝင်းများ

LIST OF CASES CITED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CIVIL CASES

စာမျက်နှာ

စိန်ရတနာ ပိုးယက်ကန်းစက် လီမိတက် နှင့် တွန်းတယ် တုပ်ငန်းခွန် မင်းကြီး ပါ ၃၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်စု၊ စာ ၂၅၅	၆၅
ဒော်(စ)၊ အာ(ရ်)၊ ကော နှင့် ကော၊ အင်(ဂ်)၊ အာ(ရ်)၊ အင်(ဂ်)၊ အာ(ရ်)၊ နဂါပါးချစ်တီးယား၊ ၁၉၅၀၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်စု၊ စာ ၁၉ (တရားလွှတ်တော်)	၆၉
မာတင်၊ ဂျေ၊ အေ နှင့် ဆက်(စ်)၊ အမ်၊ ဟင်္ဂင်၊ ၁၉၃၈၊ ဒီဂရီယေရှင်တုံး၊ ရန်ကုန် အထူး-၊ စာ ၁၆၂	၆၉
မြတင်၊ ဦး၊ ပါ ၃ နှင့် ခေါ်ကြင်ယုံပါ ၂၊ ၁၉၆၄ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်စု၊ စာ ၂၅၀	၂၇
ဦးယိုပရမ်းဆင်း နှင့် စူရီယာနတ်ဆင်း၊ အောက်ပြန်မာပြည် စီရင်စု၊ စာ ၁၅၄	၃၁
ဗြဲလီမိုဟာမက်၊ မဟာမက်ဟာဂျီ နှင့် ဗဟံနမ်းမင်း၊ ၁၉၃၀၊ ရန်ကုန် စီရင်စု၊ စာ ၅၂	၈၀

ညွှန်းချက်

INDEX

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CIVIL CASES

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေများ—

ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ။

တရားမကျင့်ထုံး။

သက်သေခံဥပဒေ။

အမြတ်ခွန်ဥပဒေ။

ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေအချက် ၁၁၅—ယင်းအချက်အတွက် တရားစွဲဆိုရာ၌ ကာလ စည်းကမ်းသတ်ကို စတင်ရေတွက်ရမည့်နေ့—ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်လျှင်၊ နှစ်နာသော တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုသူက ငြင်းပယ်သူအား ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်မှု အတွက် လျော်ကြေးရရန် တရားစွဲခွင့်ရှိခြင်း—မည်သည့် အခါ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်မှုမြောက်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အယူခံတရားလို၏ ရှေ့နေက ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အချက် ၁၁၅ အတွက် တရားစွဲဆိုရန် ကာလကိုစတင်ရေတွက်ရသောနေ့သည်၊ ပဋိညာဉ်ပြုသူတို့ ဖြစ်သော တရားပြိုင်က (အပေါင်) ပဋိညာဉ် (repudiate) ငြင်းပယ်သောနေ့ ဖြစ်သည်ဟုဆို၏။ ထိုအချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံနိုင်သည်။ သို့သော် တိကျစွာ နှင့် ပြည့်စုံစွာ ပြောရလျှင်၊ ပဋိညာဉ်ပြုသူ တယောက်သည် ပဋိညာဉ်အရ ၎င်းအပေါ်တွင် ကျရောက်သော တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းပယ်လျှင်၊ သို့မဟုတ်ပဋိညာဉ်အရဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ကျရောက်သော်လည်းဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်လျှင် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်မှု ဖြစ်ပေါ်သည်။ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်ခြင်း (repudiation of the contract) သည်၊ ပဋိညာဉ်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်ငြင်းဆိုခြင်း (refusal to fulfil the contract) ဖြစ်သည်။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ငြင်းပယ်ခြင်းဆိုသည်မှာ၊ ပဋိညာဉ်ပြုသူ တယောက်က ပဋိညာဉ်အရ ပြုလုပ်ရန်တာဝန်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန်ငြင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ငြင်းပယ်လိုက်လျှင် နှစ်နာသောတဘက် ပဋိညာဉ်ပြုသူ

က၊ ယင်းသို့ ငြင်းပယ်သူအား ပဋိညာဉ်ကို ချိုးပေါက်မှုအတွက် လျော်ကြေး ရယူရန် တရားစွဲဆိုခွင့်ခွင့် ရှိသည်။ ငြင်းပယ်ခြင်းမြောက်အောင် ပဋိညာဉ် အရ ပြုလုပ်ရမည့် တာဝန်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် မည်သို့ငြင်းပယ်ရမည် နည်းဟူမူ၊ လုံးလုံးလျားလျား ငြင်းဆိုရမည်။ (total refusal) သို့မဟုတ် အကြွင်းမဲ့ ငြင်းဆိုခြင်း (absolute refusal) ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ပဋိညာဉ် ပြုသူတယောက်သည် ပဋိညာဉ် အတိုင်း၊ ၎င်းက မဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် မဆောင်ရွက်လိုကြောင်းကို ၎င်း၏ပြုမှုချက် (conduct) ဖြင့် သိစေလျှင်ပဋိညာဉ်အရ၊ ၎င်းပေါ်ကျရောက်သော တာဝန်ကို ငြင်းပယ်ရာ ရောက်သဖြင့်၊ အခြားတဘက်တွင် ပဋိညာဉ်ပြုသူသည်၊ ထိုငြင်းပယ် ချက်ကြောင့် နစ်နာလျှင် လျော်ကြေးရခွင့်ရှိသည်။

၁။ ဦးနေဝင်း } နှင့် ဒေါ်ခင်အေး
 ၂။ ဒေါ်မြလေး } ၇၇

ဇာရီမူ—ယင်းအမှုမျိုးတွင် ပေါ်ပေါက်သောပြဿနာများရှိပါက မူလရုံးတွင်ပါဝင်ခဲ့ သည့် အမှုသည်များသည်၊ သီးခြား မစွဲဆိုဘဲ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇ အရ၊ ဇာရီရုံးတွင် လျှောက်ထားရမည်ဖြစ်ခြင်း—ဇာရီမူတွင် လေလံကောက်သူနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာများဟု ဆိုနိုင် မဆိုနိုင်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မူလအမှုတွင်ပါဝင်သည့် တရားလို တရားပြိုင်၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ဆက်ခံသူ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဇာရီပြုလုပ်ခြင်း၊ ဒီကရီ အတွက် ကျေနပ်မှု ရှိမရှိ ဆိုခြင်း၊ ဒီကရီ အတွက် ပေးရန်ရှိငွေ သို့မဟုတ် ဒီကရီအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုပြီး မပြီး ဆိုသော ပြဿနာများသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော အငြင်း ပွားသည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်။ ထိုပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်ပါက၊ မူလရုံးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် အမှုသည်များသည် သီးခြားမူမစွဲဘဲ၊ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇ အရ၊ ဇာရီရုံးတွင် လျှောက်ထားရပါမည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ ၏ ပြဆိုချက်အရ၊ ဇာရီမူတွင် လေလံကောက်သူနှင့် ပတ်သက် သည့် အငြင်းပွားချက်များသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင်ပေါ်ပေါက်လာသောအငြင်း ပွားသည့် ပြဿနာများ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အာ(ရ်)၊ ကော ဒတ်(စ်) နှင့် ကော၊ အင်(န်)၊ အာ(ရ်)၊ အမ်၊ အင်(န်)၊ အာ(ရ်) နဂါပါး ချစ်တီးယား ၁၉၅၀၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၉ (တံရားလွှတ်တော်) ကို ရည်ညွှန်း သည်။ ။သို့ပါ၍၊ အယူခံ တရားလိုက အယူခံတရားပြိုင်ထံမှ တောင်းဆိုသော နစ်နာကြေးငွေများကို သီးခြားမူ စွဲဆိုပြီး တောင်းခံရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆ သည်။ ဂျေ၊ အေ၊ မာတင် နှင့် အက်(စ်)၊ အမ်၊ ဟာရှင်၊ ၁၉၃၀၊ အိန္ဒိယစီရင်ထုံး၊ ရန်ကုန် အတွဲ ၈၊ စာ ၁၆၂ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးလှတင် နှင့် ဦးမြကြိုင် ၆၆

တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေရ (၁)—ယင်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ၊ တရား ရုံး၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ရထားခြင်း မရှိသော ပဋိညာဉ် ပြေငြိမ်းမှုကို အရွယ် မရောက်သူက ပျက်ပြယ်အောင်ပြု၍၊ ပြန်လည်ပျက်လိုလျှင် တရားစွဲမှုသာ ပျက် သိမ်းရာ ရောက် မရောက်—အရွယ် မရောက်သူက ထိုပဋိညာဉ်ကို လက်မခံ

ငြင်းပယ်ကြောင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုကြောင်း ထုတ်ဖော် ကြေငြာခြင်းဖြင့် ပယ်ဖျက်နိုင်မည်—ထိုသို့ကြေငြာ၍ ပယ်ဖျက်သည်ကို တဘက်ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်သူ ကလက်မခံလျှင် ပဋိညာဉ် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း မြက်ဟဒိကရီရန်တရားစွဲ နှင့်ခြင်း—တဘက် ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်သူက၊ ထိုပဋိညာဉ် ပေါ် အခြေပြု တရား စွဲဆီက၊ ပဋိညာဉ်ကို ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း ပဋိညာဉ်ကို ဖျက်ပြယ် ခွင့်ရှိသော ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်ထားသည့် ဘက်က ချေပထုချေနိုင်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ ၇ (၁) အရ၊ တရားရုံး၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ရယူထားခြင်း မရှိသော ပဋိညာဉ် ပြေငြိမ်းမှုကို အရွယ် မရောက်သူက တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ ၇ (၂) အရ၊ ဖျက်ပြယ်အောင်ပြု၍ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းလိုလျှင် တရားစွဲမှသာ ပြန်လည် ဖျက် သိမ်းရာ ရောက်သည် မဟုတ်၊ အရွယ်မရောက်သူက ထိုပဋိညာဉ်ကို လက်မခံတော့၍ ၎င်းက ငြင်းပယ်ကြောင်း၊ ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုကြောင်း ထုတ်ဖော် ကြေငြာခြင်းဖြင့် ပယ်ဖျက်ရာ ရောက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကြေငြာ၍၊ တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်သူက လက်မခံလျှင်ထိုကဲ့သို့ ကြေငြာနိုင်ခွင့်ရှိ၍ ပဋိညာဉ်ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း မြက်ဟ ဒိကရီ ရရှိရန်၊ သို့မဟုတ်၊ ပဋိညာဉ် ပြန်လည်ဖျက်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဒီကရီ ရရှိရန် တရားစွဲနိုင်သည်။ တဘက်ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်သူက ထိုပဋိညာဉ်ပေါ် အခြေပြု၍ တရားစွဲဆို တင်သွင်းသော အမှု၌ပင်၊ ထိုပဋိညာဉ်ကို ဖျက်ပြယ်အောင်ပြု၍ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ တရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်စွာ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်ထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆောင် ရွက်ရန် ငြင်းဆိုထားပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို၊ ပဋိညာဉ်ကို ဖျက်ပြယ်ခွင့် ရှိသော ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ထားသည့် တဘက်သူက ချေပ ထုချေနိုင်သည်။

မအုန်းအုန်း ပါ ၂ နှင့် ဒေါ်ရင်မေ ပါ ၂ ၇၂

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် အကျုံးဝင်ရန် လိုအပ်ချက်—ပုဂ္ဂလိကပိုင် မြေ ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ ဘာသာရေးကိစ္စ အလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်လိုလျှင်၊ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူက ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာအောင် လွှဲပြောင်းပေးရန် လိုအပ်ခြင်း—ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ ပစ္စည်းမဟုတ်ပဲ အစိုးရပိုင်မြေ ဖြစ်လျှင် အစိုးရက ဂရု ထုတ်ပေးရမည်ဖြစ် ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် အကျုံးဝင် ရန် အလို့ငှါ ပထမဆုံး လိုအပ်ချက်မှာ အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ သို့မဟုတ် ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု တရပ် တည်ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ယုံကြည်အပ်နှံမှု တည်ရှိ၍ မနေလျှင် တရားရုံးက ထိုဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ တွင် ပါရှိသော သက်သာခွင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီကရီချမှတ်ခြင်း မပြုနိုင်။ ယုံကြည်အပ်နှံမှု မရှိလျှင် ဤပုဒ်မသည် သက်ဆိုင်မှု မရှိနိုင်ပေ။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ ပစ္စည်း တခုခုနှင့် ပတ် သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း ကိစ္စ၊ ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်လိုလျှင်၊ ထိုပုဂ္ဂလိကပိုင်ရှင်က ထိုမြေပစ္စည်းကို သီးခြား လှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှုပြု၍ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းခံရသူက ပိုင်ရှင် ဖြစ်လာအောင် မြေပစ္စည်းကို (ပိုင်ရှင်သည် ယုံကြည် အပ်နှံခြင်းခံရသူ မဟုတ်

လျှင်) လွဲပြောင်းပေးရမည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ မဟုတ်ပဲ အစိုးရပိုင်မြေ ဖြစ်လျှင် အစိုးရက အတိအလင်း ယုံကြည် အပ်နှံမှု ဖော်ထုတ်ပြုလုပ်၍ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူတို့အား ဂရံထုတ်ပေးရမည်။

ဦးထွေး (ခေါ်) အော၊ အီး၊ မဒါ(ရ်) ပါ ၅ နှင့် အီး၊ အမ်၊ စူ(လ်) တန်ပါဂ

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေအဖြစ် လက်ခံခြင်း—ပြည်သူ့ ရဲ့၊ အုပ်ချုပ်ရေး ဝန်ထမ်း၊ အချိန် ပိုင်း၊ ပြည်သူ့ တရားသူကြီး စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေများ ဖြစ်လာကြလျှင် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး အတွက် တတ်စွမ်းရာက ပါဝင်ကြလိမ့် မည်ဟု ယူဆခြင်း—ဝန်ထမ်းများကို တရားရုံးချုပ် ရွှေနေအဖြစ် လက်ခံထားစေ ကာမူ၊ ဝန်ထမ်းတာဝန် ပြီးဆုံး၍၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေအဖြစ် အချိန်ပြည့်ဆောင် ရွက်သောအခါမှသာ ရွှေနေအဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက် ကြရမည် ဖြစ်ခြင်း— ရွှေနေကြီးများ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ် လက်ခံခြင်း၊ စည်းကမ်း ကျင့်ဝတ် ထိန်းခြင်း၊ အရေးယူခြင်း ရွှေနေဖြစ်ရန် လေ့ကျင့်ပေးခြင်း စသော ကိစ္စရပ်များ အတွက် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီက တာဝန်ယူ လုပ်ခြင်းကို တရား ရုံးချုပ်က လိုလားကြောင်း မှတ်ချက်ပြုခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရား သူကြီးများ၊ ရွှေနေကြီးများသာမကသေး၊ ပြည်သူ့ ရဲ့၊ အုပ်ချုပ်ရေး ဝန်ထမ်း၊ အချိန်ပိုင်း ပြည်သူ့ တရားသူကြီး စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေများ ဖြစ်လာကြလျှင်၊ တရားဥပဒေ ရေးရာကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာကြလိမ့် မည်။ နက်နဲသိမ်မွေ့သော တရားဥပဒေ ရေးရာတို့ကို ပိုမိုလေးစားလာကြလိမ့် မည်။ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး အတွက်၊ တတ်စွမ်းရာက ပါဝင်ကြလိမ့်မည်ဟုယူဆ ရသည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားရေးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများ၊ ဥပဒေ အရာရှိများ၊ စစ်ဥပဒေအရာရှိများကို ယင်းတို့၏ ဝန်ထမ်း သက်တမ်း အတွင်း၌ပင် အရည် အချင်းပြည့်စုံက၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ အဖြစ် လက်ခံခဲ့သည့် အစဉ် အလာ ရှိကြောင်းကိုဦးစင်၏ လျှောက်လွှာကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤရုံးက ညွှန်ပြခဲ့ပြီးပြီ၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ အဖြစ် လက်ခံ ထားစေကာမူ၊ ဝန်ထမ်းတာဝန်ပြီးဆုံး၍၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ အဖြစ် အချိန်ပြည့် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သောအခါမှသာ၊ ဤရုံးသို့ အကြောင်းကြားခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ရွှေနေ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ။မှတ်ချက်ပြုခြင်း။ ။အလျဉ်း သင့်၍ မှတ်ချက်ပြုလိုသော အချက်တချက်ရှိသေးသည်။ ရွှေနေကြီးများကို အရည်အချင်း သတ်မှတ်၍ လက်ခံခြင်း၊ ရွှေနေကြီးများ၏ စည်းကမ်း ကျင့်ဝတ်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖောက်ဖျက်က အရေးယူခြင်း၊ ရွှေနေဖြစ်ရန် လေ့ကျင့် သင်ကြား ပေးခြင်း စသော ကိစ္စရပ်များ အတွက် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီက သာလျှင်၊ တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ကြခြင်းကို တရားရုံးချုပ်က လိုလားပါသည်။ ။ လိုအပ်သလို ဥပဒေ၊ နည်း ဥပဒေတို့ကို ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ပြုလုပ်နိုင်ကြရန်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီက၊ ရွှေနေ အသင်းများ၊ ရွှေနေကြီးများ နှင့် တိုင်ပင် ညှိနှိုင်း၍၊ အဆိုပြုအပ်ပေသည်။ ။စာရင်း ပညာရှင်များနှင့် သက်ဆိုင် သော “ မြန်မာနိုင်ငံ စာရင်း ကောင်စီ ဥပဒေ ” (၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ဥပဒေ အမှတ် ၂) သည်၊ လေ့လာအပ်သော နမူနာကောင်း တရပ်ဖြစ် ပေသည်။

ပစ္စည်းဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်—တရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ပစ္စည်းဟူသော စကားကို အထူး အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ထားချက်မရှိခြင်း—ပစ္စည်း ဟူသော စကားကို သဘာဝကျ၍ တိုက်ရိုက် ဖြစ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရ မည်ဖြစ်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ပစ္စည်း (Property) ဟူသော စကားကို အထူး အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ် ထားခြင်း မရှိချိပစ္စည်းဟူသော စကားကိုသဘာဝ ကျသော အဓိပ္ပါယ် ကောက် ယူချက်၊ တိုက်ရိုက် အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူချက် ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

အမ်၊ အယ်(လ်)၊ ချာကရာဘာတီ နှင့် ဂျေ၊ အမ်(လ်)မူဟူရီ ၁၀

မည်သည့်အခါ ပဋိညာဉ်ကိုငြင်းပယ်မှုမြောက်ခြင်း

ရှုံး၍ တင်သွင်းထားသော ငွေကိုခါးခမ်းကပ်သည့် တရားနိုင်းနှင့် တရားရှုံးမဟုတ်သည့် အခြားလူတစ်ဦးတို့ အကြား၊ ယင်းငွေ၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာ ရယူပိုင်ခွင့် ပြဿနာပေါ်ပေါက်ခြင်း—ယင်းသို့ ပြဿနာပေါ်ပေါက်နေလျှင် တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ ၏ ချဉ်းချက်အရ၊ ငွေကို ထိန်းသိမ်းထားသည့် ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ ၏ ခြွင်းချက်အရ၊ ရှုံး၍ တင်သွင်းထားသော ငွေကို ဝါရမ်းကပ် သည့် တရားနိုင်းနှင့် တရားရှုံး မဟုတ်သည့် အခြားလူ တစ်ဦးတို့ အကြား၊ ယင်း ငွေ၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာ ရယူပိုင်ခွင့် ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်နေလျှင်၊ ငွေကို ထိန်းသိမ်းထားသည့် ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် လျှောက် ထားခဲ့သည့် အလုပ်သမားများသည်၊ ဂျေ၊ အမ်၊ ပီရူးမား အပေါ် ဝါဏီဇွန်း၌ ဒီကရီ ရရှိသည့် တရားနိုင်းများ ဖြစ်ကြပြီး၊ လျှောက်ထားသူမှာ တရားရှုံး မဟုတ် သည့် အပိုင်လူ တစ်ဦးဖြစ်ရာ၊ ၎င်းတို့ အကြား တရားရှုံး၏ ငွေကို မည်သူက ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာရယူပိုင်ခွင့် ရှိသည် ဆိုသော ပြဿနာကို ငွေထိန်းသိမ်းထားရသည့် ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန် ရှိနေသည်။

ပန်နာဒေဝီ နှင့် ကိုအောင်သိန်း ပါ ဂ ၁၆

သက်သေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၉၁၊ ၉၂ နှင့် ၉၃ တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါမူများ—ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို စာချုပ်ပြု၍ ရေးသားထားလျှင်၊ ထိုစာချုပ်မှ တပါး အခြား သက်သေခံချက် တင်သွင်း၍၊ ထိုပဋိညာဉ် စည်းကမ်းများကို ထင်ရှား ကောင်းပြုခွင့်မရှိခြင်း—စာချုပ်ဖြင့်ပဋိညာဉ်စည်းကမ်းချက်များကိုပြထားပြီး ဖြစ် လျှင်၊ စာချုပ် ချုပ်သည့်အခါ၊ ထိုပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များတွင် ဆန့်ကျင် စေရန်၊ နုတ်ဂတ် သို့မဟုတ် ပြောဆိုချက်ကို သက်သေခံ အဖြစ် တင်သွင်းလက်ခံ ခြင်း မပြုနိုင် —စာချုပ်ပါ စကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုရာ၌ အကြောင်း ချဉ်းရာ သက်သေခံချက် မတင်သွင်းနိုင်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို စာချုပ် စာတမ်းပြု၍ ရေးသားထားလျှင် ထိုစာချုပ် စာတမ်းမှ တပါး အခြား သက်သေခံချက် တင်သွင်း၍၊ ထိုပဋိညာဉ် စည်းကမ်း ချက်များကို ထင်ရှားအောင် ပြနိုင်ခွင့် မရှိ။ ထိုကဲ့သို့ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက် များကို စာချုပ် စာတမ်း ပြုလုပ် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ဖြစ်၍၊ ထိုစာချုပ်

စာတမ်းကို တင်သွင်းကာ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို ထင်ရှားအောင် ပြထားပြီး ဖြစ်လျှင်၊ ထိုစာချုပ် ချုပ်ဆိုသူတို့သည် အဆိုပါ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်း ချက်များ ဆန့်ကျင်စေရန် အလို့ငှါ၎င်း၊ ပြင်ဆင်ရန် အလို့ငှါ၎င်း၊ ဖြည့်စွက်ရန် အလို့ငှါ၎င်း၊ နှုတ်ပယ်ရန် အလို့ငှါ၎င်း၊ နှုတ်ဂတိ၊ သို့မဟုတ် ပြောဆိုချက် တစ် တခုကို သက်သေခံ အဖြစ် တင်သွင်း လက်ခံခြင်း မပြုရ။ စာချုပ် စာတမ်းတွင် ပါရှိသော စကားရပ်များသည် ချို့တဲ့ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အဓိပ္ပါယ်နှစ်ခွဲ ထွက်ခြင်း ရှိစေကာမူ၊ ထိုစကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုသည့် အနေနှင့် အကြောင်းခွင်း ရာနှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေခံချက် မတင်သွင်းနိုင်။

ဒေါ်ကျင်ဥ နှင့် ဦးညွှန်မောင် ၁

သက်သေထွက်ချက် ကဲ့သို့ရှိသည့် တရားမမှုများတွင်၊ သက်သေထွက်ချက် အပေါ် ယင်းအမှု၏ အဆုံးအဖြတ်သည် မူတည်နေသည့် အခါ ထိုအမှုကို တရားရုံးချုပ် မူလဘက် တရားသူကြီးက စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်လျှင်၊ အထင်အရှား မှားယွင်း ခြင်း မရှိပါမူ အယူခံရုံးက လက်ခံရမည် ဖြစ်ခြင်း - သက်သေထွက်ချက်များ ယုံသင့် မယုံသင့် ဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦးက ပြုလုပ် ခဲ့သည့် အယူခံရုံးက သာမန်အားဖြင့် လက်ခံလေ့ရှိသော်လည်း၊ အခြား တရား သူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမူ အယူခံရုံးက မှန်သည် မမှန်သည်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ် ရမည် ဖြစ်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေ ထွက်ချက် ကဲ့လဲ့မှု ရှိသည့် တရားမမှုများတွင်၊ သက်သေထွက်ချက် အပေါ် ယင်းအမှု၏ အဆုံးအဖြတ် သည်၊ မူတည်နေသည့် အခါ၌၊ ထိုအမှုကို တရားရုံးချုပ် မူလဘက် တရားသူကြီးက စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်လျှင်၊ အထင် အရှား မှားယွင်းခြင်း မရှိပါမူ အယူခံရုံးက လက်ခံရမည် ဖြစ်သည်။ အတွေ့အကြုံများပြီး တရားစီရင်ရေးဦးစီးဌာန ပြီး ဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးတဦးက၊ သက်သေများကို ကိုယ်တိုင် မျက်မြင်ကြားနာ ခဲ့သည့် ကိစ္စကို သာမန် တရားရုံးမှ တရားသူကြီး တဦး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် နှိုင်း ယှဉ်၍ မရနိုင်ပေ။ တနည်းဆိုရသော်၊ သက်သေထွက်ချက်များ အားလုံး ယုံသင့် မယုံသင့်ဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦးက ပြုလုပ်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ အယူခံရုံးက သာမန်အားဖြင့် လက်ခံလေ့ရှိသော်လည်း အခြား တရား သူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမူ အယူခံရုံးအနေဖြင့် မှန်သည် မမှန်သည်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရမည် ဖြစ်သည်။ မဟာမက်ဟာဂျီဗလီ မိုဟာမက် နှင့် ဗက် နတ်ဆင်း၊ ၁၉၃၈၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ ၅၂ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးအောင် [၎င်း၏ ကိုယ်စားလှယ် } နှင့် { သာဓုမလင် [၎င်း၏
ဒေါ်အုံးတင်] } { ပိုင်ရှင် ဦးသာရ
(ခေါ်)ဦးဖေသန်း]

အမြတ်ခွန် ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ အရ၊ ချမှတ်သော အခွန်ကို ပုဒ်မ ၃၃ (က) အရ၊ အမြတ် ခွန် ခွဲခွဲ သို့ အယူခံ ခွင့် သည့် အခွင့်အရေးရှိခြင်း—ယင်းအခွန်ကို အယူခံအာဏာ ပိုင်က ပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အယူခံခွင့် မရှိဟုဆိုလျှင် ထိုအာဏာပိုင်အား ဥပဒေပြုဌာနချက်ကို ပယ်ဖျက်ခွင့် ပြုရာရောက်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမြတ်ခွန် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ၊ ချမှတ်သော အခွန်ကို ပုဒ်မ ၃၃ (က) အရ၊ အခွန်ထမ်းက ဖြစ်စေ၊ အမြတ်ခွန်ဌာနက ဖြစ်စေ၊ အမြတ်ခွန်ခံရုံး

သို့ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး ရှိသည်ဟု ဥပဒေက အတိ အလင်း ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။ ယင်းအမိန့်ကို သက်ဆိုင်ရာ အယူခံအာဏာပိုင်က ပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ ပြင်ဆင် ပယ်ဖျက်ခဲ့သည့် အကြောင်းကြောင့် အယူခံဝင်ခွင့် မရှိတော့ဟု ဆိုလျှင် ထိုအာဏာပိုင်အား ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်ခွင့်ပြုရာ ရောက်မည်ဖြစ် သည်။ ဥပဒေကို ဥပဒေပြုအဖွဲ့ကသာ ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။ လက်ထောက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီး အနေဖြင့် အမြတ်ခွန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းသော်၎င်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းသော်၎င်း မပြုနိုင်ပေ။ **စိန်ရတနာ ပိုး ရက်ကန်းစက်လီမိတက်** နှင့် **ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မင်းကြီး** ပါ ၃၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ ၂၀၅ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။ **ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။ ဤ အမှုတွင် လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး ချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်မှာ အယူခံအမိန့်ကို ပြင်ဆင်သည့် အမိန့်ဖြင့် အစားထိုးထားခြင်း ဖြစ်၍၊ ပုဒ်မ ၃၁ နှင့် ၃၅ တို့အား တုံဖက်၍ ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ရာ၊ အခွန်ထမ်းသည်၊ ပုဒ်မ ၃၃ (က) (၁) အရ၊ အမြတ်ခွန် အယူခံရုံးသို့ အယူခံဝင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ဖော်ပြလာသော ဥပဒေ ပြဿနာကို ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ဦးမြသန်း နှင့် တွဲဘက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ... ၆၂

အရောင်းစာချုပ်သည်၊ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိသည့် ဟန်ဆောင် စာချုပ်ဖြစ်သည်ဟု သက်သေထူခွင့် ရှိမရှိ—သက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉၁ နှင့် ၉၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များက ယင်းစာချုပ်သည် အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည် ရွယ်ချက် ကင်းကြောင်း နှုတ်သက်သေ ပြုရန် ပိတ်ပင်ထား မထား။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေခံ အမှတ် (က) သည်၊ ဟန်ဆောင် ရည်ရွယ်သည့် စာချုပ် ဖြစ်သဖြင့် သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ နှင့် ၉၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များက ယင်းစာချုပ်သည်၊ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် ကင်း ကြောင်း နှုတ်သက်သေ တင်ပြရန် ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိပေ။ ဦးမြထင်ပါ ၃ နှင့် ဒေါ်ကြင်ယု ပါ ၂၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၂၅၀ နှင့် ချီယံပရမ်း ဆင်း နှင့် စူရိယာနတ်ဆင်း၊ အောက်မြန်မာပြည် ပုံနှိပ်စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၁၅၄ တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဒေါ်တင်အေး (ကွယ်လွန်သူ) ၏ တရားဝင် }
 ကိုယ်စားလှယ်များ မခင်လေးတင့် ပါ ၄ } နှင့် ဒေါ်စိန်နု ... ၂၄

စီရင်ထိုးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

**SUPREME COURT OF THE UNION
CIVIL CASES**

စာမျက်နှာ

ဘချမ်း၊ ဦး၊ ပါ ၂ နှင့် ဦးစံသိန်း
လှဝင်း၊ ကို၊ နှင့် မမြင့်မြင့်ဝေ ပါ ၃
ဝါဒီဝေး မစ္စတာ၊ (ခေါ်) ဦးသိန်းဟန်	နှင့်	{
		၁။ ဦးထွေးရင်	
		၂။ ဒေါ်မေမေညွန့်	

ကိုးကားသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES CITED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

**SUPREME COURT OF THE UNION
CIVIL CASES**

အာဏာကို သုံးစွဲရန်ငြင်းဆိုသည့် အမိန့်သည် အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့်မဟုတ်ကြောင်း ယုံမှားဘွယ် မရှိနိုင်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မူလဘက် တရားသူကြီးသည် တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၈ အရ ငွေပေးသွင်းရန် အချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်ကို မူလအမှုတွဲ၌ ချမှတ်ခဲ့သည်။ ဇာရီဖွင့်လှစ်ပြီး ဆောင်ရွက်ရာ၌ အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်။ ဒီကရီအရ ငွေပေးသွင်းရန် ကန့်သတ်ထားသည့် အချိန်တိုးပေးခြင်းသည် ဒီကရီကို အကျိုးသက်ရောက်အောင် ဇာရီ ပြုခြင်းသော်၎င်း၊ ဒီကရီမှာ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် မရှိတော့ ဟု သော်၎င်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းမဟုတ်သဖြင့်၊ ယင်းအချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၂(၂) တွင် အကျုံးဝင်သည့် ဒီကရီဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုနိုင်၍ အယူခံဝင်ပိုင်ခွင့် မရှိပါဆို သောအယူခံခံရုံး၏ဆုံးဖြတ်ချက်သည်မှန်ကန်သည်။ ။

ဦးဘချမ်း ပါ ၂ နှင့် ဦးစံသိန်း

၁၉၅၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ကပိုင်း ဆောက်လုပ်ခဲ့သော အဆောက်အဦ— ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၈၅ မထုတ်ပြန်မီ ယင်း ဥပစာမျိုးကို မြို့ပြဆိုင်ရာဌာန၏ ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေနှင့် အကျွမ်းမဝင်ဟု ဆိုထားသည့် ကာလအတွင်း ပေါ်ပေါက်သည့် အိမ်လခကိစ္စသည် ၎င်းဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန်မလိုခြင်း—အိမ်လခ ရပိုင်သည့် ကျင့်ထုံး ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး မဟုတ်ဘဲ တရားစွဲပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သက်သာခွင့် ဖြစ်သဖြင့် နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိဘဲ ထုတ်ပြန်သည့်နေ့မှ စ၍ အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။စွဲဆိုသည့် အိမ်လခမှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့နေ့ကပိုင်းတွင်ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခဲ့သည့် အဆောက်အဦနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာ ဆောက်လုပ်ရေးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၈၅ မထုတ်ပြန်မီ အဆိုပါဥပစာမျိုးကို မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌာန၏ ကြီးကြပ်ရေးဥပဒေနှင့် အကျွမ်းမဝင်ဟု ဆိုထားသည့် အချိန် ကာလအတွင်းပေါ်ပေါက်သည်ကိစ္စ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်မ ၁၉ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန် မလိုဟု ယူဆခြင်းမှာ မှန်ကန်သည်။ ။ ထို့ပြင် ကျသင့်သည့် အိမ်လခရပိုင်ခွင့်သည် ကျင့်ထုံးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး မဟုတ်ဘဲ တရားစွဲပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သက်သာခွင့် ဖြစ်သဖြင့် နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုး သက်ရောက်မှု မရှိဘဲ ထုတ်ပြန်သည့်နေ့မှစ၍ အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်သာဖြစ်သည်။ ။

ကိုလှဝင်း နှင့် မမြင့်မြင့်ဝေ ပါ ၃

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

**SUPREME COURT OF THE UNION
CIVIL CASES**

စာမျက်နှာ

ဂျပား၊ အမ်၊ (ခေါ်) မှုနီယာဇမန်	နှင့်	အေ၊ အမ်၊ ဂိုရာ	၁၀၂
ဂိုရှာခန် ပါ ၁၀	နှင့်	ရှာခန် ပါ ၁၁	၁၀၇
တင်ဦး၊ မောင်၊ ပါ ၆	နှင့်	ဦးမြသီး ပါ ၂	၁၁၂

ကိုးကား သာမှုခင်းများ

LIST OF CASES CITED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION

CIVIL CASES

ညွှန်းချက်

INDEX

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမမှုများ

SUPREME COURT OF THE UNION CIVIL CASES

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေများ—

ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ (၁) (က) — ရင်းပုဒ်မအရ ပေးခဲ့သော နို့တစ်စာသည် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော အိမ်လခ များကိုပါ ထည့်တောင်းခြင်းကြောင့် တရားဝင်သော နို့တစ်စာဟုတ် မဟုတ်— နို့တစ်စာတွင် တရားဝင်ပေးရန် ဧည့်သည်များလည်း ပါရှိနေ၍ ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော ငှားရမ်းခများကို ရခိုင်ခွင့်မရှိသော်လည်း ရပိုင်ခွင့်ဆိတ်သန့်ခြင်းမရှိ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားပြိုင်သည့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂ (၁) (က) အရ၊ ပေးရန်ကျန်ရှိနေသော ငှားရမ်းခကို နို့တစ်စာ သက်သေခံအမှတ် (ဏ) အရ၊ တောင်းဆိုပြီး နို့တစ်ကုန်ဆုံးပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဤအမှုကို စွဲဆိုခဲ့သည်။ ယင်းနို့တစ်စာတွင် ကျန်သော အိမ်လခ (၄၁) လအတွက် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထိုလများအတွက် အိမ်လခများမှာ အယူခံ တရားပြိုင်အနေဖြင့် တရားသဖြင့် ရသင့်ရထိုက်သော ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အိမ်ငှား အယူခံတရားလိုသည် (၃၆) လထက် ကျော်လွန်သော အိမ်လခ ကြေးမြီကို မပေးရန် မခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ အယူခံတရားလိုသည် (၃၆) လအတွက် အိမ်ငှားရမ်းခများ ပေးရန် ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့်မရှိပေ။ အာပေါင် (၁၆) ဦးပေါင် နှင့် အာမင်းတို့အမှု၌ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံထံသွင်းထားသည့် ငှားရမ်းခခွဲဖြစ်သော အိမ်ငှားအနေဖြင့် အိမ်ရှင်သို့

ပေးအပ်ပြီးသော ငွေများကို နို့တစ်စာတွင် ထပ်မံတောင်းဆို ထားခြင်းကြောင့် နို့တစ်စာသည် တရားမပင်ဟု ဆုံးဖြတ် ထားခြင်းဖြစ်သည်။ *Hajee Abdul Shakoor Khan v. The Official Liquidator, The Burma publishers Ltd.* တို့စီရင်ထုံးထွင် အိမ်လခ ကြွေးမြီအတွက် ရရှိထားသော ဒီဂရီကို အတည်ပြုရန် တရားရုံးက လျှောက်ထားသော အခါ တရားရုံးကပေးရန် ကျန်ရှိသော ငှားရမ်းခကို ပေး၍ ဒီဂရီ အတည်ပြုခြင်းမှ ရပ်စဲရန် လျှောက်ထားသော အမှုတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ် မကျော်လွန်သော ငှားရမ်းခကိုသာ ဟောင်းဆိုးခြင်းကြောင့် ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ။ ဤစီရင်ထုံးများသည် ယခုအမှုနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆ သည်။ ။ နို့တစ်စာ သက်သေခံအမှတ် (ဏ) ဖြင့် (၄၁) လအတွက် ငှားရမ်းခ တောင်းရာတွင် (၅) လအတွက် အိမ်လခများသည် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော်လည်း ကျန် (၇၆) လအတွက် ငှားရမ်းခမှာ အယူခံတရားလိုက တရားဝင်ပေးရမည့် ငှားရမ်းခဖြစ်သည်။ ။ ဤအမှုသည် အိမ်လခ ရရန်စွဲဆိုသော အမှုမဟုတ်။ ငှားရမ်းခများ ပေးရန် ကျန်ရှိ၍ အိမ်နှင့်လိမ္မဲစွဲဆိုသော အမှုဖြစ်သည်။ ။ ထို့အပြင် နို့တစ်စာတွင် တရားဝင်ပေးရန် ငွေများလည်းပါရှိနေသည်ကို ဟောရသည်။ ။ ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော ငှားရမ်းခများကိုရနိုင်ခွင့်မရှိသော်လည်း ရရှိခွင့်ဆိတ်သုန်းခြင်းမရှိဟု *Nageswar Rao vs. Durgammull Mahadey* တွင်ပြထားသည်ထိုးကို လက်ခံသည်။ ။ နို့တစ်စာ (ဏ) ဖြင့်အယူခံဘုရားပြိုင်ကအယူခံတရားလိုအားမည်သည့်အကြောင်းကြောင့် တရားစွဲမည်ကိုကြိုတင်အသိပေးပြီး၍ အမှုကိုစွဲဆိုခြင်းဖြစ်၍ ယင်းနို့တစ်စာသည် ငှားရမ်းခအက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တရားဥပဒေနှင့် အညီဖြစ်သည်။

အိမ်ဂျမား (ခ) မူနီယာဇေန် နှင့် ဝေ၊ အမ်၊ ဂီရာ ၁၀၂

လက်ရောက်ရလိမ့်မူ — မရှေ့ မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လက်ရောက်ရလိမ့်မူ စွဲသောအခါ ကာလစည်းကမ်းသတ်ဥပဒေအချက် ၁၄၂၊ သို့မဟုတ် ၁၄၄ နှင့်အကျုံးဝင်မဝင်။ — ယင်းကိစ္စ ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အခြေခံရမည့်မူများ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားလိုက တရားပြိုင်လက်တွင်ရှိသော မရှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို လက်ရောက် ရလိမ့်မူ စွဲဆိုသောအခါ၊ ယင်းအမှုသည် အချက် ၁၄၂၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၄ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိသလား ဟု ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ အောက်ပါမူများ ပေါ်တွင် အခြေခံရမည်ဖြစ်သည်။ ။ ၁။ အချက် ၁၄၄ သည် ကြွင်းကျန်သော (residuary) အချက်ဖြစ်သည်။ ။ အချက် ၁၄၂ သည် အတိအလင်း သီးခြား ပြဋ္ဌာန်း ထားချက် ဖြစ်သည်။ ။ အမှုတစ်ခုသည် အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးမဝင်လျှင်၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၂ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိလျှင်၊ အခင်းဖြစ် မရှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လက်ရောက်ရလိမ့်မူသည် အချက် ၁၄၄ နှင့်အကျုံး ဝင်လေသည်။ ။ ၂။ တရားလိုသည် ပိုင်ရှင် အနေနှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြား နည်းအချ်ဖြစ်စေ လက်ရှိ ဖြစ်ခဲ့သော မရှေ့ မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအပေါ်တွင်၊ တရားပြိုင်က ကျူးကျော်ဝင်ရောက် ဆဖြင့် တရားလိုကလက်မဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရလျှင်၊ သို့မဟုတ် တရားလို ကိုယ်တိုင်က ယင်း ပစ္စည်းကို လက်လွှတ်လိုက်လျှင်၊ ယင်း ပစ္စည်းအတွက် လက်ရောက် ရလိမ့်မူစွဲဆိုသော်၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်းရှိမည် ဖြစ်သည်။ ။ ၃။ (က) တရားလိုသည် ပိုင်ဆိုင်မှုသာ ရှိ၍ မည်သည့်အခါတွင်

မျှ လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ဘူးသော မရွှေ့ မပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလိမ့်မူ စွဲခဲ့သော်၊ ကာလ စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်ပေ။ ။ (ခ) ထို့ပြင် တရားလိုက အငှားချထားသဖြင့်၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြု သဖြင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတွင် ဝင်ရောက်နေထိုင်ပြီး နောက်မှ၊ တရား လို၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုပြီး နေထိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ထံမှ ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလိမ့်မူ စွဲခဲ့သော်၊ အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်မည် မဟုတ် ။ ။ (ဂ) ထို့ပြင် တရားလိုသည် တကြိမ်တခါက မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ဘူးသော်လည်း၊ ယင်း ပစ္စည်းကို လက်မလွှတ်ဘဲ ကွက်လပ်အဖြစ် ထားရှိပြီး လျစ်လျူထားသည့် အခါ၌၊ တရားပြိုင်က ဝင်ရောက်ပြီး ပိုင်ရှင်ကို ဆန့်ကျင်ဘက် မပြုဘဲ နေထိုင်သူ (Squatter) သည်၊ တရားပြိုင်က နောက် ပိုင်းတွင် တရားလိုကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ လက်ရှိထားခဲ့ကြောင်း ပြုမူပြောဆို လာသဖြင့်၊ တရားလိုက လက်ရောက်ရလိမ့်မူ စွဲခဲ့သော်လည်း အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်မည်မဟုတ်။

၁။ မောင်တင်ဦး	}	နှင့်	{	၁။ ဦးမြသီး			၁၁၂
၂။ မအေးခင်				၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ			
၃။ မောင်ပွ							
၄။ မအမာ							
၅။ မောင်ချစ်စိန်							
၆။ မအေးရီ							

အမှုပစ္စည်းကို စီမံအုပ်ချုပ် စာရင်းရှင်းပေးရန် ပဏာမ ဒီဂရီချမှတ်ပြီးနောက် အပြီး သတ် ဒီဂရီချမှတ်ခြင်း မပြုမီ မူလရုံးတွင် ဒိုင်အရာရှိခရု၌ အမှုသွားနေစဉ် တရားသူကြီး မူလဘက် ဌာနခွဲ (၁) ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်—ယင်းအမိန့်ကို ပြည် ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်ခွင့်ရှိ မရှိ။ ။ ဤအမှုတွင်မူလဘက် ဌာနခွဲ (၁) တရားသူကြီးက၊ မရှိခင်၏ အမှုပစ္စည်းများ ကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းပေးရန် ပဏာမ ဒီဂရီ ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုဒီဂရီအရ ဒိုင်ဝန်သည် သေသူ၏ပစ္စည်း များနှင့် ပတ်သက်၍ စာ ရင်းကောက်ယူ ရာ၌၊ တိသာခုံဟာမက်ခန် သေဆုံးသည့် နေ့မှအစပြုပြီး စာရင်းများ တင်ရန်အမိန့် ချမှတ်ခဲ့၍၊ ထိုအမိန့်ကို တရားသူကြီးက ပယ်ဖျက်ပြီး မရှိခင် သေဆုံးသည့်နေ့မှ အစပြုပြီး စာရင်းများ ကောက်ယူရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက်သည်။ ။ ဆုံးဖြတ် ချက်။ ။ အမှုတွင် ပဏာမ ဒီဂရီချမှတ်ပြီး ဖြစ်၍ အပြီးသတ် ဒီဂရီ မချမှတ်ရ သေးပေ။ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ တွင် “ မူလစီရင် ပိုင်ခွင့် အာဏာကို သုံးစွဲ၍ ချမှတ်လိုက်သည့် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦး၏ ဒီဂရီကို၊ သို့ဘည်းမဟုတ် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၄ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင် သောအမိန့်ကို တရားရုံးချုပ်၌ အယူခံဝင်နိုင်ရမည် ” ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယခု တရား သူကြီး၏ အမိန့်မှာ စာရင်းများ ကောက်ယူရာ၌ မည်သည့် နှစ်က စတင် ကောက်ယူ ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ထားခြင်းသာ ဖြစ်၍ အမှု၏ ဒီဂရီ မဟုတ်သေးပေ။ စာရင်းများ ကောက်ယူပြီးမှ ဒီဂရီ ချမှတ်မည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအမိန့်မှာ ဒီဂရီ မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှား ပေါ်လွင် နေသည်။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ

၁၀၄ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အမိန့်လည်း မဟုတ်ပေ။ အပြီးသတ် ဒီဂရီချမှတ် ပြီး နောက်မှသာ အယူခံဝင်ရန်ရှိသည်။ ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ ယခု ပေါ်ပေါက်သည့် ပြဿနာတွင် တရားရုံးက အမေပဇ္ဇည်းကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ စာရင်းရှင်းလင်း ပေးရန် ပဏာမ ဒီဂရီချမှတ်ပြီးနောက်၊ အပြီးသတ် ဒီဂရီ ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ၊ မူလရုံးတွင် ဒိုင်အရာရှိရွှေရှိ၍ အမှုသွားနေစဉ် ၊ တရားသူကြီး၊ မူလဘက် ဌာနခွဲ (၁) ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ အယူခံဝင်နိုင်ခွင့် မရှိဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ဂိုရှာခန့်ပါ ၁၀ နှင့် ရှာခန့်ပါ ၁၀ ၁၀၇

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပထမ အယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်တို့ ရွှေတွင်

ဒေါ်ကျင်ဥ

နှင့်

ဦးညွန့်မောင်*

† ၁၉၇၂

မတ်လ ၄ ရက်။

သက်သေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁၊ ၉၂ နှင့် ၉၃ တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ မူများ—ပဋိညာဉ်စည်းကမ်းချက်များကို စာချုပ်ပြု၍ ရေးသားထားလျှင်၊ ထိုစာချုပ်မှတစ်ပါး အခြားသက်သေခံချက် တင်သွင်း၍၊ ထိုပဋိညာဉ် စည်းကမ်းများကို ထင်ရှားအောင် ပြခွင့်မရှိခြင်း—စာချုပ်ဖြင့် ပဋိညာဉ်စည်းကမ်းချက်များကို ပြထားပြီးဖြစ်လျှင်၊ စာချုပ် ချုပ်ဆိုသူတို့သည် ထိုပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များတွင် ဆန့်ကျင်စေရန် နှုတ်ကတိ၊ သို့မဟုတ် ပြောဆိုချက်ကို သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်း လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်—စာချုပ်ပါစကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြဆိုရာ၌ အကြောင်းချင်းရာ သက်သေခံချက် မတင်သွင်းနိုင်ခြင်း။ ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို စာချုပ် စာတမ်းပြု၍ ရေးသားထားလျှင် ထိုစာချုပ် စာတမ်းမှ တစ်ပါး အခြား သက်သေခံချက် တင်သွင်း၍၊ ထိုပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို ထင်ရှားအောင် ပြနိုင်ခွင့် မရှိ။ ထိုကဲ့သို့ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို စာချုပ် စာတမ်းပြုလုပ်ချက်တမ်းတင်ထားသည်ဖြစ်၍၊ ထိုစာချုပ် စာတမ်းကို တင်သွင်းကာ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို ထင်ရှားအောင် ပြထားပြီးဖြစ်လျှင်၊ ထိုစာချုပ် ချုပ်ဆိုသူတို့သည် အဆိုပါ ပဋိညာဉ်စည်းကမ်းချက်များ ဆန့်ကျင်စေရန် အလို့ငှါ၎င်း၊ ပြင်ဆင်ရန် အလို့ငှါ၎င်း၊ ဖြည့်စွက်ရန်အလို့ငှါ၎င်း၊ နှုတ်ပယ်ရန် အလို့ငှါ၎င်း နှုတ်ကတိ၊ သို့မဟုတ် ပြောဆိုချက် တစ်စုံတရာကို သက်သေခံ အဖြစ် တင်သွင်း လက်ခံခြင်း မပြုရ။ စာချုပ် စာတမ်းတွင် ပါရှိသော စကားရပ်များသည် ချို့တဲ့မှုရှိခြင်း၊ သို့မဟုတ် အဓိပ္ပါယ် နှစ်ခွဲထွက်ခြင်း ရှိစေကာမူ၊ ထိုစကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ပြဆိုသည့် အနေနှင့် အကြောင်းချင်းရာနှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေခံချက် မတင်သွင်းနိုင်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးထွန်းအောင်။

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၈၀။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၅၀၂ တွင် ရန်ကုန်မြို့ တရားမတရားသူကြီးချုပ်၏ အမိန့်ကို အယူခံမှု။

ခေါ်ကျင့်၍
နှိုင်း
ဦးညွှန်းမောင်။

တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်။ ။ ဤအယူခံတွင် ဆုံးဖြတ်ရမည့် ပြဿနာမှာ တချက်သာရှိသည်။ ၎င်းမှာ တရားပြိုင် (အယူခံတရားပြိုင်) သည် အချင်းဖြစ် ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ခြင်းရှိမရှိပင်ဖြစ်၏။ မူလရုံးတရားသူကြီးက တရားပြိုင်သည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို ချိုးဖောက်ခဲ့သည်ဟု မဆိုနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ် ထား၏။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်၍ ယခုအယူခံဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။ အယူခံ တရားလို၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးစိုးမောင်က တရားပြိုင်သည်ပဋိညာဉ်ကိုချိုးဖောက် ခဲ့သဖြင့် ပဋိညာဉ်အပိုဒ် (၁၁) အရ ပေးပြီးသားငွေများ၏ နှစ်ဆထက်မပိုသော၊ တရားရုံးကသင့်သည်ထင်မြင်သည့် လျော်ကြေးငွေရထိုက်ကြောင်းလျှောက်လဲသည်။

ပဋိညာဉ်မှာစာဖြင့် ရေးသားထား၏။ ဤအမှုနှင့် သက်ဆိုင်သောပဋိညာဉ်စည်း ကမ်းချက်တို့မှာအပိုဒ် ၃ နှင့် ၁၀ တွင်ပါရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“၃။ အထက်ပါ (ခရီးပန်းတိုင်) ဇာတ်ထုပ်ကို ယခုစာချုပ်သည့်နေ့မှစ၍ လေးလအတွင်း ပြီးဆုံးအောင် ရိုက်ကူး၍ဝယ်သူ၏ လက်သို့ပေးအပ်ရန် ရောင်း သူကသဘောတူညီပါသည်။

* * * * *
* * * * *

၁၀။ ဝယ်သူသည်အဘိုးနှုန်း ၁,၁၀,၀၀၀ (ကျပ်ငွေတသိန်းတသောင်း) တိတိ အနက်မှ ပထမဤစာချုပ် ချုပ်ဆိုသည့်နေ့တွင် ပထမစရံငွေအဖြစ် ဝယ်သူက ရောင်းသူအားငွေ ၁၀,၀၀၀ (ကျပ်ငွေတသောင်း) တိတိပေးရန်၊ ဒုတိယအကြိမ် အဖြစ် နဂ္ဂတစ်ပြတ်သောအခါငွေ ၃၀,၀၀၀ (ကျပ်ငွေသုံးသောင်း) တိတိကို ဝယ်သူကပေးရန်နှင့်တတိယအကြိမ်အဖြစ်၎င်းဇာတ်ကားထုပ်များနှင့် ၎င်းဇာတ် ကားထုပ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် ပစ္စည်းများ စုံလင်စွာ ဝယ်သူအားပေး အပ်သည့်နေ့တွင် ကျန်အရစ်ကျငွေများကို အလုံးစုံပေးရန် ဝယ်သူနှင့်ရောင်း သူတို့သဘောတူလက်ခံကြပါသည်။”

စာဖြင့်ရေးသားထားသော ပဋိညာဉ်အပိုဒ် (၃) အရဆိုလျှင်၊ အယူခံတရား ပြိုင်သည်ပဋိညာဉ်ကတိပြုထားသည့်အတိုင်း (၄) လအတွင်းပြီးအောင် ရိုက်ကူး ခြင်းမပြုသဖြင့် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်ခဲ့သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ။ အယူခံတရား ပြိုင် (မူလရုံးတရားပြိုင်) ၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေကြီးဦးထွန်းအောင်က ဤအချက်ကို ဝန်ခံသည်။ သို့သော် ဦးထွန်းအောင်၏ လျှောက်လဲချက်မှာ အမှုသည်များသည် ပဋိညာဉ်အပိုဒ် ၁၀ နှင့် ပတ်သက်၍ အခြားနည်း သဘောတူထားကြသဖြင့်၊ ထိုပြင်ဆင်ချက်နှင့်ညီညွတ်စွာ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်လိုက်နာဆောင်ရွက် ပြီးနောက်မှ ရိုက်ပြီး သားဇာတ်ကား၏ အရုပ်၊ အသံ၊ အဆင့်အတန်းနှင့် ရိုက်ရမည့် စက်နှင့်ပတ်သက်၍

သဘောကဲ့လဲ့မှု ရှိနေကြပြီးနောက် ဆက်လက်မဆောင်ရွက်ကြတော့ဘဲ ငွေပြန်အမ်းရန်နှင့်ပေးပြီးငွေပြန်ယူရန် တသဘောတည်းရှိကြ၍ တရားပြိုင်ဘက်မှ ပဋိညာဉ်ချိုးဖောက်မှုမရှိကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၂
ဒေါ်ကျင်ဥ
နှင့်
ဦးညွန့်မောင်။

မူလရုံးတရားသူကြီးက အယူခံတရားလိုသည် ငွေ ၁၀,၀၀၀ အပြင်အလီလီငွေများအယူခံတရားပြိုင်ကို ပေးခဲ့ကြောင်း၊ စာချုပ်တွင် ငွေကို ၃ ရက်နှင့်ပေးဆပ်ရန်ဖြစ်သည်ဟုရေးသားထားသော်လည်း တရားပြိုင် လိုသည့်အခါများတွင် တရားလိုက ငွေများကို ထုတ်ပေးရန် နှုတ်ဖြင့်နှစ်ဦးနှစ်ဘက် နားလည်မှုဖြင့် ကတိပြုထားကြောင်း ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ထားသည်။

တရားပြိုင် ဦးညွန့်မောင်ကနှုတ်ကတိနှင့် ပတ်သက်အစစ်ခံချက်မှာ “ပထမငွေတသောင်း၊ နောက်ပေါ်စတစ်ပြီးမှ ငွေသုံးသောင်းပေးမယ်ဆိုတဲ့စနစ်နှင့် ဘယ်လိုမှမရိုက်ပေးနိုင်တဲ့အကြောင်း ဒေါ်ကျင်ဥကို ကျွန်တော် လက်မှတ်ထိုးခင် ပြောပြခဲ့ပါသည်။ သို့ ဘက်ကစိတ်ချမ်းသာမှုရှိအောင်ဒါလေးတော့ဆည့်ချုပ်ပေးပါလို့ကျွန်တော့်ကိုပြောပါသည်။ တကယ်အလုပ်လုပ်တဲ့အခါကျတော့လိုအပ်တဲ့အခါလိုသလောက်ငွေထုတ်ပေးပါမည်ဟု ဒေါ်ကျင်ဥက နှုတ်ကတိပြုပါသည်။ ယုံကြည်မှုနှင့် စာချုပ်ကို ကျွန်တော် လက်မှတ်ထိုးလိုက်ပါသည်။ အဲဒီတုန်းက ဦးကောင်းရှိပါသည်။ ဒေါ်ကျင်ဥ၏မိတ်ဆေတဇယာကရှိပါသည်။ ဒေါ်ကျင်ဥ၏အလုပ်တိုက်မှာ လက်မှတ်ထိုးပေးပါသည်။ အဲဒီလို လက်မှတ်ထိုးပေးတဲ့အချိန်မှာ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့က စာချုပ်ပါအတိုင်း ငွေတသောင်း ဒေါ်ကျင်ဥက ကျွန်တော့်ကို ပေးပါသည်။ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် မင်းသား၊မင်းသမီးပေးရန်ငွေ မလောက်သည့်အတွက် ဒေါ်ကျင်ဥထံမှ ငွေနှစ်ထောင် ငါးရာကျပ်ယူပါသည်။ ၂,၅၀၀ ကျပ်ရတဲ့အချိန်မှာနက်ဂတစ်မပြတ်သေးပါ။ စာချုပ်အရ ဒေါ်ကျင်ဥသည်ထိုငွေ ၂,၅၀၀ ကျပ် ကိုမပေးဘူးဆိုလည်း နေနိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော် တကယ်လိုနေတာဟာသူသိပါသည်။ ထို့ကြောင့် သူ၏ နှုတ်ကတိရှိသည့် အတိုင်း ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဇာတ်ကားကို ကျွန်တော်စရိုက်ပါသည်။ ကားစရိုက်သည့်နေ့က ငွေ ၁,၃၀၀ ကျပ် ဒေါ်ကျင်ဥကထုတ်ပေးပါသည်။ စာမချုပ်ခင်က ဖလင်တူဝယ်ဘို့ ၁,၈၀၀ ကျပ်ဒေါ်ကျင်ဥကထုတ်ပေးခဲ့ပါသေးသည်။ ထိုနောက်ရုပ်ရှင်ရိုက်သည့်အခါနေ့တိုင်းလိုလို ဒေါ်ကျင်ဥက အလီလီငွေများ ထုတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ သူ့ အဆိုလွှာအပိုဒ် ၂ တွင် စာရင်းပြထားပါသည်။ ၁၉၆၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့ကငွေ ၄၀၀ ကျပ်ယူပါသည်။ ၁၉၆၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ကငွေ ၃၀၀ ကျပ် ယူပြီးရိုက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့က ငွေ ၄၀၀ ကျပ်ယူပြီးရိုက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့က ငွေ ၄၀၀ ကျပ် ယူပြီးရိုက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၂

ဒေါ်ကျင်ဥ
နှင့်
ဦးညွန့်မောင်။

၁၉၆၆ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့က ကျွန်တော်ဇာတ်ကားကို ဆက်ရိုက်ခဲ့ပါသည်။
ငွေကိုလည်းတောင်းခံခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အဲဒီငွေယနေ့အထိ ကျွန်တော်မရသေးပါ။
၂၆ ရက်နေ့ရိုက်ပြီး ၂၇ ရက်နေ့ရိုက်သို့ငွေအတွက် ငွေတောင်းခံလွှာကို ဒေါ်ကျင်ဥကို
ကျွန်တော်ပေးပါသည်။ အဲဒီ ၂ ရက်အတွက် ငွေတောင်းခံလွှာသာ ပေးလိုက်ရ
ပါသည်။ ငွေယခုထက်ထိမရသေးပါ။ ကားရိုက်တဲ့အချိန်မှာ သူ့တို့ကိုယ်တိုင်လာပေး
တာရှိပါသည်။ မရိုက်ခင်တညက ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် စာရွက်ကလေးပေးပြီး
ယူတာရှိပါသည်။ နောက်တရက်မှ လာပေးတာလည်း ရှိပါသည်။ ၂၆ ရက်နေ့နှင့်
၂၇ ရက်နေ့အတွက် ငွေတောင်းခံလွှာကို လက်မှတ်ထိုးပြီး ကျွန်တော် ပေးထား
ပါသည်။ သို့သော် ငွေမရပါ။ ၂၆ ရက်နေ့က ကျွန်တော်ကားရိုက်ပါသည်။ ၂၇
ရက်နေ့ကမရိုက်ပါ။ ၁၉၆၆ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့အတွက် ငွေ ၄၀၀ ကျပ်ကို တရား
လို၏စာရင်းထဲမှာပါပါသည်။ အဲဒီငွေကို ကျွန်တော်မရပါ။

၂၅ ရက်နေ့ညက ဒေါ်ကျင်ဥ၏အိမ်သို့ ကျွန်တော်သွားပါသည်။ အဲဒီနေ့အတွက်
ငွေနှင့်နောက်နေ့အတွက်ငွေသွားတောင်းပါသည်။ သူက “ကားဆက်မရိုက်ပါနဲ့အုံးဆိုပြီး
တားလိုက်ပါသည်။”

၎င်းနောက်ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကား အသံနှင့် ရုပ်ကောင်နှင့် ပတ်သက်၍ အချင်းချင်း
မပြေလည်ကြ၍၊ ဒေါ်ကျင်ဥကလည်း မကျေနပ်ဖြစ်၍ ဒေါ်ကျင်ဥက ဤသို့ပြော
ကြောင်း ဦးညွန့်မောင်က ထွက်ဆိုထား၏။

“ဒေါ်ကျင်ဥကတော့ဆက်မရိုက်ချင်တော့ဘူး၊ သူ့ ထံမှယူထားသည့် ငွေတသောင်း
ခုနှစ်ထောင်ပြန်ပေးလျှင် ကျွန်တော် လုပ်ချင်တာလုပ်တော့လို့ ပြန်ပြောပါသည်။

ငွေတော့လက်ငင်းပြန်ပေးနိုင်တဲ့အခွင့်အရေးမရှိပါ။ ကားပြီးရင် ပြန်ပေးပါမည်လို့
ကျွန်တော်ကပြောပါသည်။”

ယခုအမှုတွင်စဉ်းစားရမည့်အချက်မှာ၊ စာဖြင့်ရေးသား၍နှစ်ဦးနှစ်ဘက်လက်မှတ်
ရေးထိုးထားသည့် ပဋိညာဉ်ရှိပါလျက်၊ ထိုစာချုပ် ချုပ်ဆိုစဉ်အခါက စာချုပ်ပါ
စည်းကမ်းချက်အပိုဒ် ၁၀ နှင့် ဆန့်ကျင်သော ထိုပဋိညာဉ်အပိုဒ် ၄ ကို ပြင်ဆင်ရာ
ရောက်သောစည်းကမ်းချက်ပြုလုပ်၍ သဘောတူညီထားကြောင်း နှုတ်သက်သေခံချက်
တရားဝင်တင်သွင်း၍ထင်ရှားအောင်ပြနိုင်ခွင့်ရှိမရှိပင်ဖြစ်သည်။

သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉၁၊ ၉၂ နှင့် ၉၃ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင်ပါရှိသော
မူများကိုဤအမှုနှင့်ဆိုင်သည်တို့ကို ဖော်ပြရသော် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ပဋိညာဉ်စည်းကမ်းချက်များကို စာချုပ်စာတမ်းပြု၍ ရေးသားထားလျှင် ထို
စာချုပ်စာတမ်းမှတစ်ပါး အခြား သက်သေခံချက် တင်သွင်း၍၊ ထိုပဋိညာဉ်စည်းကမ်း

ဒေါ်ကျင်ညွန့်၊
ဦးညွန့်မောင်။

ချက်များကို ထင်ရှားအောင်ပြနိုင်ခွင့်မရှိ။ ထိုကဲ့သို့ပ ဥညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို စာချုပ်စာတမ်းပြုလုပ် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ဖြစ်၍၊ ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို တင် သွင်းကာ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို ထင်ရှားအောင် ပြထားပြီးဖြစ်လျှင်၊ ထိုစာချုပ် ချုပ်ဆိုသူတို့သည် အဆိုပါပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များကို ဆန့်ကျင် စေရန်အလို့ငှာ၎င်း၊ ပြင်ဆင်ရန်အလို့ငှာ၎င်း၊ ဖြည့်စွက်ရန်အလို့ငှာ၎င်း၊ နှုတ်ပယ်ရန် အလို့ငှာ၎င်း နှုတ်ကတိသို့မဟုတ် ပြောဆိုချက်တစ်ခုတရာကိုသက်သေခံအဖြစ်တင်သွင်း လက်ခံခြင်းမပြုရ။ စာချုပ်စာတမ်းတွင်ပါရှိသောစကားရပ်များသည်ချို့တဲ့မှုရှိခြင်း၊ သို့မဟုတ် အဓိပ္ပါယ်နှစ်ခွဲထွက်ခြင်း ရှိစေကာမူ၊ ထိုစကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြဆို သည့်အနေနှင့် အကြောင်းချင်းရာနှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေခံချက် မတင်သွင်းနိုင်။

ထိုဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ စီရင်ထုံး အများအပြားရှိခဲ့သည်။

ဦးလူကလေးနှင့် မောင်မိုးအမှု (၁) ၌၊ စာဖြင့်ပြုလုပ်ထားသောပဋိညာဉ်စာချုပ် တွင်ပါရှိသောစကားသွားများနှင့်ဖီလာမဖြစ်သော သို့မဟုတ်ကွဲလွဲမှုမရှိသောနှုတ်သက် သေခံချက်တင်ပြခွင့်ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ထိုဥပဒေမူကို လက်ခံထားသည်ကိုတွေ့ရ၏။

“.....this evidencewill be admissible unless it labours under the objection of introducing something repugnant to or inconsistent with the tenor of the written instrument.”

စာချုပ်စာတမ်းတွင်ပါသော ပဋိညာဉ်စည်းကမ်းချက်နှင့် ကွဲလွဲမှုမရှိသော နှုတ် ကတိကိုသက်သေခံအဖြစ် လက်ခံနိုင်သည်။ အစီအင်နာချုပ်ပါချစ်တီးနှင့် ချီကလမ်ဂန် ချစ်တီး အမှု (၂) ကိုကြည့်ပါ။

မောင်ထွန်းစိန်နှင့်ကိုတူ ပါ ၆ အမှု (၃) တွင်ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထား၏။

“The law regarding the admissibility of evidence as laid down in section 91 of the Indian Evidence Act is clear. Where a document is a final repository of the terms of a contract etc., any other evidence is excluded from being used either as a substitute for such document or to contradict or to alter it. The section thus excludes other evidence of the terms of the document.”

- (၁) အောက်မြန်မာစီရင်ထုံးအတွဲ-၂၊ ၂၆၈ (၂၇၀)။
- (၂) အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးအတွဲ-၄၊ ၂၄၀။
- (၃) ရန်ကုန်စီရင်ထုံးအတွဲ ၆၊ ၃၃၇။

၁၉၇၂

ဒေါ်ကျော်ဦး

နှင့်
ဦးညွန့်မောင်။

ဂျီမန်နှင့် အယု အမှု (၄) ၌ စာဖြင့် ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ထားသော ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပဋိညာဉ်ပြုသူတို့၏ ကြံရွယ်ချက်နှင့် ပတ်သက်သော နှုတ်သက်သေခံချက်မတင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထား၏။

ဂျေရီ နှင့် မောင်စိုးလှိုင် အမှု (၅) အောက်မြန်မာနိုင်ငံ အကြီးအကဲတရားရုံး၏ စုံညီခုံရုံးက ဤသို့ သုံးသပ်ဆွေးနွေးထား၏။

“The principle of the rule is that, where the terms of an agreement are reduced to writing, the document itself, being constituted by the parties as the expositor of their intention, is the only evidence in respect of that agreement which the law will recognize as long as it exists for the purpose of evidence. Consequently parties to the documents enumerated are not allowed to give oral evidence as to the terms of such documents unless such oral evidence is covered by one of the exceptions.”

မောင်ဘကျော်နှင့် နာနီဂရမ်ဂျာကာနပ် အမှု (၆) ၌ ငွေပြန်ပေးချိန်၊ ငွေပြန်ပေးပုံပေးနည်းစသည့် အချက်တို့သည် အရေးပါအရာရောက်သော စည်းကမ်းချက်များဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထား၏။

ဦးကြာဖြူနှင့် မောင်အောင်သိန်း အမှု (၇) ၌ သက်သေခံ အက်ဥပဒေအရ စာချုပ် ချုပ်သူတို့၏ ကြံရွယ်ချက်သည် သက်သေခံ မဝင်ကြောင်းကို ဤသို့အတိအလင်းဆုံးဖြတ်ထား၏။

“Evidence of the intention of the parties to the document was clearly inadmissible ; the authorities cited by the Judge on second appeal are conclusive on that point.....”

ဂရစ်နပ်ပါချစ်တီးနှင့် ကာစီနီစွာနာသန်ချစ်တီး တို့အမှု (၈) ၌ သက်သေခံ အက်ဥပဒေအရ၊ စာချုပ် ချုပ်သူတို့၏ ကြံရွယ်ချက်သည် မည်သို့ရှိခဲ့ကြောင်း နှုတ်သက်သေခံချက် တင်ပြခွင့်မရှိပုံကို ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထား၏။

“Oral evidence of intention is not admissible for the purpose of construing the deed or ascertaining the intention of the parties.”

- (၄) မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးအတွဲ ၁၁၊ ၅၈။
- (၅) အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၅၊ ၂၄၁၊ (၂၄၅)။
- (၆) ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများအတွဲ၊ ၁၃၊ ၂၂။
- (၇) ၁၉၄၆၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ ၁ ၃၉ (၁၄၄)။
- (၈) ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်) ၁၅၈။

ဦးမြတ်နှင့် ဒေါ်ကျင်ယုံ တို့အမှု (၉) စီရင်ထုံးတွင် သက်သေခံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁၊ ၉၂ တို့နှင့် ပတ်သက်သော ရွှေဆောင်လမ်းပြ ဖြစ်သော စီရင်ထုံးများကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီးနောက် ဤသို့မူချခဲ့၏။

၁၉၇၂
ဒေါ်ကျင်ဥ
နှင့်
ဦးညွန့်မောင်။

“အချုပ်အားဖြင့်အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ချုပ်ဆိုသောတကယ့် စာချုပ်ကိုပြင်ရန် ချုပ်ဆိုသူများ နှုတ်သက်သေမပြနိုင်။ သို့သော်စာချုပ်တရပ် သည် အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်မျိုးမဟုတ်ဘဲ ဟန်ဆောင်စာချုပ်မျှသာ ဖြစ်ကြောင်း နှုတ်သက်သေ တင်ပြနိုင်ပေသည်။”

နိုင်ငံတော် တရားသူကြီးချုပ်က ဦးခွေးနှင့် ဦးအေး အမှု (၁၀) ၌ ဤသို့ မြက်ဟထား၏။

“စာချုပ်တခုကို အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ချုပ်ဆိုခဲ့ ကြသည်။ အစစ်အမှန်ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုစာချုပ်ပါ စကားတို့နှင့် ကွဲလွဲ၍ချုပ်ဆို သူတို့ကသက်သေထူနိုင်ချေ။ ထိုသို့ပင် သက်သေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ က ပညတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိ၊ ဟန်ဆောင်စာချုပ်မျှသာဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုသို့ ဖြစ်ကြောင်းကို သက်သေထူခွင့် ရှိသည်။”

ယခုအမှုတွင် အယူခံတရားပြိုင် ဦးညွန့်မောင်က ဒေါ်ကျင်ဥ စာချုပ်လက်မှတ် မထိုးမီက ၎င်းတို့အချင်းချင်း နှုတ်ကတိပြုခဲ့ကြောင်း၊ မည်သို့ပင်စာဖြင့် ရေးသား ထားသော စာချုပ်၌ ဖော်ပြထားစေကာမူ အမှန်တကယ် အလုပ်လုပ်သည့် အခါ ဦးညွန့်မောင်လိုအပ်သည့်ငွေကို လိုသလောက် ဒေါ်ကျင်ဥက ငွေထုတ်ပေးမည်ဟူသော နှုတ်ကတိရှိကြောင်းဆို၏။ ဤနှုတ်ကတိနှင့် ပတ်သက်သော သက်သေခံချက်များကို သက်သေခံဥပဒေအရ တရားဝင်သက်သေခံချက်အဖြစ် လက်မခံနိုင်ပေ။ စာနှင့်ရေး သားချုပ်ဆိုထားသောကတိ ပဋိညာဉ် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ (သက် သေခံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ နှင့် ၉၂ တွင်ပါရှိလှည့် ချွင်းချက်များတွင် ဖော်ပြ ထားသည်မှတစ်ပါး) နှုတ်သက်သေခံချက် တင်ပြခြင်းကို ပိတ်ပင်ထားသည်။

အယူခံတရားပြိုင်က ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက်မှ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သဘော တူကြ၍ စာချုပ်အပိုဒ် (၁၀) ကို ပြင်ဆင်ကြသည်ဟု သဘောတူညီချက်အသစ်နှင့် အစားထိုးကြသည်ဟုဆိုပေ။ ဒေါ်ကျင်ဥက ငွေ ၁၀,၀၀၀ ကျပ် ထက်ပို၍ပေးခဲ့သော် လည်းငွေ ၁၀,၀၀၀ ကျပ်ထက်ပိုပေးခြင်းမှာ စာချုပ်အရပေးရန်တာဝန်မရှိသော်လည်း

(၉) ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၂၅၀ (၂၅၄)။
(၁၀) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၀၁၆ (၁၁၂၂)။

၁၉၇၂
ဒေါ်ကျင်ဥ
ဦးညွန့်မောင်။

ဦးညွန့်မောင်ကမေတ္တာရပ်ခံသဖြင့် ထုတ်ပေးကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ စာချုပ်
ချုပ်ပြီးနောက်စာချုပ်ပဋိညာဉ်အပိုင်း (၁၀) ကိုပြင်ဆင်ရန် သဘောတူကြသည်ဟု
ဦးညွန့်မောင်ကမပြောပေ။

အယူခံတရားပြိုင်သည် စာချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်အတိုင်း (၄) လအတွင်း
ဇာတ်ကားကိုပြီးစီးအောင် ရိုက်ကူးခြင်းမပြုခဲ့၍ ဒေါ်ကျင်ဥအား မအပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း
မှာအငြင်းပွားပေ။ ၎င်းပြင် စာချုပ်အပိုင်း (၂) တွင်ပါရှိသည့်အတိုင်း၊ အရုပ်နှင့်
အသံကောင်းသော အနေအထားမှီအောင် ရိုက်ကူးခြင်းလည်း မပြုနိုင်ခဲ့ပေ။ အဘယ်
ခကြောင့်ဆိုသော်၊ ဦးမောင်မောင်ခင် (ဆင်ဆာဘုတ်အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး) ၏ သက်
သေခံချက်အရ၊ တချို့နေရာမှာ အသံမကောင်းပြီး၊ ရုပ်လည်းမကောင်း ဖြစ်နေသည့်
အတွက်ပြန်၍ပြုပြင်ရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ချို့ယွင်းချက် တရလုံးလိုလို ရှိပါသည်ဟု
လည်းဆိုထား၏။

သို့ဖြစ်၍မူလတရားရုံး တရားပြိုင် (အယူခံတရားပြိုင်) သည် အချင်းဖြစ်ပဋိညာဉ်
(သက်သေခံခံ) ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြောင်းပေါ်လွင်သည်။ ပဋိညာဉ် ဥပဒေပုဒ်မ
၇၃ အရ ပဋိညာဉ်ချိုးဖောက်သောသူသည် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်ခြင်းခံရသူ နှစ်နာ
ဆုံးရှုံးသရွေ့ကို လျော်ပေးရန်တာဝန်ရှိသည်။ ယခုအမှုတွင် တရားလိုသည် မည်ရွေ
မည်မျှနှစ်နာဆုံးရှုံးသွားကြောင်း လုံလောက်ခိုင်မာသော သက်သေခံချက် အမှုတွဲ
မှတ်တမ်းတွင်မပါရှိပေ။ ငွေ ၁၇၆၀၀ ကျပ် ကို အလီလီတရားလိုက တရားပြိုင်အား
ပေးထားသဖြင့် ထိုငွေကိုပြန်အမ်းရန် တရားပြိုင်၌ တာဝန်ရှိသည်။ ထို့ပြင်ပဋိညာဉ်
အပိုင်း (၁၁) တွင် ဝယ်သူ (တရားလို) လက်သို့အပိုင်း (၃) အရ၊ မပေးအပ်ပါက
ဝယ်သူပေးပြီးငွေ၏ နှစ်ဆပေးရန် သဘောတူထားကြသဖြင့် ပဋိညာဉ် ဥပဒေပုဒ်မ
၇၄ အရ၊ တရားလိုအား ထိုဒဏ်ခံထက်မပိုသော တရားရုံးက လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့်
ထင်သည့်လျော်ကြေးငွေကို ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ပဋိညာဉ် ဥပဒေပုဒ်မ ၇၄ တွင်
ဤသို့ပြဋ္ဌာန်းထား၏။

“ 74. When a contract has been broken, if a sum is named in the contract as the amount to be paid in case of such breach, or if, the contract contains any other stipulation by way of penalty, the party complaining of the breach is entitled, whether or not actual damage or loss is proved to have been caused thereby, to receive from the party who has broken the contract reasonable compensation not exceeding the amount so named or, as the case may be, the penalty stipulated for.”

၁၉၇၂
ဒေါ်ကျွန်ခွ
နှင့်
ဦးညွန့်မောင်။

ဤအမှုအကြောင်းအရာများအရ ငွေ ၁၇၆၀၀ ကျပ်ကိုတရားပြိုင်က ချက်ခြင်း ပြန်မပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့မြင်ရသည်။ တရားလိုက တရားပြိုင်အား လိုက်လျော၍ ငွေများအလီလီပေးထားပါသျှင် ဆက်လက်မလိုက်လျောသဖြင့်သာ တရားပြိုင်အချိန် မှီ မပြီးစီးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တရားဥပဒေအရ၊ စာချုပ်စည်းကမ်းချက်များအရ ငွေ ၁၀,၀၀၀ ကျပ် ထက်ပိုပေးရန်တရားလို၌ တာဝန်မရှိသော်လည်း ယင်းသို့ငွေကြေး ထုတ်ပေးမှုကိုရပ်စဲခဲ့ခြင်းကို ထောက်ရှု၍၎င်း၊ ထိုငွေကို မသုံးစွဲနိုင်ခဲ့သော နှစ်နာမူ သာရှိခဲ့၍ ထိုငွေပြန်ရရန်ချက်ခြင်း တရားစွဲနိုင်ပါလျက်နှင့် မစွဲဘဲနေခြင်းကိုထောက်ရှု ၍၎င်း ပဋိညာဉ် ဥပဒေပုဒ်မ ၇၄ အရ၊ လျော်ကြေးကို ငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ် သတ်မှတ် လိုက်သည်။ ထိုလျော်ကြေးငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ် (တထောင်ကျပ်) အပေါ်တွင် အတိုး မရှိဟုသတ်မှတ်လိုက်သည်။ မူလရုံးက ဒီကရီတွင် ပြန်အမ်းရန်ငွေ ၁၇,၉၀၀ ကျပ် အတွက် ဒီကရီချမှတ်သည့်နေ့မှစ၍ ၆ ရာခိုင်နှုန်းနှုတ်စဉ် အတိုးပေးရန်ပါရှိသည်။ ထိုဒီကရီ မှတရားပြိုင် (အယူခံတရားပြိုင်) ကအယူခံဝင်မထားပေ။

အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းများကြောင့်၊ တရားပြိုင် (အယူခံတရားပြိုင်) က တရားလို (အယူခံတရားလို) ကို ငွေ ၁၇,၉၀၀ ကျပ် နှင့် မူလရုံးက ဒီကရီချသည့် နေ့မှစ၍ အတိုးဘနှစ်ငွေ ၁၀၀ ကျပ်လျှင် ၆ ကျပ် ဝိုးငွေပေးရမည့်အပြင် လျော်ကြေး အနေနှင့် တရားပြိုင် (အယူခံတရားပြိုင်) ကတရားလို (အယူခံတရားလို) သို့ ကျပ်ငွေ ၁,၀၀၀ (တထောင်ကျပ်) ပေးရမည်ဟုမူလရုံး ဒီကရီကို ပြင်ဆင်အတည်ပြု၍ ဒီကရီ ချမှတ်သည်။

သို့ဖြစ်၍၊ မူလရုံးဒီကရီငွေအပြင်၊ ငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ် (အတိုးမရှိ) အတွက် အယူခံကိုခွင့်ပြုသည်။ မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံး တရားစရိတ်များကို အမှုသည်များ အချိုးစားအလိုက်ကျခံစေရန်အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ အထွေထွေ အယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးလှသင်း နှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်တို့ ရွှေတင်

အမ်၊ အယ်(လ်)၊ ချာကရာဘာတီ

နှင့်

ဂျေ၊ အယ်(လ်)၊ မူဟူရီ*

† ၁၉၇၂

ပေဖေါ်ဝါရီလ
၂၅ ရက်။

ပစ္စည်း ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်—တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ပစ္စည်း ဟူသော စကားကို အထူး အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ထားချက် မရှိခြင်း—ပစ္စည်း ဟူသော စကားကို သဘာဝကျ၍ တိုက်ရိုက်ဖြစ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရမည် ဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ပစ္စည်း (Property) ဟူသောစကားကို အထူး အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိ၍ ပစ္စည်းဟူသော စကားကို သဘာဝ ကျသော အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူချက်၊ တိုက်ရိုက် အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူချက်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ ရီဂျီရမ်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဒေါက်တာ ဦးမောင်နှင့် မစ္စတာ တီ၊ ဂေါ၊ ဆင်း။

တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်။ ။ အယူခံ တရားလိုအပေါ်တွင် အယူခံ တရားပြိုင် က၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမ တရားရုံး၌ တရားမ ကြီးမှုအမှတ် ၃၆၄/၇၁ တွင် တရားစွဲဆိုထား ၏။ ထိုအမှုတွင် အယူခံတရားပြိုင် (တရားလို) တောင်းဆိုထားသော သကသာခွင့် များသည် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“ WHEREFORE the plaintiff prays (1) for a declaration that he as the Managing Trustee of Sri Sri Durga Bari Temple, 307, Bo Aung Gyaw Street, Rangoon, has with the consent of his co-trustees the right to manage and control the affairs of the Temple and (2) perpetual injunction

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမ အထွေထွေ အယူခံမှု အမှတ် ၅၃။
† ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမ ကြီးမှု အမှတ် ၃၆၄ တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံးတရားသူကြီးချုပ်၏ ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

restraining the Defendant from interfering with or obstructing his duly appointed successor in the performance of the office of the priest to the Temple and (3) costs of the suit and (4) such other reliefs as are appropriate.”

၁၉၇၂
အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟူရီ။

အယူခံ တရားပြိုင်သည် အမှုအတောအတွင်း ယာယီတားဝရမ်း (Temporary Injunction) တောင်းဆိုခဲ့၏။ ထိုလျှောက်လွှာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

Application under section 39, Rule 1 of Civil Procedure Code

The Plaintiff abovenamed, Respectfully Sheweth :

For facts and reasons set out in the annexed affidavit, petitioner prays that a temporary injunction against the Defendant be issued restraining the Defendant from interfering, disturbing, obstructing Defendant's duly appointed successor in the performance of the office of the Head Priest of Sri Sri Durga Bari Temple, 307, Bo Aung Gyaw Street, Rangoon and pending hearing of this application an *ad-interim* injunction *ex-parte* be issued forthwith.”

တရားသူကြီးက တဘက်သတ်ကြားဖြတ်ယာယီ တားဝရမ်း ထုတ်ပေးရန် အမိန့် ချမှတ်ခဲ့၏။ ထိုတားဝါရမ်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“ To
The Defendant,

Upon motion made unto this Court by Dr. E Maung, Advocate for the Plaintiff (J. L. Muhury, Managing Trustee, Sri Sri Durga Bari Hindu Temple) and upon reading the plaint filed in this Court on the 13th day of October 1971 along with the petition and the affidavit of the said Plaintiff.

This Court doth order that an Injunction be awarded restraining you (the Defendant, M.L. Chakraborty) from interfering, disturbing, obstructing your duly appointed successor in the performance of the office of the Head Priest of Sri Sri Durga Bari Temple, 307, Bo Aung Gyaw Street, Rangoon until further order of this Court.”

၁၉၇၂

အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟရီ။

မူလရုံးတရားပိုင် (အယူခံတရားလို) အပေါ် ၁၉၇၁ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် တဘက်သတ်အမိန့် ချမှတ်၍ ကြားဖြတ်တားဝရမ်းကို အတည်ပြုခဲ့သည်။

ထိုအမိန့်မှ ယခု အယူခံဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံဝင်ရာ၌ အယူခံ တရားလို၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ မစ္စတာ ရီဂျီရမ်က မူလရုံး၏ ကြားဖြတ်အမိန့်နှင့် ထုတ်ဆင့်ထားသော ယာယီတားဝရမ်းသည် ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်ဘဲ တရားမဝင်သဖြင့် ထိုတားဝရမ်းကို အတည်ပြုလိုက်ခြင်းဖြင့် ယခုတည် လျက်ရှိနေသော တားဝရမ်း ထုတ်ထားသည့် အမိန့်သည်လည်း ဥပဒေနှင့် ညီညွတ် ခြင်းမရှိ၍ တရားမဝင်သဖြင့် ဤအယူခံရုံးက ပယ်ဖျက်ပေးရန် လျှောက်ထားသည်။ အယူခံတရားပိုင်၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဒေါက်တာ ဦးမောင်က အယူခံဝင်သည့် အမိန့်ချမှတ်သည့် နေ့အထိ အယူခံတရားလိုသည် တန်ပြန်ကျမ်းကျိန်ချက် တင်ထား ခြင်းမရှိသေးသဖြင့် မူလရုံးက တဘက်သတ် ကြားနာပြီး အတည်ပြုလိုက်ခြင်း ဖြစ်ရာ ယခုအခါ၌ မှန်သည် မှားသည် စဉ်းစားရန် မဟုတ်သေး။ မူလရုံး၌ ဆက်လက်အမှုဆိုင် လျှင်၊ မူလရုံးက စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရဦးမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ပျက်စီးမှုရှိမည် စိုးရိမ်ရသဖြင့် တရားရုံးက မိမိ၏ ဆင်ခြင်တုံတရားအရ ဆုံးဖြတ်ထား ခြင်းဖြစ်ရာ၊ အယူခံရုံးအနေနှင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် မထိုက်ကြောင်း၊ ယာယီ တားဝရမ်းကို မူလရုံးက တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ နှင့်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၂ နှင့်ဖြစ်စေ ထုတ်ပေးနိုင်သော အာဏာရှိနေ၍ ၎င်း၏ အာဏာအတွင်း၌ ဆောင်ရွက်ပြီး ယာယီ တားဝရမ်း ထုတ်ထားခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း လျှောက်လဲသွားသည်။

ယာယီ တားဝရမ်းပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပေးရန် ငြင်းပယ်ခြင်း၊ အမိန့်တို့မှ အယူခံဝင်ရာ၌ အယူခံရုံးအနေနှင့် မူလရုံး၏ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ချင့်ချိန်၍ ဆုံးဖြတ် ထားချက် တစ်စုံတရာသည် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်နေလျှင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် မရှိပေ။ မူလရုံးက ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ချင့်ချိန်ရာ၌ မှားယွင်းသော ဥပဒေ မူတရပ်အပေါ် မှီငြမ်း၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့လျှင်၊ သို့မဟုတ် တရားလက်မဲ့ ထင်ရာစိုင်း၍ တဘက်စောင်းနင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့လျှင် အယူခံရုံးက ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လေ့ရှိသည်။

အယူခံရုံးက မှန်ကန်ခိုင်မာသော ဥပဒေမူများနှင့် လျော်ညီစွာ မိမိ၏ ဆင်ခြင်တုံ တရားကို သုံးစွဲ၍ မူလရုံး၏ ယာယီတားဝရမ်း အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင် ခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ကျေးဇူး နှင့် အယ်၊ ကော့အိုင်(လ်)၊ ရာဇဝတ်ဦး တို့အမှု(၁)တွင် တရားလွှတ်တော် ချုပ်က ဤသို့သုံးသပ်ထား၏။

၁၉၅၂
အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ အာတီ
နှင့်
ကျေးအယ်(လ်)၊
မူဟူရီ။

“ What is involved is whether discretion on sound judicial principles has been exercised by the High Court in reversing the order of the Civil Court. We have no doubt in our minds that it has.”

ဦးအောင် နှင့် သာဓုပလင် ပရိဒတ်ရှင်း အမှု (နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တရားမ အထွေထွေ အယူခံမှုအမှတ် ၂၀/၆၆) တွင် နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးချုပ် က ဤသို့မြင်ဟုထား၏။

“ တရားလိုက လျှောက်ထားခဲ့သော ယာယီတားဝရမ်း အမိန့်မျိုးကို ထုတ်ပေးရန်သင့် မသင့်ကို မူလရုံးက ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ဖြင့် ထောက်ချင့်၍ စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရသည်။ အကြောင်းအချက်များအရ တရားမျှတမှုနှင့်အညီ ပေးသင့်မှ ပေးရသော အခွင့်အရေးမျိုး ဖြစ်သည်။ ဥပဒေအရ မပေးမနေရသော အမိန့်မျိုး မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် မူလရုံးကအကြောင်းအကျိုး၊ ဥပဒေနှင့် စီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာ စဉ်းစားပြီးနောက် ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ဖြင့် ချိန်ဆ၍ ဆုံးဖြတ်ထားသည် ကို ဤရုံးက လေးလေးနက်နက် မစဉ်းစားဘဲ စွက်ဖက်ပြင်ဆင်ရန် မဟုတ်ချေ ”။

မူလရုံးက တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ (၁)အရ၊ ယာယီတားဝရမ်း ထုတ်ဆင့်ပေးထားသည်။ ထိုနည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

“ 1. Where in any suit it is proved by affidavit or otherwise :—

(a) that any property in dispute in a suit is in danger of being wasted, damaged or alienated by any party to the suit, or

* * * * *

the Court may by order grant a temporary injunction to restrain such act, or make such other order for the purpose of staying and preventing the wasting, damaging, alienation, sale, removal or disposition, of the property as the Court thinks fit, until the disposal of the suit or until further orders.”

(၁) ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) ၈၁။

၁၉၇၂
အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ၊ဘာစီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟရီ။

အမှုတွင် အငြင်းပွားလျက်ရှိသော ပစ္စည်းကို အမှုသည် တဦးဦးက ဖြန့်တီးခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း၊ လွှဲပေးခြင်း ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု စိုးရိမ်စရာ အကြောင်းရှိလျှင် ယင်းကဲ့သို့ မပြုလုပ်ရန် တရားရုံးက ယာယီတားဝရမ်း ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

လေးသိန်းထရေဒင် ကုမ္ပဏီလီမိတက် နှင့် ဦးခင်မောင်ကြီး(ခေါ်)ဟာရှင်အိဗရာဟင် အမှု(၂)၌ တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ နှင့်ပတ်သက်၍ ဤသို့သုံးသပ် ထား၏။

“နောက်တဆင့် စဉ်းစားရမည့် ပြဿနာမှာ ယာယီ တားဝရမ်းကို တရားခံ များအပေါ် ထုတ်ဆင့်သင့်၊ မသင့် ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရဆိုလျှင် (က) အငြင်းပွားနေသည့် ပစ္စည်းကို အမှုသည် တဦးဦးက သုံးဖြုန်းပစ်လိမ့်မည်၊ ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်၊ သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းလိမ့် မည်ဟု စိုးရိမ်မကင်း သော်၎င်း၊ (ခ) တရားခံက ၎င်း၏ မြီရှင်များအား လိမ် လည်ရန် အကြံဖြင့် ၎င်း၏ပစ္စည်းကို ရွှေ့ပြောင်းရောင်းချခြင်း ပြုလုပ်ရန် ခြိမ်း ချောက်လျှင်သော်၎င်း ယာယီ တားဝရမ်းကို ထုတ်ဆင့်နိုင်ပေသည်။

* * * *

အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ နှင့် ညီညွတ်လျှင် ယာယီတားဝရမ်း ထုတ်ပေးရန် တောင်းဆိုနိုင်ပေသည်။ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်ဘဲ စီရင်ချက် မချမီ ပစ္စည်းယာယီ တားဝရမ်း ထုတ်ဆင့်ရန် အကြောင်းမရှိပေ။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဒူဂါဒတ် (၆) နှင့် နာကင်ချန်ဒရာနန်းဒန် (၃) အမှုပါ အောက်ပါ မိန့်မြောက်ချက်ကိုသာ ရည်ညွှန်းလိုပေသည်။

“ Finally neither injunction nor attachment ought to be lightly granted. It would be a serious thing if persons in possession were restrained from making use of the property merely because a suit had been instituted about it. It is only where it is essential that property should be kept, in its existing condition pending suit, that the Court should interfere.”

ယခုအမှုတွင် ပထမစဉ်းစားရမည့် အချက်မှာ အယူခံတရားလိုသည် အမှုတွင် အငြင်းပွားလျက်ရှိသော ပစ္စည်းကို ဖြုန်းတီးမှု၊ ဖျက်ဆီးမှု၊ လွှဲပေးမှု ပြုမည်ဟု

(၂) အေ၊အိုင်၊အာရ်၊ (၁၉၃၄) ကာလကတ္တာ၊ ၆၅၄ (၆၅၈)။
(၃) ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၀၄။

စိုးရိမ်မကင်း ရှိနိုင်စေရာအကြောင်း ရှိ မရှိပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ စဉ်းစားသည့် အခါ၌ တရားမ ကြီးမှုတွင် အငြင်းပွားသော ပစ္စည်းရှိ မရှိ၊ ရှိလျှင် မည်သည့်ပစ္စည်းဖြစ်သည်ကို ဆင်ခြင်ရမည်။

၁၉၇၂
အမ်အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာတီ
နှင့်
ဂျေအယ်(လ်)၊
မူဟာရီ။

အယူခံ တရားလို၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေက ယာယီတားဝရမ်း ထုတ်ထားချက် သည် အငြင်းပွားသော ပစ္စည်းနှင့် သက်ဆိုင်မှု မရှိဟုဆို၏။ အယူခံ တရားပြိုင်၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေက အငြင်းပွားသည့်ပစ္စည်းသည် တရားလို (အယူခံတရားပြိုင်) ၏ ယုံကြည်အပ်နှံမှု (trust) ကိုစီမံအုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့် (right as managing trustee to manage and control the trust.) ဖြစ်သည်ဟု ချေပလျှောက်လဲခဲ့၏။

အယူခံ တရားလို၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေက အယူခံတရားပြိုင်သည် ယခုအမှုတွင် တရားစွဲဆို ထားသည့်အတိုင်း တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း လျှောက်လဲသွား၏။ ဤပြဿနာမှာ ယခုအယူခံတွင် အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်ရန် မလိုသေးပေ။ သို့သော် ကာလီဖီအမ်အက်စ်၊ အေဂါနီ နှင့် မိုဟာမက်အီဘရာဟင်၊ အမှု (၄) အမှု၌တရားလိုဖြစ် သူတို့သည် တရားဝင် ဂေါပကလူကြီးများ ဖြစ်ကြောင်း၊ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း (trust) ကို ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း မြက်ဟဒီကရီ တောင်းခဲ့၏။ ထိုအမှုသည် သီးခြားသက်သာခွင့် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်သော အမှုဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ် ထား၏။

ဂေါပကလူကြီးများ (trustees) တွင် ယုံကြည် အပ်နှံခြင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်း အားလုံး၌ ပိုင်ဆိုင်မှု ရှိနေသည်။ (vested) ဂေါပက လူကြီးသစ်များကို တရားဝင် ခန့်ထားလျှင် ၎င်းတို့တွင် ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းအားလုံး၌ ပိုင်ဆိုင်မှု ရောက်ရှိ (vested) လာတော့၏။ ကာလီဖီအမ်အက်စ်၊ အေဂါနီ၊ အမှုစီရင်ထုံးကို ကြည့်ပါ။ တရားရုံးက ဂေါပကလူကြီးများကို ဖယ်ရှား၍ ဂေါပကလူကြီးသစ် ခန့်ထား ပြီး ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကို ပိုင်ဆိုင်မှု ရောက်စေရန် ပြုသည့်အခါ အထိ မူလဂေါပက လူကြီးများက ၎င်းယုံကြည် အပ်နှံခြင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ၌ ပိုင်ဆိုင်မှု ရှိနေသေးသည်ဟု **ဂျန်ဆင်မိုးမင်း** နှင့် **ဥအိုအမှု (၅)** စီရင်ထုံးတွင်ဆိုထား၏။ အကယ်၍ အယူခံတရားပြိုင်သည် တရားဝင် ဂေါပက လူကြီးဖြစ်လျှင် ဘုရားကျောင်း၏ ဘုန်းကြီးကို ခန့်ထားခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း ပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မူလာနာ မိုဟာမက် အဘတ်စ် နှင့် မိုဟာမက်အီဇွတ်ပါ ၉၊ အမှု (နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်က ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားမ အထွေထွေ မှုအမှတ် ၃၁) ကိုကြည့်ပါ။

(၄) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၉၊ ၄၅၉။
(၅) ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၀၊ ၃၄၂။

၁၉၇၂

အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာဘီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟရီ။

တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၂ တွင်မူ ဤသို့ပြဋ္ဌာန်းထား၏။

“ 2. (1) In any suit for restraining the defendant from committing a breach of contract or other injury of any kind, whether compensation is claimed in the suit or not, the plaintiff may, at any time after the commencement of the suit, and either before or after judgment, apply to the Court for a temporary injunction to restrain the defendant from committing the breach of contract or injury complained of, or any breach of contract or injury of a like kind arising out of the same contract or relating to the same property or right.

(2) The Court may by order grant such injunction, on such terms as to the duration of the injunction, keeping an account, giving security, or otherwise as the Court thinks fit.”

တရားပြိုင်အား ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်ခြင်းကို တားမြစ်ပေးရန် စွဲဆိုသော အမှုနှင့် အခြားနစ်နာစေမှု ပြုခြင်းကို တားမြစ်ပေးရန် အမှုများ၌ အမှုစွဲပြီးနောက် စီရင်ချက် မချမီ အတောအတွင်း ထိုသို့စွဲဆိုသည့်အတိုင်း ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် နစ်နာစေမှု ပြုလုပ်ခြင်းကို တားမြစ်ရန် ယာယီတားဝရမ်းကို တရားလိုက လျှောက် တောင်းနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ထာဝစဉ် တားဝရမ်းစွဲဆိုသော အမှုများ၌သာ အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ၊ ယာယီတားဝရမ်းကို တရားလိုသို့ ရုံးကထုတ်ပေးနိုင် သည်။ ယခုအမှုတွင် အဆိုလွှာ၌ ထာဝစဉ် တားဝရမ်း တောင်းဆိုထားသည်ဖြစ်၍ တရားမ တရားရုံးက တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ၊ ယာယီတားဝရမ်း ထုတ်ပေးနိုင်သော အာဏာလည်း ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။

ဤအယူခံတွင် ပထမ စဉ်းစားရမည်မှာ မူလရုံးက ထုတ်ဆင့်ထားသော (ယီ တားဝရမ်း အမိန့်သည် တရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ နှင့် ထုတ်ပေး ထားကြောင်း ဖော်ပြထားရာ ယင်းနည်းဥပဒေနှင့် အကျုံးဝင် မဝင်သာ ဖြစ်သည်။ အငြင်းပွားသော ပစ္စည်းဟူသော စကားရပ်တွင် ပစ္စည်း (property) ဟူသော စကားကို မည်သို့အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။ တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေတွင် ပစ္စည်းဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိပေ။ အချို့ ဥပဒေများ၌ ပစ္စည်းဟူသော စကား၏အဓိပ္ပါယ်ကို ကန့်သတ်၍ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဥပမာပြရသော် လူမဲ့ဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေများတွင် သီးခြားအဓိပ္ပါယ် ပြဋ္ဌာန်း၍ ပစ္စည်းဟူသော စကား၏ ကျယ်ပြန့်မှုကို ကန့်သတ်ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ပစ္စည်း (property) ဟူသော စကားကို အထူးအဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိ၍ ပစ္စည်းဟူသော စကားကို သဘာဝကျသော အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူချက်၊ တိုက်ရိုက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူချက် ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟရီ။

ကျောက်ဆည်မ နှင့် အပ္ပနားချာရန် (၆) တို့အမှုတွင် အဓိပ္ပါယ်ကောက်ရန် ဥပဒေ မူတရပ်ကို ဤသို့ချမှတ်ထား၏။

“ In my judgment the safest and correct canon of interpretation to follow is that which enjoins that the words of an enactment must be read in their natural meaning. ”

မက်စဝဲရေးသားသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူပုံ အမည်ပါသော စာအုပ် (၁၀ ကြိမ်မြောက် ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ စာမျက်နှာ ၃) တွင် ဤသို့ သုံးသပ်ထား၏။

“ The first and most elementary rule of construction is that it is to be assumed that the words and phrases of technical legislation are used in their technical meaning if they have acquired one, and, otherwise, in their ordinary meaning ; . . . ”

ထထရောက်၏ တရားဥပဒေ အစီရင်ခံစာ၌ ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ တရားရုံးများက အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူပုံကို ဤသို့ ဖော်ပြထား၏။

“ PROPERTY. (1) ‘ Property ’ is the generic term for all that a person has dominion over

(3) ‘ Property ’ is the most comprehensive of all terms which can be used, inasmuch as it is indicative and descriptive of every possible interest which the party can have.”

ပစ္စည်းနှစ်မျိုးရှိသည်။ ခြပ်ရှိသောပစ္စည်း၊ (corporeal)၊ ခြပ်မရှိသောပစ္စည်း (incorporeal) တို့ဖြစ်သည်။ ခြပ်မရှိသောပစ္စည်းများတွင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များ (jura in re propria) နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ (jura in re aliena) တို့ ပါဝင်သည်။ ပစ္စည်းဟုခေါ်နိုင်သော ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တို့ကို ဥပမာပေးရလျှင်၊ ကုန်တံဆိပ်သုံးစွဲပိုင်ခွင့်များ

(၆) အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၀၊ ၃၂၆။
Stroud’s Judicial Dictionary (Third Edition)

၁၉၇၂
အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မဟူရီ။

(trademark rights) တွင်မူဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ပိုင်ခွင့်များ (patent rights) နှင့် မူပိုင်ခွင့်များ (copyrights) တို့ပါဝင်သည်။ ပစ္စည်းဟု ခေါ်နိုင်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဥပမာ ပေးရလျှင်၊ အငှားချထားခြင်း၊ (leases) အပေါင် ပြုခြင်း (mortgages) နှင့်ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း (trusts) တို့ပါဝင်သည်။

တရားပ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ ၏ အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ)တို့ကို ကြည့်သည့်အခါ၌ ခြပ်ရှိသောပစ္စည်းများကိုသာ ရည်ညွှန်းသည်ဟု ထင်ရှားစွာမပေါ် လွင်ပေ။ ထိုအမိန့်တွင် ပစ္စည်း (property) ဟူ၍သာ ရေးသားထားသဖြင့် ကန့်သတ်သမှုပြုသော အခြားစကားရပ်များလည်း မပါဝင်သောကြောင့် ပစ္စည်း ဟူသောစကားကို ဥပဒေတွင်သာမန်အားဖြင့် သုံးစွဲသည့်အတိုင်းကျယ်ပြန့်စွာအဓိပ္ပါယ် မကောက်ယူနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားစွာမပေါ်လွင်ပေ။

တရားလိုက မြွက်ဟဒီကရီသာ ချမှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုသောအမှုမျိုး၌ တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ ယာယီတားဝရမ်းထုတ်နိုင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ တရားပြိုင် (အယူခံတရားလို) သည် ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုးကျောင်း (စရိစရိဒါဂါဘာရီ) နှင့်သက်ဆိုင်သော ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ ဂေါပကလူကြီးအနေနှင့် တရားလို၏လုပ်ပိုင် ခွင့်ကို ဖျက်ဆီးရာရောက်လျှင် ယာယီတားဝရမ်း ထုတ်နိုင်သည်ဟုဆိုနိုင်၏။

မူလရုံးက တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ တားဝရမ်းထုတ်ဆင့် ထားခြင်းသည် တရားဥပဒေအရ ထင်ရှားစွာ မှားယွင်းချွတ်ချော်နေသည်ဟုမဆို နိုင်ချေ။ သို့သော်၊ ထိုတရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ပစ္စည်း (property) ဟူသော စကားရပ်တွင်၊ တရားပြိုင် လက်ထဲ၌ရှိသော သီးခြား ပစ္စည်းများသာ အကျုံးဝင်သည်ဟု အချို့ဥပဒေပညာရှင်များက ဆိုထား၏။

တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင်ပါရှိသောပစ္စည်းဟူသောစကားနှင့် ပတ်သက်၍ မညွန့်မေ နှင့် ကိုကျော်သိန်းအမှု (၇) တွင်လည်း ဤသို့ဆွေးနွေးထား၏။

“ထိုလျှောက်လွှာနှင့်ပတ်သက်၍၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်တင်သွင်းခဲ့သည့် ကျမ်းကျိန် ဆိုချက်များကို ဝေဖန်စဉ်းစားရာဝယ်၊ စစ်ဆေးသူပညာရှိ တရားမ တရားသူကြီး ချုပ်က၊ အယူခံတရားလိုများ စွဲဆိုခဲ့သောအမှုတွင်၊ တောင်းဆိုသည့်သက်သာ ခွင့်များမှာ (၁) သက်သေခံအမှတ် (က) (ခ) စာချုပ်များသည် တရားလိုများ ပိုင်ဆိုင်သော လေးပံ့သုံးပံ့အစုကို မထိခိုက်ကြောင်း အတိအလင်းကျေညာ ပေးပြီးနောက်၊ (၂) ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့က တရားခံများချုပ်ဆို သော ရောင်း၊ ပေါင် စာချုပ်များသည်၊ ပျက်ပြယ်ကြောင်း အတိအလင်း

(၇) ၁၉၆၃ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၂၀၂။

ကျေညာပေးရန်သာဖြစ်သဖြင့် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်း အထည်ခြပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အခွင့်အရေးတောင်းဆိုခြင်းမဟုတ်၊ အယူခံတရားလိုများ ပစ္စည်းတွင် ရခွင့် ရထိုက်ကိုသာမြက်ဟကျေညာစေရန် လျှောက်ထားသောကြောင့်၊ တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် အကျုံးမဝင်ဆိုပြီး အယူခံ တရားလိုများ၏ လျှောက်လွှာကို စရိတ်နှင့်ပါယ်လိုက်သည်။

၁၉၇
အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာဘာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟူရီ။

* * * * *
* * * * *

အယူခံတရားလိုများ စွဲဆိုခဲ့သည့်အမှုကိုကြည့်ရှုမှုအခင်းဖြစ်အိမ်နှင့် အိမ်ယာ မြေ၏ပိုင်ရှင်များမှာ၊ အယူခံတရားလိုများ၏ မိခင်ဒေါ်အေးလှနှင့် တဟိယ အယူခံတရားခံ ကိုတမြင့်တို့ဖြစ်ကြောင်းမှာ အငြင်းမပွားရကား၊ ဒေါ်အေးလှ သေဆုံးပြီးနောက်၊ ထိုပစ္စည်းများတွင် ယုတ်စွာအဆုံး တဝက်ကို အယူခံတရားလို များကအမေ့အဖြစ် ဆက်ခံယူရန်ဖြစ်ရမည်မှာ ထင်ရှားနေပေသည်။ ထိုသို့ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းကိုထင်ရှားစေရန် အယူခံတရားလိုများက အမှုကိုစွဲဆိုခြင်းဖြစ် သဖြင့်၊ စွဲဆိုခဲ့သည့်အမှုမှာ၊ အထည်ခြပ်မရှိသည့် အခွင့်အရေးကိုသာရယူမြက် ဖော်ပေးရန် စွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်ဟု မည်သို့မျှမဆိုနိုင်ပေ။

အကယ်၍ မူလရုံးတရားသူကြီး၏အမိန့်သည် တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်း ဥပဒေ ၁ အရ အကျုံးမဝင်၍ ထိုနည်းဥပဒေအရ ယာယီတားဝရမ်းထုတ်ဆင့်ခြင်း မပြုနိုင်စေကာမူ၊ တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၂ နှင့်အကျုံးဝင်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ယခုအမှုတွင် မူလရုံးတရားလို (အယူခံတရားပြိုင်) ကထာဝစဉ် တားဝါရမ်းတောင်းဆို၍ တရားစွဲဆိုထားသည်။

အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ မည်သို့သောနှစ်နာမူမျိုးကိုမဆို ပြုလုပ်ခြင်းမှ တားမြစ်နိုင်သည်။ “ injury of any kind ” ဟု အတိအလင်း ဖော်ပြ ထားသဖြင့် တရားလိုသည် ပဋိညာဉ်နှင့် ပတ်သက်၍သော်၎င်း၊ အခြားပိုင်ဆိုင်မှု၊ ရပိုင်ခွင့်၊ အခွင့်အရေးတို့နှင့်ပတ်သက်၍သော်၎င်း နှစ်နာမူရှိမည်ဖြစ်လျှင် ယာယီ တားဝရမ်းထုတ်နိုင်သည်။

မူလရုံးတရားလိုသည် အဆိုပါ စရိစရိဒူဂါတာရီဟိန္ဒူ ဘုရားကျောင်း၏ ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်သူ ဂေါပကလူကြီးဖြစ်သည်ဟု အဆိုပြုထားသည်။ တရားလိုကို ဂေါပက လူကြီးအဖြစ် ခန့်ထားခဲ့သည်မှာ ထင်ရှား၏။ တရားဝင် မဝင်သာ အငြင်းပွားလျက် ရှိသည်။

၁၉၇

အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟူရီ။

တရားလိုသည် တရားပြိုင်ချေပသည့်အတိုင်း ယခုအခါ၌ တရားဝင်ခန့်ထားသော ဂေါပကလူကြီးမဟုတ်ကြောင်းကို ထင်ရှားအောင် တရားပြိုင်က မူလရုံးတွင် ချေပ ပြသခြင်းမပြုရသေးပေ။ အယူခံဝင်သည့် အမိန့်ချမှတ်စဉ်အခါ၌ ထိုအချက်နှင့်ပတ် သက်၍ စာတမ်းသက်သေခံချက်၊ နှုတ်သက်သေခံချက်၊ သို့မဟုတ် သစ္စာပြုကျမ်းကျိန် ချက်တစုံတရာ တရားပြိုင်ဘက်ကမပြခဲ့ပေ။ အကယ်၍တရားလိုသည် ဂေါပကလူကြီး ဖြစ်နေလျှင်၊ တရားပြိုင်သည် ဘုန်းကြီးရာထူးမှ ထုတ်ပယ်ခံရပြီးနောက် အချင်းဖြစ် ဘုရားကျောင်း၏ ဘုန်းကြီး (priest) အဖြစ်ခန့်ထားခြင်း ခံရသူလူသစ်က အလုပ်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခြင်းကို နှောက်ယှက်ပိုင်ခွင့်ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ယခုအခါ၌ အပေါ်ရံကြောကြည့်ခြင်းအားဖြင့် တရားလိုက တရားစွဲဆိုနိုင်သည်ဟုဆိုနိုင်၏။ တရား လိုတွင် ဦးစွာအမြင်အားဖြင့် အမှု (prima facie case) ရှိသည်ဟုဆိုနိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ တရားလိုသည် အကယ်၍ ဂေါပကလူကြီးဖြစ်လျှင်၊ တရားလိုက ခန့်ထားသောဘုန်းကြီးကို နှောက်ယှက်သည်ရှိသော် တရားလိုကအချင်းဖြစ် ဘုရား ကျောင်းကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ကို နှစ်နာစေမှုပြုခြင်းဖြစ်သည်။ တရားလို နှစ်နာမည်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ဘုရားကျောင်းအုပ်ချုပ်မှု၊ ဘုန်းကြီးအလုပ်ဆောင်ရွက် မှုကို နှောက်ယှက်ခြင်းဖြင့် တရားလို၌ငွေဖြင့်ထေ၍မရနိုင်လောက်အောင် နှစ်နာမည် (irreparable injury) ဖြစ်ပေါ်မည်၊ ခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ အရေးတကြီး အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောကိစ္စမျိုးဖြစ်သည်။

မူလာနာအဘတ်စ် နှင့် မိုဟာမက်အိစ္စတ်ပါ ၉ ဦးအမှုစီရင်ထုံးတွင် အလားတူအမှု မျိုး၌ (ဗလီဆရာကို ဗလီအုပ်ချုပ်သူ ဂေါပကလူကြီးများက အလုပ်ရပ်စဲမှု) တရားရုံး ချုပ်က ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထား၏။

“ဂေါပကအဖွဲ့သည် စကင်းဥပဒေအပိုဒ် ၂၄ အရ၊ အယူခံတရားလိုအား အလုပ်မှရပ်စဲရန် အာဏာရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ရပ်စဲရန်အတွက် အကြောင်းလည်း ရှိနေသည်။ ဘို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားလိုအား အလုပ်မှရပ်စဲသည့် အယူခံတရား ပြိုင်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်သည် စကင်းဥပဒေနှင့် လုံးဝကိုက်ညီခြင်းမရှိဟုဆိုရန် ခဲယဉ်းသည်။ အယူခံတရားလိုအနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့အလုပ်ရပ်စဲသည့်အကြောင်း မှာ လုံလောက်သောအကြောင်း မဟုတ်ဟုယူဆပါလျှင်၊ မတရားအလုပ်မှရပ်စဲ ခံရသဖြင့် နှစ်နာကြေးရထိုက်ပါသည်ဟု တရားတထုံးစွဲရန်သာ ရှိပေသည်”။
ဆရာ ဦးညိုဇိမ် နှင့် ဆရာရှိန်အမှု၊ (ဂ) စီရင်ထုံး၌ ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထား၏။

“In order to obtain an interlocutory injunction the plaintiff must show that the case is of some urgency, that

(ဂ) ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၃၄။

he has a clear colour of title, and that the granting of the injunction will not cause irreparable damage to the defendant if it should turn out at the trial that he was in the right."

၁၉၇၂

အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဘာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မူဟာရီ။

ယခုအယူခံတွင် မည်သို့သော အမိန့်မျိုး ချမှတ်ပေးရမည်ကို ဆင်ခြင်ရန်လိုပေသည်။ အီဘရာဟင်ဒေါဂျီဂျီဝါး နှင့် အဂျင်မိုလာမက်လူဘာဝါလား တို့အမှု (၉) ၌ အယူခံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ဆွေးနွေးထား၏။

"An appeal is a judicial examination of the decision of a lower Court for the purpose of finding if that decision is incorrect and, if so, to rectify it."

ဦးမင်းဆင် နှင့် မိုလာမက်ရှာမီ အမှု (၁၀) ၌ ဤသို့ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

"We want, in our Court, to give justice, not merely administer the law as a bundle of technicalities. Otherwise we may fall into the danger of 'giving' all law and no justice. In observing this, I am reminded of a royal adict of 1873 A.D. issued by King Bodawpaya addressed to judges : Let witnesses testify to all incidents within their knowledge ; if they said that they did not see the defendant assault the plaintiff with a stick, but saw him throw a brickbat at the plaintiff, you shall if you accept the testimony of the witness, award damages for the assault with the brickbat even though the plaintiff in his pleadings alleged an assault with a stick. The suit is not to be thrown out."

အယူခံမှုတွင် အယူခံရုံးသည် မှန်ကန်သင့်လျော်သည့် အမိန့်တစ်ခုကို ချမှတ်နိုင်သည်။ တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၄၁၊ နည်းဥပဒေ ၃၃ နှင့် တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၄၃၊ နည်းဥပဒေ ၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ထိုအာဏာရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ယခုအမှုတွင် မူလရုံးက ထုတ်ပေးထားသော ယာယီတားဝရမ်းသည် တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ ထုတ်ဆင့်သည့် တားဝရမ်းအသွင်ကို ဆောင်နေသည်။ ယာယီတားဝရမ်းကို မူလရုံးက တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ ထုတ်ဆင့်သည်ဟု မူလရုံးအမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသော်လည်း မူလရုံးက ထုတ်ပေးထားသော

(၉) ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) ၂၇၀ (၃၀၃)။
၀) ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၆၃၃။

၁၉၇၂
အမ်အယ်(လ်)၊
ချာကရာဘာတီ
နှင့်
ဂျေအယ်(လ်)၊
မူဟူရီ။

ယာယီတားဝရမ်းမှာ အဆိုလွှာတွင်ပါရှိသော သက်သာခွင့်အမှတ် (၂) ဖြစ်သည့် ထာဝစဉ် တားဝရမ်းတောင်းဆိုခြင်းကို အမှုအတောအတွင်းယာယီအားဖြင့် ထုတ်ပေး ထားခြင်းဖြစ်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ မူလရုံးတရားသူကြီးက ယာယီ တားဝရမ်းအမိန့်ကို တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၃၉၊နည်းဥပဒေ ၂ အရထုတ်ပေးကြောင်းကို ဖော်ပြသင့်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တရားရုံးသည်ဥပဒေအရ ပေးနိုင်ခွင့်အာဏာရှိ၍ အမှုသည်များလည်း ရထိုက်သော သက်သာခွင့်ကိုပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မူလရုံးက ယာယီတားဝရမ်းထုတ်ပေးခြင်းသည် အကြောင်းချင်းရာအရသော်၎င်း၊ ဥပဒေအရသော်၎င်း မှားယွင်းနေသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

အယူခံဝင်သည့်အမိန့် ချမှတ်စဉ်အခါက အယူခံတရားလို (မူလရုံးတရားပြိုင်) က တန်ပြန်ကျမ်းကျိန်ချက်တစ်စုံတရာ တင်သွင်းခြင်းမပြုထားသဖြင့် တရားလို၏ကျမ်းကျိန် လွှာတွင်ပါသော အချက်များကိုအတည်ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျမ်း ကျိန်ကတိသစ္စာပြုချက်တွင် တရားလိုက အချင်းဖြစ် ဘုရားကျောင်း၏ ကြီးကြပ်အုပ် ချုပ်သူ ဂေါပကလူကြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထား၏။ ထို့ကြောင့်တရားလိုတွင် အမှု ရှိသည် (*prima facie case*) ဟုယူဆရန်သာရှိနေ၍ ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ပါသည့် အတိုင်း တရားလို၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဖျက်ဆီးမည် တရားလိုနှစ်နာစေမည် ဖြစ်ကြောင်း စိုးရိမ်ရကြောင်းနှင့် ငွေနှင့်ထေရ် မရနိုင်သောနှစ်နာမှု တရားလို၌ရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း ယူဆရန်သာရှိနေ၍၊ ယာယီတားဝရမ်း ထုတ်ပေးထားရခြင်းသည် မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ အကယ်၍ တရားလိုစွဲဆိုချက်သည် အခြေအမြစ်မရှိကြောင်း၊ တရားလိုတွင် အမှုမရှိကြောင်း၊ ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်ဟု စိုးရိမ်စရာအကြောင်း မရှိ ကြောင်း၊ ငွေနှင့်မထေရ်နိုင်သောနှစ်နာမှု တရားလို၌ရှိနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် တရားပြိုင်ဘက်က မူလရုံးတွင် ကျမ်းကျိန်လွှာများတင်ခြင်း၊ သက်သေပြခြင်းပြုလျှင်၊ မူလရုံးက ဤယာယီ တားဝရမ်းအမိန့်ကို တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၄ အရ ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။ ယခုအယူခံမှုတွင် အတည်ပြုထားသော ယာယီတားဝရမ်းအမိန့်ကို မူလရုံး တရားပြိုင်ဘက်မှ အမိန့် ၃၉၊ နည်းဥပဒေ ၄ အရ ကပ်မိလျှောက်လွှာတင်၍ ရုပ်သိမ်း ပြင်ဆင်၊ ပယ်ဖျက်ထိုက်ကြောင်း လုံလောက်သော ကျမ်းကျိန်သစ္စာပြုလွှာ သက်သေခံ ချက်များတင်ပြလျှင်၊ မူလရုံးကသင့်လျော်သည်ဟု ယူဆသည့်အတိုင်း ရုပ်သိမ်း၊ ပြင် ဆင်၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

မူလရုံး၏ တားဝရမ်းတွင် (*your duly appointed successor*) ဟုသုံးနှုန်း ထားခြင်းမှာ နောက်ထပ်ခန့်ထားသောဘုန်းကြီးသည် နည်းလမ်းတကျ ခန့်ထားသူ ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ရာကျသည်။ ဤပြဿနာမှာ အပြင်းပွားလျက် ရှိနေသေး

သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားရပ်အစား (the person appointed as your successor) ဟု ပြင်ဆင်လိုက်လျှင် ပိုမိုတရားမျှတမှု ရှိမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ မူလရုံးကတရားလိုထံမှ အာမခံ ခံဝန်ချုပ်ခွဲတောင်းသင့်သော်လည်း မတောင်းခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ မူလရုံး၏အမိန့်နှင့် ယာယီတားဝရမ်းကိုပြင်ဆင်၍ အတည်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မူလရုံး၏အမိန့်ကို အောက်ပါပြင်ဆင်ချက်များပြုလုပ်၍ အတည်ပြုသည်။

၁၉၇၂
—
အမ်၊အယ်(လ်)၊
ချာကရာ ဟာတီ
နှင့်
ဂျေ၊အယ်(လ်)၊
မဟာရီ။

- (၁) ယာယီတားဝရမ်းတွင် (your duly appointed successor) အစား (the person appointed as your successor) ဟု ပြင်ဆင်ထည့်သွင်း၍၎င်း၊
- (၂) တရားလို (အယူခံတရားပြိုင်) သည် တရားမ ကြီးမှုအမှတ် ၃၆၄/၇၁ ကို ပယ်ခြင်း (suit dismissed) ခံရပါက တရားပြိုင်ကို တရားရုံးက သတ်မှတ်မည်ဖြစ်သော ၅,၀၀၀ ကျပ်ထက်မများသော လျော်ကြေး ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း။ တရားလိုက ၅,၀၀၀ ကျပ်တန် ခံဝန်ပြု၍ လုံလောက်သော အာမခံတင်သွင်းရမည်ဟူ၍၎င်း၊
- (၃) ဤယာယီတားဝရမ်းသည် မူလရုံးက နောက်ထပ်အမိန့်တစ်ခုထုတ်သည်အထိသာ အမှုအတောအတွင်း၌ အတည်ဖြစ်စေရမည်ဟူ၍၎င်း ပြင်ဆင်၍ အယူခံဝင်သည့်မူလရုံး အမိန့်ကိုအတည်ပြုသည်။

မူလရုံးသည် တရားမ ကြီးမှုအမှတ် ၃၆၄/၇၁ ကိုဆောလျင်စွာ စစ်ဆေးရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ယခု အယူခံအမှု တရားစခိုက်နှင့် ပတ်သက်၍ အမှုသည်များက မိမိတို့စရိတ်ကို မိမိတို့ ကျခံစေရမည်။

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်

အခွင့်ထူးတရားမ အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး တို့ရွှေ့တွင်

† ၁၉၇၂
ဖေဖော်ဝါရီလ
၄ ရက်။

ဒေါ်တင်အေး၊ (ကွယ်လွန်သူ) ၏ တရားဝင် }
ကိုယ်စားလှယ်များ မခင်လေးတင့် ပါ ၄ } နှင့် ဒေါ်စိန်နု *

အရောင်းစာချုပ်သည်၊ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိသည့် ဟန်ဆောင် စာချုပ် ဖြစ်သည်ဟု သက်သေထူခွင့် ရှိ မရှိ—သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ နှင့် ၉၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များက၊ ယင်းစာချုပ်သည်၊ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် ကင်းကြောင်း နှုတ်သက်သေ ပြရန် ပိတ်ပင်ထား မထား။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေခံ အမှတ် (က) အရောင်းစာချုပ်သည် ဟန်ဆောင် ရည်ရွယ်သည့် စာချုပ်ဖြစ်သဖြင့်၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ နှင့် ၉၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များက၊ ယင်းစာချုပ်သည်၊ အကျိုး သက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် ကင်းကြောင်း၊ နှုတ်သက်သေ တင်ပြရန် ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိပေ။ ဦးမြတ်ဝင် ပါ ၃ နှင့် ဒေါ်ကြင်ယုံ ပါ ၂၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာ ၂၅၀ နှင့်၊ ရှိယိုပရမ်းဆင်း နှင့် စူရီယာနတ်ဆင်း၊ အောက်မြန်မာပြည် ပုံနှိပ်စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၁၅၄ တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမုန်စံလှိုင်။

အယူခံတရားပြိုင်အတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးတင့်။

တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး။ ။ မန္တလေးမြို့၊ မြို့နယ်တရားမ ရုံး၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ တရားမ ကြီးမှု အမှတ် ၂၂၂ တွင်၊ ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်တင်အေးအပေါ်၊ မဟာဇေယျာဘုံ ရပ်ကွက် နံပါတ် ၇၉၇၊ ဦးပိုင် အမှတ် ၆၈-၆၉ ဖြစ်သည့် မြေကွက်နှင့် ၎င်းမြေများ ပေါ်ရှိ အိမ်မှထွက်ခွာသွားစေရန် နှင့် လိုမှု စွဲဆိုခဲ့သည်။ မန္တလေးမြို့၊ မြို့နယ်တရားမ ရုံးက လျှောက်ထားခံရသူ ဒေါ်စိန်နုစွဲဆိုသည့် အတိုင်း ဖော်ပြပါအိမ်နှင့် မြေကွက်မှ ထွက်ခွာ

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ အခွင့်ထူး တရားမ အယူခံမှု အမှတ် ၃။
† နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးထိုင်) တရားမ ဒုတိယ အယူခံမှု အမှတ် ၅/၆၆ တွင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို မကျေနပ်သဖြင့် အခွင့်ထူး အယူခံဝင်သော လျှောက်လွှာ။

သွားစေရန်၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်နေ့က စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီတို့ကို ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။

မြို့နယ် တရားမ ရုံးက ကောက်ချက် (၅) ခုကို ထုတ်နှုတ်ခဲ့ရာ၊ အဓိကပြစ်သည့် ကောက်ချက်များမှာ၊ အမှတ် (၁) နှင့် (၂) တို့ဖြစ်သည်။ ကောက်ချက် အမှတ်(၁) ဖြစ်သော မှတ်ပုံတင်ထားသော မြေနှင့် အိမ်အရောင်းစာချုပ်ကိုအပေါင်ဖြစ်ပါသည်ဟု ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့် ရှိပါသလား၊ ရှိခဲ့သော်၊ ပေါင်နှံခြင်း ဖြစ်ပါသလား ဟူသော ကောက် ချက်နှင့် အမှတ် (၂) ကောက်ချက်ဖြစ်သော၊ အိမ်လခပေးရသည်ဟုပြောတွင် ဖော်ပြထားရာ၊ အတိုးပေးရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်ဟု ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့် ရှိပါသလား၊ ရှိခဲ့သော်၊ အတိုးပေးရခြင်းဖြစ်ပါသလား ဟူသော ကောက်ချက် နှစ်ရပ်ကို၊ တပေါင်း တည်းဖြေဆိုရာတွင်၊ မူလရုံးက ဒေါ်စိန်နုသည်၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ စွဲဖြင့်၊ တနှစ်အတွက် တင်ရှိသော အိမ်လခပေးရန် နို့တစ်စာ(သက်သေခံအမှတ်-ဆ) ပို့ပြီးနောက်၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် အိမ်လခ ရရှိကြောင်း (သက်သေခံ အမှတ်-၁) လက်မှတ်ပေးခြင်း အရင်း၊ ကျပ် ၂,၀၀၀ ဖြင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့စွဲဖြင့် အရောင်းစာချုပ် မှတ်ပုံတင် အမှတ် ၈၅၅/၆၂ (သက်သေခံ အမှတ်-ဆ) ကို ချုပ်ဆိုပြီး၍၊ မန္တလေးမြို့၊ မဟာဇေယျာဘုံရပ်ကွက် အမှတ် ၇၉၇။ ၁၉၃၄ ခု၊ မြေစာရင်း ဦးပိုင် အမှတ် ၈၀ နှင့် ၈၉ ရှိ မြေနှင့် မြေပေါ်ရှိ အဆောက် အဦနှင့် သစ်ပင်ဝင်းခြံများကို အဆုံးအပိုင် လက်ရောက် ဝယ်ယူကြောင်း စာချုပ်အရ ရင်း၊ မူလရုံး တရားလို ဒေါ်စိန်နုသည် အိမ်ရှင်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် စွဲဆိုသည့် အတိုင်း ဒေါ်စိန်နုပိုင်မြေပေါ်ရှိ အိမ်မှ မူလရုံး တရားပိုင် ဒေါ်တင်အေးက ထွက်ခွာသွားရန် စခိုက်နှင့်တကွ ဒီကရီချမှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် တရားရုံးချုပ်၏ စာအမှတ် ၅၁၂/၂- ၁၅၅ (၆၃) နေ့စွဲပါ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နှင့် စာအမှတ် ၂၃၂/၂- ၁၅၅ (၆၃) ရက်စွဲ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်များအရ၊ ထွက်ခွာ သွားရန် အပ်ဝရမ်း ထုတ်ပေးမည် မဟုတ်ဟု ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက် နေ့တွင် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

မူလရုံးတရားပိုင်တို့က မြို့နယ် တရားမ ရုံး၊ တရားမ ကြီးမှု အမှတ် ၂၂၂/၁၉၆၃ ၏ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို မကျေနပ်၍၊ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၆၉ အရ၊ မန္တလေးမြို့၊ ခရိုင်တရားမ ကရားသူကြီးရုံးသို့ အယူခံဝင် ခဲ့သည်။ အယူခံရာတွင်၊ စာချုပ်၏ အဓိက အခြေခံ ရည်ရွယ်ချက်ကို မူလရုံးက လျစ်လျူရှုခဲ့ခြင်းနှင့် အချင်းဖြစ်မြေနှင့် အိမ်၏ ထိုစဉ်က တန်ဖိုးမှာ ၇,၀၀၀ ရှိ၍၊ အရောင်းစာချုပ် သက်သေခံ အမှတ် (က) ပါ တန်ဖိုးမှာ ၂,၀၀၀ တန်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ငွေချေးရာတွင် မူလရုံး တရားပိုင် ဒေါ်တင်အေးနှင့် ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒတို့ အချင်းချင်း

၁၉၇၂
ဒေါ်တင်အေး
(ကွယ်လွန်သူ)
၏ တရားဝင်
ကိုယ်စားလှယ်
များ မခင်ထင်
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်စိန်နု။

၁၉၇၂

ဒေါ်တင်အေး
(ကွယ်လွန်သူ)
၏ တရားဝင်
ကိုယ်စားလှယ်
များ မခင်တင့်
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်စိန်နု။

ငွေချေးယူ ဆက်ဆံမှုသာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြသည်။ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီး
က၊ ငွေလက်ခံရရှိရာတွင်၎င်း၊ အိမ်ငှားခဟု ရေးသားထားသည့် ပြေစာ ရေးသားရာတွင်
၎င်း၊ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်သူနှင့် မျက်မှောက်ရှိနေသူတို့၏ ထွက်ချက်အရာ၊ ငွေချေးယူခြင်း
သည်၊ အဟူ၍ တရားလို (မူလရုံးကရားပိုင်) ဒေါ်တင်အေးနှင့် ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒ
တို့သာဖြစ်ပြီး (သက်သေခံ အမှတ်-က) အရောင်း စာချုပ်မှာ၊ ဒေါ်တင်အေးနှင့်
ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒ၏ နှစ်မ ဒေါ်စိန်နုတို့ ချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ် ဖြစ်နေခြင်း စသော
အကြောင်းများကို ထောက်ထားပြီး၊ (သက်သေခံ အမှတ်-က) စာချုပ်သည်၊
ဟန်ဆောင်စာချုပ်သာလျှင်ဖြစ်ပြီး၊ ရောင်းသူ ဝယ်သူဟု ဖော်ပြသူ နှစ်ဦးသည်၊
စာချုပ် ချုပ်စဉ်က၊ အရောင်း အဝယ် သဘော အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်
ချက်မရှိဘဲ၊ မြီရှင် ဦးစန္ဒက မြီစား ဒေါ်တင်အေးအား၊ မြီရှင်၏ ဆန္ဒအရ လိုက်နာ
ချုပ်ဆိုစေသော ဟန်ဆောင် အရောင်း စာချုပ်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေ
သည်။

မူလရုံး တရားလို ဒေါ်စိန်နုက၊ ခရိုင်တရားမ ရုံး တရားမ အယူခံမှု အမှတ် ၁၉/
၁၉၆၄ တွင် ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် မန္တလေးမြို့၊
နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်သို့ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၀၀ (၁) (ဆ) အရ အယူခံ
ဝင်ခဲ့လေသည်။ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်က၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမ ဒုတိယအယူခံ
မှုအမှတ် ၅ ကို ဖွင့်ခဲ့သည်။ အယူခံရုံးက မောင်ထွန်းကျော် နှင့် မောင်ပိုးသီး (၁)
အမှုနှင့် မောင်ရွှေဖူး (ပါ) ၉ နှင့် မောင်ထွန်းရှင် (ပါ) ၄ (၂) အမှုတို့တွင်၊ မှတ်ပုံတင်
စာချုပ်အရ၊ နှစ်ဦး နှစ်ဘက်တို့၏ ဆက်ဆံမှုသည်၊ အရောင်း အဝယ်ဖြစ်ကြောင်း
ပေါ်လွင်လျှင်၊ ယင်းစာချုပ်သည်၊ အပေါင်စာချုပ်ဖြစ်သည်ဟူ၍၎င်း၊ ပြန်ရောင်းချရန်
သဘောတူချက် ရှိသည်ဟူ၍၎င်း၊ နှုတ်သက်သေတင်ပြခြင်းကို လက်ခံခဲ့ခြင်း ပပြုနိုင်
ကြောင်း၊ တုံးကို ကိုးကားခဲ့သည်။ ယင်းစီရင်ထုံး နှစ်ရပ်ကို ဒေါ်ကြင်ပု နှင့် ဦးဘုန်းခင်
(ပါ) ၂ (၃) အမှုတွင် လိုက်နာခဲ့ကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ဒီ၊
ဆယ်(လ်)၊ ကယ်၊ စီ၊ တီ၊ ကေကဂဇ္ဇနားပါ ချစ်တီးယား နှင့် ဒီ၊ အယ် (လ်)၊ အမ်
ကာစီဝိဆာနသန်ချစ်တီးယား (၄) အမှုတွင် စာချုပ်တစ်ခုကို ချုပ်ဆိုရာ၌ ချုပ်ဆို
ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် စိတ်ဆန္ဒကို နှုတ်သက်သေဖြင့် ချိန်ဆရန်
မလိုဘဲ၊ စာချုပ်ပါ စကားလုံးများမှသာလျှင် အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရမည်ဟု ထုံးပြု

(၁) ၁၁၊ အောက်မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၃၅၁။
(၂) အိုင်၊အယ်လ်၊ အာရ်၊ အတံ့ ၅ ရန်ကုန်၊ စာ ၆၄၄။
(၃) ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၃၂၈။
(၄) ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၅၀ (တရားလွှတ်တော်)။

ထားသဖြင့်၊ ယင်းထုံးကို လိုက်နာသင့်သည်ဟု ဖော်ပြထားပေသည်။ ဒုတိယ အယူခံ ရုံးက ရှိယိုပရမ်းဆင်း နှင့် ဆူရီယာနတ်ဆင်း (ပါ) ၃ (၅) အမှုတွင်၊ ဟန်ဆောင် စာချုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါက၊ ဟန်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ သက်သေခံချက်ကို လက်ခံနိုင် သည်ဟု ထုံးပြုချက်ရှိရာ၊ ယင်းစီရင်ကုံးသည်၊ ဟန်ဆောင်စာချုပ်များနှင့်သာ သက် ဆိုင်ပြီး၊ အရောင်း အဝယ် စာချုပ်သည် အကယ်စင်စစ် အရောင်း စာချုပ် မဟုတ်၊ အပေါင်စာချုပ်သာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည့် အမှုမျိုးနှင့် မသက်ဆိုင်ဟု ဖော်ပြထားပေသည်။ ထို့ပြင်၊ ဒုတိယအယူခံရုံးက ဦးမြတ် (ပါ) ၂ နှင့် ဒေါ်ကြင်ယံ (ပါ) ၂ (၆) အမှု၊ ဒေါ်မြမေ နှင့် ဒေါ်ကျင်၊ ကိုတင်ဦး (၇) အမှုတို့တွင် ဆုံးဖြတ် ထားသည်မှာလည်း၊ ဟန်ဆောင် စာချုပ်များနှင့်သာ ဆိုင်၍၊ ရုံးရွှေရှိ အရောင်း စာချုပ်ကို အပေါင်စာချုပ်ဟု ငြင်းသည့် အမှုနှင့် ခြားနားကြောင်းလည်း ဖော်ပြ ထားသည်။ ဒုတိယ အယူခံရုံးက၊ အယူခံ တရားလို ဒေါ်စိန်နု (မူလရုံး တရားလို) သည်၊ အချင်းဖြစ် အိမ်ကို လက်ဝယ်ရှိခြင်း၊ မြို့နီစီပါယ်ခွန်များ၊ ၎င်းအမည်နှင့် ပေးဆောင်နေခြင်း၊ အိမ်ငှားခများကို လက်ခံရယူနေခြင်းနှင့် အိမ်လခကြေးကျန်များ တောင်းသည့်အခါ မူလရုံး တရားပိုင် ဒေါ်တင်အေးတို့က ပြန်ကြားခြင်း မပြုခြင်း စသော အကြောင်းများကြောင့်၊ (သက်သေခံ အမှတ်-က) စာချုပ်သည် အပေါင် စာချုပ် မဟုတ်၊ အရောင်းစာချုပ်ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ အယူခံလွှာကို လက်ခံပြီး လျှင်၊ ခရိုင် တရားမ ရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်၍၊ မူလရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပြန်လည် အတည်ပြုခဲ့သည်။

၁၉၇၂
ဒေါ်တင်အေး
(ကွယ်လွန်သူ)
၏ တရားဝင်
ကိုယ်စားလှယ်
များ မခင်တင်
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်စိန်နု။

မူလရုံး တရားပိုင် ဒေါ်တင်အေးက မန္တလေးမြို့၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၊ ဒုတိယ အယူခံမှုအမှတ် ၅/၁၉၆၆ ၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို မကျေနပ်သဖြင့်၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူးအယူခံလွှာကို တင်သွင်းခဲ့ရာ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၆ ရက် နေ့စွဲ နေ့စဉ် မှတ်တမ်း အရ၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တရား သူကြီး ဦးသက်ဖေတို့က၊ မူလရုံးတွင် လျှောက်ထားသူက တင်သွင်းခဲ့သော ၎င်း၏ ထူးချွန်လွှာ၊ ပစ္စည်း ပေါင်သည်ကို အဝယ် စာချုပ်ဖြင့် ဟန်ဆောင် ချုပ်ဆိုပေး ခဲ့ရသည်ဟု တိကျစွာ ဖော်ပြခဲ့ခြင်း မပြုသည့် အကြောင်းကြောင့်၊ ၎င်းချုပ်ဆို ခဲ့ရသော အရောင်းစာချုပ်သည်၊ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့်

(၅) ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၂၀၇ (တရားလွှတ်တော်)။
 (၆) ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၂၅၀။
 (၇) ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၈၈၅။

၁၉၇၂
ဒေါ်တင်အေး
(ကွယ်လွန်သူ)
၏ တရားဝင်
ကိုယ်စားလှယ်
များ မခင်ထင်
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်စိန်နု။

ဟန်ဆောင် စာချုပ် ဖြစ်သည်ဟု သက်သေထူခွင့် ရှိ မရှိ ဆိုသော ပြဿနာကို စဉ်းစားရန် အတွက်၊ အထူး အယူခံကို ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။

ဦးမြတင် (ပါ) ၂ နှင့် ဒေါ်ကျင်ယုံ (ပါ) ၂၊ အမှုတွင် အရောင်း အဝယ် စာချုပ် သည်၊ အရောင်း အဝယ် စာချုပ် မဟုတ်ဘဲ၊ ချေးငွေ အတွက် အာမခံသဘောဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်သာ ဖြစ်ကြောင်း တရားပိုင်များက ချေပသည်တွင်၊ ယင်းသို့ ချေပသည့် အတိုင်း သက်သေတင်ပြနိုင် သလောဟူသည့် အချက်မှာ၊ စဉ်းစား ရမည်ဖြစ်၍၊ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ချုပ်ဆိုသော အမှန်စာချုပ်ကို ပြင်ရန်၊ ချုပ်ဆိုသူများ နှုတ်သက်သေ မပြနိုင်ဘဲ၊ စာချုပ်သည် အကျိုးသက်ရောက် စေရန် ရည်ရွယ်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်မျိုး မဟုတ်ဘဲ၊ ဟန်ဆောင် စာချုပ်ဖြစ်ကြောင်း ကိုမူ၊ နှုတ်သက်သေပြနိုင်ကြောင်း ဖီရင်ထုံး ပြုထားပေသည်။ ထို့ပြင် **ဦးခွေး** နှင့် **ဦးအေး (ပါ) ၂ (ဂ)** အမှုတွင် “စာချုပ်တစ်ခုကို အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ် ချက်ဖြင့် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည်။ အစစ်အမှန်ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုစာချုပ်ပါ စကားတို့နှင့် ကွဲလွဲ၍ ချုပ်ဆိုသူတို့က သက်သေမထူနိုင်ချေ။ ထိုသို့ပင် သက်သေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ က ပညတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင်၊ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိ၊ ဟန်ဆောင် စာချုပ်သာ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုသို့ဖြစ်ကြောင်းကို သက်သေထူခွင့်ရှိသည်။ ဟန်ဆောင် စာချုပ် ဟုတ် မဟုတ် ဟူသည့် အချက်သည်၊ အရေးကြီးသော ကောက် ချက် တရပ်ဖြစ်လာသည်။ ထိုကောက်ချက်ကို သက်သေ အထောက်အထားများအရ၊ သုံးသပ်ပြီးမှသာ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ဟု ထုံးပြုထားသည်။ စာချုပ် တခုသည်၊ အကယ် စင်စစ် စာချုပ်ပါ စာလုံးများက အဓိပ္ပါယ် ဖော်ဆောင်သည့် အတိုင်း ဖြစ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန်ဆောင်မျှသာ ဖြစ်သည် ဆိုသည့် အချက်ကို၊ သက်သေခံ အထောက် အထားများအရ၊ ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤအယူခံ အမှုတွင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့စွဲတွင် ကျပ်ငွေ ၂,၀၀၀ နှင့် ဘိုးဘွားပိုင်မြေနှင့် နေအိမ်ကို ရောင်းသူ ဒေါ်တင်အေးက ဝယ်သူ ဒေါ်စိန်နုအား လက်ရောက် ပေးအပ် ရောင်းချ၍ အရောင်း စာချုပ် သက်သေခံ အမှတ် (က) ကို မှတ်ပုံတင် အမှတ် ၈၂၅/၁၉၆၂၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်။ ယင်း အရောင်းစာချုပ် မပေါ်ပေါက်ခင်ပင် ထိုမြေနှင့် အိမ်ကို ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၆ ရက် နေ့စွဲဖြင့် ရောင်းသူ ဒေါ်တင်အေးက ဝယ်သူ ဒေါ်စိန်နုအား အဘိုးငွေ ၁,၂၀၀ ဖြင့်၊ အပြီး အပိုင် ရောင်းချကြောင်း၊ တနှစ် အတွင်း ဒေါ်တင်အေးက ပြန်လည် ဝယ်ယူလိုပါက ငွေ ၁၀၀ လျှင် တလ အတိုး ၅ ကျပ် ကျသည့်၍ ပြန်လည် ဝယ်ယူ ပါမည်။ စာချုပ် ချုပ်သည်မှ တနှစ် ကျော်လွန်ပြီး မဝယ်ယူနိုင်လျှင်၊ ၎င်းမြေနှင့် အိမ်ကို လွှဲပြောင်းပြီး ထွက်ခွါပေးပါမည်ဟု မှတ်ပုံ မတင်သည့် အရောင်း စာချုပ်ကို ချုပ်ဆို

ခဲ့ကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သက်သေခံ အမှတ် (ဂ) ။ သက်သေခံ အမှတ် (က) စာချုပ်၊ သက်သေခံ အမှတ် (ဂ) စာချုပ်နှင့်၊ ဒေါ်တင်အေးက ဒေါ်ယုဆိုသူထံမှ ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့၌ မှတ်ပုံတင် အမှတ် ၃၃/၁၉၆၁ အရ၊ ဝယ်ယူ သည့် စာချုပ် သက်သေခံ အမှတ် (ခ) တို့ကို ချုပ်ဆိုရာတွင်၊ ဒေါ်တင်အေး (အယူခံ လွှာ လျှောက်ထားသူ) ၏ အိမ်တောင်ဘက် နှစ်အိမ်ခြားတွင် နေသူ ဒေါ်မြိုင် ၅၆ နှစ် (ပြိုင်ပြ-၁) သည်၊ အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ လျှောက်ထားသူနှင့် လျှောက်ထားခံရသူတို့၏ အချင်းဖြစ်မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆက်သွယ်မှုကို ဒေါ်မြိုင်သည် အသိဆုံးဖြစ်၍ ၎င်း၏ သက်သေခံချက်ကို အသေးစိတ် သုံးသပ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဒေါ်တင်အေး (ကွယ်လွန်သူ) ၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် များ မခင်တင် ပါ ၄ နှင့် ဒေါ်စိန်နု။

ဒေါ်မြိုင်ထွက်ဆိုချက်တွင်၊ ဒေါ်တင်အေးသည်၊ ဒေါ်စိန်နု၏ အစ်ကိုဖြစ်သူ ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒထံ ဒေါ်မြိုင်က ဆက်သွယ်ပေးသဖြင့် ငွေချေးခဲ့ကြောင်းကို—

“မတင်အေးက အိမ်ပေါင်ပေးပါဆို၍ ဘုန်းကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ပေးခဲ့ပါသည်။ မစိန်နုပါ တွေ့ပါသည်။ အပေါင်စာချုပ်ကို မှတ်ပုံမတင်ပါ။ ငွေ ၁,၀၀၀ နှင့် ပေါင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တရားခံက ၄ လ အတိုး မပေးနိုင်သဖြင့် -ငွေ ၁,၂၀၀ ဖြစ်သွားပါသည်။ နောက်ဆုံးငွေလို့၍ ကျွန်မပြောပေးခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒကိုပြောခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောက်ထပ် ၈၀၀ ပေးရလျှင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။ ဒေါ်စိန်နုနှင့်တိုင်ပင်ဦးမည်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ မှတ်ပုံ မတင်ပါက အတိုး ၁၀၀ ကျ၍ မှတ်ပုံတင်ပါက အတိုး ၅၀ ကျမည်ဟု ပြောပါသည်။ ပြောပြီးနောက် အရက် ၂၀ ခန့်တွင် ငွေ ၈၀၀ မပေး၍ သက်သေခံ အမှတ် (က) စာချုပ်ကို ချုပ်ကြပါသည်။ ဒေါ်မြိုင်ဆိုတာ ကျွန်မလက်မှတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဘုန်းကြီးက ပြန်ရွေးနိုင်သည့်အချိန်၊ အချိန်မရွေး ပြန်ရွေးရန် ကတိပေးခဲ့ပါသည် . . . ။

စာချုပ်စဉ်က အိမ်ရာမြေ ၇၀၀၀ ခန့်တန်ပါသည်” ဟု ထွက်ဆိုချက်ရှိပါသည်။ ဒေါ်မြိုင်သည် အချင်းဖြစ်မြေနှင့် အိမ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေါ်တင်အေးလက် စတင်ရောက် သည့် အချိန်မှစပြီး၊ ထိုမြေနှင့်အိမ်အကြောင်းကို အသိဆုံး သက်သေဖြစ်ပေသည်။ ဒေါ်မြိုင်သည် ငွေချေးရာတွင် ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒ၊ ဒေါ်စိန်နုတို့နှင့် ဆက်သွယ်ပေးသူ ဖြစ်ကြောင်းမူလရုံးတရားလိုဒေါ်စိန်နုကမှန်ကန်ကြောင်းဝန်ခံထားသည့်အပြင်၊ ၎င်းမှာ မိတ်ဆွေဖြစ်၍ မမှန်တာပြောရန် မရှိပါဟုလည်း ထွက်ဆိုထားလေသည်။ မူလရုံးက တရားလိုများဘက်မှ တရားပိုင် ဒေါ်တင်အေးသည်၊ အိမ်ငှားဖြစ်သဖြင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် သက်သေခံ အမှတ် (ဆ) အရ၊ ဒေါ်စိန်နုက ၁၂ လ အတွက် အိမ်လခငွေ ၆၀၀ ပေးရန် အကြောင်းကြားစာပေးပို့ခဲ့သည်။ အကြောင်းကြားစာရရှိ ပြီးနောက် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဒေါ်တင်အေးက တနှစ် အတွက်

၁၉၇၂

ဒေါ်တင်အေး
(ကွယ်လွန်သူ)
၏ တရားဝင်
ကိုယ်စား လှယ်
များ မခင် ဟင့်
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်စိန်နု။

အိမ်လခငွေ ၆၀၀ ကိုပေးသွင်းသည်။ ထိုအိမ်လခငွေပြေစာသည် သက်သေခံအမှတ်(၁) ဖြစ်၍ ရေးသူမှာ စုံထောက်ရဲကြပ်ကြီး ဦးချစ်ဖွယ် (ခံပြု-၂) ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိမ်လခ ပြေစာ သက်သေခံ အမှတ် (၁) တွင် ငွေလက်ခံသူ အဖြစ် ဦးစန္ဒသည်၊ ဒေါ်စိန်နု၏ ကိုယ်စားဟု ငွေလက်ခံခဲ့ပါသည်။ ပြေစာရေးသူ ဦးချစ်ဖွယ် (ခံပြု-၂) ၏ ထွက်ဆိုချက် အရ၊ ပြေစာပေါ်တွင် ဒေါ်တင်အေး၊ ဦးစန္ဒနှင့် ၎င်းတို့က လက်မှတ် အသီးသီး ရေးထိုးကြပြီး ရေးချိန်တွင် ဦးစန္ဒရွှေတွင် ရေးပြီး ပြေစာ၏ နောက်ဆုံး စာကြောင်း၌ “တပေါင်းလတွင် အရွေးခံမည်ဟု ကတိပေးပါသည်” ဟု ထည့်သွင်းရေးသားချက် ပါရှိပြီး ယင်းစာပိုဒ်သည် ဦးစန္ဒ လက်မှတ် မထိုးမီ ၎င်းက ထည့်သွင်းရန် ပြောသဖြင့် ရေးရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထွက်ဆိုထားပါသည်။

ထိုသက်သေခံ အမှတ် (၁) ကို ရေးသည့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက် နေ့တွင်ပင်၊ သက်သေခံ အမှတ် (၂) အဖြစ် လက်ခံထားသော ကျန်ငွေ ရှင်းတမ်းကို ဦးချစ်ဖွယ် (ခံပြု-၂) က ရေးသားပြီး ငွေပေးဆပ်သူ ဒေါ်တင်အေး၊ ဒေါ်စိန်နု ကိုယ်စား ငွေလက်ခံသူ ဦးစန္ဒနှင့် အသိသက်သေ ဦးချစ်ဖွယ်တို့ လက်မှတ် အသီးသီး ရေးထိုးထားသော ရှင်းတမ်းတစောင်လည်း ရှိပါသည်။ ယင်းရှင်းတမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒ ရွှေမှပင် ရေးရကြောင်း ဦးချစ်ဖွယ် (ခံပြု-၂) က ထွက်ဆိုထားပါသည်။ ထိုရှင်းတမ်းမှာ ပေးဆပ်ရန် ကျန်ငွေ ၆၇၇ ကျပ်၊ ၇၆ ပြား ပေါ်တွင် ယနေ့ပေးဆပ် ငွေ ၅၀ ဖြစ်၍ နောက်ဆုံးယခင် ပေးဆပ်ရန် ကျန်ငွေ ၆၂၇ ကျပ်၊ ၇၅ ပြားကို ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ယင်းရှင်းတမ်းမှ သက်သေခံအမှတ် (၁) အိမ်လခပြေစာဟု ခေါင်းစဉ် တပ်ထားသောစာနှင့် တနေ့တည်း တထိုင်တည်း ဆက်လက်ရေးသားသည့် ရှင်းတမ်း ဖြစ်ရာ၊ ၎င်းသက်သေခံ အမှတ် (၁) နှင့် (၂) ကို ဆက်စပ်ပြီး အကျိုးသက်ရောက် ပုံကိုချိန်ဆရာ၊ သက်သေခံအမှတ် (၁) သည်၊ အိမ်လခပြေစာအစစ်အမှန်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန်ခဲယဉ်းပေသည်။

သက်သေခံချက်များနှင့် စာချုပ် စာတမ်း သက်သေခံတို့ကို ပေါင်းခြုံပြီး အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရသော်၊ အချင်းပြစ်မြေနှင့် အိမ်သည်၊ မူလက မူလရုံး တရားပြိုင် ဒေါ်တင်အေးက သက်သေခံ အမှတ် (၁) အရ၊ ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၇ ရက် နေ့တွင် ဒေါ်ယုထံမှ မှတ်ပုံတင် အမှတ် ၃၃/၁၉၆၁ အရ၊ ဝယ်ပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် သက်သေခံ အမှတ် (၂) အရ၊ ဒေါ်နု (ဒေါ်စိန်နု) ထံတွင် ၁,၂၀၀ ကျပ် ဖြင့် မှတ်ပုံ မတင်သည့် အရောင်း စာချုပ်ကို ချုပ်ပေးသည်။ ယင်းစာချုပ်တွင် တနှစ် အတွင်း ပြန်လည် ဝယ်ယူလိုမိက ငွေ ၀၀ တလအတိုး ၅ ကျပ် နှုန်းဖြင့် ဖြည့်ပြီး ဝယ်ရန်၊ တနှစ်ကျော်လွန်သော်လည်း မဝယ်ယူပါက၊ အိမ်နှင့် မြေကို လွှဲပေးပြီး ထွက်ခွာပေးရန် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် သက်သေခံအမှတ် (၁) မှ

(ခံပြု-၂) ၏ ထွက်ချက်။ မူလရုံး တရားလို ဒေါ်စိန်နု၏ ထွက်ချက်အံ့ရာ နောက်ထပ် ၈၀၀ ယပ်ယူပြီး သက်သေခံ အမှတ် (က) အပြီးအပိုင် အရောင်းစာချုပ်ကို ချုပ်ပေးခဲ့ရသည်။

ငွေပေးသူမှာ ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒ ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်သည်။ သက်သေခံ အမှတ် (၁) အိမ်လခ ပြေစာတွင် ဦးစန္ဒက တနှစ် အိမ်လခ ၆၀၀ လက်ခံပြီး၊ တပေါင်းလ အတွင်း အရွေးခံမည်ဟု ကတိပေးထားသည့် အပြင် ပေးဆပ်ရန် ကျန်ငွေ ရှင်းတမ်း သက်သေခံ အမှတ် (၂) ကို ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် တပြိုင်တည်း ဦးစန္ဒက ပြုလုပ်ပေးကြောင်း၊ ဦးချစ်ဖွယ် (ပိုင်ပြု-၂) ၏ ထွက်ချက်များရှိရာ၊ သက်သေခံ အမှတ် (က) အရောင်းစာချုပ်သည်၊ ရောင်းသူ ဒေါ်တင်အေးနှင့် ဝယ်သူ ဒေါ်စိန်နုတို့ တဘက်နှင့် တဘက် ပစ္စည်း လက်ရောက် ပေးအပ်ရန် လွှဲပြောင်းသည့် စာချုပ် အစစ်အမှန် မဟုတ်ဘဲ ငွေချေးယူသူ ဒေါ်တင်အေးက ငွေချေးသူ ဦးစန္ဒ အတွက် ရင်းတိုးငွေ ၂,၀၀၀ ကို ငွေချေးသူ ဦးစန္ဒ၏ အလိုသန္တအရာ စိတ်ချယုံကြည်စေရန် အာမခံ သဘောဖြင့် ချုပ်ပေးရသည့် ဟန်ဆောင် စာချုပ်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။

ဟန်ဆောင် စာချုပ် ဖြစ်ကြောင်းကို သက်သေခံ အမှတ် (ဂ) အရင်း၊ သက်သေခံ အမှတ် (၁) နှင့် (၂) အရင်း၊ ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူတို့ပြု ဆက်ဆံပုံကင်း ညွှန်ပြချက် ရှိပေသည်။ စာချုပ်ပါ ရောင်းဈေးနှင့် ကာလတန်ဖိုး ကွာခြားလွန်းသည့် အချက်မှာလည်း စဉ်းစား စရာဖြစ်သည်။ မြန်မာ့စီပီယံဇွန်ကို ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ဒေါ်စိန်နု အမည်ဖြင့် (၃) လပိုင်း ဆောင်ခြင်းမှာလည်း ဟန်ဆောင် စာချုပ်ကို အားပြုပြီးလုပ်ဆောင်ထားခြင်းသာဖြစ်သည်။

၁၉၇၂
 ဒေါ်တင်အေး
 (ကယ်လွန်သူ)
 ၏ တရားဝင်
 ကိုယ်စားလှယ်
 များ မခင်တင့်
 ပါ ၄
 နှင့်
 ဒေါ်စိန်နု။

သက်သေခံ အမှတ် (က) သည်၊ ဟန်ဆောင်ရည်ရွယ်ခဲ့သည့် စာချုပ် ဖြစ်သဖြင့် သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ နှင့် ၉၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များက ယင်းစာချုပ်သည် အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် ကင်းကြောင်း နှုတ်သက်သေတင်ပြရန် ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိပေ။

ဦးမြတင် (ပါ) ၂ နှင့် ဒေါ်ကျင်ယုံ (ပါ) ၂။ ရှိယိပရမ်းဆင်း နှင့် စူရိယာနတ်ဆင်း။ မလိန်နာဘီ နှင့် ကာစင် အလီ (၉) အမှုတွင် နှုတ်သက်သေများ အရာ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် စာချုပ် သက်သေခံ အမှတ် (က) သည်၊ အပေါင် အတွက် ခိုင်မာ စေရန် ချုပ်ပေးရသည့် စာချုပ် (ဂါ) ဟန်ဆောင် စာချုပ် ဖြစ်သဖြင့် မန္တလေးမြို့၊ မြို့နယ် တရားမ တရားသူကြီးရုံး၏ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၂၂၂/၁၉၆၃ နှင့် တရားမ ဒုတိယ အယူခံမှု အမှတ် ၅/၁၉၆၆ တို့တွင် ချမှတ်သည့် စီရင်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ မန္တလေးမြို့၊ ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ တရားမကြီး အယူခံမှု အမှတ် ၁၉ တွင် ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို စရိတ်နှင့်တကွ ပြန်လည် အတည်ပြု၍၊ အထူးအယူခံလွှာကို လက်ခံသည်။ ဤရုံးရွှေ့နေစရိတ် ၅၀၀ ဖြစ်စေရမည်။

(၉) အောက်မြန်မာပြည် ပုံနှိပ်စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၁၅၄။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပထမ အယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်တို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၂

မတ်လ
၉ ရက်။

ဦးထွေး (ခေါ်)အေ၊ အီး၊ မဒါ(ရ်) ပါ ၅

နှင့်

အီး၊ အမ်၊ စူ(လ်)တန် ပါ ၈ *

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် အကျုံးဝင်ရန် လိုအပ်ချက်—ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ၊ ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ အများ ပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း ကိစ္စ ဘာသာရေးကိစ္စ အလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်လိုလျှင်၊ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူက ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာအောင် လွှဲပြောင်းပေးရန် လိုအပ်ခြင်း—ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ ပစ္စည်း မဟုတ်ပဲ အစိုးရပိုင်မြေဖြစ်လျှင် အစိုးရက ဂရံ ထုတ်ပေးရမည်ဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် အကျုံးဝင်ရန် အလို့ငှါပထမ ဆုံး လိုအပ်ချက်မှာ အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း ကိစ္စ၊ သို့မဟုတ် ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှုတရပ် တည်ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ယုံကြည်အပ်နှံမှု တည်ရှိ၍ မနေလျှင် တရားရုံးက ထိုဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ တွင် ပါရှိသော သက်သာခွင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီကရီချမှတ်ခြင်း မပြုနိုင်။ ယုံကြည်အပ်နှံမှု မရှိလျှင် ဤပုဒ်မသည် သက်ဆိုင်မှု မရှိနိုင်ပေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ ပစ္စည်းတခုနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ ဘာသာရေး ကိစ္စ အလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်လိုလျှင် ထိုပုဂ္ဂလိကပိုင်ရှင်က ထိုမြေပစ္စည်းကို သီးခြားလျှောက်ခန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှုပြု၍ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူက ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာအောင် မြေ ပစ္စည်းကို (ပိုင်ရှင်သည် ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းခံရသူ မဟုတ်လျှင်) လွှဲပြောင်းပေးရမည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ မဟုတ်ပဲ အစိုးရပိုင်မြေဖြစ်လျှင် အစိုးရက အတိအလင်း ယုံကြည်အပ်နှံမှု ဖော်ထုတ်ပြုလုပ်၍ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းခံရသူတို့အား ဂရံ ထုတ်ပေးရမည်။

အယူခံတရားလိုများအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ ဘာနာဂျီ။

အယူခံတရားခံများအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ ဂျဗား။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမ အယူခံမှုအမှတ် ၄၉။
† ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၃ တွင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ ဤရုံးမူလ သက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီး၏ ချမှတ်သော ဒီကရီကိုအယူခံဝင်မှု။

တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်။ ။ဤအယူခံမှုသည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၃ ဖြစ်သော တရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၉၂ အရ၊ စွဲဆိုသောအမှု၌ ချမှတ်ထားသော တရားရုံးချုပ် မူလဘက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီမှ အယူခံဝင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှုအကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁၉၇၂
ဦးထွေး ခေါ်
အေးအိမ်၊
မခါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အိမ်အိမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်မှ ခွင့်ပြုချက်အရ အယူခံတရားပြိုင် အမှတ် (၁) မှ (၄) တို့သည်၊ တရားလိုများအဖြစ်နှင့် အယူခံတရားပြိုင်အမှတ် (၅) နှင့် (၈)တို့အား တရားပြိုင် ပြုလုပ်၍ တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၉၂ အရ၊ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။အဆိုလွှာ တွင် အောက်ပါ သက်သာခွင့်များကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။

- “ (1) For declaring that the mosque and Durgah known as ‘THE SYED SALABUDDIN BUKHARI SHAN DURGAR TRUST’ and its properties mentioned in the Schedule annexed hereto to the plaint is a Public Trust for the benefit of the Sunni Muslims residents of city of Rangoon and/or in the habit of performing ‘Zayarat’ at the said premises ;
- (2) A SCHEME be framed and/or settled for the management of the said mosque and Durgah and its properties in accordance with as per draft Scheme attached hereto ;
- (3) For any other relief or reliefs as to this Hon’ ble Court may seem fit and proper.”

တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၁၊ နည်းဥပဒေ ၈ အရ၊ အများပြည်သူတို့အား ကြော်ငြာ စာထုတ်ခဲ့ရာတွင်၊ အဆိုပါဗလီနှင့် သင်္ဂြိုင်းဂူနှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသူ တစုက ရုံးသို့လာရောက်၍ ၎င်းတို့အား အမှုသည်အဖြစ် ထည့်သွင်းရန် လျှောက်ထား ခဲ့၏။ ထိုသူများမှာ ဤအယူခံမှုတွင် အယူခံတရားလိုများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ကို မူလရုံးတွင် တရားပြိုင်အမှတ် (၅) မှ (၉)အဖြစ် ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ဩဂုတ်လ ၂၄ ရက်နေ့က ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ထိုနောက် အမှုကြားမှာ စစ်ဆေး၍ မူလဘက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီး က အောက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့သည်။

“....သို့ဖြစ်ရာ၊ အရှင်ဂူနှင့် ဗလီကျောင်းတို့တည်ရှိရာမြေမှာ အများနှင့် သက် ဆိုင်သည့် ထရပ်စ်ပစ္စည်း ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုမြေပေါ် တွင် ဇရပ်တဆောင်လည်း ရှိကြောင်း ကိုမြင့်ဆွေ၏ ထွက်ချက်အရ မငြင်းနိုင်

၁၉၇၂

ဦးထွေး ခေါ်
အေးအိမ်၊
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အိမ်အိမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

သဖြင့် အဆိုပါ ဇရပ်မှာလည်း အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ထရပ်စ်ပိုင် ပစ္စည်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်”။

* * * * *
* * * * *

“အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဆရက်ဆာလာဟူဒင် ဘူကာရီဒါရဂါ ထရပ်စ်ခေါ်သည့် မူဆလင် ရဟန္တာအင်ဂျူ၊ ဗလီနှင့်ကျောင်း ဇရပ်တို့မှာ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ထရပ်စ်ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည်ဟု မြှက်ဟချက် ပြုလိုက် ပြီး၊ ထိုထရပ်စ်အား စီမံအုပ်ချုပ်ရန် စကင်းဥပဒေ တရပ်ကို ရေးဆွဲရန် ပဏာမ ဒီကရီတရပ် ချမှတ်ပေးလိုက်သည်”။

အယူခံ တရားလိုများက ထိုစီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီ နှို မကျေနပ်၍ အယူခံဝင်ရာ၌၊ ပထမအကြောင်းပြချက်မှာ မူလဘက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးက (ထရပ်စ်) ယုံကြည် အပ်နှံမှုပိုင် ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည်ဆိုသော ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော် အစိုးရက ဂရုထုတ်ပေး ထားခြင်းလည်းမရှိ၊ ထိုပစ္စည်းများကို မည်သူပိုင်ဆိုင်သည် ဟူ၍လည်း သက်သေထင်ရှား မပြနိုင်၍၊ ပိုင်ဆိုင်မှု စာချုပ်စာတမ်းလည်း မတင်ပြနိုင်၊ မည်သည့် ပိုင်ရှင်က မည်သည့်အခါက အဆိုပါပစ္စည်းကို သီးခြားလှူဒါန်း၍ အပ်နှံယုံကြည်မှု ပြုခဲ့သည်ဟူ၍လည်း (Dedication) သက်သေထင်ရှား မရှိ၍၊ အဆိုပါ အင်းစိန်မြို့၊ ပဲမိုးကုန်း ကွင်းအမှတ် ၃၉၇၊ ဦးပိုင်အမှတ် ၂၉၉ မြေနှင့် ထိုမြေပေါ်ရှိ ဆရက်ဆာလာ ဟူဒင်ဘူကာရီ အင်ဂျူဗလီကျောင်းနှင့် ဇရပ်တို့မှာ သက်ဆိုင်ရာ ထရပ်စ်ပိုင်ဆိုသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ မှားယွင်းပါသည်ဟု ပါရှိ၏။ ဒုတိယအယူခံ အကြောင်းပြချက်မှာ ဗလီနှင့် သင်္ဂြိုင်းဂူသည် တသီးတခြားဖြစ်၍ စကင်းစီမံမှု တခုတွင် ရေးဆွဲခြင်း မပြုလုပ်နိုင်၊ တခုစီသီးခြား သတ်သတ်ထားရန်လိုကြောင်း၊ တတိယ အကြောင်းပြချက် မှာ အယူခံတရားပြိုင် အမှတ် (၅)မှ (၈)တို့သည် အမှန်တကယ် လက်တွေ့အဖြစ် ယုံကြည်အပ်နှံ ခံရသူများ အနေနှင့် အဆိုပါဗလီနှင့် သင်္ဂြိုင်းဂူတို့ နှို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ် ထိန်းသိမ်း လာသူများဖြစ်၍ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှစ၍ ၎င်းတို့ကလည်း ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက် ခဲ့ပြီးနောက်၊ စာရင်းရှင်းခြင်း မရှိခဲ့သဖြင့်၊ ၎င်းတို့ထံမှ စာရင်းအင်း တောင်းပိုင်ခွင့် ရှိနေ၍ မူလဘက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးက အဆိုပါအယူခံတရားပြိုင် အမှတ် (၅) မှ (၈)တို့က စာရင်းရှင်းပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မပြုသည်မှာလည်း မှားယွင်းကြောင်း ပင်ဖြစ်သည်။

ဦးထွေး ခေါ်
အေးအီး၊
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အီး၊အမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

အထက်ဖော်ပြပါ အယူခံ အကြောင်းပြချက်များအနက်၊ ပထမ အကြောင်းပြချက်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်သည့် အခါ၌ သက်သေခံချက်များအရ၊ ပေါ်လွင်သည်မှာ အဆိုပါဗလီနှင့် သင်္ကြိုင်းဂူရှိရာမြေသည် သာသနာ့မြေဖြစ်သည်။ ထိုသင်္ကြိုင်းနှင့် ဗလီကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သော ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူသို့မဟုတ် ဂေါပကလူကြီးများ ပိုင်သော မြေဖြစ်သည်ဟူ၍ သက်သေအထောက်အထား လုံးဝမရှိပေ။ မူလရုံးတရားလို အမှတ် (၂) မိုဟာမက်ကာဆင်က သက်သေခံရာ၌ အင်းစိန် မြေတိုင်းဌာနက အချင်းဖြစ်မြေကို သာသနာ့မြေဖြစ်သည်၊ တရားလိုတို့၏ရွှေ့နေ မစ္စတာဂျုဖား အဓိကစစ်ဆေးချက်ပြုရာတွင် မစ္စတာ အမ်၊ အိုင်၊ ကာဆင်က အဆိုပါအချင်းဖြစ်မြေသည် အစိုးရပိုင်မြေဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ အယူခံ တရားလိုများဖြစ်သော မူလရုံးတရားပိုင်အမှတ် (၅ မှ ၉) တို့၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေ့နေ မစ္စတာ ဘာနာဂျီက ထိုသက်သေကို ပြန်လှန်မေးခွန်း ထုတ်ရာ၌ အဆိုပါဗလီနှင့် သင်္ကြိုင်းတည်ရှိရာမြေသည် မည်သူ၏မြေဖြစ်ကြောင်း၊ မည်သူ့ထံမှ ရရှိသောမြေဖြစ်ကြောင်း၊ မည်သို့မည်ပုံရရှိလာသော မြေဖြစ်ကြောင်း ၎င်းကမသိကြောင်း ဝန်ခံသည်။ ထိုဗလီနှင့် သင်္ကြိုင်းဂူကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ် နေသူတို့သည် အစိုးရထံမှ ၎င်းဗလီနှင့် သင်္ကြိုင်းဂူအတွက် အသုံးပြုနေသောမြေကို ဂရိထုတ်ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်းလည်း မပြုခဲ့ကြောင်းဝန်ခံသည်။ တရားလိုများအနက် မစ္စတာ ကာဆင် တယောက်တည်းကသာ သက်သေအဖြစ် အစစ်ခံခဲ့သည်။ အခြားတရားလိုပြု သက်သေများအနက် မည်သူတဦးတယောက်ကမျှ ထိုမြေ၏ပိုင်ရှင်က သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှုပြု၍ အချင်းဖြစ်မြေ ပစ္စည်းတို့ကို လွှဲအပ်ခဲ့သည်ဟု မပြောနိုင်ကြပေ။ မူလရုံးက တရားပိုင်အမှတ် (၁) နှင့် (၄) တို့သည် သက်သေခံခြင်း၊ သက်သေပြခြင်း မပြုခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။

အယူခံ တရားလို၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေ့နေ မစ္စတာ ဘာနာဂျီက ထိုဗလီနှင့် သင်္ကြိုင်းဂူ၏ အုပ်ချုပ်သူ လူကြီးများ၊ ထိုဗလီနှင့် သင်္ကြိုင်းဂူတည်ရှိရာ မြေနှင့်ပတ်သက်၍ (အစိုးရမြေဖြစ်လျှင်) အစိုးရထံမှ ဂရိဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် (ပိုင်ရှင်ရှိလျှင်) မြေပိုင်ရှင်ထံမှ သီးခြားလှူဒါန်း ယုံကြည်အပ်နှံမှု ရရှိပြီး နောက်မှသာလျှင် တရားရုံးက ထိုပစ္စည်းများသည် အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သောယုံကြည်အပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများဖြစ်ကြောင်း ကြေငြာပေး၍ ထိုဗလီနှင့် သင်္ကြိုင်းဂူနှင့် ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ယုံကြည်အပ်နှံမှု အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် စကင်းရေးဆွဲ ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ လျှောက်ထားသည်။ ယင်းသို့ လျှောက်ထားရာ၌ မူလရုံး တရားမကြီးမှုတွင် သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းခဲ့သော ရန်ကုန်မြို့၊ တရားလွှတ်တော်၏ ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊

၁၉၇၂
ဦးထွေးခေါ်
အေးအိမ်၊
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အိမ်အိမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

တရားမကြီးမှုအမှတ် ၅၀၆ တွင် တရားသူကြီး **Mr. H. F. Dunkley** ချမှတ်သော အမိန့် (သက်သေခံ ၂) နှင့် ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ အဆိုပါ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၅၀၆ ၌ပင်လျှင် တရားသူကြီး **Mr. A. H. L. Leach** ချမှတ်သော အမိန့် (သက်သေခံ ၃) တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ထိုအမိန့်များတွင် တရားသူကြီးများက ဤသို့သုံးသပ်ထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

သက်သေခံချက် (၂) မှ ကောက်နုတ်ချက်။

“ Mr. M.I. Khan for the petitioners, who are some of the plaintiffs in the suit which is now pending in this Court for the framing of a scheme for the administration of this trust property. It appears that the present petitioners have obtained from Government a grant in their names of the land upon which this sacred tomb is situated. The Official Receiver was appointed receiver originally while the land was vested in Government, for the sole purpose of receiving the offerings made by the worshippers at the tomb. The curious position, therefore, is that the petitioners now have the land vested in them, while the Official Receiver receives the income derived from the sacred nature of the property.

The petition which has now been made prays that the Official Receiver may be discharged, and charge of the properties and cash be made over to those petitioners as trustees. But while the suit for the management of the trust is pending, they are trustees of the whole trust and its income, although the land may be vested in them by a grant of Government. Consequently the Official Receiver cannot hand over to them in their capacity as trustees (which capacity they have not yet realized), but he can hand over to them in their capacity as receivers if I appoint them as such. The Official Receiver, who is present, has no objection to this course being taken, and Mr. M.I. Khan, on behalf of the petitioners, also constants to this course. It clearly is the proper course to take, seeing that the land is now vested in these petitioners.”

သက်သေခံ (၃) မှကောက်နုတ်ချက်။

၁၉၇၂

“ It is apparent that there are difficulties in the way of the Court framing a Scheme for the management of the tombs referred to in the plaint. The land is admittedly vested in Government and the tombs have not been declared to be trust property. In the circumstances Mr. Khar intimates that his clients will approach Government with a view to having the property vested in the trustees and make that this case be adjourned ‘Sine die’ in order that the Government may be approached, and a decision arrived at. The learned Government Advocate had no objection to this course. The case will therefore stand out of the list ‘Sine die’ with liberty to the parties to apply. The Official Receiver will continue to be receiver of the offerings made at the tomb.”

ဦးထွေး ခေါ်
အေးအိမ်၊
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အိမ်အိမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၉၂ တွင် ယခုအမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက် မှာ၊ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ သို့မဟုတ် ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ အတိအလင်းပြုလုပ်ထားသည့် ယုံကြည်အပ်နှံမှု၊ သို့မဟုတ် ပြုလုပ်ထား သည်ဟု မှတ်ယူရသော ယုံကြည်အပ်နှံမှု တစ်ခုတရာကို စီမံခန့်ခွဲ အုပ်ချုပ်ရာ၌ လိုအပ် သောတရားရုံး၏ ညွှန်ကြားချက်များကို တောင်းရန် လိုအပ်လျှင် ရှေ့နေချုပ်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တရားရုံး၌ တရားစွဲ၍ ထိုဥပဒေပုဒ်မ ၉၂ တွင် ဖော်ပြထား သော သက်သာခွင့်များကို ဒီကရီ ချမှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုရယူနိုင်သည်။

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၉၂ နှင့် အကြုံးဝင်ရန်အလို့ငှါ ပထမဆုံး လိုအပ်ချက် မှာ၊ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ သို့မဟုတ် ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှုတရပ် တည်ရှိနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ယုံကြည် အပ်နှံမှု တည်ရှိ၍မနေလျှင် တရားရုံးက ထိုဥပဒေပုဒ်မ ၉၂ တွင်ပါရှိသော သက်သာခွင့် များနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီကရီချမှတ်ခြင်း မပြုနိုင်၊ ယုံကြည်အပ်နှံမှု မရှိလျှင် ဤပုဒ်မ သည် သက်ဆိုင်မှု မရှိနိုင်ပေ။

အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်မှုရှိသော စီရင်ထုံး ပြုထားသည် ကို မတွေ့ရပေ။ သို့သော် အနီးကပ်ဆုံး စီရင်ထုံးမှာ အိမ်၊ အထွီးယားနှင့် အိမ်၊ အိမ်၊ မဒါး(၁) တို့၏ အမှုစီရင်ထုံးတွင် ဤသို့ဆွေးနွေးထားသည်။

“ What I think the real intention and meaning of section 92 of the Civil Procedure Code to be is that by virtue of

(၁) ၁၄ ရန်ကုန် ၅၇၅။

၁၉၇၂

ဦးထွေး ခေါ်
အေးအိမ်၊
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အိမ်အိမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

the specific categories of relief mentioned in paras. (a) to (g) and the general relief mentioned in para. (h), it intends and is effective to catch all those cases in which any declaration, order or other relief is asked for by way of carrying into execution and administering a trust for public purposes of a charitable or religious nature as opposed to relief claimed adversely to the trust altogether, as for example a claim that no valid Waqf exists or that certain property does not form part of the trust property.”

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၉၂ နှင့် အကြီးဝင်ရန် အလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ရှိရမည်။ ထိုယုံကြည် အပ်နှံမှုသည် အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်း ကိစ္စ၊ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးကိစ္စ အလို့ငှါ ပြုလုပ်ထားသော ယုံကြည်အပ်နှံမှု ဖြစ်ရ မည်။ ထို ဒီ၊ အင်၊ အတ္တီးယား အမှု၌ပင် ဤသို့ဖော်ပြထား၏။

“That, however, does not end the matter because in order to qualify under section 92 the trust must be a trust ‘created for public purposes, of a charitable or religious nature.’ This to my mind is a question of prime importance because I am unable to find that it has ever been really satisfactorily dealt with in this province. The dividing line between what is and is not a trust for public purposes of a charitable or religious nature may very well be exceedingly fine.....”

ယုံကြည်အပ်နှံမှု ဆိုသည်မှာ၊ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူတို့ ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် သက် ရောက်နေသော ယုံကြည်အပ်နှံထားသည့် ပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ် ပူးတွဲနေသော ထိုပစ္စည်း နှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် စီမံခန့်ခွဲရန် တာဝန်ဖြစ်သည်။ အဘူး နှင့် အဘူး (၂) တို့အမှုတွင် ဤသို့အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြထား၏။

“A ‘trust’ is really an ‘obligation’ attaching to a trustee which the law or equity will enforce.....”

အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ သို့မဟုတ် ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုထားလျှင် ယင်းသို့သော ယုံကြည် အပ်နှံမှု ပြုလုပ်ထားခြင်းရှိ၍၊ ယင်းသို့သော ယုံကြည်အပ်နှံ တည်ရှိနေသည်ဟု ဆိုနိုင် ၏။ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ သို့မ

(၂) ၁၉၃၉ အာ(ရ်)၊ အယ်(လ်)၊ အာ(ရ်) ၁၄၀။

ဟုတ် ဘာသာရေးကိစ္စ အလို့ငှါ သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုထားခြင်းရှိ-
မရှိကို တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ အရ တင်သွင်းသော အမှုများ၌ ဆန်းစစ်ရန်လိုပေ
သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကိုသီးခြားလှူဒါန်းရန် ယုံကြည်အပ်နှံမှုပြုထားချက်
ရှိရန်လိုကြောင်းနှင့် ယုံကြည်အပ်နှံမှုနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု သက်ရောက်လျက်ရှိရန်လိုကြောင်းကို
အထက်တွင် ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့၊ တရားလွှတ်တော်၏တရားမကြီးမှုအ
မှတ် ၅၀၆/၃၄ တွင် ချမှတ်ထားသော အမိန့်များတွင် ပါရှိသည်ကိုတွေ့ရ၏။

၁၉၇၂
ဦးထွေး ခေါ်
အေးအီး၊
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အီး၊အမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုံးပြုထားသည် ကို မတွေ့ရပေ။
သို့သော် အမ်၊ အိုင်၊ အရစ် နှင့် အမ်၊ အက်စ်၊ အိုင်၊ မေဂျီး (၃) တို့အမှု၌ တရားရုံးက
ဆူနီဂျူမာမူစဂျစ် ဗလီတခုနှင့် ပတ်သက်သော အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်း
စွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှုအတွက် စကင်းစီမံမှု
(scheme) တခု ရေးဆွဲပေးခဲ့၏။ ထိုအမှုတွင် မြေ၌ နေထိုင် ပိုင်ဆိုင်သူက ဗလီတခု
တည်၍ သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုခဲ့၏။ ၎င်းနှင့် အနီးအနား မြေများကို
အချို့လူများက ဝယ်၍ဗလီကို အုပ်ထိန်းသူအား လွှဲပြောင်းပေးခဲ့၏။ ၎င်းနောက်
အစိုးရကလည်း ဗလီတည်ဆောက်ရန် အဘိအလင်း ယုံကြည်အပ်နှံမှုပြု၍ ဂရံထုတ်ပေး
ခဲ့၏။ ထိုဂရံမြေကို အစိုးရက ပြန်သိမ်းပြီးနောက် ရန်ဒေရီယားလူမျိုး၊ လူတစုက
အစိုးရထံမှ ထိုမြေကိုဝယ်၍ ဗလီတည်ဆောက်ကာ၊ ဗလီတည်ဆောက်ဆဲကာလတွင်
အသစ်ထပ်မံ၍ သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်ကာ ယုံကြည်အပ်နှံမှု
စာချုပ်တခု ချုပ်၍ပြုလုပ်ခဲ့၏။ ထိုကဲ့သို့ သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်
ထားသော ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူတို့နှင့်ဆိုင်သော ပေးကမ်းစွန့်ကြဲ
ခြင်းကိစ္စ၊ ဘာသာရေး ကိစ္စ အလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ရှိနေသဖြင့် ထိုအများပြည်သူနှင့်
ဆိုင်သော ယုံကြည် အပ်နှံမှုအတွက် စကင်းစီမံမှုတခု ကိုတရားရုံးကပြုလုပ်ပေးခဲ့၏။ ထို
အမ်၊ အိုင်၊ အရစ်၊ အမှုစီရင်ချက်မှ အောက်ပါရေးသားချက်ကို ရည်ညွှန်းအပ်သည်။

“ It appears that the site of the present mosque was
formerly occupied by a bamboo structure built in 1854 by
one Moolla Hashim, a native of Randher. It was dedicated
to the same purpose, and bore the same name as the present
masonry mosque. Divine worship was performed here
by all Sunni Mahomedans until it was burnt down three
years later, when Moolla Hashim replaced it with a building
made of wooden planks. This continued to be the public
place of worship until 1872, when the masonry mosque
was erected.

(၃) အတွဲ ၈ ၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ၊ ၅၁၇။

၁၉၇၂

ဦးထွေးခေါ်
အေးအိမ်
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နံငံ
အိမ်အိမ်
ပူ(လ်)တန်
ပါ ၀။

The land on which the mosque was first built appears to have been afterwards added to by purchases made by Moola Hashim or by his fellowtownsmen, who made the same over to him as the custodian of the mosque." "In 1862 one Moolla Ibrahim, a brother of Moolla Hashim, and two persons of the names of Golam Moideen Moolah and Cassim Azim, obtained from the Government a grant in respect of certain other plots on the express trust "to build and maintain thereon a mosque or place of worship for and to the use of all persons professing the Sunni sect of the Mahomedan religion."

These lands were also added or attached to the existing mosque, and shops were built there to yield an income for its maintenance.

In 1864, Moola Hashim went on a pilgrimage to Mecca, leaving the management of the mosque in the hands of Moolla Ibrahim and the two persons already mentioned. He returned to Rangoon in 1866, but never resumed his management of the mosque. At this time the person in charge was one Mahommed Hashim Mehtar, who also is said to have been a native of Randher.

In 1870, the Government, finding that no mosque had been built on the lands granted in 1862, and that on the contrary shops had been erected thereon, issued a notice on the grantees to show cause why those lands should not be resumed. A meeting was thereupon held, apparently at the instance of the Randherias, of all the Sunni Mahomadans entitled to worship at the mosque, and it was decided to buy outright from the Government the land, and build on it a proper masonry structure suitable to the growing needs of the community. Although there is some dispute with regard to the contributions of the general body of Sunnis apart from the Randherias, it may be taken as fairly uncontroverted that the bulk of the fund was subscribed by the Randheria section of the worshippers. The conveyance was taken in the names of five persons, named respectively Dooplay, Ariff, Pattal, Mohammed Hashim and Ebrahim Ali Moolla, and these men in 1872, whilst the masonry mosque was in course of building, purported to create a new dedication,

The trust deed bears date the 16th March 1872, and after reciting that it was made between the persons name above, of the one part, and one Mohammed Hashim, representing the general Sunni Mussulman community, of the other part, proceeds to declare that "the pieces or parcels of land upon a certain portion of which the Sunni Jamaet Musjid is erected, or is in the course of being built, together with the godowns attached thereto, are solely dedicated for the purpose of divine worship." It then goes on to provide *inter alia* that its management shall remain exclusively in the hands of the Randheria Jamaet (people or assembly).

၁၉၇၂
 ဦးထွေးခေါ်
 အေးအီး၊
 မဒါ(ရ်)
 ပါ ၅
 နှင့်
 အီးအမ်၊
 စူ(လ်)ထန်
 ပါ ၈။

ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ၊ ပစ္စည်းတခုနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စ၊ ဘာသာရေး ကိစ္စအလို့ငှါ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်လိုလျှင် ထိုပုဂ္ဂလိက ပိုင်ရှင်က ထိုမြေ၊ ပစ္စည်းကို သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှုပြု၍ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူက ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာအောင် မြေ၊ ပစ္စည်းကို (ပိုင်ရှင်သည် ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူ မဟုတ်လျှင်) လွှဲပြောင်း ပေးရမည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင် မြေမဟုတ်ဘဲ အစိုးရပိုင် မြေဖြစ်လျှင် အစိုးရက အတိအလင်း ယုံကြည်အပ်နှံမှု ဖော်ထုတ်ပြုလုပ်၍ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူအား ဂရိထုတ်ပေးရမည်။

ယခုအမှုတွင် မြေပိုင်ရှင်၊ ပစ္စည်းပိုင်ရှင်တို့က သီးခြားလှူဒါန်း၍ ယုံကြည်အပ်နှံမှု ပြုလုပ်ထားသည်ဟူသော သက်သေခံချက် တစိုးတစီမျှ မရှိပေ။ ထို့အတူ ယခုအမှုတွင် အစိုးရက ဗလီနှင့် သင်္ဂြိုင်းဂူတည်ရှိရာ မြေနှင့်ပတ်သက်၍၊ ဂရိထုတ်ပေးထားသည် ဟူ၍လည်း သက်သေခံချက် တစိုးတစီမျှ မရှိပေ။ တရားလိုများနှင့် မူလကနဦး တရားပိုင်များ (အယူခံ တရားပိုင်များ)ကပင်၊ မြေသည် အစိုးရမြေဖြစ်သည်ဟု ဝန်ခံထားသည်။

သို့ဖြစ်၍ မူလဘက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးက အငြိမ့်နှင့် ဗလီကျောင်းတို့တည်ရှိရာ မြေမှာ အများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ထရပ်စ်ပစ္စည်း ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက် နှင့်ဇရပ်မှာလည်း အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ထရပ်စ်ပိုင်ပစ္စည်း ဖြစ်သည်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်တို့ကို အမှုအခြေအနေ အကြောင်းချင်းရာ အရသော်၎င်း၊ သက်သေခံ ချက်များပေါ်၌သော်၎င်း၊ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် သဘောမတူ၊ မူလရုံး တရားသူကြီးနှင့် သဘောကွဲလွဲ၍ ယူဆသည်ဖြစ်၍ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်၍ ဆုံးဖြတ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် စကင်းစီမံမှုတခု ရေးဆွဲရန် ပဏာမ ခွဲကိတ်ရပ် ချမှတ်ပေးရန်မထိုက်၊ မသင့်လျော်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။

၁၉၇၂

ဦးထွေး ခေါ်
အေးအိမ်၊
မဒါ(ရ်)
ပါ ၅
နှင့်
အိမ်၊အိမ်၊
စူ(လ်)တန်
ပါ ၈။

အထက်တွင် ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် အယူခံတရားလို၏ ရွှေနေကြီး တင်ပြသော စကင်းစီမံမှုကို ဗလီအတွက်ရော၊ သင်္ဂြိုင်းဂူအတွက်ပါ လုံးပေါင်း၍ ရေးဆွဲခြင်း၊ စကင်းစီမံမှု တခုတည်း ပြုလုပ်ခြင်း မပြုနိုင်ဟူသော ပြဿနာကို စဉ်းစား ရန်မလိုတော့ပေ။ ထိုနည်းတူစွာ စာရင်းအင်းများပေး၍ ဒီကရီ ချမှတ်ပေးရန် သက် သာခွင့် မပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း စဉ်းစားရန် မလိုပေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ စာရင်းပေးခြင်း၊စာရင်းအင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စုံစမ်းမှုပြုခြင်း၊ သက်သာခွင့်ကို တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (ခ) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသဖြင့် ရွှေနေချုပ်က ထိုသက်သာခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ တရားစွဲဆို တောင်းဆိုရန် ခွင့်ပြုထား ချက်မရှိသဖြင့် တရားရုံးက ထိုသက်သာခွင့်ကို ပေးနိုင်မည် မဟုတ်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။

သို့ဖြစ်၍ အယူခံကို ခွင့်ပြု၍ မူလရုံးတရားမ ကြီးမှုအမှတ် ၃/၆၆ တွင်ချမှတ်ထား သော စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်၍ အမှုကို စရိတ်မရှိပယ်လိုက်သည်။ အမှုသည် များသည် မိမိတို့စရိတ်ကို မိမိတို့ ကျခံကြရမည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပထမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင် တို့ရွှေတွင်

၁။ ဦးနေဝင်း }
၂။ ဒေါ်မြလေး } နှင့် ဒေါ်ခင်အေး *

† ၁၉၇၂
မတ်လ ၁၇ ရက်။

ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အချက် ၁၁၅—ယင်းအချက် အတွက် တရားစွဲဆိုရာ၌ ကာလ စည်းကမ်းသတ်ကို ၁ တင်ရေတွက်ရမည်နေ့—ပဋိညာဉ်ကိုငြင်းပယ်လျှင် နစ်နာသော တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုသူက ငြင်းပယ်သူအား ပဋိညာဉ်ချိုးဖောက်မှု အတွက် လျော်ကြေးရရန် တရား ခွင့်ရှိခြင်း—မည်သည့်အခါ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်မှု မြောက်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလို၏ ရှေ့နေက ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အချက် ၁၁၅ အတွက် တရားစွဲဆိုရန် ကာလကို စတင်ရေတွက်ရသော နေ့သည် ပဋိညာဉ်ပြုသူတဦး ဖြစ် သော တရားပြိုင်က (အပေါင်) ပဋိညာဉ်ကို (repudiate) ငြင်းပယ်သောနေ့ ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ ထိုအချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံနိုင်သည်။ သို့သော် တိကျစွာနှင့် ပြည့်စုံစွာပြောရလျှင်၊ ပဋိညာဉ် ပြုသူတယောက်သည် ပဋိညာဉ် အရ၊ ၎င်းအပေါ်တွင် ကျရောက်သော တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းပယ်လျှင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ်အရ၊ ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ကျရောက်သော်လည်း ဆောင် ရွက်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်မှု ဖြစ်ပေါ်သည်။ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်ခြင်း (repudiation of the contract) သည်၊ ပဋိညာဉ် အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆို ခြင်း (refusal to fulfil the contract) ဖြစ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ငြင်းပယ်ခြင်းဆိုသည်မှာ၊ ပဋိညာဉ်ပြုသူ တယောက်က ပဋိညာဉ် အရ၊ ပြုလုပ်ရန် တာဝန်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ငြင်းပယ်လိုက်လျှင် နစ်နာသော တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုသူက၊ ယင်းသို့ ငြင်းပယ်သူအား ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်မှု အတွက် လျော်ကြေးရယူရန် တရားစွဲဆိုခွင့် ရှိသည်။ ငြင်းပယ်ခြင်း မြောက်အောင် ပဋိညာဉ် အရ၊ ပြုလုပ်ရမည့် တာဝန်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် မည်သို့ ငြင်းပယ်ရမည်နည်း ဟူမူ၊ လုံးလုံး လျားလျား ငြင်းဆိုရမည် (total refusal) သို့မဟုတ် အကြွင်းမဲ့ ငြင်းဆိုခြင်း (absolute refusal) ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ပဋိညာဉ် ပြုသူ တယောက်သည်၊ ပဋိညာဉ် အတိုင်း ၎င်းက မဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် မဆောင်ရွက်လိုကြောင်းကို၊ ၎င်း၏ ပြုမူချက် (conduct)

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၇၅။

† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားမ ကြီးမှု အမှတ် ၂၉၄ တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမ ရုံး၊ တရားသူကြီးချုပ်ရုံး၏ ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၂

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင်း
ဒေါ်ခင်အေး။

ဖြင့် သိစေလျှင်၊ ပဋိညာဉ်အရင်းပေါ်ကျရောက်သော တာဝန်ကို ငြင်းပယ်ရာ ရောက်သဖြင့်၊ အခြားတဘက်တွင် ပဋိညာဉ်ပြုသူသည်၊ ထိုငြင်းပယ်ချက်ကြောင့် နစ်နာလျှင် လျော်ကြေးရခွင့် ရှိသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမွန်စံလှိုင်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးတင့်။

တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်။ ။ အယူခံ တရားလိုတို့သည်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမ ရုံးတွင် တရားလိုပြု၍ အယူခံတရားပြိုင်ထံမှ ပဋိညာဉ် ချီးဖောက်သဖြင့် လျော်ကြေးငွေ ကျပ် ၂၇,၀၀၀ ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ ထိုအမှုသည်၊ တရားမ ကြီးမှု ၂၉၄/၆၇ ဖြစ်သည်။ တရားလိုတို့က တရားပြိုင်နှင့် အပေါင် (Pledge) ပဋိညာဉ်ပြုခဲ့ ကြောင်း၊ တရားပြိုင်က ပဋိညာဉ်ကို ချီးဖောက်ခဲ့ကြောင်း၊ တရားလိုများ နစ်နာ သဖြင့်၊ လျော်ကြေးရထိုက်ကြောင်း အဆိုပြု၍ တရားစွဲရာတွင် မူလရုံးက အပေါင် ပဋိညာဉ်ပြုခဲ့သည်ဟူသော အချက်နှင့် တရားပြိုင်က ပဋိညာဉ် ချီးဖောက်ခဲ့သည် ဟူသော အချက်တို့ကို လက်ခံခဲ့သော်လည်း၊ ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်သွန် နေပြီဟု ဆုံးဖြတ်၍ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ချမှတ်ပြီး အမှုကို ပယ်ခဲ့သည်။

အယူခံ တရားလိုများက ထိုစီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီမှ အယူခံဝင်ရာ၌ မူလရုံး၊ တရားသူကြီးသည် ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက် ဥပဒေ အရ၊ တရားစွဲဆိုရန် ၃ နှစ် ကာလကို စတင်ရေတွက်ရာ၌ တရားပြိုင်က အရွေးမခံသည့် အခါမှစ၍ ရေတွက်ရမည် ဖြစ်၍ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်နေ့ထက် နောက် မကျနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း သည် မှားယွင်းကြောင်း၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့မှစ၍ ရေတွက်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်လဲသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့မှာ တရားပြိုင်၏ မရွှေနေက တရားလို၏ ရွှေနေက ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၂ ရက်နေ့ နို့တစ်စာ (သက်သေခံ-က) ကို ပြန်သောစာ (သက်သေခံ-ခ) ဖြစ်သည်။

တရားလို ရွှေနေ၏ နို့တစ်အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်—

“ သို့ပါ၍၊ ဦးနေဝင်း၏ ညွှန်ကြားချက် အရ၊ ဒေါ်ခင်အေးထံတွင် ဖော်ပြပါ အပေါင်ပစ္စည်းကို ချေးထားသော ငွေနှင့် ကျသင့်သော အတိုးတို့ကို ပေးဆပ်ပြီး ရွေးခွင့်ပြုပါရန်၊ ဤနို့တစ်စာအားဖြင့် တောင်းဆိုပါသည်။ ထိုတောင်းဆို ပါလျက်၊ ဒေါ်ခင်အေးထံမှ ကျွန်တော်ထံသို့၎င်း၊ သို့မဟုတ် ဦးနေဝင်းထံသို့၎င်း

ဤနို့တစ်စာရပြီး ၅ ရက် အတွင်း ရွေးခွင့်ပြုရန်၊ အကြောင်းကြားခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ကို မပြုပါက၊ နောက်ထပ် အကြောင်းကြားခြင်း တို့ကို ပြုတော့မည်မဟုတ်ဘဲ ဆက်သက်၍ ဥပဒေလမ်းကြောင်း အတိုင်းပင် အရေးယူသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိစေလိုက်ပါသည်။ ”

၂၇၇
၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

တရားပြိုင်ရွှေနေ၏ပြန်စာမှ အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သရွေ့ကိုပေါ်ပြရလျှင်၊ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်—

“ အချင်းဖြစ် အကြောင်း မှန်မှာ ဦးနေဝင်းသည်၊ အဆိုပါ ဘဏ်၌ ပေါင် ထားသည့် ပစ္စည်းများကို ရွေးပါရန် ဘဏ်ကအကြိမ်ကြိမ် တောင်းဆို ခဲ့ပါ သော်လည်းမရွေးနိုင်၍ အပြီးအပိုင်ရောင်းရန် ဖြစ်သည့် အချိန်တွင်၊ အဆိုပါ ဘဏ်တွင်ပစ္စည်းများ အဆုံးမခံသို့၍၊ ဒေါ်ခင်အေးနှင့် ဆွေမျိုးလည်းတော်သည့် အလျောက် ဘဏ် ချိပေးရန် အရင်း အတိုး ပေါင်း ကျပ် ၁၇,၆၆၀ များကို ဒေါ်ခင်အေးကပေးဆပ်၍ အပြီး အပိုင်ယူပါရန် ဦးနေဝင်းက ပြောလာသဖြင့် အဆိုပါပစ္စည်းများကို နှစ်ဦးသဘောတူ ဒေါ်ခင်အေးကကျပ်ငွေ ၁၇,၆၆၀ နှင့် အပြီးအပိုင်ဘဏ်ကျေးများဆပ်၍ ဝယ်ယူလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ၍၊ အဆိုပါ ပစ္စည်း များကို ဦးနေဝင်းက ဒေါ်ခင်အေးထံမှ ပြန်ရွေးရန် အကြောင်း မရှိပါ။ အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် လူကြီးမင်း၏ တောင်းဆိုချက်ကို မလိုက် လျောနိုင်ပါ။ ဦးနေဝင်းက အရေးယူမည်ဆိုပါက ဥပဒေ ဘောင် အတွင်းမှ ဒေါ်ခင်အေးကထုချေရန် အဆင်သင့်ရှိကြောင်း ပြန်ကြားအပ်ပါသည်။ ”

တရားလိုတို့သည် တရားပြိုင်ထံ စိန်ရွှေ ပစ္စည်းများ ပေါင်နှံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၎င်း၊ အရွေးမခံဟူသော အချက်နှင့် ပတ်သက်၍၎င်း ဃခုအယူခံတွင် နှစ်ဘက် အမှု သည်များအငြင်းပွားမှု မရှိကြပေ။ အယူခံ တရားလိုတို့၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေက တရားလိုတို့သည် အပေါင်ကို ပြန်လည် ရွေးယူမှု (suit for redemption) စွဲဆိုမှုမဟုတ်ကြောင်း၊ ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်သည့် အတွက် နှစ်နာသည့် လျော်ကြေး စွဲဆိုမှုဖြစ်ကြောင်း လျှောက်သဲခဲ့သည်။ မူလရုံး တရားသူကြီးက ကာလစည်းကမ်း သတ်အက်ဥပဒေ အချက် ၁၁၅ နှင့် အကျုံးဝင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ လည်း နှစ်ဘက် အမှုသည်များက ဤအယူခံတွင် အငြင်း မပွားကြချေ။

၁၉၇၂

ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အချက် ၁၁၅ မှာ အောက်ပါ အတိုင်း

ဖြစ်သည်။

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

Description of suit	Period of limitation	Time from which period begins to run.
115. For compensation for the breach of any contract, express or implied, not in writing registered and not here in specially provided for.	Three years	When the contract is broken, or (wher ethere are successive breaches) when the breach in respect of which the suit is instituted occurs, or (where the breach is continuing) when it ceases.

ဦးအုံးခင်မော် နှင့် ဦးကုတ်ရန် အမှု (၁) ၌ အချက် ၁၁၅ နှင့် ပတ်သက်၍၊ ဤသို့သုံးသပ်ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

“အချက် ၁၁၅ မှာ စာနှင့် ရေးသားမှတ်ပုံတင်ခြင်း မရှိသည့် အတိအလင်း ပြောဆို၍ဖြစ်စေ၊ အတိအလင်း မဟုတ်သော်လည်း သဘော သက်ရောက် အနေဖြင့် ဖြစ်စေ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပဋိညာဉ်ကို ဖောက်ဖျက်သည့် အတွက် လျော်ကြေးငွေ ရယူမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ဤအချက်နှင့် အကျုံးဝင်ရန် စာနှင့် ရေးသား မှတ်ပုံတင်ခြင်း မရှိသည့် ပဋိညာဉ်ရှိရမည်။ ထိုပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ရမည်။ ယင်းသို့ ချိုးဖောက်ခဲ့သည့် ပဋိညာဉ် အတွက်လျော်ကြေးငွေ တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ရပေမည်။ ယခု အမှုတွင် အယူခံတရားလို၊ အယူခံ တရားပြိုင်နှင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ် ၁၆ ဦးတို့သည် တလလျှင် ငွေကျပ် ၃၀၀ စီ ၁၇ လတိုင်တိုင် ထည့်ဝင်ကြပြီး၊ တလလျှင် တဦးစီခွဲဝေကြရန် နှုတ်ကတိရှိကြသည်။ ၁၁ လအကြာတွင် ထိုပဋိညာဉ် အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသဖြင့်၊ ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်မှုရှိခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ပင် ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့သည့် အကြောင်းကြောင့် အယူခံ တရားလို အပေါ် အယူခံ တရားပြိုင်က မိမိထည့်ဝင်ခဲ့သည့် ငွေကျပ် ၃,၅၅၀ ကို တောင်းဆိုခဲ့ရာ၊ ယင်းသို့ တောင်းဆိုခြင်းသည်၊ လျော်ကြေးငွေ တောင်းဆိုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ လျော်ကြေးငွေဆိုသည်မှာ ငွေမည်ရွှေမည်မျှ ရယူသည်ဟု သီးခြားသေချာစွာ ဖော်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ မဖော်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ နစ်နာမှု အတွက် တောင်းဆိုသည့် ငွေအားလုံးနှင့် အကျုံးဝင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ၊ အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံ

(၁) ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၁၂ (၁၁၅)။

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

တရားလိုအပေါ်တောင်းဆိုသော ငွေမှာ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက် ဥပဒေ ပထမ ဇယား၏ အချက် ၁၁၅ နှင့် အကျုံးဝင်နေသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ ယင်းသို့ အကျုံးဝင်နေလျှင် အချက် ၁၂၀ ကို သုံးစွဲခြင်း မပြုနိုင်ပေ။” ယခုအမှုတွင်အငြင်းပွားသည့် အချက်မှာ၊ ဤအမှုအသို့ ပဋိညာဉ်ချိုးဖောက်သော နေ့သည် မည်သည့်နေ့ဖြစ်ပါသနည်းပင် ဖြစ်သည်။

အချင်းဖြစ် ပဋိညာဉ်သည်၊ အပေါင် ပဋိညာဉ်ဖြစ်သည်။ အပေါင် ပဋိညာဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပဋိညာဉ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၂ တွင် ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ပြဆိုထား၏။

“The bailment of goods as security for payment of a debt or performance of a promise is called ‘pledge’. The bailor is in this case called the ‘pawnor.’ The bailee is called the ‘pawnee’.”

လက်ရောက် အပ်နှံခြင်း (bailment) နှင့် ပတ်သက်၍ အဆိုပါ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄၈ တွင် ဤသို့ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုထားသည်။

“A ‘bailment’ is the delivery of goods by one person to another for some purpose, upon a contract that they shall, when the purpose is accomplished, be returned or otherwise disposed of according to the directions of the person delivering them. The person delivering the goods is called the ‘bailor.’ The person to whom they are delivered is called the “bailee.”

အပေါင် ပြုလုပ်သူ (Pledger) ၏ ပဋိညာဉ် အရာ၊ အခွင့် အရေးနှင့် အပေါင်ခံ သူ၏ ပဋိညာဉ်အရာ၊ တာဝန်အချို့ကို ပဋိညာဉ် အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၃၊ ၁၆၀၊ ၁၇၆ နှင့် ၁၇၇ တို့၌ ပြဋ္ဌာန်းထား၏။

- 173. The pawnee may retain the goods pledged, not only for payment of the debt or the performance of the promise, but for the interest of the debt, and all necessary expenses incurred by him in respect of the possession or for the preservation of the goods pledged.
- 160. It is the duty of the bailee to return, or deliver according to the bailor’s directions, the goods bailed, without demand, as soon as the time for which they were bailed has expired, or the purpose for which they were bailed has been accomplished.

၁၉၇၂

၁။ ပြီးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

176. If the pawnor makes default in payment of the debt or performance at the stipulated time of the promise; in respect of which the goods were pledged, the pawnee may bring a suit against the pawnor upon the debt or promise, and retain the goods pledged as a collateral security ; or he may sell the thing pledged on giving the pawnor reasonable notice of the sale.

If the proceeds of such sale are less than the amount due in respect of the debt or promise, the pawnor is still liable to pay the balance. If the proceeds of the sale are greater than the amount so due, the pawnee shall pay over the surplus to the pawnor.

177. If a time is stipulated for the payment of the debt or performance of the promise, for which the pledge is made, and the pawnor makes default in payment of the debt or performance of the promise at the stipulated time, he may redeem the goods pledged at any subsequent time before the actual sale of them ; but he must, in that case, pay in addition any expenses which have arisen from his default.

အပေါင်ခံသူသည်၊ အပေါင်ပြုလုပ်သူကလာ၍ ရွေးသောအခါ၌ အပေါင်ထားသော ပစ္စည်းများကို ပြန်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ နာဂူမီရာနှင့် သားများနှင့် ဘီဟာရီလား ချီတိုမားတို့ အမှု (၂)၌ ဤသို့ ဆွေးနွေးထား၏။

“ With reference to the first contention section 161 of the Contract Act must be read with section 160 and 173 of the same ; the default on the part of the respondents to return the goods must be after the time for which they were bailed has expired or the purpose for which they were bailed has been accomplished ; and as there admittedly was no time limit to the bailment it must be after the payment of the debts by the appellants. However, there is no allegation whatsoever of the debts having been paid or of any tender having been made by the appellants at any time. Their case as stated in their first reply (exhibit B) is merely that the goods were never released to them, without any mention of their having made any attempt to find the respondents and redeem the pledge. Even in

(၂) ၁၉၄၉ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်) ၆၁၅ (၆၁၃)။

their second reply (exhibit D) they merely stated that the respondents failed to release the goods by issuing the necessary authority to them although they were at all times ready and willing to redeem the goods by tendering the amount and that the respondents ran away and kept themselves out of their reach and 'without informing their whereabouts.' They have not stated definitely in their correspondence, plaint and amended plaint that they had actually tried to find the respondents and redeem the pledge at all."

၁၉၇၂
၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

ကာလစည်းကမ်းသတ် အက် ဥပဒေ အချက် ၁၁၅ တွင် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကာလကို စတင် ရေတွက်ရမည့် ရက်သည်၊ ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်သည့်အခါ (when the contract is broken) ဟု ဆိုထား၏။ ထိုအချက် ၁၁၅ တွင် ("suit" for compensation for breach for any contract) ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်သဖြင့်လျော်ကြေးရရန် (စွဲဆိုသောအမှု) ဟုဖော်ပြထားသော်လည်း၊ ယင်းကာလ စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေတွင် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်သည် (breach of contract) ဟူသော စကားရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ ထိုစကားရပ်ကို ပဋိညာဉ် အက်ဥပဒေတွင် အသုံးပြုထားသော်လည်း ယင်း အက်ဥပဒေ၌ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ ပဋိညာဉ် ဥပဒေဆိုင်ရာ ကျောင်းသုံး စာအုပ်များကို ကြည့်သည့် အခါ၌ အောက်ပါ အတိုင်း ရှင်းပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏ (၃) ။

Meaning of breach. Before discussing the circumstances in which breach discharges a contract it is necessary to define what is meant by breach and to describe the different forms that it may take.

Forms of breach. Breach occurs where a party repudiates or fails to perform one or more of the obligations imposed upon him by the contract. It may take any one of three forms.

(i) *Failure to perform.* First, and this is the normal form, it occurs where a party fails to perform his obligation upon the date fixed for performance by the contract, as for example where a seller does not deliver the goods on the appointed day.

(၃) The Law of Contract (7th Ed. 1969) by G.G. Cheshire and G.Hs, Fifoot at page 530.

၁၉၇၂

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

(ii) *Explicit repudiation.* Secondly, it may arise from express repudiation, i.e., where a party states explicitly that he will not perform his promise.

(iii) *Implicit repudiation.* Thirdly, there is a breach if a party does some act which disables him from performing his obligation, as for instance where A., who has promised to marry B., marries C., instead. Such an act constitutes an implicit repudiation of the contract.”

၁၅ အယူခံ တရားလို၏ ရှေးနေက ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အချက် ၁၁၅ အတိုင်း တရားစွဲဆိုရန် ကာလကို စတင်ရေတွက်ရသော နေ့သည်။ ပဋိညာဉ် ပြုသူတဦးဖြစ်သော တရားပြိုင်က (အပေါင်) ပဋိညာဉ်ကို (repudiate) ငြင်းပယ်သော နေ့ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ ထိုအချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံနိုင်သည်။ သို့သော် တိကျစွာနှင့် ပြည့်စုံစွာ ပြောရလျှင်၊ ပဋိညာဉ် ပြုသူ တယောက်သည်၊ ပဋိညာဉ်အရ၊ ၎င်းအပေါ်တွင် ကျရောက်သော တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းပယ်လျှင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ် အရဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ကျရောက်သော်လည်း ဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်မှု ဖြစ်ပေါ်သည်။ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်ခြင်း (repudiation of the contract) သည်၊ ပဋိညာဉ် အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုခြင်း (refusal to fulfil the contract) ဖြစ်သည်။

ငြင်းပယ်ခြင်းဆိုသည်မှာ၊ ပဋိညာဉ်ပြုသူတယောက်က ပဋိညာဉ်အရ ပြုလုပ်ရန် တာဝန်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ငြင်းပယ်လိုက်လျှင် နစ်နာသော တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုသူက ယင်းသို့ ငြင်းပယ်သူအား ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်မှုအတွက် လျော်ကြေးရယူရန် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ငြင်းပယ်ခြင်း မြောက်အောင် ပဋိညာဉ်အရ ပြုလုပ်ရမည့် တာဝန်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် မည်သို့ ငြင်းဆိုရမည်နည်းဟူမူ၊ လုံးလုံးလျားလျား ငြင်းဆိုရမည် (total refusal)၊ သို့မဟုတ် အကြွင်းမဲ့ ငြင်းဆိုရမည် (absolute refusal) ဟုဆိုရပေလိမ့်မည်။ ပဋိညာဉ်ပြုသူတယောက်သည်၊ ပဋိညာဉ် အတိုင်း ၎င်းက မဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း သို့မဟုတ် မဆောင်ရွက်လိုကြောင်းကို ၎င်း၏ ပြုမူချက် (conduct)ဖြင့် သိစေလျှင် ပဋိညာဉ်အရ၊ ၎င်းအပေါ် ကျရောက်သော တာဝန်ကို ငြင်းပယ်ရာ ရောက်သဖြင့် အခြား တဘက်တွင် ပဋိညာဉ်ပြုသူသည် ထိုငြင်းပယ်ချက်ကြောင့် နစ်နာလျှင်၊ လျော်ကြေးရခွင့်ရှိသည်။

ဗီအမ်ဒါနို နှင့် လောင်ချိုင် အမှု (၄) စီရင်ထုံးတူင် သုံးသပ်ထားသည်မှာ ပဋိညာဉ်ကို တရားဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သော စွန့်လွှတ်မှု၊ သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်မှု ပြုလုပ်လျှင် နစ်နာသော ပဋိညာဉ်ပြုသူသည် လျော်ကြေး ရရန် အတွက် တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

“ What gives rise to a cause of action is the wrongful putting an end to a contract, or to use the words of Bowen, L.J. in (1886) 16 Q B 460(9), what gives rise to a cause of action is the ‘wrongful renunciation of the contractual relation into which he has entered.’ The damage or loss is the consequence that flows from the wrongful act.”

ယခုအမှုတွင် ဆန်းစစ်ဆင်ခြင်ရမည်မှာ၊ မည်သည့် အခါတွင် တရားပိုင်က အပေါင် ပဋိညာဉ်အရာ၊ ၎င်း အပေါ်ကျရောက်သော တာဝန်ကို ငြင်းပယ်ခဲ့သနည်းပင် ဖြစ်သည်။ အပေါင် ပဋိညာဉ်အရာ၊ အပေါင်ခံသူ အပေါ်ကျရောက်သော တာဝန်သည် အပေါင်ပြုလုပ်သူက လာရောက်ရွေးယူလိုသော အခါ၌ ရွေးယူခွင့်ပေးရမည်ဖြစ်၍၊ အပေါင်ပြုလုပ်သူက ချေးငွေ ပြန်ပေးမည် ပြုသည့်အခါ၌ အပေါင်ထားသောပစ္စည်းကို၊ အပေါင်ခံသူက ပြန်ပေးရမည့် တာဝန်ဖြစ်သည်။

အမှုအဆိုအချေများနှင့် သက်သေခံချက်များကို ကြည့်ရှုသည့်အခါ အဆိုလွှာ အပိုဒ် (၇)၊ (၈)၊ (၉)၊ (၁၀)၊ နှင့် (၁၁) တို့သည် ဤအယူခံမှုနှင့် သက်ဆိုင် နေသည်ကိုတွေ့ရ၏။

အဆိုလွှာအပိုဒ် (၇) တွင် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် အကြွေးဆပ်ခွင့်နှင့် ပစ္စည်းပြန်ရွေးခွင့် မရတော့သည့် အခြေသို့ ရောက်ရှိခဲ့၏ဟု အတိအလင်းရေးသား ထား၏။ အဆိုလွှာ အပိုဒ် (၈) တွင် ဤသို့ဆက်လက် ဖော်ပြထား၏။

“ ၈။ ထိုသို့ တရားလိုများက ကြွေးဆပ်ပြီး ပစ္စည်းများ ရွေးရန်၊ တရားခံထံ ကိုယ်တိုင်ချဉ်းကပ်ခဲ့သော်လည်း ရွေးခွင့် မရသဖြင့်၊ ရွှေနေမှတဆင့် အပေါင် ပစ္စည်းများကို ရွေးခွင့်ပေးရန် နို့တစ်စာ တစောင်ကို၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့စွဲဖြင့်ပေးခဲ့၏။ ၎င်းနို့တစ်စာကို တရားခံက ၎င်း၏ ရွှေနေမှ တဆင့် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့စွဲ စာဖြင့် ပြန်ကြားရာတွင်၊ ဖော်ပြပါ ပစ္စည်းများသည်၊ ၎င်းအား အပေါင် သဘောမျိုးဖြင့် အပ်နှံထား သော ပစ္စည်းများမဟုတ်၊ ၁-တရားလိုက ၎င်းအား ဆွေမျိုးတော်စပ်နေသူ တဦး အနေဖြင့် ၎င်း(၁-တရားလို) မဆပ်နိုင်သည့် ဘဏ်ကြွေး၊ အတိုး ရင်း

(၄) အေအိုင်အေ(ရ်)၊ ၁၉၃၆ ရန်ကုန်၊ ၅၁၀ (၅၁၃)။

၁၉၇

- ၁။ ဦးနေဝင်း
- ၂။ ဒေါ်မြလေး
- နှင့်
- ဒေါ်ခင်အေး။

ပေါင်းငွေကျပ် ၁၈,၆၆၀ ကို ပေးဆပ်ပြီး ဖော်ပြပါ ပစ္စည်းများကို အပိုင်ယူရန် အရောင်း အဝယ် သဘောဖြင့် ပေးခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို ပြန်ရွေးခွင့်ပြုရန် အကြောင်း မပေါ်ပေါက်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်း ရွေးရန် တောင်းဆိုခြင်းကို မလိုက်လျောနိုင်ပါဟု ရေးသားပြန်ကြားခဲ့၏။ ”

အဆိုလွှာ အပိုဒ် (၁၁) တွင် မည်သည့် အတွက်ကြောင့် တရားစွဲရကြောင်းကို အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြထားသည်—

“ ၁၁။ ထိုသို့ တရားခံက အပေါင် ပစ္စည်းအဖြစ်၊ ၎င်းထံ အပ်နှံထားသော ပစ္စည်းများကို ရွေးခွင့်မပေးဘဲ၊ ၎င်း ကိုယ်ကျိုး အတွက် အသုံးပြုခဲ့ပါသဖြင့်၊ ဘဏ္ဍာရေးလုံခြုံရေးက ၎င်းတို့နစ်နာဆုံးရှုံးခံခဲ့ရသည့် ငွေပေါင်းကျပ် ၂၇,၂၅၀ မှ ကျပ် ၂၇,၀၀၀ ကို ပေးလျော်ပါရန် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့စွဲဖြင့် နို့တစ်စာ ပေးပြီး တောင်းဆိုခဲ့၏။ တောင်းဆိုသည့် ငွေကို မပေးသည့်အပြင် တရားလို၏ နို့တစ်စာတွင် ပါသည့် အချက် အလက်တို့ကိုပါ ငြင်းဆိုပါသဖြင့် ဖော်ပြပါ ငွေကျပ် ၂၇,၂၅၀ ကို နစ်နာကြေး၊ သို့မဟုတ် လျော်ကြေး အဖြစ် ပေးလျော်စေ ရန်တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းချင်းရာသည် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက် နေ့မှ စ၍ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ ထိုသို့ ငြင်းဆိုသဖြင့်လည်း တရားခံထံမှ ဖော်ပြပါ တရားလို နစ်နာသည့် ငွေကြေး ပမာဏ ၂၇,၀၀၀ ကျပ် ကို လျော်ကြေး အနေဖြင့် ရရှိရန် အမိန့် ဒီကရီ ရလိုပါသည်။ ”

တရားလို ဦးနေဝင်းက ရွေးယူရန် ကြိုးစားပုံနှင့် တရားခံက ငြင်းပယ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေခံထားပုံမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်—

“ နောက် ဇူလိုင်လလောက်ကျတော့ ငွေရှာပြီး ပြန်ရွေးမည့်လို့ ဒေါ်ခင်အေး ကို ပြောပါသည်။ အဲဒီပစ္စည်းတွေဟာ သူ့ဆီမှာ မရှိတော့ဘူး တဆင့် ပေါင်ထားတယ်လို့ ဒေါ်ခင်အေးက ပြောပါသည်။ အဲဒီလို တဆင့် အပေါင်ခံ ထားသည့်လူက ကလော သွားနေတယ်လို့ ဒေါ်ခင်အေးက ပြောပါသည်။ နောက် တပတ်လောက်ကြာမှ လာပါလို့ ဒေါ်ခင်အေးက ပြောပါသည်။ ပစ္စည်းတဆင့် အပေါင်ခံထားသည့် လူထံ ဒေါ်ခင်အေးက ပြောသဖြင့် သူနှင့် ကျွန်တော်နှင့် ဘောက်ထော်ဘူတာရုံလမ်းရှိ ဒေါ်သန်းသန်းဆိုသူ အိမ်သို့ သွား ပါသည်။ ဒေါ်သန်းသန်း အိမ်ရောက်တော့ ဒေါ်သန်းသန်းကို မေးပါသည်။ မေးတော့ ဒီပစ္စည်းတွေ သူတဆင့် အပေါင်ခံထားကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။ သို့သော် သူက နောက်တဆင့် ထပ်ပေါင်ထားကြောင်း ပြောပါသည်။ ဒီပစ္စည်း

တွေ့ ရွေးမည်လို့ လာသည်ဟု ပြောသည့် အခါ၊ ဒေါ်သန်းသန်းက နောက်တနေ့ လာပါလို့ ပြောပါသည်။

၁၉၇၂

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

* * * * *
* * * * *

ပြန်လာပြီး ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေါ်မြလေးနှင့် တိုင်ပင်ပါသည်။ အရွေး မခံတဲ့ဟာ ကျေနပ်ဘွယ်ရာ မရှိဘူး ဒါကြောင့် ဝတ်လုံနှင့် တိုင်ပင်ရန် ကောင်း မည်ဟု ဆိုပြီး ဝတ်လုံနှင့် တိုင်ပင်ရန် ပြောပါသည်။ နောက်နေ့ကျတော့ ဝတ်လုံ ဦးလှသိန်းထံ သွားပါသည်။ သူ့အိမ်သို့ သွားပါသည်။ အမှုဖြစ် အကြောင်းအရာများကို သူ့အား ပြောပြပါသည်။ ဒီအမှု လက်ခံနိုင်သည့် နောက်နေ့ရုံးခန်းကို လာသို့ ချိန်းပါသည်။ နောက်နေ့ ဦးလှသိန်း၏ ရုံးခန်းသို့ သွားသည့်အခါ သူနှင့် ဒေါ်ခင်အေးနှင့် တွေ့ပြီးပြီဟု ပြောပါသည်။ ပစ္စည်းတွေ ပေါင်ထားခါ မှန်တယ်လို့ ဒေါ်ခင်အေးက ပြောတယ်လို့ ဦးလှသိန်းက ကျွန် တော်ကို ပြောပါသည်။ ငွေလိုလို့ ပြန်တောင်းခါ မရလို့ သဘောတူညီချက်နှင့် ရောင်းလိုက်သည်ဟု ဒေါ်ခင်အေးက ပြောတယ် လို့လည်း ပြန်ပြောပါသည်။ တရားလို ဒေါ်မြလေးက ဤသို့ ထွက်ဆိုထား၏။

“နောက် ဇူလိုင်လလောက်ကျတော့ ငွေရှာပြီး ရွေးသို့ လုပ်ပါသည်။ ၁-တရားလိုက တရားပြိုင်ထံမှ ပစ္စည်းကို ရွေးမည်လို့ သွားပြောသည့် အခါ ပစ္စည်းသူ့ဆီမှာ မရှိဘူး တဆင့်ထားတယ်လို့ တရားပြိုင်က ၁-တရားလိုကို ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ တဆင့်ထားတယ်ဆိုတဲ့ လူဆီလည်း ၁-တရားလိုက လိုက်သွားတယ်၊ အဲဒီလူဆီမှာလည်း မရှိဘူး၊ သူကပြန် တဆင့်ထားတယ်လို့ ပြောတယ်လို့ ၁-တရားလိုက ကျမကို ပြန်ပြောပါသည်။ နောက် အဲဒီလို ထပ် တဆင့်ထားတဲ့ အိမ်ကို လိုက်သွားတော့လည်း အဲဒီလူ မရှိဘူး၊ အိမ်တံခါး သော့ခတ်သွားတယ်လို့ ၁-တရားလိုက ကျမကို ပြောပါသည်။ ကျမ လိုက် သွားပါလို့ သူက ပြောပါသည်။

နောက်နေ့ မနက်ကျတော့ တရားပြိုင်အိမ်သို့ ကျမသွားပါသည်။ တရားပြိုင် က၊ ၁-တရားလိုပြောသလိုဘဲ ကျမကို ပြောပါသည်။ ဘောက်ထော်မှာ နောက် တဆင့်ထားတဲ့လူ အိမ်သော့ခတ်သွားတယ် ဘယ်သွားသလဲ ပသိဘူးလို့ပြော ပါသည်။ အဲဒီလိုပြောတော့ ကျမပစ္စည်း ဖြစ်သည့်အတွက်မခံနိုင်ဘူး၊ တန်ဖိုး လည်း နည်းခါ မဟုတ်ဘူး လိုက်ပြပါလို့ တရားပြိုင်ကို ကျမ ပြောပါသည်။ ဒါနဲ့ နောက်နေ့ချိန်းပြီး ဘောက်ထော်ကို သွားကြပါသည်။ ၁-တရားလို၏

- ၁။ ဦးနေဝင်း
- ၂။ ဒေါ်မြလေး
- နှင့်
- ဒေါ်ခင်အေး။

ကားနှင့် သွားပါသည်။ ကားထဲမှာ ကျမရယ် တရားပြိုင်ရယ်၊ ၁-တရားလိုရယ်၊ ဒေါ်ဆင့်ရယ်၊ မတင်စိန်ရယ် ပါပါသည်။ ဘောက်ထော် ရောက်တော့ အိမ်အိမ် မှာ ရပ်ပါသည်။ အဲဒီအိမ်က မိန်းခလေး တယောက်က အိမ်ရှေ့ထွက်ပြီး အိမ်ရှင်တွေ မရှိဘူးလို့ပြောပါသည်။ ဘယ်အချိန် ပြန်လာမလဲလို့ မေးတဲ့အခါ ညနေမှ ပြန်လာမယ်လို့ ပြောပါသည်။ ဒါနဲ့ ကျမတို့ပြန်လာပါသည်။ ညနေ သွားတို့ ပြန်ချိန်းပါသည်။ ညနေကျတော့ ၁-တရားလိုက တရားပြိုင်ကို သွား ခေါ်ပါသည်။ တရားပြိုင် နေမကောင်းနေကြောင်း ၁-တရားလိုက ကျမကိုပြော ပါသည်။ နောက်တနေ့သွားတို့ ပြန်ချိန်းကြပါသည်။ နောက် တနေ့ ညနေအေး သွားတို့ လုပ်တော့ တရားပြိုင် မင်္ဂလာဒုံ သွားလို့ မသွားဖြစ်ဘူးလို့ ၁-တရားလိုက လာပြောပါသည်။ ဒီလိုဆိုရင် မဖြစ်ဘူးထင်တယ်၊ ရွှေနေနှင့် တိုင်ပင်မှတ်လို့ ၁-တရားလိုကို ကျမက ပြောပါသည်။”

တရားလိုတို့၏ သက်သေ ဦးလှသိန်းက တရားပြိုင်နှင့်တွေ့ဆုံပုံနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း အစစ်ခံထား၏—

“ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မိုးတိုင်း၊ ဩဂုတ်လ ပဌမပတ်လောက်တုန်းက မောင်နေဝင်း ကျွန်တော့်အိမ်သို့လာဘူးပါသည်။ အဲဒီတုန်းက အမှတ် ၁၈၊ ဘိုသိန်းလမ်းတွင် ကျွန်တော် နေပါသည်။ မောင်နေဝင်းက သူတို့ ပေါင်ထားတဲ့ ဇိန်တွေကို ရွေးဒါ ဒေါ်ခင်အေးက အရွေးမခံဘူး၊ အဲဒါ ဦးလှသိန်း ပြောပေးပါလို့ ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်က ဒေါ်ခင်အေးကို မေးကြည့်ပေးမည်လို့ ပြန်ပြော လိုက်ပါသည်။ နောက် တနေ့ ကျတော့ ဒေါ်ခင်အေးကို ကျွန်တော် ခေါ်ပါ လည်။ သူ ကျွန်တော့်အိမ် သို့လာပါသည်။ မောင်နေဝင်း ပြောသည့်အကြောင်း နှင့် ပတ်သက်၍ ဒေါ်ခင်အေးကို ကျွန်တော် မေးပါသည်။ စိန်များ မောင်နေဝင်းတို့ထံမှ အပေါင်ခံထားဒါ မှန်သည်။ သို့သော် သူတို့ ရောင်းခွင့် ပြုလို့ ရောင်းလိုက်ပြီ၊ အရွေးမခံနိုင်ဟု ဒေါ်ခင်အေးက ကျွန်တော့်ကို ပြန်ပြော ပါသည်။ ရောင်းခွင့်ပြုဒါ စာနှင့် ပေနှင့် ရှိသလား၊ ဘယ်သူက ရောင်းခွင့်ပြု သလဲလို့ ကျွန်တော်က ဒေါ်ခင်အေးကို မေးပါသည်။ စာနှင့် ပေနှင့်တော့ မရှိပါ။ ဒေါ်မြလေးကိုယ်တိုင်က ရောင်းခွင့်ပြုလိုက်သည်ဟု ဒေါ်ခင်အေးက ကျွန်တော့် ကို ပြောပါသည်။

ဒါနဲ့ ခင်ဗျားတို့ ဆွေမျိုးချင်းတွေဘဲ ဒီကိစ္စကို လူကြီးတွေနဲ့ ရှင်းလိုက် ပါလားလို့ ကျွန်တော်က ဒေါ်ခင်အေးကို ပြောလိုက်ပါသည်။ ဒေါ်ခင်အေးက စဉ်းစားပြီးမည်လို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောပါသည်။

၁။ ဦးနော်ဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

မောင်နော်ဝင်း နောက်နေ့လာတော့ ဒေါ်ခင်အေးပြောပြတဲ့ အတိုင်း သူ့ကို ပြောပြပါသည်။ ဒေါ်ခင်အေးကို ကျွန်တော်ပြောလိုက်သလိုဘဲ ဆွေမျိုးချင်း ဖြစ်ကြသည့် အတွက် လူကြီးတွေရွှေမှာ ဒီကိစ္စ ရှင်းလိုက်ပါလားလို့ ကျွန်တော်က မောင်နော်ဝင်းကို ပြောပါသည်။ မောင်နော်ဝင်းက စဉ်းစားပါဦးမည်လို့ ပြော သွားပါသည်။ ဒီလိုဘဲ ရောင်းခွင့်ပြုတယ်လို့ ဆိုတာဟာ သူလဲ ခွင့်မပြုဘူး၊ ဒေါ်မြလေးကလည်း ခွင့်မပြုခဲ့ဘူးလို့ မောင်နော်ဝင်းက ပြောပါသည်။”

ဦးနော်ဝင်း၊ ဒေါ်မြလေးနှင့် ဦးလှသိန်းတို့၏ သက်သေခံချက်များကို မယုံကြည် ထိုက်ကြောင်း၊ နှစ်ဦး နှစ်ဘက်သော အမှုသည်များ၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေများက မပြောခဲ့ကြပေ။ ဦးနော်ဝင်းနှင့် ဒေါ်မြလေးမှာ အယူခံ တရားလိုများဖြစ်ပြီး၊ ဦးလှသိန်း မှာ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ သက်သေခံချက်များ အရဆိုလျှင် တရားလိုတို့သည် အပေါင်ထားသော ပစ္စည်း တို့ကို ရွှေလိုကြောင်း တရားပြိုင်အား ပြောဆိုကြသည်။ ငွေရှာ၍ ရပြီးလျှင် ရွှေယူမည်ပြုခဲ့သည်။ တရားပြိုင်က တဆင့် ပေါင်ထားကြောင်း ပြော၍ ဒေါ်သန်းသန်းထံ ခေါ်သွားသည်။ ဒေါ်သန်းသန်းက တဆင့် ပေါင်ထားကြောင်း ပြောသည်။ တဆင့် တဖန် အပေါင်ခံသူသည် အိမ်ကို သော့ခတ်ပြီးသွားကြောင်း၊ လားရှိုးလား၊ အိန္ဒိယပြန်သွားသလား မသိဟု ဦးနော်ဝင်းကို ပြောပြသည်။ ၎င်းနောက် ဒေါ်မြလေး တရားပြိုင်ထံ လိုက်သွားသည့် အခါ အဆင့်ဆင့် အပေါင်ထားရာ ပစ္စည်းရှိသူ ဘယ်သွားသလဲ မသိဘူးလို့ ပြောလိုက်သည်။ တရားပြိုင်က အရွေးမခံကြောင်းကို တရားလိုများ သိကြသည်။ ဦးနော်ဝင်းက “အရွေး မခံတဲ့ဟာ ကျေနပ်ဘွယ်ရာ မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် ဝတ်လုံနှင့် တိုင်ပင်ရန် ကောင်း မည်ဟု ဆိုပြီး ဝတ်လုံနှင့် တိုင်ပင်ရန် ပြောပါသည်။ နောက် တနေ့ ကြတော့ ဝတ်လုံ ဦးလှသိန်းထံ သွားပါသည်”ဟု အတိအလင်း ထွက်ဆိုထားသဖြင့် တရားလိုများ သည် တရားပြိုင်က အပေါင်ထားသည့် ပစ္စည်းများကို အရွေးမခံကြောင်းကို ရွှေနေ ဦးလှသိန်းထံ မသွားမီကတည်းက သိနှင့် နေပြီဟု တထစ်ချ ကောက်ယူနိုင်၏။ ဦးလှသိန်းက ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ပဌမအပတ်က ဦးနော်ဝင်း ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းထံလာကြောင်း သက်သေခံထားရာ၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ မတိုင်မီက အရွေး မခံကြောင်းကို တရားလိုများ သိကြသည်။ ဦးလှသိန်းက တရားပြိုင်ထံ သွားသော အခါ၌ တရားပြိုင်က ရောင်းလိုက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြလိုက်သည်။ ဦးလှသိန်းက လည်း ဦးနော်ဝင်းကို ထိုအကြောင်း ပြန်ပြောပြသည်။

ပဋိညာဉ် အက်ဥပဒေအရ၊ အပေါင်ခံသူသည် အပေါင် ပြုလုပ်သူ (pledger) က၊ ချေးယူထားသော ငွေကို ပြန်လည် ပေးဆပ်ရန် အသင့်ရှိကြောင်း၊ ငွေပေးမည်

၁၉၂

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြလျှင်၊ အပေါင်ကို အရွေးခံပြီးလျှင် ငွေကိုလက်ခံယူ၍ အပေါင်
ထားသောပစ္စည်းကို ချက်ခြင်းပြန်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ ထိုတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန်
ပျက်ကွက်လျှင်၊ သို့မဟုတ် ထိုတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုလျှင်၊ သို့မဟုတ်
ထိုတာဝန်ကိုမဆောင်ရွက်နိုင်သော အခြေ အနေတွင် ဆိုက်ရောက်အောင် ပြုလုပ်လျှင်
ပဋိညာဉ်ကိုဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းပယ်ရာ ရောက်၍၊ ထိုအခါ၌ ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်
သည်ဟုဆိုရပေမည်။ အပေါင်ပြုလုပ်သူက လာရွေးသည့် အခါ၌ အပေါင်ခံသူက အရွေး
မခံလျှင်သို့မဟုတ် အပေါင်ထားသော ပစ္စည်းကို ပြန် မပေးလျှင်၊ သို့မဟုတ် ပြန်မပေး
နိုင်လျှင်၊ ယင်းကဲ့သို့ အရွေးမခံသည့် အခါ၊ ပြန်မပေးသည့် အခါ၌ အပေါင်
ပဋိညာဉ်ကို အပေါင်ခံသူက ချိုးဖောက်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်က အဗ္ဗဒူရာဇတ် နှင့် ဦးပေါ်ထွန်းအောင် အင် ကုမ္ပဏီ
အမှု (၅) တွင် ထိုကိစ္စမျိုးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထုံးပြုထား၏။ ၎င်းအဗ္ဗဒူရာဇတ်
အမှုသည် ယခု အမှုနှင့် ဆင်၏။ ၎င်းအမှုတွင် အပေါင်ခံသူသည် အပေါင်ထားသော
ပစ္စည်းများကို ၁၉၄၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ဥပဒေ အရ၊ လိုအပ်သော နို့တစ်စာ
မပေးဘဲ ရောင်းလိုက်၏။ အပေါင် ပြုလုပ်သူက ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ချေးယူထား
သောငွေ ပြန်ပေးမည် ပြောပြီး ရွေးယူရန် ဆောင်ရွက်ရာ၊ အပေါင်ခံသူက ငြင်းပယ်၍
အပေါင်ထားသော ပစ္စည်းကို ပြန် မပေးခဲ့ပေ။ ၎င်းအမှုတွင် ပဋိညာဉ်ကို ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊
ဧပြီလတွင် ချိုးဖောက်သည်ဟု အောက်ပါ အတိုင်း ရေးသား၍ ဆုံးဖြတ်ထား၏။

“The rights of the parties in this case under the tran-
saction of the pledge are regulated by the provisions of the
Contract Act. It is a contract of bailment and it is in the
contractual duty to return the articles pledged on
repayment of the loan or tender thereof that the respon-
dent has failed. The wrong is the breach of contract com-
mitted in April 1944 when on a tender being made of the
sum lent the creditor rejected the tender and refused to
perform the contractual obligation to re-deliver the articles
pledged with him. Section 73 of the Contract Act would
regulate the rights of the parties and damages would have
to be assessed as on the date of breach of contract.”

ယခု အမှုတွင် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လက အယူခံ တရားလို (အပေါင်ပြုလုပ်သူ)
ပျို့က အပေါင်ကို လာရွေးကြသည်။ ထိုအခါ၌ အယူခံ တရားပြိုင် (အပေါင်ခံသူ)

(၅) ၁၉၅၀ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်စု (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) ၂၅၇ (၂၆၉)။

က၊ အပေါင်ထားသော ပစ္စည်းကို ပြန်ပေးရန် ပဋိညာဉ် အရာ တာဝန်ရှိသည်။ ပြန်မပေးဘဲနေခဲ့သည်။ တရားပြိုင်၏ပြုမှုချက်အရာ၊ တေးလို့တို့က တရားပြိုင်က၊ အရွေးမခံကြောင်းကို သိရှိခဲ့သည်။ တရားလိုဦးနေဝင်း ပြေးပြုချက်ကြောင့် ဦးလှသိန်း က၊ တရားပြိုင်နှင့် တွေ့သောအခါ၌လည်း ရောင်းလိုက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ၍ အပေါင်ပစ္စည်းများကို ပြန်မပေးနိုင်ကြောင်း ထပ်လောင်းသိစေခဲ့ပြန်သည်။ ဦးလှသိန်းက ထိုအချက်ကို တရားလိုတို့အား ပြန်ပြောခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အပေါင် ပဋိညာဉ် အရာ၊ တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် အချက်ကို အပေါင်ခံသူ (တရားပြိုင်) က၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ အဆုံးစွန်၌ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ပဌမ အပတ်တွင် ငြင်းပယ်ခဲ့၏။ အမှုကို အယူခံတရားလိုတို့က ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် စွဲဆိုခဲ့သဖြင့် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်သောအခါမှ ၃ နှစ်ကျော် အချိန် ကာလ လွန်မှ အယူခံ တရားလိုတို့က တရားစွဲခြင်း ဖြစ်၍ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အချက် ၁၁၅ အရဆိုလျှင် အယူခံတရားလိုတို့ စွဲဆိုသောအမှုသည် ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်ပြီး နောက်မှ တရားစွဲဆိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု မူလ ရုံး တရား သူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

အယူခံ တရားလိုတို့၏ တရားရုံးချုပ် ရွေးနေကြီးက အယူခံ တရားလိုတို့က ရွေးနေမှ တဆင့် နို့တစ်စာပေး၍ ရွေးယူလိုကြောင်း ပြောကြားချက်ကို အယူခံတရားပြိုင်၏ ရွေးနေက စာပြန်သော ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့ကျမှသာ တရားပြိုင် (အခေါ်ခံသူ) က ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်ကြောင်း ကေဘက်ယူသင့်သည် ဟူသော လျှောက်လဲချက်သည် တရားဥပဒေ အရင်း၊ စီရင်ထုံးများ အရင်း၊ အမှုအကြောင်း ချင်းရာအရင်း မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မယူဆပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်၊ အပေါင် ပြုလုပ်သူသည် နှုတ်ဖြင့် ရွေးယူနိုင်သည်၊ စာဖြင့်သာ ရွေးယူနိုင်သည်မဟုတ်။ အယူခံ တရားလိုတို့၏ သက်သေခံချက်အရပင်လျှင် ၁၉၆၄ ခုနှစ်က ရွေးယူ၍ တရားပြိုင်နှင့် တွေ့ဆုံပြောဆို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်မှာ ထင်ရှား၏။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၂ ရက်နေ့က အယူခံ တရားလိုတို့သည် အပေါင်ကို ရွေးယူလိုကြောင်း ထပ်မံ၍ ရွေးနေမှ တဆင့် အကြောင်းကြားခြင်းဖြစ်သည်။ တရားပြိုင်က ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့ကျမှသာ အရွေးမခံခြင်း မဟုတ်ပေ။ ထိုရက်များ မတိုင်မီကပင် အပေါင်ထားသော ပစ္စည်းများကို အယူခံ တရားလိုတို့က သွားရွေးသော်လည်း မရဘဲ ဖြစ်ခဲ့၍၊ တရားပြိုင်ကလည်း ပြန်မပေးဘဲ နေခဲ့သည်။ ငြင်းခဲ့သည်။ တရား ပြိုင်က ငြင်းပယ်ချက်ကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့မတိုင်မီက ပြုလုပ် ခဲ့၏။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ပြုလုပ်ခဲ့၏။ အဆုံးစွန်၌ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ပဌမအပတ် အတွင်းက ဖြစ်ခဲ့၏။

၁၉၇၂

၁။ ဦးနေဝင်း
၂။ ဒေါ်မြလေး
နှင့်
ဒေါ်ခင်အေး။

သီးခြားပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိလျှင်၊ နို့တစ်စာပေးခြင်းသည်၊ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် လုံးဝသက်ဆိုင်ခြင်း မရှိနိုင်ပေ။ နို့တစ်စာပေး၍ မဆောင်ရွက်မှ ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်သည်ဟု ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိပေ။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ နှင့် ခင်ရီမေတ္တာကုမ္ပဏီ တို့အမှု (၆) တွင် အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ သုံးသပ်ထား၏။

“နို့တစ်စာပေးခြင်းသည်၊ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် လုံးဝ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ တရားစွဲရန် အကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်လည်း ရရှိလာသည်။ နို့တစ်စာပေးပြီးမှသာ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ပေါ်ပေါက်သည်ဟုဆိုလျှင်၊ ဥပမာအားဖြင့် နို့တစ်စာကို ဆယ်နှစ်ကြာမှ ပေးလျှင်လည်း ကာလ စည်းကမ်းသတ် အချိန် ကျော်လွန်ခြင်း မရှိဟုဆိုရာ ရောက်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ယူဆခြင်း မပြုနိုင်ချေ။”

အထက် ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် မူလရုံးစီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို အတည်ပြု၍ အယူခံကို စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်လိုက်သည်။ ရှေ့နေခ ၁၀၂ ကျပ် သတ် မှတ်သည်။

(၆) ၁၉၇၀၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ ၁၄၄ (၁၄၈)။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေနှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံးတို့ရွှေတွင်

ပန်နာဒေဝီ

နှင့်

ကိုဒေဘင်သိန်း ပါ ဂ *

† ၁၉၇၂

မတ်လ

၂၉ ရက်။

ရုံး၌ တင်သွင်းထားသော ငွေကို ဝရမ်းကပ်သည့် တရားနိုင်နှင့် တရားရှုံး မဟုတ်သည့် အခြား လူတစ်ဦးတို့ အကြား၊ ယင်းငွေ၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာ ရယူပိုင်ခွင့် ပြဿနာ ပေါ် ပေါက်ခြင်း—ယင်းသို့ ပြဿနာပေါ်ပေါက်နေလျှင် တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ ၏ မြှင့်ချက်အရ၊ ငွေကို ထိန်းသိမ်းထားသည့် ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ ၏ မြှင့်ချက်အရ၊ ရုံး၌ တင်သွင်းထားသော ငွေကို ဝရမ်းကပ်သည့် တရားနိုင်နှင့် တရားရှုံး မဟုတ်သည့် အခြားလူတစ်ဦးတို့ အကြား၊ ယင်းငွေ၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာ ရယူပိုင်ခွင့် ပြဿနာပေါ်ပေါက်နေလျှင်၊ ငွေကို ထိန်းသိမ်းထားသည့် ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယခု အမှုတွင် လျှောက်ထားခံရသူ အလုပ် သမားများသည်၊ ဂျေ၊ အန်၊ ပီရူးမား အပေါ် ဝါဏိဇ္ဇာရုံး၌ ဒီကရီရရှိသည့် တရားနိုင်များဖြစ်ကြပြီး၊ လျှောက်ထားသူမှာ တရားရှုံးမဟုတ်သည့် အပြင်လူတစ်ဦးဖြစ်ရာ၊ ၎င်းတို့အကြား တရားရုံး၏ ငွေကို မည်သူက ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာ ရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည် ဆိုသော ပြဿနာကို ငွေထိန်းသိမ်းထားရသည့် ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိနေသည်။

ပြင်ဆင်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာဘနာဂျီ။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးစောသာထိုး
နှင့် အစိုးရတရားရုံးချုပ် ရွှေနေ
ဦးကျော်မြင့်။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ ရန်ကုန်မြို့ တရားမ ရုံး၏ တရားမ ကြီးမှုအမှတ် ၂၂၅/၆၀ တွင်လျှောက်ထားသူ ပန်နာဒေဝီက ဂျေ၊ အန်ပီရူးမားနှင့် အခြားနှစ်ဦးတို့

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမပြင်ဆင်မှု အမှတ် ၁၄။
† ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲ့မှု အမှတ် ၄၀ တွင် ရန်ကုန်မြို့ တရားမ ရုံး တရားသူကြီး ချုပ်၏ အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားခြင်း။

၁၉၇၂

ပန်နာဒေဝီ
နှင့်

ကိုအောင်သိန်း
ပါ။

အပေါ်ငွေ ၄၂,၆၀၀ ကျပ်ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုသည်။ ထိုအမှု၌ ပန်နာဒေဝီ၏ လျှောက်ထားချက်အရ ရုပ်ရှင်ပြဇာတ်နှင့် ရုပ်ရှင်ရုပ်ပုံရိဘောကများကို ဒီကရီမကျမီဝရမ် ကပ်ချ်ရောင်းချပြီး ရောင်းရငွေ ၇,၃၄၇ ကျပ်ကို ရုံး၌တင်သွင်းခဲ့သည်။

ထို့နောက်ပန်နာဒေဝီသည် ၎င်းစွဲဆိုသောအမှုကို ၁၉၆၉ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့၌ အနိုင်ဒီကရီရရှိသဖြင့် ရုံးတွင်တင်သွင်းထားသောငွေများကို ထုတ်ပေးရန် လျှောက်ထားသည်။ တချိန်တည်း၌ပင် ဂျေ၊အန်ပီရူးမား၏ အလုပ်သမားအချို့ဖြစ် ကြသည့် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁ မှ ၆ တို့က ၎င်းတို့၏အလုပ်ရှင်ထံမှ ရရန် ရှိသည်ဆိုသောငွေ ၆,၉၄၇ ကျပ် ၃၅ ပြားကို ၎င်းတို့အားထုတ်ပေးရန် ရုံးသို့လျှောက် ထားကြသည်။ ထိုလျှောက်ထားလွှာကို ပန်နာဒေဝီက ကန့်ကွက်နေစဉ် အလုပ်သမား ဥပဒေစစ်ဆေးရေးဌာနခွဲမှ အခွန်အရာရှိက ရန်ကုန်မြို့၊ အမှတ် ၇ နယ်မြေ၊ ဝါဏိဇ္ဇပဋိပက္ခမှုအမှတ် ၆၄/၇၀ တွင်ချမှတ်ခဲ့သည့်အမိန့်အရ တရားမ ရုံးငွေများကို ဝရမ်းကပ်ပြီးနောက် ထိုငွေများမှငွေ ၆,၉၄၇ ကျပ် ၃၅ ပြားကို ၎င်းထံသို့ပေးပို့ရန် တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ အရ တောင်းဆိုလိုက်သည်။ တရားမ ရုံးမှ ပန်နာဒေဝီ၏ရှေ့နေကို ကြားနာပြီးနောက် အခွန်အရာရှိတောင်းဆိုသည့်အတိုင်း ငွေ ၆,၉၄၇ ကျပ် ၃၅ ပြားကိုပေးပို့ရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်ရာ၊ ထိုအမိန့်ကိုပန်နာဒေဝီက မကျေနပ်၍ ဤပြင်ဆင်မှုတင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူ၏ရှေ့နေ မစ္စတာဘနာဂျီက ပစ္စည်းကိုဒီကရီမကျမီ ဝါရမ်းဘမ်း ပြီးနောက် ရောင်းချ၍ရသောငွေကို ရုံး၌တင်သွင်းခဲ့သဖြင့် ထိုငွေများသည် ဒီကရီ ကျပြီးနောက် လျှောက်ထားသူ တရားနိုင်၏ငွေများဖြစ်လာသည့်အလျောက် ဝါဏိဇ္ဇ ပဋိပက္ခရုံး အခွန်အရာရှိထံသို့ ပေးပို့ခြင်းမပြုနိုင်ပါဟု တင်ပြသွားသည်။ ပစ္စည်းရောင်း ချ၍ရသောငွေများကို မူလရုံးက ပစ္စည်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သူ တရားရုံးကိုယ်စား လက်ခံခဲ့ခြင်း ဖြစ်ရာ၊ ထိုငွေကို တရားနိုင်သို့ ထုတ်ပေးရန်အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မပြုသေးသရွေ့ တရားရုံး အတွက် ရုံးမှထိန်းသိမ်းထားသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အခွန်အရာရှိက ရုံး၌တင်သွင်းထားသည့်ငွေကို ဝရမ်းကပ်သည့်အချိန်တွင် ထိုငွေသည် တရားနိုင်၏ ငွေဖြစ်နေပါသည်ဆိုသောတင်ပြချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့လက်မခံနိုင်။

လျှောက်ထားသူကတဖန်မူလရုံးသည် ၎င်းထိန်းသိမ်းထားရသည့်ငွေများကို အခွန် အရာရှိထံသို့ ပေးပို့ရန်အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ ၏ ခြွင်းချက်အရ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး အမိန့်ချမှတ်ရန်လိုပါလျက် စုံစမ်းစစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုသည်မှာ ဥပဒေအရ မှားယွင်းချွတ်ချော်နေပါသည်ဟု ထပ်လောင်း တင်ပြလာသည်။

တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁၉၇၂

“ 52. Where the property to be attached is in the custody of any Court or public officer, the attachment shall be made by a notice to such Court or officer, requesting that such property, and any interest or dividend becoming payable thereon, may be held subject to the further order of the Court from which the notice is issued :

ပန်နာဒေဝီ
နှင့်
ကိုအောင်သိန်း
ပါ။

Provided that, where such property is in the custody of a Court, any question of title or priority arising between the decree-holder and any other person, not being the judgment-debtor, claiming to be interested in such property by virtue of any assignment, attachment or otherwise shall be determined by such Court.”

ထိုနည်းဥပဒေ၏ ခြွင်းချက်အရ ရုံး၌တင်သွင်းထားသောငွေကို ဝရမ်းကပ်သည့် တရားနိုင်နှင့် တရားရှုံးမဟုတ်သည့် အခြားလူတိုင်းတို့အကြား ယင်းငွေ၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာရယူပိုင်ခွင့် ပြဿနာပေါ်ပေါက်နေလျှင် ငွေကိုထိန်းသိမ်းထားသည့် ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားခံရသူ အလုပ်သမားများ သည် ပျော်အန်၊ ပီရူးမားအပေါ် ဝါဏီဇွဲရုံး၌ ဒီကရီရရှိသည့် တရားနိုင်များဖြစ်ကြပြီး၊ လျှောက်ထားသူမှာ တရားရှုံးမဟုတ်သည့်အပြင် လူတိုင်းဖြစ်ရာ ၎င်းတို့အကြားတရား ရှုံး၏ငွေကို မည်သူကပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ သို့မဟုတ် ဦးစွာရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဆိုသော ပြဿနာကို ငွေထိန်းသိမ်းထားရသည့်ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန်တာဝန်ရှိနေသည်။ တာဝန်ရှိ သည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုလျှင် မူလရုံး၏အမိန့်မှာ မှားယွင်းချွတ်ချော်နေသည် ဟု ဆိုရပါမည်။

သို့ပါ၍ မူလရုံး၏ ၁၉၇၁ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ မူလရုံး၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး၊ အထက်ဦးဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တရားဥပဒေနှင့်အညီ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ဤလျှောက်လွှာအတွက် တရားစရိတ်မရှိ။

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်

တရားမ စောဒကမူ

တရားသူကြီး ဦးသက်မေ၊ တရားသူကြီး ဦးတင်အုံးနှင့် တရားသူကြီး ဦးဘသန်း တို့ရွေ့တွင်

† ၁၉၇၂

ဦးမြသန်း

ဇန်နဝါရီလ
၂၆ ရက်။

နှင့်

တွဲဘက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး မြန်မာနိုင်ငံ *

အမြတ်ခွန် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ၊ ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပုဒ်မ ၃၃ (က) အရ၊ အမြတ်ခွန်ခံရုံးသို့ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိခြင်း— ယင်း အမိန့်ကို အယူခံ အာဏာပိုင်က ပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ ပြင်ဆင် ပယ်ဖျက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အယူခံဝင်ခွင့် မရှိဟု ဆိုလျှင်၊ ထိုအာဏာပိုင်အား ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်ခွင့်ပြုရာ ရောက်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမြတ်ခွန် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ၊ ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပုဒ်မ ၃၃(က) အရ၊ အခွန်ထမ်းက ဖြစ်စေ၊ အမြတ်ခွန်ဌာနကဖြစ်စေ၊ အမြတ်ခွန်ခံရုံးသို့ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိသည်ဟု ဥပဒေက အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယင်းအမိန့်ကို သက်ဆိုင်ရာ အယူခံ အာဏာပိုင်က ပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ခဲ့သည့် အကြောင်းကြောင့် အယူခံဝင်ခွင့် မရှိတော့ဟု ဆိုလျှင်၊ ထိုအာဏာပိုင်အား ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်ခွင့် ပြုရာရောက်မည် ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကို ဥပဒေပြု အဖွဲ့ကသာ ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။ လက်ထောက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီး အနေဖြင့် အမြတ်ခွန် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းသော်၎င်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း သော်၎င်း မပြုနိုင်ပေ။ စိန်ရတနာပိုးယက်ကန်းစက် လီမိတက် နှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် မင်းကြီး ပါ ၃။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၂၁၅ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဤအမှုတွင် လက်ထောက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီးချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်မှာ အယူခံအမိန့်ကို ပြင်ဆင်သည့် အခွင့်ဖြင့် အစားထိုးထားခြင်းဖြစ်၍၊ ပုဒ်မ ၃၁ နှင့် ၃၅ တို့အား တွဲဖက်၍ ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ရာ၊ အခွန်ထမ်းသည်၊ ပုဒ်မ ၃၃(က) (၁) အရ၊ အမြတ်ခွန် အယူခံခံရုံးသို့ အယူခံဝင်ခွင့် ရှိသည်ဟု တင်ပြလာသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးပိုင်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားမ စောဒကမူ အမှတ် ၃။
† မြန်မာနိုင်ငံ အမြတ်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၆ (၂) အရ၊ တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာ။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ အမှတ် ၂၇၇/၂၇၅ နေ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံသား ဦးမြသန်းသည်၊ ၁၉၆၆ခု၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်မှ အပြီးအပိုင်ထွက်ခွာသွားသည်။ ထိုသို့မထွက်ခွာသွားမီ ဦးစိန်ဆိုသူအား ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ခန့်ထားခဲ့သည်။ ၁၉၆၆/၆၇ အမြတ်ခွန်စည်းကြပ်နှစ်အတွက် ဦးစိန်သည် ဦးမြသန်း၏ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အမြတ်ခွန်ငွေပုံစံကို ဝန်ခံချက်လက်မှတ် ရေးထိုးပြီး တင်သွင်းခဲ့သည်။

ဦးမြသန်း
နှင့်
တို့ဘက် အမြတ်
ခွန် မင်းကြီး၊
မြန်မာနိုင်ငံ။

အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က ဦးမြသန်း၏ဝင်ငွေကို အမြတ်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (၃) အရ စည်းကြပ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့စည်းကြပ်ရာ၌၊ ဦးမြသန်းအား ပုဒ်မ ၄က (က) အရ ပြည်ပနေထိုင်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်၏အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ကိုယ်စားလှယ်ဦးစိန်က၊ ရန်ကုန် တိုင်း လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး၊ (အယူခံ)ထံသို့၊ အယူခံဝင်ရာ၊ အယူခံ အာဏာပိုင်က ဦးမြသန်းအား ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်ဌာန၊ အမြတ်ခွန်နှင့် ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန်ဌာနစု၏ ၁၉၆၄ ခု၊ သြဂုတ်လ ၂၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၇၂ အရ၊ ပြည်တွင်းနေထိုင်သူအဖြစ် စည်းကြပ်ရမည်။ အခွန်ထမ်းသည် ဦးမြသန်းဖြစ်ရာ၊ ဝင်ငွေပုံစံ၌ ဦးမြသန်းကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ထိုးဘဲ ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိန်ကလက်မှတ်ထိုးခြင်းသည်၊ အမြတ်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂(၁)အရ ပျက်ကွက်မှု ရှိသဖြင့် ပုဒ်မ ၂၃(၄)အရ ပြန်လည်စည်းကြပ်ရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

ထိုအမိန့်ကို အခွန်ထမ်းက အမြတ်ခွန်အယူခံခုံရုံးသို့ ၁၉၆၈ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက် နေ့၌အယူခံဝင်ရာ၊ ခုံရုံးမှအယူခံကို လက်ခံသင့်၊ မသင့်ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုရသေးမီ လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး (အယူခံ)သည် ၁၉၆၈ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင်၊ ပုဒ်မ ၃၅ အရအမိန့်တရပ်ချမှတ်ကာ၊ မိမိ၏မူလအယူခံအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီးက အယူခံလွှာကိုအခွန်ထမ်းဦးမြသန်းကိုယ်တိုင် လက် မှတ်ရေးထိုးပြီးတင်မှသာ အယူခံကိုဥပဒေအရ လက်ခံစဉ်းစားနိုင်မည်ဖြစ်ရာ၊ ကိုယ် စားလှယ် ဦးစိန်လက်မှတ်ရေးထိုးတင်သွင်းသည့် အယူခံကို လက်ခံစဉ်းစားခဲ့ခြင်းသည် အထင်အရှားမှားယွင်းကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည့်အလျောက်၊ မူလအယူခံအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်၍ အယူခံလွှာကို ပယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းပြခဲ့သည်။

ထို့နောက်၊ အမြတ်ခွန်အယူခံခုံရုံးတွင်၊ ဌာနဆိုင်ရာအကျိုးဆောင်ကလက်ထောက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီးသည်၊ အမြတ်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ အရ၊ ချမှတ်ခဲ့သော ၎င်း၏အမိန့် ကိုပုဒ်မ ၃၅ အရအမိန့်ဖြင့် လုံးဝပယ်ဖျက်ခဲ့သောကြောင့်၊ မူလအယူခံအမိန့်မှာ မရှိတော့ဘဲ၊ ပုဒ်မ ၃၅ အရချမှတ်သောအမိန့်သာလျှင် ရှိတော့သဖြင့်၊ ခုံရုံးသည် ယင်းအမိန့်ကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိတော့ပါဟု တင်ပြလာသည်။ ထိုတင်ပြ

၁၉၇၂
ဦးမြသန်း
နှင့်
တွဲဘက် အမြတ်
ခွန် မင်းကြီး၊
မြန်မာနိုင်ငံ။

ချွက်ကိုခုံရုံးမှလက်ခံပြီး၊ အခွန်ထမ်း၏အယူခံကို ပယ်လိုက်သောကြောင့် အခွန်ထမ်းက ပုဒ်မ ၆၆(၁)အရ၊ ဥပဒေပြဿနာတရပ်ကိုတရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့ပေးရန်လျှောက်ထား သော်လည်း၊ ခုံရုံးမှငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပုဒ်မ ၆၆(၂)အရ၊ အခွန်ထမ်းက ယင်းပြဿနာကိုတင်ပြခွင့်တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း၊ ဤရုံးမှခွင့်ပြုကာ၊ ခုံရုံးသို့ညွှန်ကြား လိုက်၍ အောက်ပါဥပဒေပြဿနာကို တင်ပြလာခြင်းဖြစ်သည်။

“Whether, under the circumstances of the case, the Income-tax Appellate Tribunal was right in rejecting the appeal under Section 33A of the Burma Income-tax Act on the ground that there was no appealable order under Section 31 of the Act.”

အခွန်ထမ်း၏အကျိုးဆောင် ဦးပိုင်က၊ အခွန်ထမ်း၏ကိုယ်စားလှယ်သည်၊ အမြတ် ခွန်ဥပဒေအရ အခွန်ထမ်းဖြစ်၍ အမြတ်ခွန်ဝင်ငွေပုံစံတွင်၎င်း၊ အခွန်ထမ်း၏အယူခံလွှာ တွင်၎င်း၊ လက်မှတ်ထိုးရန် အခွင့်အာဏာရှိပါသည်။ လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး၏ အယူခံအမိန့်မှာ၊ ပုဒ်မ ၃၅ အရပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ရန် အထင်အရှား မှားယွင်းခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ၎င်း၏ပုဒ်မ ၃၅ အရ ချမှတ်သောအမိန့်သည် တရားမဝင်ပါ။ ပုဒ်မ ၃၁ အရ ချမှတ်သောအမိန့်ကို၊ ပုဒ်မ ၃၅ အရ နောက်ထပ်ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ထားခြင်းဖြစ်၍၊ ထိုအမိန့်သည်ပုဒ်မ ၃၁ နှင့် ၃၅ တို့တို့ဖက်၍ ချမှတ်ထားသည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည့် အလျောက် ပုဒ်မ ၃၃(က)(၁)အရ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်ဟု တင်ပြသွားသည်။

အမြတ်ခွန်ဌာန၏အကျိုးဆောင် ဒေါက်တာမျိုးထွန်းလင်းက၊ ဤအမှု၌ဆုံးဖြတ် ရမည့်ပြဿနာတရပ်သာရှိပါသည်။ ထိုပြဿနာမှာ၊ အယူခံအာဏာပိုင်က၊ ပုဒ်မ ၃၁ အရချမှတ်သောအမိန့်ကို၊ ပုဒ်မ ၃၅ အရပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ယင်း အမိန့်မှ နောက်ထပ်အယူခံဝင်ခွင့် ဆုံးရှုံးပါသလား ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအမိန့် မျိုးသည်၊ ပုဒ်မ ၃၁ နှင့် ၃၅ တို့တို့ဖက်ပြီး ချမှတ်သည့်အမိန့်တရပ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ ရမည်ဖြစ်၍ နောက်ထပ်အယူခံဝင်ခွင့်ရှိပါသည်ဟု တင်ပြလာသည်။

အမြတ်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ အရချမှတ်သောအမိန့်ကို၊ ပုဒ်မ ၃၃(က)အရ အခွန် ထမ်းကဖြစ်စေ၊ အမြတ်ခွန်ဌာနကဖြစ်စေ၊ အမြတ်ခွန်ခုံရုံးသို့ အယူခံဝင်နိုင်သည့်အခွင့် အရေးရှိသည်ဟု ဥပဒေက အတိအလင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယင်းအမိန့်ကို သက်ဆိုင်ရာ အယူခံအာဏာပိုင်က ပုဒ်မ ၃၅ အရ ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ခဲ့သည့် အကြောင်းကြောင့်၊ အယူခံဝင်ခွင့်မရှိဟော့ဟုးဝိုလျှင်၊ ထိုအာဏာပိုင်အား၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုပယ်ဖျက် နိုင်ခွင့်ပြုရာရောက်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကိုဥပဒေပြုအဖွဲ့က ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ပယ်ဖျက်

နိုင်သည်။ လက်ထောက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီးအနေဖြင့် အမြတ်ခွန်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းသော်၎င်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းသော်၎င်း၊ မပြုနိုင်ပေ။ စိန်ရတနာ ပိုးယက်ကန်း လီမိတက် နှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မင်းကြီးပါ ၃(၁)။ ထိုအမှုတွင် ဥပဒေကို ဥပဒေပြု အာဏာပိုင်ကသာ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ ချိုးခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုနိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို ရည်ညွှန်းလိုပေသည်။

ဦးမြသန်း
နှင့်
တွဲဘက် အမြတ်
ခွန် မင်းကြီး၊
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဤအမှုတွင် လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီးချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်မှာ၊ အယူခံ အမိန့်ကိုပြင်ဆင်သည့် အမိန့်ဖြင့်အစားထိုးထားခြင်းဖြစ်၍၊ ပုဒ်မ ၃၁ နှင့် ၃၅ တို့အား တွဲဖက်၍ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ရာ၊ အခွန်ထမ်းသည်၊ ပုဒ်မ ၃၃(က)(၁)အရ၊ အမြတ်ခွန်အယူခံခံရုံးသို့ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိသည်ဟု တင်ပြလာသော ဥပဒေပြဿနာကို၊ ကျွန်ုပ်တို့ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

(၁) ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး ၂၀၅။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အထူးအယူခံဝင်ခွင့်လျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး တို့ရှေ့တွင်

ဦးလှတင်

နှင့်

ဦးမြကြိုင် *

† ၁၉၇၂

ဖေဖော်ဝါရီလ

၂ ရက်။

ဇာရီမူ—ယင်းအမှုမျိုးတွင် ပေါ်ပေါက်သော ပြဿနာများ ရှိပါက၊ မူလရုံးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် အမှုသည်များသည်၊ သီးခြား မစွဲဆိုဘဲ၊ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇ အရ၊ ဇာရီရုံးတွင် လျှောက်ထား ရမည်ဖြစ်ခြင်း—ဇာရီမူတွင်လေလံ ကောက်ယူနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြဿနာ များသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာများဟု ဆိုနိုင် မဆိုနိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မူလအမှုတွင်ပါဝင်သည့် တရားလို၊ တရားပြိုင်၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ဆက်ခံသူ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဇာရီပြုလုပ်ခြင်း၊ ဒီကရီ အတွက် ကျေနပ်မှု ရှိ မရှိဆိုခြင်း၊ ဒီကရီ အတွက် ပေးရန် ရှိသောငွေ၊ သို့မဟုတ် ဒီကရီ အတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုပြီး မပြီး ဆိုသော ပြဿနာများသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော အငြင်းပွားသည့် ပြဿနာ များ ဖြစ်သည်။ ထိုပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်ပါက၊ မူလရုံးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် အမှုသည်များသည် သီးခြားမူ မစွဲဘဲ၊ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇ အရ၊ ဇာရီရုံးတွင် လျှောက်ထားရပါမည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇ ၏ ပြဆိုချက်အရ၊ ဇာရီမူတွင် လေလံ ကောက်ယူနှင့် ပတ်သက်သည့် အငြင်းပွားချက်များသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော အငြင်းပွားသည့် ပြဿနာများ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အာ(ရ်)၊ ကော ဒတ်(စ်) နှင့် ကော အင်(န်)၊ အာ(ရ်)၊ အမ်၊ အင်(န်)၊ အာ(ရ်)၊ နဂါးပါးချစ်တီးယား၊ ၁၉၅၀၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၉ (တရားလွှတ်တော်) ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။သို့ပါ၍၊ အယူခံတရားလိုက၊ အယူခံတရားပြိုင်ထံမှ တောင်းဆိုသော နစ်နာကြေးငွေများကို၊ သီးခြားမူ စွဲဆိုပြီး တောင်းခံရ မည်ဟု ယူဆသည်။ ဂျေ၊ အေ၊ မာတင် နှင့် အက်(စ်)၊ အမ်၊ ဟာရှင်၊ ၁၉၃၀၊ အိန္ဒိယစီရင်ထုံး၊ ရန်ကုန် အတွဲ-ဂ၊ စာ ၁၆၂ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့် လျှောက်လွှာ အမှတ် ၁။
† နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၄၃/၆၄ တွင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို မကျေနပ်၍ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရား စီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူး အယူခံခွင့် လျှောက်လွှာ။

လျှောက်ထားသူအတွက် ။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးကျော်မြင့်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးချန်ထွန်းအောင်။

၁၉၇၂

ဦးလှတင်

နှင့်
ဦးမြကြိုင်။

တရားသူကြီး ဦးလှသင်း ။ ။ ဖျာပုံခရိုင် တရားမ ရုံး ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ တရားမ ကြီးမှု အမှတ် ၂ တွင်၊ အယူခံတရားလိုက အယူခံတရားမြိုင်အား၊ နှစ်နာကြေးနှင့်လျော်ကြေး ငွေ နှစ်ရပ်ပေါင်းငွေ ၁၆,၇၄၄ ကျပ်၊ ၅၀ ပြားရရှိမှု စွဲဆိုခဲ့သည်။ အယူခံတရားလိုသည် ၎င်းပိုင်စက်ကိုပေါင်၍ (ပ-က-ရ-ဖ) မှ ငွေချေးယူခဲ့ရာ ထိုငွေကိုပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်းမပြု နိုင်သဖြင့် အခွန်တော်ရယူမှု အမှုတွဲဖွဲ့ပြီး၊ ကျိုက်လတ်မြို့၊ မြို့ပိုင်က ၎င်း၏စက်နှင့် စက်ပစ္စည်း ဂိုဒေါင်အချို့ကို လေလံတင်ရောင်းချခဲ့ရာ၊ အယူခံတရားပြိုင်က ဆွဲဝယ်၍ ငွေကို အစိုးရသို့ပေးသွင်းခဲ့ပြီး စက်နှင့်ဂိုဒေါင်ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ အယူခံတရားလို၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ ယခင်တရားလွှတ်တော်ချုပ်က ထိုသို့လေလံတင်ရောင်းချခြင်း ကိုပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ အချင်းဖြစ်စက်ကို မြို့ပိုင်က အယူခံတရားလိုသို့ ပြန်အပ် ပေးပြီး၊ လေလံဆွဲဝယ်သည့်ငွေကို အယူခံတရားပြိုင်သို့ ပြန်ပေးလိုက်သည်။ အယူခံ တရားလိုသည် ထိုကာလအတွင်း အယူခံတရားပြိုင်က စက်နှင့်ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲ ခဲ့သဖြင့် နှစ်နာကြေးတောင်းဆိုသည့်အပြင် လေလံတင်ရောင်းရာတွင် မပါဝင်သော ဂိုဒေါင်၏အမိုးများကို ဖျက်ဆီးသဖြင့် လျော်ကြေးငွေရလိုကြောင်း၊ ဖျာပုံခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးရုံး အမှုအမှတ် ၂/၆၂ တွင်စွဲဆိုခဲ့သည်။ ထိုအမှုကိုတရားသူကြီးက ပယ်ခဲ့ရာ၊ အယူခံတရားလိုက တရားရုံးချုပ် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှုအမှတ် ၁၂ တွင်အယူခံဝင်ခဲ့သည်။ တရားရုံးချုပ်က မူလရုံးအမိန့်ကိုပယ်ဖျက်၍ တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၄၁၊ နည်းဥပဒေ ၂၃ အရပြန်လည်စစ်ဆေးရန် မူလရုံးသို့ပေးပို့ခဲ့သည်။ ရုံးထိုင် တရားသူကြီးက အမှုကိုပြန်လည်စစ်ဆေးပြီး အနိုင်ဒီကရီချပေးခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ အယူခံတရားပြိုင်က တရားရုံးချုပ်သို့ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှု အမှတ် ၄၃ တွင်အယူခံဝင်ခဲ့ရာ၊ တရားရုံးချုပ်က တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၄၃၊ နည်း ဥပဒေ ၂၅ အရ ကောက်ချက်ထုတ်၍ သက်သေခံချက်များ ထပ်မံရယူရန်၊ မူလရုံးသို့ တကြိမ်လွှဲခဲ့ပြန်သည်။ မူလရုံးက ကောက်ချက်များအပေါ် ဆက်လက်စစ်ဆေးပြီး ၎င်း၏သင်မြင်ချက်နှင့်တကွ တရားရုံးချုပ်သို့ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့သည်။ ပထမအယူခံရုံး သည် မူလရုံး၏အမိန့်နှင့်ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ခဲ့သဖြင့်၊ အယူခံတရားလိုက ယခု ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ အထူးအယူခံတင်သွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ပထမအယူခံမှု၏စီရင်ချက်တွင် အယူခံတရားလိုစွဲဆိုသည့်အမှုသည် တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၇ နှင့်အကျုံးဝင်ပါ၍၊ တောင်းဆိုသည့်လျော်ကြေးငွေများကို သီးခြားမှုဖြင့်စွဲဆိုနိုင်စွမ်းမရှိဟုအကြောင်းပြကာ အောက်ရုံးအမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ခဲ့သည်။

၁၉၇၂
ဦးလှတင်
နှင့်
ဦးမြကြိုင်။

ဤအယူခံမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ရန်အချက်များမှာ၊ ယခုအယူခံတရားလိုက အယူခံတရား ပြိုင်ထံမှ တောင်းဆိုသည့်ငွေသည်၊ တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ နှင့်အကျုံးဝင်ခြင်းရှိ မရှိနှင့် ထိုလျော်ကြေးငွေများကို အယူခံ တရားလိုအနေဖြင့် ရသင့်-မရသင့်ဆိုသော အချက်များဖြစ်သည်။ အယူခံတရားလိုသည် အခွန်တော်မှတစ်ဆင့် တရားရုံးဖြစ်သည်။ (ပ-က-ရ-၅) မှာ တရားနိုင်ဖြစ်ပြီး (ပ-က-ရ-၆) ကို ပေးရန်ကြွေးမြီအတွက်၊ အယူခံ တရားလိုပိုင် ပစ္စည်းများကို အခွန်တော်ဇာရီမှတစ်ဆင့် လေလံတင်ရောင်းချရန် အယူခံ တရားပြိုင်ကစွဲဆိုခဲ့သည်။ အယူခံတရားပြိုင်သည်၊ လေလံငွေကိုတင်သွင်းပြီးနောက် အချင်းဖြစ် စက်နှင့်ဂိုဒေါင်များကို ရယူခဲ့ပြီး အသုံးပြုနေရာမှ၊ လေလံကို ယခင် တရားလွှတ်တော်ချုပ်အမိန့်အရ ဖျက်သိမ်းသည့်နေ့တွင်၊ အချင်းဖြစ်စက်နှင့် ပစ္စည်း များကို အယူခံတရားလိုလက်သို့ ပြန်အပ်ခဲ့ရသည်။ ထိုကာလအတွင်း၊ အယူခံတရား ပြိုင်သည် ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုနေသည်မှာထင်ရှားသည်။ အယူခံတရားလိုက၊ ထိုကာလအတွင်းတွင်၊ အယူခံတရားပြိုင်သည် စက်များကို သုံးစွဲခဲ့သဖြင့် နှစ်နာကြေး နှင့်လေလံတွင် မပါသည့်ပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးသဖြင့် လျော်ကြေးငွေရရှိကြောင်း တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ အရ ဇာရီရုံးတွင် လျှောက်ထားခြင်းမရှိဘဲ၊ သီးခြား တရားမမှုစွဲ၍ တောင်းဆိုခဲ့သည်။

မူလအမှုတွင်ပါဝင်သည့် တရားလို တရားပြိုင်၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ဆက်ခံသူ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဇာရီပြုလုပ်ခြင်း၊ ဒီကရီအတွက် ကျေနပ်မှုရှိမရှိ ဆိုခြင်း၊ ဒီကရီအတွက်ပေးရန်ငွေ၊ သို့မဟုတ် ဒီကရီအတွက်ဆောင်ရွက်ချက်များပြုပြီး မပြီးဆိုသောပြဿနာများသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာသောအငြင်းပွား သည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်။ ထိုပြဿနာများပေါ်ပေါက်ပါက၊ မူလရုံးတွင်ပါဝင်ခဲ့ သည့်အမှုသည်များသည်၊ သီးခြားမှုမစွဲဆိုဘဲ၊ တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ အရ ဇာရီရုံး တွင်လျှောက်ထားရမည်။ အယူခံတရားပြိုင်သည်၊ မူလအမှုတွင်အမှုသည်တဦးအနေဖြင့် ပါဝင်ခြင်းလည်းမရှိ၊ မူလရုံးတွင်ချမှတ်ထားသည့်ဇာရီမှလည်း ၎င်းနှင့်လုံးဝသက်ဆိုင် ခြင်းမရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အယူခံတရားပြိုင်အပေါ်တွင် စွဲဆိုထားသည့် အမှုမှ လျော်ကြေးနှင့် နှစ်နာကြေးတို့မှာ၊ မူလရုံးဒီကရီနှင့် လုံးဝသက်ဆိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း လည်း ပေါ်လွင်သည်။ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ မှသက်ဆိုင်သည့် အပိုင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“ 47(1) All questions arising between the parties to the suit in which the decree was passed, or their representatives, and relating to the execution, discharge or satisfaction of

the decree, shall be determined by the Court executing the decree and not by a separate suit.

၁၉၇၂

ဦးလှတင်
နှင့်
ဦးမြကြိုင်။

- (1) * * * *
- (2) * * * *

Explanation:— For the purposes of this section, a plaintiff whose suit has been dismissed and a defendant against whom a suit has been dismissed are parties to the suit.”

တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ ၏ပြဆိုချက်အရ၊ ဇာရီမှုတွင် လေလံဆွဲသူနှင့်ပတ်သက်သည့် အငြင်းပွားချက်များသည်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော အငြင်းပွားသည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အာ(ရ်)၊ ကေ၊ ဒတ်(စ်)နှင့် ကေ၊ အင်(န်)၊ အာ(ရ်)၊ အမ်၊ အင်(န်)၊ အာ(ရ်)၊ နဂါပါး ချစ်တီးယား (၁) အမှုစီရင်ထုံးများ၌ မူလအမှုနှင့် လုံးဝမသက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည်၊ တရားရုံးပိုင်ပစ္စည်းများကို လေလံတင်ဆွဲဝယ်ခဲ့ပြီး ထိုပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ တရားရုံးနှင့်အငြင်းပွားမှုဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုပြဿနာမှာလည်း တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ ဖြင့်အကျုံးမဝင်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

“The Hight Court of Judicature at Rangoon decided that the question of the auction purchaser’s right to possession as against the judgment-debtor is not a question relating to the execution, discharge or satisfaction of the decree after the consideration of the conflicting rulings to the contrary, that the decision is wrong. On the other hand I find that it is in accordance with the rulings of the majority of the Indian High Courts.”

သို့ပါ၍ အယူခံတရား ဝိုက် အယူခံတရားပြိုင်ထံမှ တောင်းဆိုသောနစ်နာကြေးနှင့် ဈေးကွေးငွေများကို သီးခြားမှုစွဲဆိုပြီး တောင်းခံရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ ဂျေ၊ အေ၊ မာတင်-နှင့် အက်(စ်)၊ အမ်၊ ဟာရှင်(၂) အမှုတွင်၊ တရားနိုင်သည်တရားရုံး၏

(၁) ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၉ (တရားလွှတ်တော်) ။
 (၂) ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယစီရင်ထုံး၊ ရန်ကုန်အတွဲ ၈၊ စာ ၁၆၂။

၁၉၇၂
ဦးလှတင်
နှင့်
ဦးမြကြိုင်။

ပစ္စည်းများကို ဇာရီမှုတွင်လေလံဆွဲဝယ်ခဲ့သည်။ ထိုပစ္စည်းကို တရားရုံးကအပ်ပေးခြင်း မရှိ၍ အငြင်းပွားခဲ့သည်။ ထိုပြဿနာမှာ တရားမ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇ နှင့်အကျုံးမဝင် ကြောင်းအောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

The appeal can lie in this case only if the question be held to be one “arising between the parties to the suit or their representatives, and relating to the execution, discharge or satisfaction of the decree and therefore within the purview of section 47 of the Code of Civil Procedure.”

အယူခံတရားလိုသည် မိမိပိုင်စက်ကို အယူခံတရားပြိုင်ကအသုံးပြု၍ ဆန်ဂိုဒေါင်မှ ခနိမီးများကိုယှက်ဆီးသဖြင့် နစ်နာကြေးနှင့်လျော်ကြေးငွေ ၁၆,၇၄၄ ကျပ် ၅၀ ပြား၊ ရလိုကြောင်း သက်သေခံအမှတ် (က) နှင့် (ခ) တို့အရ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ပထမအယူခံရုံး၏စီရင်ချက်တွင်မည်သို့မျှဆုံးဖြတ်ထားသည် ကိုမတွေ့ရပေ။ မူလရုံးက စက်ကို သုံးပြုသည့်အတွက် နစ်နာကြေး ၁၅,၁၅၅ ကျပ် ပေးစေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဂိုဒေါင်အမိုးအတွက် လျော်ကြေးငွေများနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်းဆိုသည့် ငွေတဝက်ဖြစ်သော ၂၇၅ ကျပ်ကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ မူလရုံးသည် ဤ တောင်းဆိုချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြောင်းချင်းရာများကိုသုံးသပ်ပြီး၊ ထိုငွေများပေး ရန်ခွင့်ပြုထားသည်ကို အမှုတံတွင်တွေ့ရှိရသည်။

အယူခံတရားလိုက တောင်းဆိုသည့်ငွေများကို ပေးသင့်မပေးသင့်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်သည်။ အမှုမှ အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကို လေလံတင်၍ အယူခံတရားပြိုင်သို့ ရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ပြီးသည့်နောက်၊ တရားရုံးသည် ရောင်းချသည့် ပစ္စည်းကို မူလပိုင်ရှင်သို့ ပြန်ပေးခဲ့သည်။ အယူခံတရားပြိုင်သည် ထိုပစ္စည်းများကို လက်ဝယ်ထားရှိစဉ်အတွင်းအဆိုပါပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်၍ရရှိသောငွေအကျိုးအမြတ်နှင့် ထိုပစ္စည်းများကိုသုံးစွဲသည့် အခကြေးငွေများကိုပါ အယူခံတရားလိုသို့ ပေးရန်တာဝန် ရှိသည်ဟုဆုံးဖြတ်သည်။ သို့ပါ၍ အယူခံတရားလို စွဲဆိုထားသည့်အတိုင်း အယူခံ တရားပြိုင်က စက်ကိုရယူထားသောအချိန်အတွင်း သုံးစွဲခဲ့သဖြင့် နစ်နာကြေးအဖြစ် ငွေ ၁၅,၁၅၅ ကျပ်နှင့် လေလံတင်ရောင်းရာတွင်မပါဝင်သော ဂိုဒေါင်၏ခနိမီးများကို ဖျက်ဆီးသဖြင့် လျော်ကြေးငွေ ၂၇၅ ကျပ်နှင့်ရပ်ပေါင်း ၁၅,၄၃၀ ကျပ်ကို အယူခံ တရားပြိုင်က အယူခံတရားလိုသို့ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းများကြောင့်၊ ပထမအယူခံရုံး အမှုအမှတ် ၄၃/၆၄ တွင်ချမှတ်ထားသည့် အမိန့်နှင့်ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ ဤအယူခံမှုကို စရိတ်နှင့်တကွ လက်ခံ၍ အယူခံတရားမြိုင်က အယူခံတရားလိုသို့ငွေပေါင်း ၁၅,၄၃၀ ကျပ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ပိုင်သည်။

ရွှေနေစရိတ် ၅၁ ကျပ်သတ်မှတ်သည်။

၁၉၇၂
ဦးလှတင်
နှင့်
ဦးမြကြိုင်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ အထွေထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး တို့ရွှေ့တွင်

† ၁၉၇၂

ဦးသိန်းလွန်း *

မတ်လ ၄ ရက်။

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေအဖြစ် လက်ခံခြင်း—ပြည်သူ့ ရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ထမ်း၊ အချိန်ပိုင်း ပြည်သူ့ တရားသူကြီး စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း တရားရုံးချုပ် ရွှေနေများဖြစ်လာကြလျှင် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး အတွက် တတ်စွမ်းရာက ပါဝင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယူဆခြင်း—ဝန်ထမ်းများကိုတရားရုံး ချုပ် ရွှေနေအဖြစ် လက်ခံထားစေကာမူ၊ ဝန်ထမ်းတာဝန်ပြီးဆုံး၍၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ အဖြစ် အချိန်ပြည့် ဆောင်ရွက်သော အခါမှသာ ရွှေနေအဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ကြရ မည်ဖြစ်ခြင်း—ရွှေနေကြီးများ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ် လက်ခံခြင်း၊ စည်းကမ်း ကျင့်ဝတ် ထိန်းခြင်း၊ အရေးယူခြင်း၊ ရွှေနေဖြစ်ရန် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းစသော ကိစ္စရပ်များ အတွက် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်းစီက တာဝန်ယူလုပ်ခြင်းကို တရားရုံးချုပ်က လိုလား ကြောင်း မှတ်ချက်ပြုခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားသူကြီးများ၊ ရွှေနေကြီးများသာမကသေး၊ ပြည်သူ့ ရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး ဝန်ထမ်း၊ အချိန်ပိုင်း ပြည်သူ့ တရားသူကြီး စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း တရားရုံးချုပ်ရွှေနေများ ဖြစ်လာကြလျှင်၊ တရားဥပဒေ ရေးရာကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာကြလိမ့်မည်၊ နှက်နဲသိမ်မွေ့သော တရားဥပဒေရေးရာတို့ကို ပိုမိုလေးစားလာကြလိမ့်မည်၊ တရား ဥပဒေ စိုးမိုးရေးအတွက်၊ တတ်စွမ်း ရာက ပါဝင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားရေးဌာနဝန်ထမ်းများ၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများ၊ ဥပဒေအရာရှိ များ၊ စစ်ဥပဒေအရာရှိများကို ယင်းတို့၏ဝန်ထမ်းသက်တမ်း အတွင်း၌ပင် အရည်အချင်းပြည့်စုံက၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ အဖြစ် လက်ခံခဲ့သည့် အစဉ်အလာရှိကြောင်းကို ဦးဇင်၏ လျှောက်လွှာကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤရုံးက ညွှန်ပြခဲ့ပြီးပြီ၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ အဖြစ် လက်ခံထားစေကာမူ ဝန်ထမ်း တာဝန်ပြီးဆုံး၍၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေအဖြစ် အချိန်ပြည့် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော အခါမှသာ၊ ဤရုံးသို့ အကြောင်းကြား ခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ရွှေနေလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မှတ်ချက်ပြုခြင်း။ ။ အလျဉ်းသင့်၍ မှတ်ချက်ပြုလိုသော အချက်တချက် ရှိသေးသည်။ ရွှေနေ ကြီးများကို အရည် အချင်း သတ်မှတ်၍ လက်ခံခြင်း၊ ရွှေနေကြီးများ၏ စည်းကမ်း ကျင့်ဝတ်ကို

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမ အထွေထွေ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၁၀။
† ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ လက်ခံခြင်း နည်းဥပဒေ အပိုဒ် (၇) အရ၊ လျှောက်ထားခြင်း။

ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖောက်ဖျက်က အရေးယူခြင်း၊ ရွှေနေဖြစ်ရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း စသော ကိစ္စရပ်များ အတွက်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီကသာလျှင်၊ တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင် ကြခြင်းကို တရားရုံးချုပ်က လိုလားပါသည်။ လိုအပ်သလို ဥပဒေ နည်းဥပဒေတို့ကို ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ပြုလုပ်နိုင်ကြရန်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီက၊ ရွှေနေအသင်းများ ရွှေနေကြီးများနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍၊ အဆိုပြုအပ်ပေသည်။ စာရင်း ပညာရှင်များနှင့် သက်ဆိုင် သော “မြန်မာနိုင်ငံ စာရင်း ကောင်စီ ဥပဒေ” (၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥပဒေ အမှတ်-၂) သည်၊ လေ့လာအပ်သော နမူနာကောင်း တရပ် ဖြစ်ပေသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက် ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးခင်စိန် ။

ရွှေနေများကောင်စီ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဒေါက်တာဦးမောင် ။

ရုံးသဟာယ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဒေါက်တာမျိုးထွန်းလင်း ။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင် ။ ဦးသိန်းလွန်းသည် ပြည်သူ့ ရဲတပ် ဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးတဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင်၊ မြို့နယ်တရားသူကြီးလုပ်ဖူးသည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် ရဲဝန်ထမ်းအကြီးတန်းဖြစ်လာသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရပြီးလျှင်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင်၊ အထက်တန်းရွှေနေအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် ခရိုင်ရဲဝန်၊ ပြည်သူ့ရဲ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး စသော တာဝန်တို့ကိုထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ဦးသိန်းလွန်းက မိမိသည်၊ ပြည်သူ့ ရဲအရာရှိတဦး၏ တာဝန်များဖြစ်သော မှုခင်း စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်း၊ ရုံးသို့တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်း စသည်တို့တွင် ကိုယ်တိုင်ထိရောက် စွာလုပ်ကိုင် ဦးဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်နယ်ဒေသများတွင် တာဝန်ကျရာ၌လည်း ဒေသ၏ ထုံးတမ်းဥပဒေတို့ကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။ မှုခင်းကော်မီတီများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ တရားဥပဒေ လက်တွေ့ အတွေ့အကြုံများရခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအဖြစ် လက်ခံနိုင်ရန်၊ အရည်အချင်းပြည့်ဝ ပြီဟုသတ်မှတ်ပေးပါရန် ဤရုံးသို့လျှောက်ထားသည်။

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများကောင်စီက၊ လျှောက်လွှာကိုကန့်ကွက်သဖြင့်၊ ကျွန်ုပ် တို့ကရုံးဖွဲ့၍ ကြားနာကြသည်။ ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီ၏ကိုယ်စား ဒေါက်တာ မောင်က၊ ဦးသိန်းလွန်းသည် ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးတာဝန်ကို အချိန်ပြည့် ထမ်းဆောင်နေသေးသဖြင့် တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအဖြစ် စာရင်းသွင်းရန်အကြောင်းမရှိ ပါ။ ရွှေနေလိုက်ပါဆောင်ရွက်လိုသောအခါ၌သာ လျှောက်သင့်ပါသည်။ ရွှေနေကြီး များ ကောင်စီသည်၊ ရွှေနေသစ်များကို ကြိုဆိုပါသည်။ ဟန့်တားပိတ်ပင်လိုသော စေတနာမရှိပါ။ မှုအရသာလျှင် ကန့်ကွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောင်အခါများတွင်

တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ တဦးဖြစ်ရန် လျှောက်ထားသူတဦးဦးအား၊ ထူးခြားသောအခြေအနေအရ အရည်အချင်းပြည့်ဝပြီဟု တရားရုံးချုပ်က သတ်မှတ်လိုပါလျှင်၊ ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည်ဟုယူဆကြောင်းကို၊ ရှေ့နေကြီးများကောင်စီသို့ လျှောက်လွှာနှင့် တပါတည်းဖော်ပြပါလျှင်၊ ကောင်စီကတရားရုံးချုပ်၏ ယူဆချက်ကိုအလေးအနက်ထား၍ စဉ်းစားမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ကောင်စီက ကန့်ကွက်သောအခါမှ ရုံးသို့တင်ကာ၊ ရုံးကကန့်ကွက်ချက်ကိုပယ်ရခြင်းသည် သင့်မြတ်သည်မဟုတ်ပါ ဟု တင်ပြသည်။

ဦးသိန်းလွန်း အတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သောရှေ့နေကြီး ဦးခင်စိန် က၊ ယခင် သာဓကများအရ၊ ဦးသိန်းလွန်း ၏လျှောက်လွှာကို ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း တင်ပြသည်။

ရှေ့နေကြီးများကောင်စီ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော၊ နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်ကိုယ်စား လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော အစိုးရရှေ့နေကြီး ဦးမျိုးထွန်းလင်းက၊ လျှောက်လွှာကိုခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း ထောက်ခံတင်ပြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဦးဇင် ၏ကိစ္စတွင်၊ အထက်တန်းရှေ့နေဖြစ်ပြီးနောက်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအဖြစ် ၃ နှစ်ကျော်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ခြင်းကို တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေဖြစ်ရန် လုံလောက်သော အတွေ့အကြုံ၊ အရည်အချင်းဖြစ်သည်ဟု လက်ခံခဲ့သည် (၁)။ ယင်းလျှောက်လွှာကို စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကို လက်ခံစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော စည်းမျဉ်းများတွင် အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်ကရပ်ဖြစ်သော “Judicial office” ဆိုသည့်စကားရပ်တွင်၊ တရားမ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများ၊ ရုံးအမှုလိုက် ရဲအရာရှိများ၊ တရားရုံးချုပ်အတွင်းဝန်များ ပါဝင်သည့်နည်းတူ “တရားရေးရာတာဝန်” ကိုလက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရသူများလည်း ပါသင့်သည်။ ဟုအဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါတွင် ပြည်သူ့တရားစီရင်ရေးစံနစ်ကို တိုးချဲ့တည်ဆောက်လျက်ရှိကြရာ၊ တရားရေးရာတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသောပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း များပြားလျက်လာလေပြီ၊ အချိန်ပြည့်တရားသူကြီးများသာမက၊ အချိန်ပိုင်း ပြည်သူ့တရားသူကြီးများလည်း ပါဝင်လာကြပြီ။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း အခြားသောပညာအရည်အချင်း စသောအရည်အချင်းများပြည့်စုံကြလျှင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေကြီးများဖြစ်ထိုက်သည်။

တရားသူကြီးများ၊ ရှေ့နေကြီးများသာမကသေး၊ ပြည်သူ့ ရဲ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ထမ်း၊ အချိန်ပိုင်း ပြည်သူ့တရားသူကြီးစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများဖြစ်လာကြလျှင်၊ တရားဥပဒေရေးရာကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာကြလိမ့်မည်။ နက်နဲ

(၁) ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၂၇၅။

သိမ်မွေ့သော တရားဥပဒေရေးရာတို့ကို ပိုမိုလေးစားလာကြလိမ့်မည်။ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးအတွက်၊ တတ်စွမ်းရာကပါဝင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။

တရားရေးရာဌာနဝန်ထမ်းများ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ စစ် ဥပဒေအရာရှိများကို၊ ယင်းတို့၏ဝန်ထမ်းသက်တမ်းအတွင်း၌ပင် အရည်အချင်းပြည့်စုံ ကာ၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအဖြစ် လက်ခံခဲ့သည့် အစဉ်အလာရှိကြောင်းကို ဦးဇင်၏ လျှောက်လွှာကိုဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤရုံးကညွှန်ပြခဲ့ပြီးပြီ၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအဖြစ်လက်ခံ ထားစေကာမူ၊ ဝန်ထမ်းတာဝန်ပြီးဆုံး၍၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအဖြစ် အချိန်ပြည့် လိုက် ပါဆောင်ရွက်သောအခါမှသာ၊ ဤရုံးသို့ အကြောင်းကြားခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ရွှေနေလိုက် ပါဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

စစ်ဥပဒေအရာရှိအား၊ အထက်တန်းရွှေနေအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ပြီးနောက် လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ချက်အရ၊ အရည်အချင်းပြည့်စုံပြီ ဟုသတ်မှတ်ခဲ့သောသာမကသည် ဗိုလ်မှူး ခင်မောင်ကြီး နှင့် ဗိုလ်မှူးဇော်ထွန်း (၂) တို့ကိစ္စဖြစ်၏။ ယင်းကိစ္စတွင်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေအရည်အချင်းသတ်မှတ်ရာ၌၊ တဖက်တွင် အရည်အချင်းကျဆင်းမသွားစေရန် ထိန်းသိမ်းရ၍၊ တဖက်တွင်လည်း၊ တရားရုံးများ၏အရာရှိများဖြစ်ကြသော ရွှေနေကြီး များ၏ အင်အားဆုတ်ယုတ် နည်းပါးသွားခြင်းမရှိစေရန်၊ အမြဲတစေ အားသစ်ဖြည့် တင်းပေးအပ်ကြောင်းကို၊ ဤရုံးကမှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

အထက်တန်းရွှေနေအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ပြီးနောက်၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ အထူးစုံစမ်းစစ် ဆေးရေးဌာနတွင်၊ အထက်တန်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအရာရှိအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လက် ထောက်ညွှန်ကြားရေးဝန်၊ (တရားစွဲ) အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့သော ဦးထွန်းစိန်အား ၎င်း၏လက်တွေ့ဗဟုသုတကိုထောက်ရှု၍၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ အဖြစ်၊ ဤရုံးကလက်ခံခဲ့သည့်သာမကလည်း ရှိသေးသည် (၃)။

ဒေါက်တာမောင်တင်ပြသည့်အတိုင်း၊ ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီကလည်း၊ ရွှေနေ သစ်များကို ကြိုဆိုလျက်ရှိသည်။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဖြစ်ခွင့်ဆိုင်ရာသတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းနှင့် အတိအကျမကိုက်ညီသော လျှောက်လွှာများပေါ်တွင်သာ မကိုက်ညီ သည့်အချက်ကိုညွှန်ပြသည့်သဘောဖြင့် ကန့်ကွက်သည် ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်သည်။ ရွှေနေကြီးများသာမဟုတ်၊ တရားသူကြီးများသည်လည်း၊ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံခြင်းနှင့် လန်းဆန်းတက်ကြွနုပျိုခြင်းတို့ကို သင့်မြတ်စွာပေါင်းစပ်၍ လုပ်ဆောင် ကြမှု အရာရာတွင် အောင်မြင်နိုင်ပေသည်။ ဤသည်ကား ပြောင်းလဲဖြစ်ပျက်သော သင်္ခါရတရား၏ အနှစ်သာရသာတည်း။

(၂) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၉၃၉။
(၃) နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမစောဒက မှု အမှတ် ၃။

၁၉၇၂
ဦးသိန်းလွန်း။

အထက်ပါသာကေတို့ကို ထောက်ရှု၍၊ ယခုလျှောက်ထားသူ ဦးသိန်းလွန်းအား လည်း၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေဖြစ်ရန် အရည်အချင်းပြည့်စုံပြီဟု သတ်မှတ်၍ ၎င်း၏ လျှောက်လွှာကိုခွင့်ပြုသည်။

ဒေါက်တာမောင် တင်ပြသောအချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့အလေးဂရုပြုမိသည်။ အကယ် ၍ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအဖြစ် စာရင်းသွင်းရန် လျှောက်လွှာတစောင်ကို၊ တရားရုံး ချုပ်အတွင်းဝန်ကသုံးသပ်ကာ စည်းကမ်းများနှင့် အတိအကျမကိုက်ညီစေကာမူ၊ ထူး ခြားသောအရည်အချင်းအတွေ့အကြုံများကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ဖော်ပြပြီးသော သာဓကတရပ်ရပ်၊ သို့မဟုတ် အခြားသာဓကတရပ်ရပ်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ လျှောက်လွှာကို အထူးကိစ္စရပ်အနေဖြင့် စဉ်းစားသင့်သည်ဟု တွေ့ရှိရလျှင်၊ ယင်းသို့ တွေ့ရှိယူဆချက်ကို တရားသူကြီးနှစ်ဦးထံ တင်ပြအပ်သည်။ တရားသူကြီးများက သဘောတူလျှင်၊ လျှောက်လွှာကို တရားရုံးချုပ်ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီသို့ပို့သော အခါ၌ပင်၊ မည်သည့်သာဓကအရ၊ ထူးခြားသောကိစ္စအနေဖြင့် ခွင့်ပြုသင့်သည်ဟု ယူဆကြောင်းကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ကောင်စီ၏သဘောတူညီချက်ကို တောင်းအပ်သည်။ ကောင်စီကယင်းယူဆချက်ကို လေးနက်စွာစဉ်းစားကြပါမည် ဟု ဒေါက်တာမောင် ကတင်ပြသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ကဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံပါသည်။ ကောင်စီကစဉ်းစား ပြီးနောက်၊ သဘောမတူကန့်ကွက်လျှင်၊ လျှောက်ထားသူကလည်း တောင်းဆိုလျှင်၊ ခုံရုံးသို့လွှဲအပ်ကာ အဆုံးအဖြတ်ယူရန်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ကျင့်သုံးမှသာလျှင် တရားရုံး ချုပ်ရွှေနေကြီးများကောင်စီနှင့် အပြန်အလှန်လေးစားစွာ ဆက်ဆံအထောက်အကူ ပြုနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

အလျဉ်းလင့်၍မှတ်ချက်ပြုလိုသော အချက်တချက်ရှိသေးသည်။ ရွှေနေကြီးများကို အရည်အချင်းသတ်မှတ်၍ လက်ခံခြင်း၊ ရွှေနေကြီးများ၏ စည်းကမ်းကျင့်ဝတ်ကိုထိန်း သိမ်းခြင်း၊ ဖောက်ဖျက်က အရေးယူခြင်း၊ ရွှေနေဖြစ်ရန်လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ စသောကိစ္စရပ်များအတွက် တရားရုံးချုပ်ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီကသာလျှင်၊ တာဝန် ယူလုပ်ဆောင်ကြခြင်းကို တရားရုံးချုပ်က လိုလားပါသည်။ လိုအပ်သလို ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့ကို ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ပြုလုပ်နိုင်ကြရန်၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီက၊ ရွှေနေအသင်းများ၊ ရွှေနေကြီးများနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍၊ အဆိုပြုအပ် ပေသည်။ စာရင်းပညာရှင်များနှင့် သက်ဆိုင်သော “မြန်မာနိုင်ငံ စာရင်းကောင်စီ ဥပဒေ” (၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် ၂) သည်လေ့လာအပ် သော နမူနာကောင်းတရပ်ဖြစ်ပေသည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပထမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေနှင့် တရားသူကြီး ဦးလှသင်းတို့ရွှေ့တွင်

ဦးအောင် (၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ်) နှင့် (သာဓုဖလင် (၎င်း၏ပိုင်ရှင် *
ဒေါ်အုံးတင်)) ဦးသာဓု (ခေါ်) ဦးဖေသန်း)

† ၁၉၇၂
ဖေဖော်ဝါရီလ
၁ ရက်။

သက်သေထွက်ချက် ကဲ့လဲ့မှုရှိသည့် တရားမ မှုများတွင်၊ သက်သေထွက်ချက် အပေါ် ယင်းအမှု၏ အဆုံးအဖြတ်သည် မှုတည်နေသည့်အခါ—ထိုအမှုကို တရားရုံးချုပ် မှုလဘက် တရားသူကြီးက စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ အထင် အရှား မှားယွင်းခြင်း မရှိပါမူ အယူခံရုံးက လက်ခံရမည် ဖြစ်ခြင်း—သက်သေထွက်ချက်များ ယုံသင့် မယုံသင့်ဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦးက ပြုလုပ်ခဲ့လျှင် အယူခံရုံးက သာမန်အားဖြင့် လက်ခံလေ့ရှိသော်လည်း၊ အခြား တရားသူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမူ အယူခံရုံးက မှန်သည် မမှန်သည်ကို ဝေဖန် ဆန်းစစ်ရမည်ဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေထွက်ချက် ကဲ့လဲ့မှုရှိသည့် တရားမ မှုများတွင်၊ သက်သေထွက်ချက် အပေါ် ယင်းအမှု၏ အဆုံးအဖြတ်သည် မှုတည်နေသည့်အခါ၌၊ ထိုအမှုကို တရားရုံးချုပ် မှုလဘက် တရားသူကြီးက စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ အထင်အရှား မှားယွင်းခြင်း မရှိပါမူ အယူခံရုံးက လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ အတွေ့အကြုံများပြား တရားစီရင်ရေး၌ ဝါရင့်ပြီးဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးတဦးက၊ သက်သေများကို ကိုယ်တိုင် မျက်မြင် ကြားနာခဲ့သည့် ကိစ္စကို သာမန် တရားရုံးမှ တရားသူကြီးတဦး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ မရနိုင်ပေ။ တနည်းဆိုရသော်၊ သက်သေထွက်ချက်များ အားလုံး ယုံသင့် မယုံသင့် ဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦးက ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ အယူခံရုံးက သာမန်အားဖြင့် လက်ခံ လေ့ ရှိသော် လည်း၊ အခြားတရားသူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမူ အယူခံရုံး အနေဖြင့် မှန်သည် မမှန်သည်ကို ဝေဖန် ဆန်းစစ်ရမည်ဖြစ်သည်။ မဟာမက်ဟာဂျီဗလီမိုဟာမက် နှင့် ဗက်နတ်ဆင်း၊ ၁၉၃၈၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ ၅၂ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေ့နေ ဦးကျော်မြင့်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေ ဦးအုန်းမောင်။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၃၅။
† ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမ ကြီးမှု အမှတ် ၂၇၈ တွင် ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမ ရုံး တွဲဘက် တရားသူကြီးချုပ် ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၂

ဦးအောင် (၄၄
၏ကိုယ်စားလှယ်
ဒေါ်အုံးတင်)
နှင့်
သာဓုဖလင်
(၄၄၏ပိုင်ရှင်
ဦးသာဓု(ခ)
ဦးဖေသန်း)

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံးတွင် အယူခံ တရားလိုက အယူခံ တရားပြိုင် အပေါ် ပဋိညာဉ်ကို သီးခြား ဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် “အဖြေ” ရုပ်ရှင်ကားကို တပင်ရွှေထီး ရုပ်ရှင်ရုံမှ အပ အခြား ရုပ်ရှင်ရုံ၌ တင်ပြခြင်းမှ တားမြစ်ပေးရန် တရားစွဲဆိုရာ၊ စွဲဆိုသည့် အမှုကို တရားစရိတ်နှင့်တကွ ပယ်လိုက်သောကြောင့်၊ ဤအယူခံ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံ တရားလိုသည်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ မြေနီကုန်းရှိ တပင်ရွှေထီး ရုပ်ရှင်ရုံပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။ အယူခံ တရားပြိုင်သည် ရုပ်ရှင် ဇာတ်ကား ထုတ်လုပ်သူ ဖြစ်သည်။ အယူခံ တရားလိုက မိမိသည် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့က အယူခံ တရားပြိုင်၏ ပိုင်ရှင် ဦးသာဓု (ခေါ်) ဦးဖေသန်း နှင့် ဂတိစာချုပ် တစောင် ချုပ်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုစာချုပ်တွင် အယူခံတရားပြိုင် ထုတ်လုပ်ရိုက်ကူးဆဲ ဖြစ်သည့် “သို့သော်” “ပပက” နှင့် “အဖြေ” အသံထွက်ဇာတ်ကားများကို ရိုက်ကူးပြီးစီးသော အခါ၊ ရန်ကုန်မြို့ လယ်ရုံများနှင့် ထိပ်တိုက် တပြိုင်တည်း ဖြစ်စေ၊ ရုံတပါတ်ဆင်း၊ သို့မဟုတ် နှစ်ပါတ်ဆင်း ဖြစ်စေ၊ တပင်ရွှေထီး ရုပ်ရှင်ရုံတွင် တင်ပြရန်၊ ထုတ်လုပ်သူကင်း၊ ထိုဇာတ်ကား သုံးကား အတွက် အယူခံ တရားလိုက ထုတ်လုပ်သူအား စရံငွေ ၁၅,၀၀၀ ကို ပေးရန် ၄၄၊ သဘော တူညီကြသည့် အတိုင်း၊ ငွေ ၁၅,၀၀၀ ကို အယူခံ တရားပြိုင်အား ပေးခဲ့ရပါသည်။ “အဖြေ” ဇာတ်ကားကို ရိုက်ကူးပြီးနောက် အယူခံ တရားပြိုင် သည် မူလ ပဋိညာဉ် အတိုင်း တပင်ရွှေထီး ရုပ်ရှင်ရုံ၌ရုံတင်ပြသရန် ငြင်းဆိုနေသဖြင့် ယင်းပဋိညာဉ်ကို သီးခြားဆောင်ရွက်စေရန်နှင့် အခြား ရုပ်ရှင်ရုံ၌ ရုံတင်ပြသခြင်းကို တားမြစ်ပေးရန် ဒီကရီရလိုပါသည်ဟု အဆိုပြုလာသည်။

အယူခံ တရားပြိုင်က ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ သည်ဆိုခြင်းကို မငြင်းသော်လည်း၊ အယူခံ တရားလိုပိုင် တရားမဝင်သည့် ငွေစက္ကူ ၁၅,၀၀၀ ကို ကူညီသည့် အနေဖြင့် မိမိက အပ်ပေးခဲ့သည်ကို အကြောင်းပြု၍၊ ထိုစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း စာချုပ်မှာ အကျိုး သက်ရောက် စေရန် ရည်ရွယ်၍ ချုပ်ဆိုထားသည့် စာချုပ် တခု မဟုတ်ဘဲ၊ ဟန်ဆောင် စာချုပ် တခုသာ ဖြစ်သည့် အလျောက်၊ စာချုပ်ပါ စည်းကမ်းများ အတိုင်း လိုက်နာဆောင် ရွက်ရန် မလိုသည့် အလျောက်၊ အယူခံ တရားလို တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်ကို မရနိုင်ပါ။ နှစ်ဘက်ချုပ်ဆိုခဲ့သော ပဋိညာဉ် အတွက် လျော်ကြေးငွေဖြင့် လုံလောက် သော သက်သာခွင့်ပေးနိုင်သဖြင့်၊ တားမြစ်မိန့် ထုတ်ပေးခြင်း မပြုနိုင်ပါဟု အဓိက ထား၍ ထုချေခဲ့သည်။

မူလရုံးသည် နှစ်ဘက် တင်ပြသော သက်သေ အထောက် အထားများကို အသေးစိတ် ဝေဖန် သုံးသပ်ပြီးနောက်၊ အယူခံ တရားပြိုင် ထုချေသည့် အတိုင်း

ဦးအောင် (၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်အုံးတင်) နှင့် သာဓုဖလင် (၎င်း၏ ပိုင်ရှင် ဦးသာဓု (ခ) ဦးဖေသန်း)

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက် နေ့စွဲပါ ပဋိညာဉ် စာချုပ်မှာ၊ အမှန်တကယ် အကျိုး သက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် စာချုပ် တခု မဟုတ်၍၊ အယူခံ တရားလို တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်ကို မရနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အယူခံ တရားလို၏ ရှေ့နေ ဦးကျော်မြင့်က၊ ဤအမှု၏ အဆုံး အဖြတ်မှာ သက်သေခံ (၄) နေ့စဉ် ငွေဝင် ငွေထွက် စာရင်း စာအုပ်၏ စာမျက်နှာ ၁၃၉ ရှိ ရေးသားချက်သည်၊ မှန်ကန်သော ရေးသားချက် ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည် ဆိုသော အဖြေ ပေါ်၌ တည်နေပါသည်။ ထိုရေးသားချက်သည် မှန်ကန်သောရေးသားချက် မဟုတ်ဟု မူလရုံးမှ ယူဆထားသည့် အတိုင်း ဤရုံးမှ ဆုံးဖြတ်လျှင် ဤအယူခံသည် အရေးနိမ့်ပါမည်။ မှန်ကန်သော ရေးသားချက် ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင်မူ၊ စွဲဆို သည့် အတိုင်း အနိုင် ဒီကရီ ရသင့်ပါသည်ဟု တင်ပြသွားသည်။

အယူခံတရားပြိုင်၏ ရှေ့နေ ဦးအုန်းမောင်က သက်သေခံ (၄) နေ့စဉ် ငွေဝင် ငွေထွက် ရေးသားချက်မှာ၊ မူလရုံးမှ ကောက်ယူထားသည့် အတိုင်း နောက်မှ ဖြည့်စွက် ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်၍၊ မှန်ကန်သည့် ရေးသားချက် မဟုတ်ကြောင်း ပေါ်လွင် ပါသည်။ အယူခံ တရားလိုသည် အယူခံ တရားပြိုင်အား လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်သွယ်တိုင်း၊ ချက်လက်မှတ်ဖြင့်သာ ငွေ အပေး အယူပြုလုပ်ခဲ့ပြီး၊ ငွေသားကို တကြိမ်တခါမျှ မပေးဘူးသဖြင့် ယခု အမှု၌ ငွေ တသောင်း ငါးထောင် ငွေသားဖြင့် ပေးခဲ့သည်ဆိုခြင်းမှာ အငြင်း မပွားသည့် အလျောက်၊ တရား မဝင်သော ငွေစက္ကူ များကို လဲလှယ်ရန် ပေးပါသည် ဆိုသော ထုခချချက်ကို လက်ခံသင့်ပါသည်။ ထိုငွေများကို ပေးသည်ဆိုသော အချိန်လောက်က အယူခံ တရားပြိုင်၏ လက်ထဲ၌ ငွေငါးသောင်းကျော် ရှိနေသဖြင့်၊ နောင် ထုတ်လုပ်မည့် ဇာတ်ကားများ အတွက် အယူခံ တရားလိုထံမှ ကြိုတင် စရံငွေ ရယူထားရန် အကြောင်း မရှိပါ။ မူလရုံး တရားသူကြီးသည် နှစ်ဘက် တင်ပြသော သက်သေများကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ ကြားနာစစ်ဆေးခဲ့သဖြင့်၊ မည်သည့် သက်သေထွက်ချက်ကို ယုံကြည်သည် ဆိုသော ၎င်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို၊ အယူခံရုံးမှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုသင့်ပါဟု ပြန်လည် တင်ပြသွားသည်။

သက်သေထွက်ချက် ကဲ့လဲ့မှုရှိသည့် တရားမ မှုများတွင်၊ သက်သေထွက်ချက်အပေါ် ယင်းအမှု၏ အဆုံး အဖြတ်သည် မူတည်နေသည့် အခါ၌၊ ထိုအမှုကို တရားရုံးချုပ် မူလဘက်တရားသူကြီးက စီရင် ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ အထင် အရှား မှားယွင်းခြင်း မရှိပါမူ အယူခံရုံးက လက်ခံရမည် ဖြစ်သည်။ အတွေ့အကြုံများပြီး တရားစီရင်ရေး၌ ဝါရင့်ပြီးဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦးက၊ သက်သေများကို ကိုယ်တိုင် မျက်မြင် ကြားနာခဲ့သည့် ကိစ္စကို သာမန် တရားရုံးမှ တရားသူကြီး တဦး၏ ဆုံးဖြတ်

၁၉၇၂
ဦးအောင် (၄ ငါး
၏ကိုယ်စားလှယ်
ဦးအေးတင်)
နှင့်
သာဓုဖလင်
(၄ ငါး၏ ပိုင်ရှင်
ဦးသာဓု (ခ)
ဦးဖေသန်း)

ချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ မရနိုင်ပေ။ တနည်းဆိုရသော်၊ သက်သေထွက်ချက်များ အားလုံး ယုံသင့်-မယုံသင့် ဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တရားရုံးချုပ်က တရားသူကြီးတဦးက ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လျှင်၊ အယူခံရုံးက သာမန်အားဖြင့် လက်ခံလေ့ရှိသော်လည်း အခြား တရားသူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမူ အယူခံရုံး အနေဖြင့် မှန်သည်-မမှန်သည်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရမည်ဖြစ်သည်။ မဟာမက်ဟာဂျီဗဲလီမိုဟာမက် နှင့် ဗက်နတ်ဆင်း (၁) ။

အယူခံ တရားလိုသည် ရုပ်ရှင် ဇာတ်ကား ရုံတင်ပြသရာ၌ ယခင်က အယူခံ တရားပြိုင်အား ငွေ အပေး အယူပြုလုပ်သော အခါ၊ ငွေသား မပေးဘူးဘဲ ချက် လက်မှတ်ကိုသာ ပေးဘူးသည်မှာ မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ယခု အငြင်းပွားနေသည့် ငွေတသောင်း ငါးထောင်ကို ငွေသားဖြင့် ပေးခြင်းသည် မဖြစ် နိုင်ဟု တထစ်ချယူဆခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော်၊ အယူခံ တရား ပြိုင်သည် အခြား ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီများနှင့် အလားတူ ကိစ္စများတွင် ငွေ အပေး အယူ ပြုလုပ်ရာ၌ ချက်လက်မှတ်နှင့်သာမက ငွေသားဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိသည်။ (သက်သေခံ ၈-၆၊ ၈-၇၊ ၈-၈၊ တို့ကို ကြည့်ပါ) ။

အယူခံ တရားလိုဘက်မှ ငွေ တသောင်း ငါးထောင်ကို၊ အယူခံ တရားပြိုင် ထုတ်လုပ်ရိုက်ကူးသည့် ဇာတ်ထုပ် ၃ ထုပ် အတွက်၊ စရံငွေပေးသည်ဟုဆိုကာ နှုတ်သက်သေနှင့် စာရင်း အင်းများကို တင်ပြခဲ့သည်။ အယူခံ တရားပြိုင်ကလည်း ထိုငွေများမှာ တရားမဝင်ငွေများ ဖြစ်ပြီး၊ အယူခံတရားလိုက သက်ဆိုင်ရာ၌ လဲလှယ် ပေးရန် အပ်လိုက်ခြင်းသာဖြစ်ပြီး၊ ထိုငွေများ အတွက် ဇာတ်ထုပ် စရံငွေ ယူသည် ဟု စာချုပ် ချုပ်ဆိုပေးခဲ့ရပါသည်ဆိုကာ၊ နှုတ်သက်သေနှင့် အခြား အထောက် အထားများကို အပြိုင် အဆိုင် တင်ပြခဲ့သောကြောင့်၊ မည်သူ၏ တင်ပြချက်သည် ပိုမို၍ ယုတ္တိရှိသည်ဆိုသော အချက်ကို စဉ်းစားရာတွင်၊ အယူခံ တရားလို၏ ရှေ့နေ ဦးကျော်မြင်ညွှန်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း၊ သက်သေခံ (၄) မှတ်သားချက်သည် မှန်ကန် သော မှတ်သားချက် ဟုတ်သည် မဟုတ်သည် ဆိုသော အဖြေပေါ်တွင် မူတည်နေ သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။

အယူခံ တရားလိုက သက်သေခံ (က) ပဋိညာဉ် စာချုပ်ကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့တွင်ချုပ်ဆိုပြီး၊ ထိုနေ့၌ပင် ငွေ ၁၅,၀၀၀ ကို အယူခံ တရားပြိုင်အား ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ သက်သေခံ (၄) နေ့စဉ် ဝင်ငွေ ထွက်ငွေ စာရင်း စာအုပ်၏ စာမျက်နှာ ၁၃၉ ၌၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့စွဲလောက်တင် ထိုငွေအား ထည့် သွင်းထားသည်ကို မတွေ့ရပေ။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက်နေ့ အောက်တွင် ရေးသွင်း ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ စာရင်းရေးသူ ဦးအေးက၊ ငွေပေးသည့် နေ့တွင် မသိ၍

စာရင်း မသွင်းဘဲ၊ ငွေပေးပြီး နောက်ပိုင်းမှသာ ထိုသို့ ငွေပေးကြောင်း သိရသဖြင့် နောက်မှ ဖြည့်သွင်းခြင်း ပြုခဲ့ရပါသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ နောက်မှ ဖြည့်သွင်းခြင်းသည် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ မှတ်သားချက် ပြုပြီး နောက်ပိုင်း၌ ဖြစ်၍၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ မှတ်သားချက် နောက်ပိုင်း တွင် အစီအစဉ် အတိုင်း ထည့်သွင်းထားသင့်ပေသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက် နေ့စွဲပါ မှတ်သားချက်နှင့် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ မှတ်သားချက်တို့ ကြားတွင် နောက်မှ ထည့်သွင်းထားခြင်းသည် များစွာ သံသယ ဖြစ်စရာ အကြောင်း ပေါ်ပေါက်နေသည်။ ငွေကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် ပေးသည်ဟု ဆိုပါလျက်၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် ပေးသည်ဟု စာရင်းတွင် ပြခဲ့သည့် အချက်မှာလည်း၊ ထိုစာရင်းပါ မှတ်သားချက်အား ယုံကြည် လက်ခံနိုင်ရန် တန်ဖိုး ယုတ်လျော့စေသည်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ၊ သက်သေခံ (၄) ရှိမှတ်သား ချက်မှာ၊ မှန်ကန်သော မှတ်သားချက် ဖြစ်သည်ဟု ယဆခြင်း မပြုနိုင် ဆိုသော မူလရုံး၏ ကောက်ယူချက်သည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုသာချေ။

၁၉၇၂
ဦးအောင် (၎င်း
၏ကိုယ်စားလှယ်
ဒေါ်အုံးတင်)
နှင့်
သာဓုဖလင်
[၎င်း၏ပိုင်ရှင်
ဦးသာဓု (ခ)
ဦးဖေသန်း]။

ထို့ကြောင့်၊ မူလရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီတို့အား ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ရန် အကြောင်း မရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသဖြင့်၊ ဤအယူခံကို တရား စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ အထွေထွေ လျှောက်လွှာ

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ နှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင် တို့ရွှေတွင်။

† ၁၉၇၂

မတ်လ
၁၆ ရက်။

မအုန်းအုန်း ပါ ၂

နှင့်

ခေါ်ရင်မေ ပါ ၂ *

တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ ၇ (၁) — ယင်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် အရ၊ တရားရုံး၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ရထားခြင်း မရှိသော ပဋိညာဉ်ပြေငြိမ်းမှုကို အရွယ် မရောက်သူက ပျက်ပြယ်အောင်ပြု၍၊ ပြန်လည်ဖျက်လိုလျှင် တရားစွဲမှသာ ဖျက်သိမ်းရာ ရောက် မရောက်— အရွယ်မရောက်သူက ထိုပဋိညာဉ်ကို လက်မခံ ငြင်းပယ်ကြောင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုကြောင်း ထုတ်ဖော်ကျေညာခြင်းဖြင့် ပယ်ဖျက်နိုင် မနိုင်— ထိုသို့ကျေညာ၍ ပယ်ဖျက်သည်ကို တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်သူက လက်မခံလျှင် ပဋိညာဉ်ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း မြက်ဟ ဒီကရီရရန် တရားစွဲနိုင်ခြင်း— တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်သူက ထိုပဋိညာဉ်ပေါ် အခြေပြု တရားစွဲဆိုက၊ ပဋိညာဉ်ကို ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း ပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်ခွင့်ရှိသော ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်ထားသည့်ဘက်က ချေပ ထုချေနိုင်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ ၇ (၁) အရ၊ တရားရုံး၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ရယူထားခြင်း မရှိသော ပဋိညာဉ် ပြေငြိမ်းမှုကို အရွယ်မရောက်သူက တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ (၂) အရ၊ ပျက်ပြယ်အောင်ပြု၍ ပြန်လည်ဖျက်သိမ်းလိုလျှင် တရားစွဲမှသာ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းရာ ရောက်သည် မဟုတ်။ အရွယ် မရောက်သူက ထိုပဋိညာဉ်ကို လက်မခံတော့၍၊ ၎င်းက ငြင်းပယ်ကြောင်း၊ ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုကြောင်း ထုတ်ဖော်ကျေညာခြင်းဖြင့် ပယ်ဖျက်ရာ ရောက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကျေညာ၍၊ တဘက် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်သူက လက်မခံလျှင် ထိုကဲ့သို့ ကျေညာနိုင်ခွင့်ရှိ၍ ပဋိညာဉ် ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း မြက်ဟ ဒီကရီ ရရှိရန်၊ သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ်ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဒီကရီရရန် တရားစွဲနိုင်သည်။ တဘက် ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်သူက ထိုပဋိညာဉ်ပေါ် အခြေပြု၍ တရားစွဲဆိုတင်သွင်းသော အမှု၌ပင် ထိုပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်အောင်ပြု၍ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ တရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်စွာ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုထားပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို၊ ပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်ခွင့် ရှိသော ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ထားသည့် တဘက်လူက ချေပ ထုချေနိုင်သည်။

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမ အထွေထွေ အယူခံမှု အမှတ် ၅၇။

† ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ တရားမ ကြီးမှု အမှတ် ၅၉၉ တွင် ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမ ရုံး တရားသူကြီးချုပ်၏ ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၂
မအုန်းအုန်း
ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ရင်မေ
ပါ ၂။

တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်။ ။ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး တရားမကြီးမှု အမှတ် ၅၉၉/၆၂ တွင်၊ မအုန်းအုန်းနှင့် မောင်အောင်ဆန်းအေးတို့က ၎င်းတို့၏ နီးစပ်ရာ မိတ်ဆွေ မိခင် ဒေါ်အေးချစ်ဖြင့် ဒေါ်ရင်မေနှင့် ဦးခင်မြင့်တို့ အပေါ် ၂၄,၈၀၀ ရလို့ကြောင်း တရားစွဲဆိုရာ၊ ဒီကရီရရှိခဲ့သည်။ တရားနိုင်က ဇာချီမူ ပြုလုပ်ပြီးနောက်၊ ဒေါ်အေးချစ်က ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့က တရားရုံးဒေါ်ရင်မေနှင့် ကတိစာချုပ် ပြုလုပ်ပြီး၊ တရားနိုင်များ ကိုယ်စား ငွေ ၅,၀၀၀ နှင့် အပြေ အလည် လက်ခံယူရန် သဘောတူညီပြီးလျှင်၊ ငွေ ၅၀၀၀ လက်ခံရရှိ၍၊ ကျန်ငွေ ၄,၅၀၀ ကို ဘလ်လျှင် ၅၀ ပြေလည်အောင် ပေးသွားရန် သဘောတူသည်။ ထိုပြေငြိမ်းချက် သဘောတူညီချက် မပြုလုပ်မီ၊ နီးစပ်ရာ မိတ်ဆွေ ဒေါ်အေးချစ်က တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ ၇ (၁) အရ၊ တရားရုံး၏ အတိအလင်း ခွင့်ပြုချက်ရယူ၍ သဘောတူ ပြေငြိမ်းချက် မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှု မရှိပေ။ ထိုစဉ်က မအုန်းအုန်းသည် အရွယ်ရောက်နှင့်နေပြီဖြစ်၍၊ မအုန်းအုန်းနှင့် အကျိုး သက်ရောက်မှု မရှိသော သဘောတူညီချက် ဖြစ်သည်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း အငြင်း မပွားခဲ့ကြပေ။

ထိုကဲ့သို့ အရွယ် မရောက်သူ၏ နီးစပ်ရာ မိတ်ဆွေက တရားရုံး၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိပဲ ပြုလုပ်ထားသော သဘောတူညီချက် ပြေငြိမ်းမှုသည် အရွယ် မရောက်သူက ပျက်ပြယ်အောင် ပြုနိုင်ခွင့် (voidable) ရှိသည်ဟု တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်း ဥပဒေ တွင် ဤသို့ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

- “ 7. (1) No next friend or guardian for the suit shall, without the leave of the Court, expressly recorded in the proceedings, enter into any agreement or compromise on behalf of a minor with reference to the suit in which he acts as next friend or guardian.
- (2) Any such agreement or compromise entered into without the leave of the Court so recorded shall be voidable against all parties other than the minor.”

ထို့ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ၊ ယင်းသို့သော သဘောတူညီ ပြေငြိမ်းချက်တို့သည် ပျက်ပြယ် (void) သော သဘော တူညီချက်များ မဟုတ်ပဲ ပျက်ပြယ်နိုင်ခွင့် ရှိသော သဘောတူညီချက်များ ဖြစ်သည်။ အရွယ် မရောက်သူကသာ ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ မခလေးမ နှင့် မကြိုင် (၁) အမှု၌ ဇာချီမူတွင် တရားရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ယူထားခြင်း မရှိပဲ၊ နီးစပ်ရာ မိတ်ဆွေက အရွယ် မရောက်သူ တရားနိုင်

(၁) ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာ၊ ၇၇၂။

၁၉၇၂

မအုန်းအုန်း

ပါ ၂

နှင့်

ဒေါ်ရင်မေ

ပါ ၂။

အဖြစ်နှင့် ရရှိထားသော ဒီကရီနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောတူညီ ပြေငြိမ်းချက်ကို အရွယ် မရောက်သူက ပျက်ပြယ်အောင် ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

“ Execution proceedings are a continuance of the suit, and Order 32, rule 7, is applicable to an agreement or compromise made in the course of proceedings for the execution of the decree obtained in the suit. The compromise now in question was recorded without the leave of the Court, and no such leave was expressly recorded in the proceedings. Hence there was a contravention of sub-rule (1) of rule 7, and, consequently, under sub-rule (2) the compromise is voidable against all parties other than the minors.”

ယခု အမှုတွင် တင်သွင်းထားသော သဘော တူညီ ပြေငြိမ်းချက်သည်၊ အရွယ် မရောက်သူ မောင်အောင်ဆန်းအေးက ပျက်ပြယ်နိုင်ခွင့် ရှိလေရာ၊ ထိုကဲ့သို့ အရွယ် မရောက်သူက ပျက်ပြယ်အောင် ပြုရာတွင် တရား တထုံးစွဲရန် လိုသလော၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်း ဆောင်ရွက်၍ ပျက်ပြယ်အောင် ပြုနိုင် သလောကို ဆင်ခြင်ရမည်ဖြစ် သည်။ မူလခိုးက တရား တထုံး စွဲရန် လိုသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ပျက်ပြယ်နိုင်ခွင့် ရှိသော ပဋိညာဉ် (voidable contract) တစ်ခုတရာကို ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်၍ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းခြင်း (rescission) နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့ မည်ပုံ အကြောင်းကြားရမည်နှင့် ပဋိညာဉ်ပြုသူတို့ မည်သို့သော အခွင့်အရေး များ ရှိကြပုံကို ပဋိညာဉ် အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၄ နှင့် ၆၆ တို့တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။

“ 64. When a person at whose option a contract is voidable rescinds it, the other party thereto need not perform any promise therein contained in which he is promisor. The party rescinding a voidable contract shall, if he has received any benefit thereunder from another party to such contract, restore such benefit, so far as may be, to the person from whom it was received.”

* * * *

“ 66. The rescission of a voidable contract may be communicated or revoked in the same manner, and subject to the same rules, as apply to the communication or revocation of a proposal.”

၁၉၇၂
မအူအရာဖြင့်
၀၂၂
နှင့်
ဒေါ်ရင်မေ
၀၂၂။

ပျက်ပြယ်နိုင်ခွင့်ရှိသော ပဋိညာဉ် တခုနှင့် ပတ်သက်၍ ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်
နိုင်ခွင့် ရှိသူ တယောက်သည် ယင်းပဋိညာဉ်ကို ၎င်းက ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းကြောင်းကို
စကားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အကြောင်းကြား၍ ၎င်း၏ ပျက်ပြယ်
အောင်ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲနိုင်သည်။ ၎င်းအနေနှင့် ယင်းပဋိညာဉ်သည် ၎င်းအပေါ်၌
အတည်မဖြစ်ကြောင်း စကားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ ကြားသိစေလျှင်
ပဋိညာဉ်သည် ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီးသားဖြစ်သွား၍ ထိုပဋိညာဉ်သည် မတည်ရှိ
တော့ပေ။ အဓိကအချက်မှာ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းခြင်း ပြုလုပ်ရန် ရွေးချယ်ဆောင်
ရွက်ခြင်း (election to rescind) သာဖြစ်သည်။ ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်
နိုင်ခွင့်ရှိသော ပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်ခွင့် ရှိသူက ၎င်းအနေနှင့်
ထိုပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်၍ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းခြင်း ပြုလုပ်ရန်
ရွေးချယ်၍၊ ဆောင်ရွက်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း စကားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အမူအရာဖြင့်
ဖြစ်စေ တဘက် ပဋိညာဉ် ပြုသူတို့ကြားသိစေသည့် အခါ၌၊ တဘက်က လက်မခံလျှင်
တရား တသုံးစွဲရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ အနိုင်ဒီကရီ ရသည်ရှိသော် ပဋိညာဉ်
သည် မည်သည့်နေ့က ပြီးဆုံး ဖျက်သိမ်းသွားသနည်း (terminate) ဆိုလျှင်
ယင်းသို့ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းရန် ရွေးချယ်၍ ဆောင်ရွက်သောနေ့၌ ဖြစ်သည်ဟု
ဆိုရပေမည်။ အနိုင်ဒီကရီ ချသော နေ့၌ ပဋိညာဉ် ပြီးဆုံး ဖျက်သိမ်းသွားသည်ဟု
မဆိုနိုင်ပေ။ ပဋိညာဉ် တခုသည် ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်ရန် ပြန်လည် ဖျက်သိမ်း
သည်အထိ အတည်ဖြစ်သည်။ ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်ရှိသော ပဋိညာဉ်
ပြုလုပ်သောသူ တယောက်က ထိုပဋိညာဉ်ကို ၎င်းက လက်မခံတော့၍၊ ၎င်းက
ငြင်းပယ်ကြောင်း၊ ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုကြောင်း ထုတ်ဖော်ကြေငြာသည့် အချိန်
အထိ ထိုပဋိညာဉ်သည် အတည်ဖြစ်သည်။

တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ ၇ (၁) အရ၊ တရားရုံး၏ ကြိုတင်
ခွင့်ပြုချက်ရယူသားခြင်း မရှိသော ပဋိညာဉ် ပြေငြိမ်းမှုကို အရွယ်မရောက်သူက တရားမ
ကျင့်ထုံး အမိန့် ၃၂၊ နည်းဥပဒေ ၇ (၂) အရ၊ ပျက်ပြယ်အောင်ပြု၍ ပြန်လည်
ဖျက်သိမ်းလိုလျှင် တရားစွဲမှုသာ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းရာ ရောက်သည် မဟုတ်။
အရွယ်မရောက်သူက ထိုပဋိညာဉ်ကို လက်မခံတော့၍ ၎င်းက ငြင်းပယ်ကြောင်း၊
ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုကြောင်း ထုတ်ဖော်ကျေညာခြင်းဖြင့်ပယ်ဖျက်ရာရောက်သည်။
ထိုကဲ့သို့ကျေညာ၍၊ တဘက်ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်သူက လက်မခံလျှင် ထိုကဲ့သို့ ကျေညာ
နိုင်ခွင့် ရှိ၍ ပဋိညာဉ် ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း မြက်ဟ ဒီကရီရရှိရန်၊
သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ် ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းခြင်း ဆိုင်ရာ ဒီကရီ ရရှိရန် တရားစွဲနိုင်
သည်။ တဘက် ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်သူက ထိုပဋိညာဉ်ပေါ် အခြေပြု၍ တရားစွဲဆို

၁၉၇၂
မအုန်းအုန်း
ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ရင်မေ
ပါ ၂။

တင်သွင်းသောအမှု၌ပင် ထိုပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်အောင်ပြု၍ ပြန်လည်ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ တရား ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်စွာ ပဋိညာဉ်ကို ငြင်းပယ်ထားပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုထားပြီ ဖြစ်ကြောင်းကို၊ ပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်ခွင့်ရှိသော ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ထားသည့် တဘက်သူက ချေပ ထုချေနိုင်သည်။

ပဋိညာဉ် ဥပဒေဆိုင်ရာ ကျောင်းသုံး စာအုပ် (၃) ၌၊ ဤသို့ ဆွေးနွေးထားသည်။

“ It is hardly needful to say that rescission must be expressed and unequivocal. The clearest form of it is bringing a suit to set aside the contract. The will to rescind may also be declared by way of defence to an action brought on the contract ; a declaration to that effect before action brought is not necessary as matter of law though, generally speaking, the prudent course is to repudiate as soon as possible.”

အီးဘာရီ နှင့် အိပ်ချ်ဘဲလပ် (၂) အမှုတွင်၊ အောက်ပါ အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

“ It is quite clear, I think, that the word ‘ rescinds ’ as used in Section 64 implies an express and unequivocal cancellation of the contract.....”

ယခု အမှု (၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၅၉၉) တွင်၊ ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုသူ တဦးဖြစ်သူ ဒေါ်ရင်မေက ပြင်ပတွင် အမှုကြေအေးပြီဖြစ်ကြောင်း ဒီကရီအရ ပေးအပ်ရန် ရှိသည့်ငွေများမှာ ပြေငြိမ်းသွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင် ပေးရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်။ အရွယ် မရောက်သူ တရားနိုင်၏ အကျိုးကို ဆန့်ကျင်သည့် တရားမဝင်သော ကြေအေးမှုဖြစ်သည်ဟု ၎င်း၏ နီးစပ်ရာ မိတ်ဆွေက ထုချေ ချေပ ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည်၊ ထိုပဋိညာဉ်ကို ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်ရန် ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။ ထိုသို့ အရွယ်မရောက်သူ ဘက်မှ သဘောတူ ပြေငြိမ်းချက်ကို ငြင်းပယ်၍ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းခြင်းကို ရွေးချယ် ပြုလုပ်ထားချက်သည်၊ တရားဥပဒေ အရ၊ မှန်ကန်မှု ရှိမရှိ ဆန်းစစ်သည့်အခါ၌၊ အမှုနှင့် ဆိုင်သော အချင်းဖြစ် သဘောတူညီ ပြေငြိမ်းချက်သည် အရွယ် မရောက်သူက

(၂) အေ၊အိုင်၊အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်၊ ၂၀၇။
(၃) Pollock, and Mulla, The Contract Act., 8th Ed. p. 385.

ပျက်ပြယ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိသော၊ ပဋိညာဉ်ဖြစ်၍၊ အရွယ် မရောက်သူက ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းနိုင်သည်။ အမှုတွင် ထိုသဘောတူ ပြေငြိမ်းချက်ကို လက်မခံပဲ၊ ဒီကရီပေးရန် ရှိသော ငွေများမှာ ပြေငြိမ်းသွားပြီး ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်း တင်ပေးခြင်းကို ကန့်ကွက်ချက်သည် တရားဥပဒေနှင့်လျော်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ချက်များဖြစ်၍၊ အချင်းဖြစ် သဘောတူ ပြေငြိမ်းချက်သည် ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်၍ မူလရုံးက အမိန့်ချသော ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့၌ ထိုအချင်းဖြစ် သဘောတူ ပြေငြိမ်းချက်သည် အတည် မနေတော့သည့် အတွက်ကြောင့် ထိုပျက်ပြယ် အောင် ပြုလုပ်၍ ပြန်လည်ဖျက်သိမ်းသွားပြီဖြစ်သော ပြေငြိမ်းချက် အပေါ် အခြေပြု၍ ဒီကရီငွေများ ပြေငြိမ်းသွားပြီး ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်း မတင်နိုင်တော့ပေ။

၁၉၇၂
 မအုန်းအုန်း
 ပါ ၂
 နှင့်
 ဒေါ်ရှင်မေ
 ပါ ၂။

သို့ဖြစ်၍ အယူခံကို စရိတ်မရှိ ခွင့်ပြု၍၊ မူလရုံး၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်၍၊ မူလရုံးတွင် တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာကို ခွင့်မပြုပဲ စရိတ်မရှိ ပယ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှု

တရားသူကြီး ဦးသက်ပေ၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်း နှင့် တရားသူကြီး ဦးဘသန်းတို့ ရွှေတွင်

ဦးဘချန်း ပါ ၂

နှင့်

ဦးစံသိန်း

†၁၉၇၂

ဧပြီလ ၁၀ ရက်။

တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၅၁ နှင့် ၁၄၈—ယင်းပုဒ်မများအရချမှတ်ခဲ့သည့် မူလဘက် တရားသူကြီး၏ အမိန့်များသည် အယူခံ ဝင်နိုင်ခွင့်ရှိ မရှိ—ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ တရားရုံး၏ မူလဘူတအာဏာကို သုံးစွဲရန် ငြင်းဆိုသည့် အမိန့်သည် အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့်မဟုတ်—ပုဒ်မ ၁၄၈ အရ၊ ငွေပေးသွင်းရန် အချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်သည်တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂(၂)တွင် အကျုံးမဝင်သဖြင့် အယူခံဝင်နိုင်ခွင့်မရှိပေ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပြဿနာမှာ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၈ အရ ပုဒ်မချမှတ်ခဲ့သည့် မူလဘက် တရားသူကြီး၏ အမိန့်များသည် အယူခံဝင်နိုင်ခွင့်ရှိ မရှိဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ တရားရုံး၏ မူလဘူတ အာဏာကိုသုံးစွဲရန် ငြင်းဆိုသည့် အမိန့်သည် အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့်မဟုတ်ကြောင်း ယုံမှားဘွယ် မရှိနိုင်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မူလဘက်တရားသူကြီးသည် တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၈ အရ၊ ငွေပေးသွင်းရန် အချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်ကို မူလအမှုတွင်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ဗာရီမုပွင့်လှစ်ပြီး ဆောင်ရွက်ရာ၌ အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်၊ ဒီကရီအရ ငွေပေးသွင်းရန် ကန့်သတ်ထားသည့် အချိန်တိုးပေးခြင်းသည် ဒီကရီကိုအကျိုးသက်ရောက်အောင် ဗာရီ ပြုခြင်းသော်၎င်း၊ ဒီကရီမှာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် မရှိတော့ပါဟုသော်၎င်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းမဟုတ်သဖြင့် ယင်းအချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၂(၂) သွင် အကျုံးမဝင်သည့် ဒီကရီဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုနိုင်၍ အယူခံ ဝင်ပိုင်ခွင့် မရှိပါဆိုသော အယူခံခံရုံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်မှန်ကန်သည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေဦးချန်ထွန်းအောင်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးစံသိန်း။

၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဦးစံသိန်းသည်၊ ဦးဘချန်းနှင့် ဒေါ်လုံးတို့အပေါ် ဤရုံး၏ မူလဘက်ဌာန တရားမကြီးမှုအမှတ် ၁၂၄/၅၇ ၌ ဒီကရီတရပ်ရရှိခဲ့သည်။ ထိုဒီကရီတွင် ဦးဘချန်းနှင့် ဒေါ်လုံးတို့ အမည်ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့သော

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေ လျှောက်ထားမှုအမှတ် ၄၂။
† ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ လျှောက်ထားမှု။

ရန်ကုန်မြို့၊ အလံပြတုရားလမ်း၊ အမှတ် ၃၆ (အသစ်) ရှိ မြေ၏ တစိတ်တဒေသကို ဝယ်ယူသူမှာ ဦးစံသိန်းဖြစ်ကြောင်း မြက်ဟပြီးဒီကရီချမှတ်ပြီးသည့်နေ့မှ ၃ လအတွင်း မြေ၏ တန်ဖိုး ကျန်ငွေ ၂၃,၀၀၀ ကို ပေးလျှင် ဦးဘချန်းနှင့် ဒေါ်လုံးတို့ကဦးစံသိန်း အား လွှဲပြောင်းပေးရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်။

ဦးဘချန်းနှင့် ဒေါ်လုံးတို့က အဆိုပါ ဒီကရီကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးအယူခံ ဘက်သို့ အယူခံဝင်ကြသည်။ ထိုသို့ အယူခံဝင်နေစဉ် ဦးစံသိန်းက မူလရုံး ဒီကရီ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဦးဘချန်းနှင့် ဒေါ်လုံးတို့အား အကြောင်းကြားသော်လည်း အယူခံမှုပြီးပြတ်ခြင်း မရှိသေးသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ဦးစံသိန်း၏ တောင်းဆို ချက်ကို ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ဦးဘချန်းတို့၏ အယူခံကို အယူခံရုံးမှ ပယ်လိုက်သည်။ ထိုအချိန်၌ မြေတိုးကျန်ငွေကို ပေးရန် မူလရုံးမှ သတ် မှတ်ခဲ့သော ကာလမှာ ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ဦးဘချန်းတို့က မူလအမှုတွဲ၌ ဦးစံသိန်းအား ဒီကရီ ကျငွေများကို ရုံးတွင် တင်သွင်းစေရန် တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ လျှောက်လွှာ တစောင်တင်သည်။ သို့ရာတွင် ဒီကရီနှင့် အညီ ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းပေးမည်ဟု လျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ ဦးစံသိန်းက ငွေသွင်းရန် တာဝန်သည်၊ မိမိ၌ ရှိသလို ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းပေးရန် ဦးဘချန်းတို့တွင်လည်း တာဝန်ရှိသည်။ ဒီကရီအရ၊ ပစ္စည်းကို အပေါင်အနှံ့မရှိ လွှဲပြောင်းပေးရန် တာဝန်လည်း ရှိပါသည်ဟု ကန့်ကွက်သည့်အပြင် မြေတိုးကျန်ငွေ ၂၃,၀၀၀ ပေးသွင်းရမည့် အချိန်ကာလကို တိုးပေးရန် တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၈ အရ၊ လျှောက်လွှာ တစောင်တင် သည်။

ထိုလျှောက်လွှာများကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဒီကရီတွင် ညွှန်ကြားထားသည့် အချိန် ကာလ အတွင်း မူလဘက် တရားသူကြီးသည်၊ မြေတိုးကျန်ငွေများကို ပေးသွင်းရန် ပျက်ကွက်ခြင်း အတွက် ဦးစံသိန်းတွင် တာဝန်ရှိ မရှိ ဆိုသော ပြဿနာကို စုံစမ်းရန် လိုသည်ဟု ဟူသည့်အတိုင်း မူလဘက် အတွင်းဝန် (ယုံရ ဒု-မော်ကွန်းထိန်း) အား စုံစမ်း စစ်ဆေးစေခဲ့သည်။ ဒု-မော်ကွန်းထိန်းသည်၊ လိုအပ်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ပြီးနောက် ကန့်သတ်ထားသည့် အချိန်အတွင်း မြေတိုးကျန်ငွေများကို ပေးရန် ပျက်ကွက်ခြင်းမှာ ဦးစံသိန်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ဦးဘချန်းတို့၏ ပြုလုပ်မှုကြောင့် သာဖြစ်သည်ဟု အစီရင်ခံလိုက်သည်။ မူလဘက် တရားသူကြီးသည် ထိုအစီရင်ခံစာကို သဘောတူ လက်ခံကာ ဦးဘချန်းတို့၏ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ လျှောက် လွှာကို ပယ်လိုက်ပြီးနောက် ဦးစံသိန်း၏ ပုဒ်မ ၁၄၈ အရ၊ လျှောက်လွှာကို ခွင့်ပြု လိုက်သည်။

ဦးဘချန်း ပါ ၂
နှင့်
ဦးစံသိန်း

ထို့ကြောင့် ဦးဘချန်းတို့က မူလဘက် တရားသူကြီး၏ အမိန့် နှစ်ရပ်ကို ဤရုံး အယူခံဘက်သို့ အယူခံခံကြရာ အယူခံခံရုံးမှ ယင်းအမိန့်များသည်၊ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အမိန့်များ မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး အယူခံများအား ပယ်လိုက်သဖြင့် ဦးဘချန်းတို့က အယူခံခံရုံး၏ အမိန့်များကို အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ခွင့်ပြုရန် ဤလျှောက်လွှာများကို တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အနေဖြင့် စဉ်းစားရန်ရှိသည့် ပြဿနာမှာ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၁ အရင်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၈ အရင်း ချမှတ်ခဲ့သည့် မူလဘက် တရားသူကြီး၏ အမိန့် များသည်၊ အယူခံပိုင်ခွင့် ရှိ မရှိဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ တရားရုံး၏ မူလဘက်အာဏာကို သုံးစွဲရန် ငြင်းဆိုသည့် အမိန့်သည် အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့် မဟုတ်ကြောင်း ယုံမှားဘွယ်ရှိနိုင်၊ ဦးဘချန်းတို့၏ ရှေ့နေ ဦးချန်ထွန်းအောင်ကလည်း အယူခံခံခွင့်ရှိပါသည်ဟု တင်ပြ ပြောဆိုခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ သို့ဖြစ်ရာ ပုဒ်မ ၁၄၈ အရ၊ အချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်သည် အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့် ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို သာသုံးသပ်ရန်ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ခရီး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ ဤရုံး မူလဘက် တရားသူကြီး က၊ ချမှတ်သည့် ဒီကရီကိုဖြစ်စေ၊ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အမိန့်ကို ဖြစ်စေ၊ အယူခံဝင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ယခု အမှုတွင် မူလဘက် တရားသူကြီး ချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်မှာ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၀၄ တွင် အကျုံးဝင်သော အယူခံခံနိုင်သည့် အမိန့် မဟုတ်ကြောင်း မငြင်းနိုင်။ ဦးချန်ထွန်းအောင်က ထိုအမိန့်သည် မူလဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်၍ ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့် တရပ်ဖြစ်၍ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂ (၂) တွင် အကျုံးဝင်သည့် ဒီကရီတရပ်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အယူခံခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု တင်ပြသွားသည်။

မူလဘက် တရားသူကြီးသည် တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၈ အရ၊ ငွေပေးသွင်းရန် အချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်ကို မူလ အမှုတွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် ဇာရီပေးလွှာပေးပြီး ဆောင် ရွက်ရာ၌ အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်၊ ဒီကရီအရ ငွေပေးသွင်းရန် ကန့်သတ်ထားသည့် အချိန်တိုးပေးခြင်းသည် ဒီကရီကို အကျိုးသက်ရောက်အောင် ဇာရီပြုခြင်းသော်၎င်း၊ ဒီကရီမှာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် မရှိတော့ပါဟု သော်၎င်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း မဟုတ် သဖြင့် ယင်းအချိန်တိုးပေးသည့် အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၂ (၂) တွင် အကျုံးဝင်သည့် ဒီကရီဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုနိုင်၍ အယူခံဝင်ပိုင်ခွင့် မရှိပါဆိုသော အယူခံခံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့သဘောရရှိသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဤအခွင့်ထူး အယူခံခံခွင့် လျှောက်လွှာများကို ခွင့်ပြုရန် အကြောင်း မရှိ၍ တရားစီရင်တကွ ပယ်လိုက်သည်။ နှစ်မှုစလုံးကို တပေါင်းတည်း ကြားနာ ခဲ့သဖြင့် ရှေ့နေစခိတ် ၅၁ ကျပ်ကို တမှုတွင်သာခွင့်ပြုသည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အခွင့်ထူးတရားမအယူခံလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ပေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးလှသင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး တို့ရွှေတွင်

ကိုလှဝင်း

နှင့်

မမြင့်မြင့်ဝေ ပါ ၃*

† ၁၉၇၂

မေလ ၁၈ ရက်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့နောက်ပိုင်း ဆောက်လုပ်ခဲ့သည့် အဆောက်အဦ— ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာ ဆောက်လုပ်ရေး ဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ်-၁၈၅ မထုတ်ပြန်မီ ယင်း ဥပစာမျိုးကို မြို့ပြဆိုင်ရာဌာနရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေနှင့် အကျိုးမဝင်ဟု ဆိုထားသည့်ကာလအတွင်း ပေါ်ပေါက်သည့် အိမ်လခကိစ္စသည် ၎င်းဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန်မလိုခြင်း—အိမ် လခရပိုင်ခွင့်သည် ကျင့်ထုံးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမဟုတ်ဘဲ တရားစွဲပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သက်သာခွင့် ဖြစ်သဖြင့် နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိဘဲ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်သည့်နေ့မှစ၍ အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ စွဲဆိုသော အိမ်လခမှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့နောက်ပိုင်း တွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခဲ့သည့် အဆောက်အဦနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာ ဆောက်လုပ်ရေးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၈၅ မထုတ်ပြန်မီ အဆိုပါဥပစာမျိုးကို မြို့ပြဆိုင်ရာဌာနရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေနှင့် အကျိုး မဝင်ဟုဆိုထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း ပေါ်ပေါက်သည့်ကိစ္စ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်မ ၁၉ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန် မလိုဟုယူဆခြင်းမှာ မှန်ကန်သည်ဟုဆုံးဖြတ်သည်။ ထို့ပြင်ကျသင့်သည့် အိမ်လခ ရပိုင်ခွင့်သည် ကျင့်ထုံးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးမဟုတ်ဘဲ တရားစွဲပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သက်သာခွင့် ဖြစ်သဖြင့် နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိဘဲ ထုတ်ပြန်သည့် နေ့မှစ၍ အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်သာဖြစ်သည်။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ အခွင့်ထူးတရားမအယူခံလျှောက်လွှာ အမှတ်-၂။

† ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ ရန်ကုန်မြို့တရားရုံးချုပ် ၏ တရားမပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၂/၆၇ တွင် ၁၆-၉-၆၇ နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို မကျေနပ်၍ အထူးအယူခံခွင့်ရရန်လျှောက်လွှာ။

၁၉၇၂
ကိုလှဝင်း
နှင့်
မမြင့်မြင့်ဝေ
ပါ ၃။

အယူခံ တရားလိုအတွက် ။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ အော်ဂတ်စတင်ဂေး ။

အယူခံ တရားခံအတွက် ။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးချိန်ဖိုး ။

ရုံးသဟာယအတွက် ။ ။ အစိုးရ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ အက်(စ်)၊ ကေဂွီ(ရှ်) ။

ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စမော်ကော်မူအမှတ် ၄၉၉ တွင် တရားလို(၁) မမြင့်မြင့်ဝေ၊ (၂) လီလီယု၊ (၃) လှလှယု တို့က တရားပြိုင် ကိုလှဝင်းအပေါ် အိမ်လခ ၅၂၅° ရလိမ့်စွဲဆိုသည်။ တရားမရုံး ဗဟိုယတရားသူကြီးက အမှုတွင်ဆုံးဖြတ် ရန်အချက်မှာ တရားလိုက စံငှားရမ်းခလက်မှတ်နှင့် ပူးတွဲ၍စွဲဆိုခြင်း မရှိသောကြောင့် တည်မြဲနိုင်ခြင်းမရှိဖြစ်ပါသလားဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အိမ်လခငွေကျန် ၅၂၅° ရရန်စွဲဆိုသည့် အိမ်ခန်းမှာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသော အိမ်၏အခန်းဖြစ် ၍၊ ရရန်ရှိသော အိမ်ငှားရမ်းခမှာ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လမှ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လအတွင်း ပေးရန်ရှိသည့် အိမ်လခအတွက်ဖြစ်သည်။ ။

၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့စွဲထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် တဏှာရေးနှင့်အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၅ အရ၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ နောက်ပိုင်းတွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခဲ့သည့် အဆောက်အဦမှာ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေနှင့် အကျုံးမဝင်ဟု ကြေငြာခဲ့ပြီးနောက်၊ အဆိုပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာကို ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၈၅ အရ ပယ်ဖျက် ခဲ့သည်။ မူလငှား တရားသူကြီးက ၎င်း၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်နေ့စွဲအမိန့်တွင် စွဲဆိုသော ကာလအပိုင်းအခြားအတွက် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ ငှားရမ်းခလက်မှတ် ပူးတွဲတင်ပြရန် မလိုသောကြောင့်၊ ပုန်မ ၁၉ အရသာလျှင် ဆောင်ရွက်ရန် ရှိသည်ဟုယူဆ၍ တရားလို၏အမှုကို စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်ခဲ့သည်။ ။

လျှောက်ထား ခံသူများက ယင်းအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် သို့ ပြင်ဆင်လွှာတင်သွင်းရာ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားမပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၂ ဖြစ်သည်။ ထိုပြင်ဆင်မှုတွင် အိမ်ရှင်တဦးသည် အိမ်ငှားလခကုန်ဆုံးတိုင်းအိမ်လခရရန်အခွင့်အရေး သည် ကျင့်ထုံးဆိုင်ရာ သက်သာခွင့် တခုမဟုတ်ဘဲ တရားစွဲပိုင်ခွင့်နှင့် သက်ဆိုင်သော သက်သာခွင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၈၅ မထုတ်ပြန်မီ အချင်းဖြစ် ဥပစာသည် မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေနှင့် အကျုံးမဝင် သဖြင့် ထိုအချိန်ကာလအတွက် ရရန်ရှိသော အိမ်လခများကို စံငှားရမ်းခသတ်မှတ်

၁၉၅၂
ကိုလှဝင်း
နှင့်
မမြင့်မြင့်ဝေ
ပါ ၃။

သည့် လက်မှတ် တင်ပြခြင်းမပြုဘဲ တောင်းခံပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း၊ ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ကြော်ငြာစာ တခုခုကို ထုတ်ပြန်ရာတွင် ကျင့်ထုံးဆိုင်ရာ သက်သာခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပါက နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု ကောက်ယူရပြီး တရားစွဲပိုင်ခွင့် စပ်လျဉ်းသော သက်သာခွင့် ဖြစ်ပါက ထုတ်ပြန်သည့် နေ့မှစ၍ အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု ယူဆရကြောင်း ချစ်တီးနုတ်ဘက်နှင့် မောင်အေး (၁)၊ ဂျွန်ပီလီယန်ရေရှိ နှင့် ဝိုင်အိုလက် အဲလီဇဘက်ကရီ (၂)၊ ဘားမား ကော်ပိုရေးရှင်း လီမိတက်နှင့် ပြည်ထောင်စု (၃)၊ ဦးကောင်းနှင့် ဟန်ကျင်ဟုတ် (၄) အမှုတို့ကို ကိုးကား၍ ယခုအမှုတွင် မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန်မလိုဟု ယူဆကာ၊ အောက်ရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ပြီး လျှောက်ထားသူ စွဲဆိုသည့်အတိုင်း နှစ်ရုံးစလုံး တရားစရိတ်နှင့် ဒီကရီကို ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။

မူလရုံးတရားပိုင် ကိုလှဝင်းက နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ အယူခံလွှာကို ၁၉၆၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် တင်သွင်းရာ၊ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့်အိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၈၅/၁၉၆၆ သည်၊ နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိမရှိဟူသော ပြဿနာသည် အိမ်ငှားမြေငှားကိစ္စနှင့် ပတ်သက်သော အများပြည်သူတို့အတွက် အရေးကြီးသည့်အပြင်၊ မကြာခဏပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည့်အကြောင်းတို့ကြောင့် ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် အခွင့်ထူး အယူခံကိုလက်ခံခဲ့သည်။

စွဲဆိုသည့်အိမ်လခမှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ နောက်ပိုင်းတွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခဲ့သည့် အဆောက်အဦနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၈၅ ထုတ်ပြန်မီ၊ အဆိုပါ ဥပစာမျိုးကို မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေနှင့် အကျိုးမဝင်ဟု ဆိုထားသည့်အချိန်ကာလအတွင်း ပေါ်ပေါက်သည့် ကိစ္စဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်မ ၁၉ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန်မလိုဟု ယူဆခြင်းမှာ မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ကောက်ယူဆုံးဖြတ်သည်။ ထို့ပြင် ကျသင့်သည့် အိမ်လခ ရပိုင်ခွင့်သည် ကျင့်ထုံးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမဟုတ်ဘဲ တရားစွဲပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သက်သာခွင့် ဖြစ်သဖြင့် နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိဘဲ ထုတ်ပြန်

(၁) ၁၉၃၈ ၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး ၄၃၀ (စုံညီခဲ)။
(၂) ၁၉၅၂ ၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၅၃ (တရားလွှတ်တော်)။
(၃) ၁၉၅၃ ၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၄၀၃ (တရားလွှတ်တော်)။
(၄) တရားရုံးချုပ်၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ အခွင့်ထူး တရားမ အယူခံမှုအမှတ် ၁၀။

၁၉၇၂
ကိုလှဝင်း
နှင့်
မမြင့်မြင့်ဝေ
ပါ ၃။

သည့်နေ့မှစ၍ အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်သာဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ယူဆခြင်းကြောင့် ၁၉၆၆ ခုနှစ် မတိုင်မီက အိမ်ယာများချထား အသုံးပြုရာတွင် အကန့်အသတ် အချုပ်အချယ်များဖြင့် ကြီးကြပ်ခြင်းမပြုဘဲ ကင်းလွတ်စေကာ အိမ်ယာများ တိုးတက်ဆောက်လုပ်ရန် အစိုးရက အားပေးသည့် သဘောဖြစ်သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ အိုးအိမ် အဆောက်အဦပြဿနာ ပြေလည် ကောင်းမွန်လာသည့် အခါတွင် အိမ်ရှင်အိမ်ငှားပြဿနာကို ကြီးကြပ်ရန် လိုအပ်လာသဖြင့် ထိုရက်နောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် အိမ်ရှင်အိမ်ငှား ပြဿနာများအတွက် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၁၇၅)ကို ထုတ်ပြန်ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ထို့ပြင် နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု ယူဆပါက အမှုများကို ပိုမိုရှုတ်ထွေးလာဘွယ် ရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၇၅ သည် နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ ကောက်ယူဆုံးဖြတ်၍ အခွင့်ယူအယူခံကို စရိတ်နှင့်ပယ်သည်။ ဤရုံးရွှေ့နေစရိတ် ၃၄ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပဌမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ နှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး တို့ရွေ့တွင်၊

မစ္စတာဝါဒီဝေး (ခေါ်) ဦးသိန်းဟန် နှင့် { ၁။ ဦးထွေးရင်
၂။ ဒေါ်မေမေညွန့် * }

† ၁၉၇၂
ပြီလ ၁၁
ရက်။

ကလယ်မြန်မာကပြား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တဦးသည် မြန်မာလေ့ ထုံးတမ်း ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း—မြန်မာအဖွား မြန်မာကလယ် ကပြားမိခင်က မွေးဖွားပြီး မြန်မာပြည်၌ နေထိုင်ကာ မြန်မာပြည်၌ပင် သေဆုံးခဲ့သော ကလယ်ကပြား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်မြတင်သည်၊ တိုင်းတပါးမှ လာရောက်သူမဟုတ်၊ မြန်မာပြည်၌ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာအဖွား ဒေါ်မမကြီး၊ မြန်မာကလယ် ကပြားမိခင် ဒေါ်စိန်မမ မှ မွေးဖွားပြီး မြန်မာပြည်၌နေထိုင်ကာ မြန်မာပြည်၌ပင်သေဆုံးခဲ့သည့် ကလယ်ကပြား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသမီးတဦး ဖြစ်၍ မြန်မာလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေသည် သာ၍ပင်သက်ဆိုင်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးခင်မောင် (၄) ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးဘိုးသာ။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။မော်လမြိုင်မြို့၊ ဒိုင်းဝန်ကွင်းရပ်နေ ဒေါ်မြတင် (ခေါ်) ဒေါ်ဘေဘီသည် ၁၉၆၅ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်သည်။ ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွန့်တို့က ကလယ် လူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်သူ ဒေါ်မြတင်သည် မိမိတို့အား ကိတ္တိမသားသမီးအဖြစ် မွေးစားခဲ့သည် ဟု ဆိုကာ မော်လမြိုင်မြို့ ခရိုင်တရားမ ရုံးတွင် ဒေါ်မြတင်၏ အမေပစ္စည်းများကို အုပ်ထိန်းရန် အမေ့ထိန်းစာ လျှောက်ထားကြသည်။

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှုအမှတ် - ၁၇။
† ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၄ တွင် ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ မော်လမြိုင်မြို့၊ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုအယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၂
 မစ္စတာဝါဒီဝေး
 (ခေါ်)
 ဦးသိန်းဟန်၊
 နှင့်
 ၁။ ဦးထွေးရင်
 ၂။ ဒေါ်မေမေ
 ညွန့်။

ထိုလျှောက်လွှာကို မစ္စတာ ဝါဒီဝေး (ခေါ်) ဦးသိန်းဟန်က ကန့်ကွက်ရာတွင် ကိတ္တိမ သားသမီးအဖြစ် မွေးစားသည့် စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုချိန်က ဒေါ်မြတင်မှာ လွန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၍ ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွန့်က ဒေါ်မြတင်အား မတရား သွေးဆောင်၍ လက်မှတ်ထိုးခိုင်းခြင်း ဖြစ်၍ တရားမဝင်ပါ။ ဒေါ်မြတင်သည် ကလယ် ဗုဒ္ဓဘာသာတဦး ဖြစ်၍၊ မြန်မာလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိပဲ အမေ့ဆက်ခံခြင်း ဥပဒေနှင့် အကြုံးဝင်သည့် အလျောက် ကိတ္တိမသားသမီးအဖြစ် မွေးစားခြင်း ပျက်ပြယ်ပါသည်ဟု ထုခေ့ခဲ့သည်။

ထို့နောက် မစ္စတာ ဝါဒီဝေးသည် ဒေါ်မြတင်၏ အမေ့ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အမေ့ထိန်းစာကို ၎င်းအား ထုတ်ပေးရန် အပြိုင်အဆိုင် လျှောက်လွှာ တင်လာသည်။ ထိုလျှောက်လွှာတွင် ဒေါ်မြတင်သည် ကလယ်လူမျိုး ဟိန္ဒူဘာသာ ကိုးကွယ်သူ ဖြစ်သည်။ မိမိသည် ဒေါ်မြတင်၏ မိဘများ ဖြစ်ကြသည့် ဆူပရာမန်နီးပီလေးနှင့် ဒေါ်စိန်မမတို့၏ မွေးစားသား ဖြစ်သည်ဟု မစ္စတာ ဝါဒီဝေးက ဆိုသည်။

ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီးသည် နှစ်ဘက်တင်ပြသော နှုတ်သက်သေနှင့် စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများကို စစ်ဆေးပြီးနောက် ဒေါ်မြတင်သည် ကလယ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာလေ့ ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့် အကြုံးဝင်သဖြင့် ကိတ္တိမသားသမီး မွေးစားနိုင်သည်။ ဒေါ်မြတင်က ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွန့်တို့အား မိမိဆန္ဒအတိုင်း လွတ်လပ်စွာ ကိတ္တိမ သားသမီးများအဖြစ် မွေးစားခဲ့ခြင်း ဖြစ်၍ တရားဝင်သည်။ မစ္စတာ ဝါဒီဝေးသည် ဆူပရာမန်နီးပီလေးနှင့် ဒေါ်စိန်မမတို့၏ မွေးစားသား ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းမှာ ထင်ရှားခြင်း မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွန့်တို့အား အမေ့ထိန်းစာ ထုတ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုအမိန့်ကို မစ္စတာ ဝါဒီဝေးက မကျေနပ်၍ ဤအယူခံ တင်သွင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုအမှုတွင် ဦးစွာ ဆုံးဖြတ်ရမည့် ပြဿနာမှာ ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်မြတင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် ဖြစ်ပါသလော ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွန့်တို့က ဒေါ်မြတင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင် ယုံကြည် ကိုးကွယ်သူ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် ဆရာတော် ဦးကောသိတ၊ သီလရင် ဒေါ်ပညာစာရီ၊ ဦးသင်းလှိုင်၊ သခင်သိန်းဖေ၊ ဒေါ်သန်းတင်၊ ဒေါ်စောတင်၊ ဦးစန်းမြင့်နှင့် ဒေါ်အုံးတင်တို့အား သက်သေထူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ ထွက်ဆိုချက်အရ ဒေါ်မြတင်သည် ၎င်းအသက်ရှိစဉ်က မော်လမြိုင်မြို့ရှိ မြေကွက်တကွက်နှင့် ထိုမြေပေါ်ရှိ နှစ်ထပ်တိုက်ကို စိန်မမ ကျောင်းတိုက်ဟု အမည်ပေးပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ သင်္ဃာ

များကို လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း၊ ထိုကျောင်းတိုက်အတွင်း၌သိမ်ဆောက်ပေးခဲ့ခြင်း၊ ကော်လင်းဆရာတော် ကျောင်းဆောက်ရန် မြေကွက်တကွက် လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့၊ အမျိုးသမီး စောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့သို့ မြေတကွက်လှူဒါန်းပြီး၊ အမျိုးသမီး၊ စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့မရှိလျှင် ခေမာရာမ သီလရှင်ကျောင်းအား လှူဒါန်းရန် ရည်စူးထားခြင်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစေတီတော် တည်ဆောက်ရာ၌ မြေ ၅ ဧက လှူဒါန်းခြင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ ဦးဇိန်ဘုရား စိန်ဖူးတင်ရာတွင် စိန်ပန်းခိုင်နှင့် ပတ္တမြား ၁၆ လုံး လှူဒါန်းခြင်း၊ ပဲခူးမြို့၊ ရွှေမော်ခေါစေတီစိန်ဖူးအတွက် စိန်လှူဒါန်းခြင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ ။ မဟာမြတ်မုနိ ဘုရား၏ ပိဋကတ်တိုက်အတွက် ပိဋကတ်သုံးပုံ လှူဒါန်းခြင်း စသည့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလှူဒါနများ ပြုခဲ့သည့်အပြင်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားနှင့် သင်္ဘောတော်များအား ဖူးမျှော်ကန်တော့ခြင်း၊ သီလခံယူခြင်း၊ ကထိန်ခင်းခြင်း၊ ဆွမ်းကျွေးခြင်း စသည့် ဘာသာရေး ပြုလုပ်မှုများကို ပြုခဲ့ကြောင်း ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည်။

၁၉၇၂
မစ္စတာ ဝါဒီဝေး
(ခေါ်)
ဦးသိန်းဟန်
နှင့်
၁။ ဦးထွေးရင်
၂။ ဒေါ်မေမေ
ညွှန်။

တတက်မှလည်း ဒေါ်မြတင်သည် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် တဦးဖြစ်ကြောင်းပေါ်လွင်အောင် ဦးကိုကိုကြီး၊ ရမ်ဆာမိ၊ ဦးမြင့်နောင်၊ ဦးရာမ၊ အမ်၊ ဗွီ၊ စီ၊ နာဗာဆန်၊ ပက္ကရီးဆွာမိ၊ မဟာလင်ကန်၊ အာ(ရ်)စွန်ပရာမန်နီး၊ ဒေါ်တာ၊ ဦးအောင်ကျော်သိန်းနှင့် ဒေါ်ခင်ခင်လှိုင်တို့အား အပြိုင်အဆိုင် သက်သေပြခဲ့သည်။ ထိုသက်သေများက ဒေါ်မြတင်သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားကိုသော်၎င်း၊ သင်္ဘောတော်များကို သော်၎င်း ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်း မရှိပဲ၊ ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုးကျောင်းသို့ သွားရောက် ဝတ်ပြုလေ့ရှိခြင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ရှိ ဟိန္ဒူဂြိုဟ်ကိုးလုံးဘုရားတွင် ကျောင်းဆောက်ခဲ့ခြင်း၊ မော်လမြိုင် သာယာကုန်းရပ်ရှိ အိမ်ကို ဟိန္ဒူလူမျိုး အန်ဒရာစာသင်ကျောင်းအဖြစ် အသုံးပြုရန် လှူဒါန်းခြင်း၊ ဟိန္ဒူသင်္ချိုင်းတွင် ဇရပ်ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်း၊ ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်းများသို့ လစဉ်ရန်ပုံငွေ လှူဒါန်းခြင်း စသည့်ကိစ္စရပ်များကို ပြုခဲ့ပါသည်ဟု ထွက်ဆိုခဲ့ကြသည်။

ယင်းသို့ တတက်နှင့်တတက် သက်သေ အပြိုင်အဆိုင် ထွက်ဆိုနေကြသည့် အခါမျိုးတွင် အမှန်တရားကို ရှာဖွေရာ၌ အမှုတွင် ပေါ်ပေါက်နေသော ဝန်ခံကားသည့် အကြောင်းခြင်းရာများနှင့် ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာရှိသော အချက်အလက်များကို မူတည်၍ မည်သည့်ဘက်က မှန်ကန်သည်ဟု ချင့်ချိန် သုံးသပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအတိုင်းပင် ဆုံးဖြတ်ထားသည့် မတင်တင်နှင့် ဒေါ်ကံရှိ(၁) အမှုကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့ ရည်ညွှန်းလိုပေသည်။

သက်သေခံ (ကက)အရာ၊ ဒေါ်မြတင်သည် အမှုတခုနှင့် ပတ်သက်၍ အစစ်ခံရာ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်သည်ဟု ထွက်ဆိုခဲ့သည်။ သက်သေခံ (ဋ) အိမ်ထောင်စု

(၁) ၁၉၄၈၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၅၈၂ ။

၁၉၇၂

မစ္စတာ ဝါဒီဝေး
(ခေါ်)
ဦးသိန်းဟန်
နှင့်
၁။ ဦးထွေးရင်
၂။ ဒေါ်မေမေ
ညွှန်။

စာရင်းတွင် ဒေါ်မြတင်ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာကို ဗုဒ္ဓဘာသာဟု ဖော်ခဲ့သည်။
ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွှန်တို့အား ကိစ္စိမသားသမီးအဖြစ် မွေးစားခြင်းမပြုမီ
၎င်း၏ရွှေနေ ဦးတင်ဦးအား ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်ကြောင်း ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့သည်။
ထို့ပြင် ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွှန်တို့က ဤအမှုထိန်းစာ လျှောက်လွှာကို တင်
သွင်းရာ၌ ဒေါ်မြတင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်သူဖြစ်ကြောင်း အပိုဒ် ၁ တွင်
အဆိုပြုလာသည်ကို မစ္စတာ ဝါဒီဝေး အနေဖြင့် ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ
ကန့်ကွက်လွှာ အပိုဒ် ၂ တွင်၎င်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ၊ ပြင်ဆင်ထား
သောချေလွှာ အပိုဒ် ၂ တွင်၎င်း ဝန်ခံခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်ဟု ငြင်းဆိုခြင်းမပြု
ခဲ့ပေ။

လူတိုင်းသည် မည်သည့်ဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်သည်ဆိုသော ကိစ္စကို စဉ်း
စားရာ၌ ထိုသူ၏ အတွင်းစိတ်သဘောကို အခြားသူများ အနေဖြင့် သိနိုင်စွမ်း မရှိ
သဖြင့် ၎င်း၏ နောက်ကြောင်း ရာဇဝင်၊ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ မိတ်ဆွေ
သင်္ဂဟအပေါင်း အသင်း စသည့် ပတ်ဝန်းကျင် အချက်အလက်များကို ထောက်ထား
လျက် မည်သည့်ဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည် ကိုးကွယ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်
သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်ရန် အခမ်းအနား တစုံတရာ ပြုလုပ်ရန်မလိုသဖြင့် သာ၍ပင်
အဆိုပါ မူများအရ ချင့်ချိန် ဝေဖန်ရန်လိုသည်။ ထိုအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည့်
ဒေါ်မော်နှိုးနှင့် အယ်(လ်) အနင်း (၂) တို့စီရင်ထုံးပါမူကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောတူ
သည်။

မူလရုံး အမှုတွဲတွင် တင်ပြထားသော စာရွက် စာတမ်းများအရ ဒေါ်မြတင်သည်
ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအတွက် ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ရက်ရက်ရောရော
လှူဒါန်းခဲ့ကြောင်း မငြင်းနိုင်ပေ။ သို့ရာတွင် မစ္စတာ ဝါဒီဝေး၏ ရွှေနေ ဦးခင်မောင်က
ဗုဒ္ဓဘာသာတွင်သာမက၊ အခြားဘာသာများ၌လည်း ဒါနကုသိုလ်ရှိသည့်အတိုင်း
ဒေါ်မြတင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ဥစ္စာပစ္စည်းလှူဒါန်းသည့်အကြောင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာ
သာကို သက်ဝင်ယုံကြည်သူ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန် မသင့်ပါဟု တင်ပြသွားသည်။
ဆရာတော် ဦးကောသိတ၊ သီလရှင်ဒေါ်ပညာစာရီ၊ ဦးသင်းလှိုင်၊ သခင် သိန်းဖေနှင့်
ဦးစိန်းမြင့်တို့၏ ထွက်ချက်များအရ ဒေါ်မြတင်သည် မိမိ၏ ပစ္စည်း ဥစ္စာများကို
သာမန် ပေးကမ်းခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ ရေစက်ချ၍ လှူဒါန်းခဲ့ကြောင်း ပေါ်ပေါက်
နေသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အခွန်ရှည်စေရန် သက်ဝင်ယုံကြည်သူ တဦးအနေဖြင့်
လှူဒါန်းခဲ့သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။

(၂) ၁၉၆၂၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၂၃၂(တရားရုံးချုပ်)၊

ဗုဒ္ဓဘာဝါဒီဝေ
(ခေါ်)
ဦးသိန်းဟန်
နှင့်
၁။ ဦးထွေးရင်
၂။ ဒေါ်မေမေ
ညွှန်။

ဒေါ်မြဘင်၏အဖွား ဒေါ်မေကြီးမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာအမျိုးသမီး အစစ်ဖြစ်
သည်။ ဒေါ်မေကြီးသည်၊ အိန္ဒိယလူမျိုး ရမ်ဂါဆွာမိ မုဒါလီးယား နှင့် အိမ်ထောင်
ကျပြီး သမီးဒေါ်စိန်မေကို ထွန်းကားခဲ့သည်။ ဒေါ်စိန်မေသည် စူပရာမန်းနီးပီလေး
င့် အကြောင်းပါပြီး၊ ဒေါ်မြဘင်ကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အမျိုးအနွယ် အားဖြင့်
ဒေါ်မြဘင်သည် ကလယ်သွေးပါသူ ဟယောက်ဖြစ်၍ မိချီးဖလာ ဂိုး ကွယ်မှုဖြစ်သည့်
ဟိန္ဒူဘာသာခလေ့ ထိုးဘမ်းများကို လုံးဝစွန့်ပယ်ခြင်း မပြုပဲ၊ အနည်းအကျဉ်း
လိုက်နာခဲ့ဟန် လက္ခဏာရှိပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ လိုက်နာကျင့်သုံးရခြင်းမှာ ဘာသာ
ရေးအရမဟုတ်ဘဲ ယဉ်ကျေးမှု ထိုးဘမ်းအရ၊ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။
ကိုဗန်စိမ် နှင့် ဒေါ် ရှုဘင် (ခေါ်) လင်ကျူသွင် (၃) တို့ အမှုတွင် မိချီးဖလာကိုးကွယ်
မှုကို လိုက်နာခြင်း မှာ ဘာသာရေးအရ မဟုတ်ဘဲ ယဉ်ကျေးမှုထိုးဘမ်းအရ ပြုလုပ်
ခြင်းသာဖြစ်နိုင်သည်။ အချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဦးသည် ဘာသာရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သည့်
နတ်ပသခြင်း၊ နတ်အုံးဆွဲခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ကြရာ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင် မဟုတ်ဟု ယူဆရန်မဟုတ်ကြောင်း မှတ်ချက်ပြုထားသည်ကို ရည်ညွှန်းလိုပေ
သည်။

ဒေါ်မြဘင်သည် ဒေါ်သန်းဘင်၊ ဒေါ်စောသင် စသည့်မြန်မာအမျိုးသမီးကြီး
များနှင့်သာ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းအိမ်တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသူများမှာလည်း
အများအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသာ ဖြစ်သည်။ ဟိန္ဒူဘာသာဝင် အမျိုးသမီး
များနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခဲ့ပါသည် ဆိုသော သက်သေအထောက်အထား စိုး
စဉ်းမျှမရှိပေ။

အထက်ပါ အချက်အလက်များကိုပေါင်းစပ်ကြည့်ရှုလျှင် ဒေါ်မြဘင်သည်၊ ဟိန္ဒူ
ဘာသာဝင်ဟယောက်မဟုတ်ဘဲ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်သူတယောက် ဖြစ်ကြောင်း
ယုံမှားဘွယ် မရှိနိုင်ပေ။

ဒေါ်မြဘင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တယောက်ဖြစ်သော်လည်း ကလယ်လူမျိုးဖြစ်၍
မြန်မာခလေ့ထိုးဘမ်း ဥပဒေနှင့် အကြီးမဝင်ပါဟု ဦးခင်မောင်က တင်ပြပြီး ပရိစ္ဆာ
ကောင်စီ၏စီရင်ထုံးဖြစ်သော မရိတ် နှင့် မောင်ချစ်မောင် (၄) အမှု အား ကိုးကား
သွားသည်။ ထိုအမှုတွင် မူလရုံးမှ ကလယ်လူမျိုးမောင်ချစ်မောင်သည် ဟိန္ဒူဘာသာ
ဝင်မဟုတ်၍ အမှုဆက်ခံခြင်းဥပဒေနှင့် အကြီးဝင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ရာ အယူခံရုံးမှ
မောင်ချစ်မောင်သည် ဟိန္ဒူဘာသာဝင်ဖြစ်သည်ဟု ကွဲလွဲစွာ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

(၃) ၁၉၆၅၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၁၇။
(၄) အတွဲ ၁၁၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၅၅ ။

၁၉၇၂
 မစ္စတာ ဝါဒီဝေး
 (ခေါ်)
 ဦးသိန်းဟန်
 နှင့်
 ၁။ ဦးထွေးရင်
 ၂။ ဒေါ်မေမေ
 ညွန့်။

ပရိစ္ဆာန်ကောင်စီသို့ အယူခံဝင်သောအခါ၊ မောင်ချစ်မောင် သည်၊ ဟိန္ဒူဘာသာဝင် ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထား မခိုင်လုံဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး အမေ့ဆက်ခံခြင်းဥပဒေနှင့် အကြီးဝင်သည်ဆိုသော မူလရုံး၏ ယူဆချက်ကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ ထိုအမှုတွင် မောင်ချစ်မောင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ပါသည်ဆိုသော အဆိုပြုချက်လည်း မရှိသည့်အပြင် ဆုံးဖြတ်ချက်လည်း မရှိ၊ ပရိစ္ဆာန်ကောင်စီမှ ဗုဒ္ဓဘာသာကလယ်လူမျိုး သည် မြန်မာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဟု ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း မဟုတ် ချေ။ ဟိန္ဒူဘာသာဝင် မဟုတ်သော ကလယ်လူမျိုးသည် ဟိန္ဒူဘာသာ ဥပဒေ နှင့် အကြီးမဝင်ပါ။ အမေ့ဆက်ခံခြင်းဥပဒေနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်ဟု မိန့်မြွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။

မြန်မာပြည်တွင် အမြဲနေထိုင်လျက်ရှိသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တဦးသည် မြန်မာ ပြည်၌ပင် သေဆုံးသွားလျှင် ထိုသူသည် မည်သည့်လူမျိုးပင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ အမေ့ ဆက်ခံရေးကို မြန်မာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ၊ လိုက်နာရမည် ဖြစ်သည်။ ဒေါ်သိုက် နှင့် စီအလင်း (၅) တို့အမှု၌ တရားလွှတ်တော်ချုပ်က မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်ဖြစ်လျှင် မည်သည့်လူမျိုးပင်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်တိုင်းပြည်က လာသည် ဖြစ်စေ၊ မြန်မာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု အတိအလင်း ဆုံးဖြတ်ထား သည်။ တရားရုံးချုပ်၏ စုံညီခုံရုံးမှလည်း နာစီတီ နှင့် အဖူးစီ (၆) တို့အမှုတွင် အောက် ပါအတိုင်း မြက်ခွဲဘူးပြီးဖြစ်သည်။

“မြန်မာနိုင်ငံတွင်အိုးအိမ်ထူထောင်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည်၊ မြန်မာ ဓလေ့ ထုံးတမ်း ဥပဒေကိုသာ လိုက်ကြရမည်။ တရားရုံးများက ၎င်း တို့၏ အိမ်ထောင်ရေးခင်းတို့၌ နိုင်ငံခြားဥပဒေများကို ရှာဖွေ သုံးသပ် နေရန်မလို၊ တိုင်းရင်းသားတို့ နားလည်ကျင့်သုံးသော ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေကိုသာ ကျင့်သုံးရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို နောက်စီရင်ထုံး များက အခိုင်အမာပြုခဲ့သည်”

ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်မြတင်သည်၊ တိုင်းတပါးမှ လာရောက်သူမဟုတ်၊ မြန်မာပြည် ၌ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ အဖွဲ့၊ ဒေါ်မမကြီး၊ မြန်မာ-ကလယ်ကပြားမိခင် ဒေါ်စိန်မမမှ မွေးဖွားပြီး မြန်မာပြည်၌နေထိုင်ကာ၊ မြန်မာပြည်၌ပင်သေဆုံးခဲ့သည့် ကလယ်ကပြား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသမီးတဦးဖြစ်၍ မြန်မာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေသည် သာ၍ပင် သက်ဆိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့သဘောရရှိသည်။

(၅) ၁၉၅၁၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၃၃ (တရားလွှတ်တော်ချုပ်)။
 (၆) ၁၉၆၉၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၅၅ (၁၆၁)။

မစ္စတာ ဝါဒီဝေး
(ခေါ်)
ဦးသိန်းဟန်
နှင့်
၁။ ဦးထွေးရင်
၂။ ဒေါ်မေမေ
ညွန့်။

ဒေါ်မြတင်သည် မြန်မာလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့် အကြုံးဝင်သူ ဖြစ်၍ ဦးထွေးရင်
နှင့် ဒေါ်မေမေညွန့်တို့အား၊ ကိတ္တိမသားသမီးများအဖြစ် မွေးစားနိုင်သည် ဆိုခြင်း
မှာ အငြင်းမပွားနိုင်တော့ပေ။ ဒေါ်မြတင်သည် ကိတ္တိမစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုစဉ် အချိန်
က ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ကောင်းသေးကြောင်း၊ ၎င်း၏ မိသားစုဆရာဝန်
ဘီအင်နာဂူလား နှင့် ပြည်သူ့ဆေးရုံမှ ဆရာဝန်ရှုထိန်းရိပ်တို့၏ ထွက်ချက်အရပေါ်
ပေါက်နေသည်။ ကိတ္တိမစာချုပ်ကို ရုံးသူ့ကိုယ်တိုင် သွားရောက်၍ မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်
ဆိုသောအချက်ပင်လျှင် ဒေါ်မြတင်၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေကို ခန့်မှန်း နိုင်ပေ
သည်။ ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေ ညွန့်တို့ကမလျော်ကြွလာကိုသုံးစွဲ၍ ဒေါ်မြတင်အား၊
ကိတ္တိမစာချုပ်ချုပ်ဆိုစေခဲ့သည်ဆိုသောစွပ်စွဲချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တဘက်မှ သက်သေ
အထောက်အထား စိုးဝဉ်းမျှတင်ပြခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

ကိတ္တိမစာချုပ်ကို ဆွေမျိုးများအားအသိမပေးပဲ ချုပ်ဆိုခဲ့သည်ဆိုသော တင်ပြ
ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ယင်းသို့ စာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်း နှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့သည်
ပင်လျှင် မွေးစားသည့် ကိစ္စကို လူသိရှင်ကြား အထင်အရှား ပြုလုပ်ရာရောက်၍၊
ခိုင်လုံသည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအတိုင်းပင် မကြိုင်နှင့် မအုံးကြည် (၇)
ဒေါ်မြမေ နှင့် ဒေါ်လှရင် (၈) တို့ အမှုများ၌ ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

ဦးထွေးရင်နှင့် ဒေါ်မေမေညွန့်တို့သည် ဒေါ်မြတင်၏ကိတ္တိမသားသမီးများဖြစ်ကြ
၍၊ မစ္စတာဝါဒီဝေးသည် စူပရာမန်းနီးနှင့် ဒေါ်စိန်မမတို့၏ မွေးစားသား ဟုတ်သည်၊
မဟုတ်သည်ဟု စဉ်းစားရန် မလိုတော့ပေ။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဤအယူခံကို တရားစရိတ်နှင့်တကွ ပယ်
လိုက်သည်။ မွေနေစရိတ် ကျပ် ၅၁ သတ်မှတ်သည်။

(၇) ၁၉၆၃၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၈၄။
(၈) ၁၉၆၅၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၂၃၇။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အခွင့်ထူးတရားမအယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဦးလှသင်း၊ တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ နှင့် တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး တို့ရွှေ့တွင်

† ၁၉၇၂

နိုဝင်ဘာလ
၆ ရက်။

အခါ၊ ဂျပား (ခေါ်) မူနီယာဇမန်

နှင့်

အေ၊ အမ်၊ ဂိုရာ *

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂ (၁) (က) — ရင်းပုဒ်မအရ ပေးပို့သော နို့တစ်စာသည် ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော အိမ်လခ များကိုပါထည့်တောင်းခြင်းကြောင့် တရားဝင်သော နို့တစ်စာဟုတ်၊ မဟုတ် — နို့တစ်စာတွင် တရားဝင် ပေးရန် ငွေများလည်း ပါရှိနေ၍ ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော ငှားရမ်းခများကို ရရှိခွင့် မရှိသော်လည်း ရပိုင်ခွင့်ဆိတ်သုန်းခြင်းမရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားပြိုင်သည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ (၁) (က) အရ၊ ပေးရန်ကျန်ရှိနေသော ငှားရမ်းခကို နို့တစ်စာ သက်သေခံ အမှတ် (က) အရ၊ တောင်းဆိုပြီး နို့တစ်ကုန်ဆုံးပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဤအမှုကို စွဲဆိုခဲ့သည်။ ယင်း နို့တစ်စာတွင် ကျန်သော အိမ်လခ (၄၁) လအတွက် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထိုလများအတွက် အိမ်လခများမှာ အယူခံ တရားပြိုင်အနေဖြင့် တရားသဖြင့်ရသင့်ရထိုက်သော ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အိမ်ငှားအယူခံ တရားလိုသည် (၃၆) လထက်ကျော်လွန်သော အိမ်လခ ကြေးမြီကိုမပေးရန် ခုခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ အယူခံတရားလိုသည် (၃၆) လအတွက် အိမ်ငှားရမ်းခ များ ပေးရန် ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့်မရှိပေ။ အာပေါင် (ခ) ဦးပေါင်နှင့် အာမင်းတို့ အမှု၌ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ တင်သွင်းထားသည့် ငှားရမ်းခ ငွေဖြစ်သော အိမ်ငှားအနေဖြင့် အိမ်ရှင်သို့ပေးအပ်ပြီးသော ငွေများကို နို့တစ်စာတွင် ထပ်မံတောင်းဆိုထားခြင်းကြောင့် နို့တစ်စာသည် တရားမဝင်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ *Hajee Abdul Shakoor Khan v. The Official Liquidator, The Burma Publishers Ltd.* တို့စီရင်ထုံးတွင် အိမ်လခ ကြေးမြီအတွက် ရရှိထားသော ဒီဂရီကို အတည်ပြုရန် တရားနိုင်က လျှောက်ထားသော အခါ တရားရုံးကပေးရန်ကျန်သော ငှားရမ်းခကိုပေး၍ ဒီဂရီအတည်ပြုခြင်းမှ ရပ်စဲရန်လျှောက်ထားသော အမှုတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ် မကျော်လွန်သော ပေးရန်ကျန်ရှိသော ငှားရမ်းခကိုသာ တောင်းဆိုနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အခွင့်ထူး တရားမအယူခံအမှတ် ၁။

† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမ ဒုတိယအယူခံမှုအမှတ် ၃ တွင် ဤရုံး၏ ၁၉၆၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက် နေ့စွဲပါစီရင်ချက်ကိုအယူခံဝင်ခြင်း။

အမ်ဂျမား(ခ)
မုနိယာဇမန်
နှင့်
အေအမ်ဂိုရာ။

ဤစီရင်ထုံးများသည် ယခုအမှုနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ နို့တစ်စာ သက်သေခံအမှတ် (၈) ဖြင့် (၄၁) လအတွက် ငှားရမ်းခ တောင်းရာတွင် (၅) လအတွက် အိမ်ခများသည် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော်လည်း ကျန် (၃၆) လအတွက် ငှားရမ်းခမှာ အယူခံ တရားလိုက တရားဝင်ပေးရမည့် ငှားရမ်းခ ဖြစ်သည်။ ဤအမှုသည် အိမ်လခ ရရန် စွဲဆိုသော အမှုမဟုတ်၊ ငှားရမ်းပေးပေး ပေးရန် ကျန်ရှိ၍ အိမ်နှင့်လိုမှု စွဲဆိုသော အမှုဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် နို့တစ်စာတွင် တရားဝင်ပေးရန် ငွေများလည်း ပါရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော ငှားရမ်းခများကို ရနိုင်ခွင့်မရှိသော်လည်း ရပိုင်ခွင့် ဆိတ်သုန်း ခြင်းမရှိဟု *Nageswar Rao v. Dungarmull Mahadey* တွင်ပြုထားသည့် ထုံးကို လက်ခံသည်။ နို့တစ်စာ (၈) ဖြင့်အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံတရားလိုအား မည်သည့် အကြောင်း ကြောင့် တရားစွဲမည်ကို ကြိုတင် အသိပေးပြီး ဤအမှုကိုစွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၍၊ ယင်းနို့တစ်စာသည် ငှားရမ်းခ အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တရားဥပဒေနှင့်အညီ ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မှန်စံလှိုင်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးကျော်ဒင်။

တရားသူကြီးချုပ် ဦးလှသင်း။ ။ အယူခံတရားပြိုင်က အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းနေ အယူခံတရားလိုအပေါ် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လမှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအထိ (၄၁)လ အတွက်ကျသင့်သော အိမ်လခငွေ ၂,၄၆၀ ကျပ်ပေးအပ်ရန်ပျက်ကွက်သဖြင့် အချင်းဖြစ်အိမ်မှ ထွက်ခွါသွားရန် စွဲဆိုသောအမှုတွင် ချမှတ်သော ဒီကရီကိုမကျေနပ်၍အယူခံဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံတရားပြိုင်က အခင်းဖြစ် အခန်းများကို အယူခံတရားလိုသည် (က) စာ ချုပ်ဖြင့် ငှားရမ်းခ တလလျှင် ၆၀ ကျပ်ဖြင့် ငှားရမ်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအထိ အိမ်လခများ ၂,၄၆၀ ကျပ်ကိုပေးရန် ပျက်ကွက် သဖြင့် သက်သေခံအမှတ် (၈) နို့တစ်စာဖြင့် ၎င်း ရရှိပြီးသည့်နေ့ မှ ၃ ပတ်အတွင်း ပေးဆပ်ရန်နှင့် ပျက်ကွက်ပါက ၁၉၆၂ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့ကို နောက်ဆုံး ထား၍ အိမ်ငှားအဖြစ် သတ်မှတ်ရန် အကြောင်းကြားသော်လည်း အယူခံ တရားလိုက ၁၉၆၂ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့စွဲပါ သက်သေခံစာအမှတ် (၉) အရ၊ ပေးရန် ငြင်းဆို၍ဤအမှုစွဲဆိုရပါသည်ဟုတင်ပြသည်။

အယူခံတရားလိုက ယခုအမှုစွဲဆိုပုံ စွဲဆိုနည်းသည် စံနစ်တကျ မဟုတ်ကြောင်း။ မရှိသေးသော အဆောက်အဦအတွက် ကြိုတင်အိမ်လခ သတ်မှတ်ခြင်းသည် စောလွန်း၍ ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်သည် တရားမဝင်သဖြင့် ၎င်းအနေဖြင့် လိုက်နာရန် မလိုကြောင်း၊ သက်သေခံစာချုပ် “က” ပါရှိချက်များကို ငြင်းဆိုပါသည်။ ယခု

၁၉၇၂

အမ်ဂျမား (ခ)
မူနီယာဇမန်
နှင့်
အေအမ်ဂိုရာ။

အမှုသည်မမှန်ကန်၍ စွဲဆိုရန် စောလွန်းသည့်အပြင် ဥပဒေအရ အိမ်လခပေးရန် မကျန်ပါဟုထုချေသည်။

မူလရုံးသည် အဆိုလွှာ/ချေလွှာ အပေါ်တွင် ကောက်ချက်များ ထုတ်၍ စစ်ဆေးခဲ့သည်။ ကောက်ချက်များကို အယူခံတရားလိုနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ဖြေဆိုပြီး အယူခံတရားလိုနှင့်တကွ သက်ဆိုင်သူများသည် အချင်းဖြစ် နေအိမ်မှ ထွက်ခွာ သွားရန်အမိန့် ဒီကရီချမှတ်လိုက်သည်။ ယင်းအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ မော်လမြိုင် ခရိုင်တရားမရုံးအဆင့် (၁) တွင် အယူခံဝင်ခဲ့သည်။ အယူခံဝင်ရာတွင် မူလရုံး၌ တင်ပြသော အချက်အလက်များအပြင် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေသော အိမ်လခများကိုပါ နို့တစ်စာ (က) ထဲတွင်ထည့်တောင်းသဖြင့် နို့တစ်စာမှာ တရားမဝင်ပါဟု ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်) စာမျက်နှာ ၅၇၁ တွင် ဖြည့်စွက်လျှောက်လဲတင်ပြလေသည်။

ပထမအယူခံရုံးသည် မူလရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် လက်ခံထားသော အချက် အလက်များကို အတည်ပြုသည်။ ဤအမှုသည် အိမ်လခရလိုကြောင်း စွဲဆိုသော အမှုမဟုတ်။ အိမ်မှနှင်ထုတ်လိုသော အမှုဖြစ်၍ နို့တစ်စာမှာလည်း ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး အယူခံမှုကို ပယ်လိုက်သည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ရရန် လျှောက်ထားသည်။ အောက်ပါ ပြဿနာသို့ကို စဉ်းစား နိုင်ရန်အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။

(၁) တရားရုံးချုပ်နှင့် ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးတို့က အယူခံ တရားခံက ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂ (၁) (က) အရ၊ အယူခံဝင်သူသို့ ပေးခဲ့သည့် ၁၉၆၂ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့စွဲပါ နို့တစ်စာသည် တရားဝင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေအရမှန်ကန် သလား။

(၂) နို့တစ်စာသည် တရားမဝင်ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ယင်းနို့တစ်စာကို အခြေခံ၍ [အယူခံတရားခံက အယူခံဝင်သူအပေါ် စွဲဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း စီရင်ချက် နှင့် ဒီကရီချမှတ်ပေးခဲ့ခြင်းတို့သည် ဥပဒေအရ မှန်ကန်သလား။

ဤသို့အယူခံဝင်ခွင့်ပြုခြင်းမှာ Nageswar Rao v. Dungarmull Mahadey [၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ ၄၇၂၊ (တရားလွှတ်တော်) Hajee Abdul Shakoor Khan v. The Official Liquidator, The Burma Publishers Limited. (၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ ၂၉၄

(တရားလွှတ်တော်) နှင့် Ah Paung (a) U Paung v. Ah Mong ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ ၁၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်] တို့တွင် အလားတူ ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ကဲ့လဲ့နေကြသည်တို့ကို ရှင်းလင်း ဆုံးဖြတ်ရန် လိုလိမ့်မည်ဟု ယူဆချိဖြစ်သည်။

အမ်ဂျမား (၁)
မူနီယာဇနန်
နှင့်

အယူခံတရားပြိုင်သည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ (ခ) (က) အရ၊ ပေးရန်ကျန်ရှိနေသော ငှားရမ်းခကို နို့တစ်စာ သက်သေခံအမှတ် (က) အရ တောင်းဆိုပြီး နို့တစ်ကုန်ဆုံးပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဤအမှုစွဲဆိုခဲ့သည်။ ယင်းနို့တစ်စာတွင် ကျန်သော အိမ်လခ (၄၁) လအတွက် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထိုလများအတွက် အိမ်လခများမှာ အယူခံ တရားပြိုင်အနေဖြင့် တရားသဖြင့်ရသင့်ရထိုက်သော ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အိမ်ငှားအယူခံတရားလို သည် (၃၆) လထက်ကျော်လွန်သော အိမ်လခ ကြေးမြီကို မပေးရန် ခုခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ အယူခံတရားလိုသည် (၃၆) လအတွက် အိမ်ငှားရမ်းခ များပေးရန် ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့်မရှိပေ။ **အာပေါင် (ခေါ်) ဦးပေါင်** နှင့် **အာမင်း (၁)** တို့ အမှု၌ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ တင်သွင်းထားသည့် ငှားရမ်းခငွေ ဖြစ်သော အိမ်ငှား အနေဖြင့်အိမ်ရှင်သို့ပေးအပ်ပြီးသောငွေများကို နို့တစ်စာတွင် ထပ်မံတောင်းဆိုထားခြင်းကြောင့် နို့တစ်စာသည် တရားမဝင်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ **Hajee Abdul Shakoor Khan v. The Official Liquidator, The Burma Publishers Ltd.** တို့စီရင်ထုံးတွင် အိမ်လခကြေးမြီအတွက် ရရှိထားသော ဒီကရီကို အတည်ပြုရန် တရားနိုင်ကလျောက်ထားသောအခါ တရားရှုံးက ပေးရန်ကျန်ရှိသော ငှားရမ်းခကိုပေး၍ဒီကရီအတည်ပြုခြင်းမှရပ်စဲရန် လျှောက်ထားသော အမှုတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ်မကျော်လွန်သောပေးရန် ကျန်ရှိသောငှားရမ်းခကိုသာ တောင်းဆိုနိုင်ကြောင်းဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ဤစီရင်ထုံးများသည် ယခုအမှုနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ နို့တစ်စာသက်သေခံအမှတ်(က) ဖြင့် (၄၁) လအတွက်ငှားရမ်းခတောင်းရာတွင် (၅) လအတွက် အိမ်ခများသည် ကာလစည်းကမ်း သတ်ကျော်လွန်နေသော်လည်း ကျန် (၃၆)လအတွက် ငှားရမ်းခမှာ အယူခံတရားလိုက တရားဝင်ပေးရမည့်ငှားရမ်းခဖြစ်သည်။ ဤအမှုသည် အိမ်လခရရန် စွဲဆိုသော အမှုမဟုတ်၊ ငှားရမ်းခများပေးရန်ကျန်ရှိ၍ အိမ်နှင့်လိုမှုစွဲဆိုသော အမှုဖြစ်သည်။ ထို့အပြင်နို့တစ်စာတွင် တရားဝင်ပေးရန် ငွေများလည်းပါရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကာလစည်းကမ်းသတ်ကျော်လွန်နေသော ငှားရမ်းခများကိုရနိုင်ခွင့်မရှိသော်လည်း ရပိုင်ခွင့်ဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိဟု **Nageswar Rao v. Dungarmull Mahadey (3)** တွင် ပြုထားသည့်ထုံးကို လက်ခံသည်။ နို့တစ်စာ (က) ဖြင့် အယူခံတရားပြိုင်က

၁၉၇၂

အမ်ဂျမား (ခ)
မူနီယာဇမန်
နှင့်
အေအမ် ဂိုရာ။

အယူခံတရားလိုအား မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် တရားစွဲမည်ကို ကြိုတင်အသိ ပေးပြီး ဤအမှုကိုစွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ ယင်းနို့တစ်စာသည် ငှါးရမ်းခ အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တရားဥပဒေနှင့်အညီ ဖြစ်သည်ဟုယူဆသည်။

အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် မူလရုံးမှ ချမှတ်သောဒီကရီကို အတည်ပြုပြီး ဤအခွင့်ထူး အယူခံလွှာကို စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးလှသင်း၊ တရားသူကြီး ဦးဘသန်း နှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင်တို့ ရှေ့တွင်၊

ဂိုရွာခန်ပါ ၁၀

နှင့်

ရွာခန်ပါ ၁၀ *

† ၁၉၇၂

စက်တင်ဘာလ

၁၅ ရက်။

အမှု ပစ္စည်းကို စီမံအုပ်ချုပ်စာရင်းရှင်းပေးရန် ပဏာမဒီဂရီ ချမှတ်ပြီးနောက် အပြီးသတ် ဒီဂရီချမှတ်ခြင်း မပြုမီ မူလရုံးတွင်ခိုင်အရာရှိဈေ့၌ အမှုသွားနေစဉ် တရားသူကြီး မူလဘက် ဌာနခွဲ (၁)၏ ဆုံးဖြတ်ချက်—ယင်းအမိန့်ကို ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ အယူခံဝင်နိုင်ခွင့်ရှိ မရှိ။

ဤအမှုတွင် မူလဘက် ဌာနခွဲ (၁) တရားသူကြီးက၊ မရှိဒီဂရီ၏ အမှုပစ္စည်းများကို စီမံ အုပ်ချုပ်၍ စာရင်း ရှင်းလင်းပေးရန် ပဏာမ ဒီဂရီချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုဒီဂရီအရ ခိုင်ဝန်သည် သေသူ၏ ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ စာရင်း ကောက်ယူရာ၌၊ တိလာမိုဟာမက်ခန် သေဆုံးသည့် နေ့မှအစပြုပြီး စာရင်းများ တင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့၍၊ ထိုအမိန့်ကို တရားသူကြီးက ပယ်ဖျက်ပြီး မရှိဒီဂရီ သေဆုံးသည့်နေ့မှ အစပြုပြီး စာရင်းများ ကောက်ယူရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမှုတွင် ပဏာမ ဒီဂရီချမှတ်ပြီး ဖြစ်၍ အပြီးသတ် ဒီဂရီမချမှတ်ရသေး ပေ။ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ တွင် “မူလ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို သုံးစွဲ၍ ချမှတ်လိုက်သည့် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦး၏ ဒီဂရီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၄ အရ အယူခံ ဝင်နိုင်သော အမိန့်ကို တရားရုံးချုပ်၌ အယူခံဝင်နိုင်ရမည်” ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယခုတရားသူကြီး၏ အမိန့်မှာ စာရင်းများ ကောက်ယူရာ၌ မည်သည့် နှစ်က စတင်ကောက်ယူရမည်ကို ဆုံးဖြတ် ထားခြင်းသာ ဖြစ်၍ အမှု၏ ဒီဂရီ မဟုတ်သေးပေ။ စာရင်းများ ကောက်ယူပြီးမှ ဒီဂရီ ချမှတ်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအမိန့်မှာ ဒီဂရီ မဟုတ် ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်နေသည်။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၄ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အမိန့်လည်း မဟုတ်ပေ။ အပြီးသတ် ဒီဂရီ ချမှတ်ပြီးနောက်မှသာ အယူခံဝင်ရန်ရှိသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ ယခုပေါ်ပေါက်သည့် ပြဿနာတွင် တရားရုံးက အမှုပစ္စည်းကို စီမံ အုပ်ချုပ်၍ စာရင်း ရှင်းလင်းပေးရန် ပဏာမ ဒီဂရီ ချမှတ်ပြီးနောက်၊ အပြီးသတ် ဒီဂရီချမှတ်ခြင်း

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေ အယူခံမှုအမှတ် ၆၀။
† ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးအမှတ် ၄၂ စစ်ဆေးရန်လွှဲဇာပင်သော အမှု ၂ တွင် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးအမှတ် ၄၂ စစ်ဆေးရန်လွှဲဇာပင်သော အမှု ၂ တွင် ဤတရားလွှာဘာသာ မူလဘက်ရှုံးတော်၏ ချမှတ်သောအမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၂

ဂိုရှာခန်ပါ ၁၀
နှင့်
ရှာခန်ပါ ၁၀။

မပြုမီ၊ မူလရုံးတွင် ဒိုင်အရာရှိရှေ့၌ အမှုသွားနေစဉ်၊ တရားသူကြီး၊ မူလဘက်ဌာနခွဲ (၁)၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ အယူခံဝင်နိုင်ခွင့် မရှိဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ မစ္စတာ ဂျီအင်ဘနာဂျီ။
အယူခံတရားခံ (၁) အတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးမောင်မောင် (၆)။
။ ကျန်တရားပြိုင်များမလာ။

ရုံးသဟာယအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးကျော်မြင့်နှင့်အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဒေါ်မြသန်းနု။

တရားသူကြီး ဦးလှသင်း။ ။ စွန့်နီမူဆလင် လူမျိုးဖြစ်သူ မရှိဒီခန်ဆိုသူ တဦးသည် လွန်ခဲ့သည့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်က သေဆုံးသွားရာ၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်း၌ ပစ္စည်းအများကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ သေတမ်းစာ တခုထားခဲ့ရာ၊ ယင်းသေတမ်းစာအရ၊ ၎င်း၏ သားနှစ်ယောက်အား အမွေထိန်းများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ခန့်ထားခဲ့သော်လည်း၊ သားတဦးမှာ ဘခင်သေဆုံးပြီး မကြာမီ သေဆုံးသွားခဲ့သဖြင့် ကျန် သားဖြစ်သူ တီလာမိုဟာမက်ခန် တဦးတည်းကသာ အမွေပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်း ခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ၎င်းမှာ သေဆုံးသွားသဖြင့် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) နှင့် ၎င်း၏အမိ (သေသူ) မာရီယံဘီဘီတို့က ကွယ်လွန်သူ၏ သားနှင့် ဇနီးဖြစ်သည်ဆိုကာ ယခင် တရားလွှတ်တော် မူလဘက်ဌာနတွင် တရားမကြီးမှု အမှတ် ၄၂/၅၄ တွင် တီလာမိုဟာမက်အပေါ် အမွေကို ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်စီမံပေးရန် တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ အမှုအတောအတွင်း မာရီယံဘီဘီမှာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ တီလာမိုဟာမက်ခန်မှာလည်း ၁၉၅၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်သွားပြန်ရာ၊ တီလာမိုဟာမက်ခန်၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်များ အဖြစ် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၂)မှ (၁၀) ထိတို့အား ထည့်သွင်းရန် လျှောက်ထားသော်လည်း ရုံးမှလက်မခံခဲ့သဖြင့်၊ အမှုမှာ ပြီးဆုံးသွားလေသည်။ သို့ရာတွင် တရားမအထွေထွေ အယူခံမှုအမှတ် ၂၈/၆၂ တွင် ဤရုံးမှ တီလာမိုဟာမက်ခန်၏ အမွေစား အမွေခံများနှင့် တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်များအား တရားပြိုင်များ အဖြစ် ထည့်သွင်းရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် ဤရုံးမူလဘက်ဌာနခွဲ (၁)၊ တရားသူကြီးက မရှိဒီခန်၏ အမွေပစ္စည်းများကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းပေးရန် ပဏာမ ဒီဂရီချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုဒီဂရီအရ ဒိုင်အရာရှိက အပြီးသတ်

ဒီဂရီချမှတ်ပေးနိုင်ရန် အတွက် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းစာရင်း၊ ငွေစာရင်းများကို ရယူရန်လိုအပ်လာသည်။ သေသူ၏ ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ စာရင်းကောက် ယူရာ၌ မည်သည့်နှစ်ကစတင်၍ ဆောင်ရွက်ရမည် ဆိုသော အချက်မှာ နှစ်ဘက် အငြင်းပွားခဲ့သည်။ ဒိုင်အရာရှိက တီလာမိုဟာမက်ခန် သေဆုံးသည့် ၁၉၅၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်နေ့မှအစပြုပြီး စာရင်းများ တင်သွင်းရန် ညွှန်ကြား လိုက်သည်။ ထိုအမိန့်ကို မူလဘက်ဌာနခွဲ (၁) တရားသူကြီးထံ တင်ပြရာ၊ တရား သူကြီးက မရှိမိခန် သေဆုံးသည့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှအစပြုပြီး စာရင်းများ တင်သွင်းရန် ညွှန်ကြားလိုက်ရာ၊ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ အယူခံဝင်ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံမှုကို အယူခံခုံရုံးမှ ယခု တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင် တို့ကကြားနာခဲ့သည်။ ယခုအမှုမှာ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ အယူခံဝင်ခြင်းဖြစ်ရာ၊ ထိုအယူခံဝင်သော အမိန့်မှာ အဆိုပါ ဥပဒေအရ အယူခံ ဝင်နိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း အယူခံ တရားပြိုင် များ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမောင်မောင် (၆) က လျှောက်ထားသည်။ အယူခံ တရားလိုများ၏ တရား ရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ ဘနာဂျီကမူ အယူခံဝင်သော အမိန့်သည် ဇာရီမူခင်းတွင် ချမှတ်သောအမိန့်ဖြစ်သဖြင့် ဒီဂရီဟူသော စကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်သော အမိန့်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် အယူခံဝင်ခွင့်ရှိသည်ဟု လျှောက်လဲခဲ့သည်။

ဟာဆန်မာမူတ် နှင့် မိုဟာမက်ဆာဒစ်ဘင်ဒါးနင်း(မိ) အမှု (၁) တွင် “ပဏာမဒီဂရီရေးဆွဲပြီးနောက် ဒိုင်ဝန် (မူလဘက်ဆိုင်ရာ အတွင်းဝန်) သို့ စာရင်း များယူရန် လွှဲအပ်လိုက်သည်။ ဒိုင်ဝန်က တရားလို တရားပြိုင် နှစ်ဦးစလုံးအား စာရင်းများတင်သွင်းရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်ပြီး တရားလွှတ်တော် နည်းဥပဒေများ အရ တရားလွှတ်တော်သို့ အမိန့် တောင်းသည်။ ထိုအခါ မူလပဏာမ ဒီဂရီကို ချမှတ်သည့် တရားဝန်ကြီးက ကြားနာပြီး တရားပြိုင်ကသာ စာရင်းများ တင်ရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုအမိန့်ကို အယူခံဝင်ရာ၌ တရားလွှတ်တော်က ယင်း အမိန့်မှာ မူလဒီဂရီ သဘောမျိုး ဖြစ်သဖြင့် အယူခံဝင်နိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ် ခဲ့သည်။ ထိုစီရင်ထုံးတွင် ယိုအိမ်ဗျံ နှင့် ဘိုင်စိန်ကုမ္ပဏီအမှု (၂) ကို သုံးသပ်ထား သည်ကို မတွေ့ရ။ ထိုယိုအိမ်ဗျံအမှုတွင် စာရင်းရှင်းရန် ပဏာမ ဒီဂရီချမှတ်ပြီး နောက် ဒိုင်အရာရှိအား ကော်မရှင်နာအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့၍၊ မူလဘက် တရားသူကြီးက

(၁) ၁၉၆၂၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၅၃၃ (၅၃၅) ။
(၂) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၂၊ ၄၆၉။

၁၉၇၂

ဂိုရှာခန့်ပါ ၁၀
နှင့်
ရှာခန့်ပါ ၁၀။

ကော်မရှင်နာ၏ ကြားဖြတ် ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်သည် စီရင်ချက်မဟုတ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ထို့ပြင် မစ္စတာ ကေ၊ စီ၊ ဒတ်(စ်) ပါ ၅ နှင့် အတွင်းရေးမှူးရာထူး ခန့်အပ်ရေး ကော်မတီ ရှုရှိရှိဒုက္ခဘာရီ ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုးကျောင်း ဂေါပကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်မြို့ အမှု (၃) ၌လည်း တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ အရစွဲဆိုသော တရားမကြီးမှု၌အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဒီဂရီဖြစ်၍ အယူခံဝင်နိုင်သည်။ ယင်းပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ)အရ တရားရုံးက အတည်ပြုထားသော ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းအရ၊ ဂေါပကသူကြီး ရွေးကောက်ခြင်း၊ ခန့်အပ်ခြင်း စသည်တို့ကို အတည်ပြုရန် လျှောက်ထားရာ၌ ရုံးကချမှတ်သော အမိန့်သည် ဒီဂရီမဟုတ်၊ ဂေါပကစည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်းချက်နှင့် ဂေါပကအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်တို့မှာ ကိုက်ညီခြင်းရှိမရှိ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း သာဖြစ်သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်မှာ အယူခံ ဝင်ရောက်နိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ပထမအမှုနှင့် အခြားနှစ်မှုတို့တွင် ကွဲလွဲနေသည်ဟု ယူဆသဖြင့် အောက်ပါပြဿနာကို စုံညီခုံရုံးဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အလို့ငှါ တရားသူကြီး ချုပ်ထံ တင်ဆက်ရာမှ စုံညီခုံရုံးဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ပြဿနာ

တရားရုံးက အမေ့ပစ္စည်းကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းပေးရန် ပဏာမ ဒီဂရီ ချမှတ်ပြီးနောက် အပြီးသတ်ဒီဂရီ ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ မူလရုံးတွင် ဒိုင်အရာရှိရှေ့၌ အမှုသွားနေစဉ် တရားသူကြီး မူလဘက်ဌာနခွဲ (၁)၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်ခွင့် ရှိပါသလား။

ဤအမှုတွင် မူလဘက်ဌာနခွဲ (၁) တရားသူကြီးက မရှိဒီခန့်၏ အမေ့ပစ္စည်းများကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းပေးရန် ပဏာမဒီဂရီ ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုဒီဂရီအရ၊ ဒိုင်ဝန်သည် သေသူ၏ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ စာရင်းကောက်ယူရာ၌ တိလာခိုဟာ မက်ခန် သေဆုံးသည့်နေ့မှ အစပြုပြီး စာရင်းများတင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့၍ ထိုအမိန့်ကို တရားသူကြီးက ပယ်ဖျက်ပြီး မရှိဒီခန့် သေဆုံးသည့်နေ့မှ အစပြုပြီး စာရင်းများ ကောက်ယူရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှုတွင် ပထမ ပဏာမဒီဂရီ ချမှတ်ပြီးဖြစ်၍ အပြီးသတ်ဒီဂရီ မချမှတ်ရသေးပေ။ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင် ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ တွင် “မူလစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲ၍ ချမှတ်လိုက်သည့် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးတဦး၏ ဒီဂရီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ

(၃) ၁၉၇၀၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၉၅ (၂၀၆)။

ပုဒ်မ ၁၀၄ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သောအမိန့်ကို တရားရုံးချုပ်၌ အယူခံဝင်နိုင်ရမည်”
ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယခု တရားသူကြီး၏အမိန့်မှာ စာရင်းများကောက်ယူရာ၌
မည်သည့်နှစ်ကစတင် ကောက်ယူရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ထားခြင်းသာဖြစ်၍ အမှု၏ဒီဂရီ
မဟုတ်သေးပေ။ စာရင်းများ ကောက်ယူပြီးမှ ဒီဂရီ ချမှတ်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍
ထိုအမိန့်မှာ ဒီဂရီမဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှား ပေါ်လွင်နေသည်။ တရားမကျင့်ထုံး
ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၄ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သည့်အမိန့်လည်းမဟုတ်ပေ။ အပြီးသတ်ဒီဂရီ
ချမှတ်ပြီး နောက်မှသာ အယူခံဝင်ရန်ရှိသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ယခုပေါ်ပေါက်သည့် ပြဿနာတွင် တရားရုံးက အမေ့ပစ္စည်း
ကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းပေးရန် ပဏာမဒီဂရီ ချမှတ်ပြီးနောက် အပြီးသတ်
ဒီဂရီ ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ မူလရုံးတွင် ခိုင်အရာရှိရွှေ၌ အမှုသွားနေစဉ်၊ တရားသူကြီး
မူလဘက်ဌာနခွဲ (၁) ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်ခွင့်မရှိဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အခွင့်ထူးအယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဦးလှသင်း၊ တရားသူကြီး ဦးတင်အုံး နှင့် တရားသူကြီး ဦးသန်းအောင် တိရွှေတွင်

† ၁၉၇၂
အောက်တိုဘာ
လ ၂၈ ရက်။

၁။ မောင်တင်ဦး	} နှင့် {	၁။ ဦးမြသီး။	
၂။ မအေးခင်		} နှင့် {	၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ *။
၃။ မောင်ပွ			
၄။ မအမာ			
၅။ မောင်ချစ်စိန်			
၆။ မအေးရီ			

လက်ရောက်ရလိမ့်—မရွှေမပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းလက်ရောက် ရလိမ့်စွဲသောအခါ၊ ကာလ စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂၊ သို့မဟုတ် ၁၄၄ နှင့် အကျုံးဝင်၊ မဝင်—ယင်းကိစ္စ ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အခြေခံရမည့်မူများ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားလိုက တရားပြိုင်လက်တွင်ရှိသော မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလိမ့် စွဲဆိုသောအခါ၊ ယင်းအမှုသည် အချက် ၁၄၂၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၄ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းရှိသလားဟု ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ အောက်ပါမူများပေါ်တွင် အခြေခံရမည် ဖြစ်သည်။

၁။ အချက် ၁၄၄ သည် ကြွင်းကျန်သော (residuary) အချက်ဖြစ်သည်။ အချက် ၁၄၂ သည် အဘိအလင်း သီးခြားပြဋ္ဌာန်း ထားချက်ဖြစ်သည်။ အမှု တမူသည် အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးမဝင်လျှင်၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၂ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိလျှင်၊ အခင်းဖြစ် မရွှေမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လက်ရောက်ရလိမ့်သည် အချက် ၁၄၄ နှင့်အကျုံးဝင်လေသည်။

၂။ တရားလိုသည် ပိုင်ရှင်အနေနှင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းအရ ဖြစ်စေ လက်ရှိဖြစ်ခဲ့သော မရွှေမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအပေါ်တွင်၊ တရားပြိုင်က ကျူးကျော်ပင်ရောက် သဖြင့် တရားလိုကလက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ သို့မဟုတ် တရားလိုကိုယ်တိုင်က ယင်း ပစ္စည်း

* ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အခွင့်ထူး အယူခံမှုအမှတ် ၆ (အခွင့်ထူး အယူခံမှုအမှတ် ၇/၇၁၊ ၈/၇၁၊ ၉/၇၁၊ ၁၀/၇၁ နှင့် ၁၁/၇၁ တို့နှင့် ဆက်စပ်သည်။)

† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမအယူခံမှုအမှတ် ၃၃ တွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၄ ရက် နေ့စွဲပါ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် (အယူခံ) ရုံး၏ ချမှတ်သောအမိန့်ကို အခွင့်ထူး အယူခံဝင်မှု။

ကို လက်သွတ်လိုက်လျှင်၊ ယင်းပစ္စည်းအတွက် လက်ရောက် ရလိမ့်မူ စွဲခဲ့သော် ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်းရှိမည် ဖြစ်သည်။

၁၉၇၂

၁။ မောင်တင်
ဦး၊
၂။ မအေးခင်၊
၃။ မောင်ပွ၊
၄။ မအမာ၊
၅။ မောင်ချစ်
စိန်၊
၆။ မအေးရီ
နှင့်
၁။ ဦးမြသီး
၂။ ဒေါ်ခင်ခင်
ရီ။

၃။ (က) တရားလိုသည် ပိုင်ဆိုင်မှုသာရှိ၍ မည်သည့်အခါတွင်မျှ လက်ရှိမဖြစ်ခဲ့ဘူးသော မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လက်ရောက် ရလိမ့်မူ စွဲခဲ့သော်၊ ကာလစည်းကမ်း သတ် ဥပဒေအချက် ၁၄၂ နှင့်အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်ပေ။

(ခ) ထို့ပြင် တရားလိုက အငှါးချထားသဖြင့်၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုသဖြင့် မရွေ့မပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းတွင် ဝင်ရောက် နေထိုင်ပြီးနောက်မှ၊ တရားလို၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုပြီး နေထိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူထံမှ ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလိမ့်မူစွဲခဲ့ သော်၊ အချက် ၁၄၂ နှင့်အကျုံးဝင်မည်မဟုတ်။

(ဂ) ထို့ပြင် တရားလိုသည် တကြိမ်တခါက မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လက်ရှိ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော်လည်း၊ ယင်းပစ္စည်းကို လက်မလွှတ်ဘဲ ကွက်လပ် အဖြစ်ထားရှိပြီး လျှစ်လျူမှု ထားသည့်အခါ၌၊ တရားပြိုင် ကဝင်ရောက်ပြီး ပိုင်ရှင်ကို ဆန့်ကျင်ဘက် မပြုဘဲ နေထိုင် (Squatter)သည်၊ တရားပြိုင်ကနောက်ပိုင်းတွင် တရားလိုကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ လက်ရှိ ထားခဲ့ကြောင်း ပြုမှု ပြောလာသဖြင့်၊ တရားလိုက လက်ရောက် ရလိမ့်မူ စွဲခဲ့သော် အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်မည်မဟုတ်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးတီ၊ ပီ၊ ဝမ်း။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးထွန်းမောင်။

တရားသူကြီးချုပ် ဦးလှသင်း။ ။ ဤစီရင်ချက်သည် အခွင့်ထူး အယူခံမှုများ ဖြစ်သော အမှုအမှတ် ၇/၇၁၊ ၈/၇၁၊ ၉/၇၁၊ ၁၀/၇၁၊ ၁၁/၇၁ တို့နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

ဤအယူခံမှုများတွင် ဆုံးဖြတ်ရန် ဥပဒေ ပြဿနာမှာ တရားလိုတို့ စွဲဆိုသော အမှုများသည် ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအချက် ၁၄၂ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိသလား၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၄ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိသလားပင်ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားပြိုင်တို့သည် မူလရုံးတွင် တရားလိုများ ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုလွှာ တွင် တရားလိုတို့သည် အချင်းဖြစ် မြေကွက်ကို ပိုင်ကြောင်း၊ တရားပြိုင်တို့သည် ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့မှစတင်၍ ပိုင်နက် ကျူးလွန်ပြီး မြေကွက်ပေါ်၌ ဝင်ရောက် အိမ်ဆောက်နေကြောင်း၊ အချင်းဖြစ် မြေမှ တရားပြိုင်များကို နှင်ထုတ်ပေး၍ မြေ ကွက်ကို တရားလိုအား လက်ရောက်အပ်ပေးရန် အဆိုလွှာတွင် ဖော်ပြထားသည်။ တရားလိုအနေနှင့် သက်သေခံရာ၌ ပြောပြသည်မှာ၊ မူလတရားလို ဦးအေးမောင်သည်

၁၉၇၂

- ၁။ မောင်တင်ဦး၊
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွ၊
- ၄။ မအမာ၊
- ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
- ၆။ မအေးရီနှင့်၊
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ။

ကပ်လျက်ဖြစ်သော မြေကွက်တွင် နေထိုင်၍ အချင်းဖြစ် မြေပေါ်တွင် လူစောင့်ထားကြောင်း၊ တရားပြိုင်များ ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်နေကြကြောင်း။ ကျူးကျော်ပြီး ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့ မတိုင်မီက တရားလိုထားသော ကျောင်းမှလွဲ၍ မည်သည့် အဆောက်အဦမျှ မရှိကြောင်း အစစ်ခံခဲ့သည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့် ၁၄၄ တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ကြသည်—

Description of suit	Period of limitation	Time from which period begins to run
142. For possession of immoveable property when the plaintiff, while in possession of the property, has been dispossessed or discontinued the possession.	Twelve years	The date of the dispossession or discontinuance.
x	x	x
144. For possession of immoveable property or any interest therein not hereby otherwise special provided for.	Twelve years	When the possession of the defendant becomes adverse to the plaintiff.

မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လက်ရောက်ရလိမ့်မူ စွဲဆိုသော အခါ၌ ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအချက် ၁၄၂ နှင့်အကျုံးဝင်သလား၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၄ နှင့် အကျုံးဝင်သလား ဟူသော ဥပဒေပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံ၌ စီရင်ထုံးများ ရှိခဲ့သည်။ မောင်ရာကျော် နှင့် မငွေ (၁) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဤသို့ အတိအလင်း ဆုံးဖြတ်ထား၏။

“If the plaintiffs claimed on the ground that they and their predecessors had been in possession but had been dispossessed or had discontinued possession, the period from which limitation ran was the date of dispossession or discontinuance, and the burden was on the plaintiffs to show that they or their predecessors in title had been in possession within 12 years from the date of suit: whereas if the plaintiffs did not base their claim upon the fact of themselves or their predecessors in title ever having been in possession,

(၁) အတွဲ ၂၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၅၆ (၅၇)။

but rested their claim upon title only, they would, be entitled to succeed, unless the defendant showed that she had held the land adversely for 12 years.”

၁၉၇၂

- ၁။ မောင်တင် ဦး၊
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွ၊
- ၄။ မအေးဘ၊
- ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
- ၆။ မအေးရီနှင့်
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ ။

မလဲ နှင့် မမျှင် (၂) တို့အမှုစီရင်ထုံး၌ ဤသို့သုံးသပ်ထားသည်။

“ Upon this he has held that the plaintiff’s possession of the land discontinued in 1890, and that her present claim to partition and a share of the land is barred by the provisions of Article 142 of the Limitation Act. This makes the period of limitation (12 years) for a suit for possession of immoveable property, when the plaintiff while in possession of the property has been dispossessed or has discontinued possession, commence from the date of dispossession or discontinuance. .

There is no question of dispossession in this case.

The only question is whether the plaintiff discontinued possession, and this is attended with difficulty because possession had all along continued with her co-owners, and has never passed to strangers.”

မောင်အောင်လှ နှင့် မောင်တုံကြီး (၃) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဤသို့သုံးသပ်ထား၏။

“ The plaintiff has now appealed to this Court and it is contended that the District Judge erred in applying Article 142 of the Schedule of the Limitation Act, that Article 144 applies and therefore that on the plaintiff proving his title it was incumbent on the defendants to show that they had a possession inconsistent with the plaintiff’s title for upwards of twelve years before the suit. This contention is correct. The plaintiff does not allege dispossession. What he says is that in 1914, i.e. about three years after he had bought the land from Ma Nabu, a Land Records subordinate brought to his notice that part of the area shown on the *kwin* maps

(၂) အတွဲ ၅၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၁၂ (၁၁၃)။
 (၃) အတွဲ ၈၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၂၆၄-၂၆၅။

၁၉၂

- ၀။ မောင်တင် ဦး၊
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွ၊
- ၄။ မအမာ၊
- ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
- ၆။ မအေးရီနှင့်
- ၀။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ။

Ma Nabu's garden plot was occupied by the defendants. He therefore brought the suit. The case falls under Article 144 and not under Article 142.

အပွန်ချာရန် နှင့် ကျော်စိမ (၄) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထား၏။

“Both the lower Courts have held that the defendant-respondent did encroach on the plaintiff-appellant's lands to the extent sued for, by building on it. The main defence is, however, involved in the question whether Article 142 or 144, Limitation Act, applies. The plaintiff alleges that he was in possession when the encroachment took place in 1908 or 1909, and that he was thereby dispossessed of the land taken up. Following the ruling in *Mohima Chunder Mozoomdar v. Mohesh Chunder Neoghi* a Division Bench of this Court in *Moung Ya Gyaw v. Ma Ngwe* has held that if a plaintiff claims on the ground that he and his predecessors have been in possession but have been dispossessed or have discontinued possession, the period for which limitation runs is the date of dispossession or discontinuance and the burden is on the plaintiff to show that he or his predecessors-in-title have been in possession within 12 years of the date of suit. No other ruling of this Court contrary to that ruling has been cited before me. It must, therefore, be held that Article 142 applies and that the onus is upon the plaintiff to show that he was dispossessed within 12 years of the date of the suit, that is to say, that the defendant built her house within that period.”

အမ်အော၊အမ်၊မူဆီးလားချစ်တီးနှင့် စိနာဗိုသေးဗါး (၅) အမှုစီရင်ထုံး၌ သုံးသပ်ထားသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“The plaintiff appellant a Chetty money lender brought this suit in 1916 to eject the defendants from a piece of paddy land measuring about eighteen acres. His case is that he brought the land in 1906 from one Sankaralingam, that he was in possession through his tenants from that time up to

(၄) အေ၊ အိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၁၈၊ အောက်မြန်မာပြည်၊ ၁၃၁။
 (၅) ၁၂၊ တီ၊ အယ်(လ်)၊ တီ၊ ၂၃၄။

1910 when the defendants ousted him by turning out his tenant. The defendants denied that the plaintiff was ever in possession either personally or by a tenant."

၁၉၇၂

* * * *

"The suit is clearly governed by Article 142 of the Limitation Act and it is a well established rule of law that in suits under this article the onus of proof lies on the plaintiff. He has to prove the dispossession which he alleges and that he was in possession within twelve years of the suit. Here the plaintiff has failed to prove that he or tenants of his were in possession at any time, and the allegation as to dispossession consequently falls to the ground. As the plaintiff failed to prove possession within twelve years of the suit which was essential to the maintenance of the suit, it was unnecessary to go into the question of the defendant's title at all."

၁။ မောင်တင်
ဦး၊
၂။ မအေးခင်၊
၃။ မောင်ပွ၊
၄။ မအမာ၊
၅။ မောင်ချစ်
စိန်၊
၆။ မအေးရီ
နှင့်
၁။ ဦးမြသီး
၂။ ဒေါ်ခင်ခင်
ရီ။

မောင်ဖိုးခင် နှင့် မောင်ရွှေဘ (၆) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဤသို့သုံးသပ်ထား၏။

"I do not see how article 142 which expressly refers to cases in which a plaintiff has been in possession of immovable property and has been dispossessed or discontinued the possession can apply to a case in which the plaintiff has been in possession."

မဟဲ့နီ နှင့် မမွေးရန်ဦး (၇) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဆုံးဖြတ်ထားသည်မှာ—

"The pleading are not good, but it seems clear what the the parties are really disputing about. The trial Court has found that these four pieces of land formed part of the grant which was originally given by the Deputy Commissioner to the plaintiff's predecessor-in-title. This is the finding with regard to issue 1; "Who is the owner of the lands in suit?" Issue 2 is not happily worded. It runs as follows: "Who has been in possession of them (the lands) and how

(၆) အတွဲ ၁၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ ၄၀၅။
(၇) အေ၊ အိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၃၊ ရန်ကုန်၊ ၄၀။

၁၉၇၂

- ၁။ မောင်တင် ဦး၊
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွ၊
- ၄။ မအမာ၊
- ၅။ မောင်ချစ် စိန်၊
- ၆။ မအေးရီ နှင့်
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင် ရီ။

long? ” Both the lower Courts seem to have considered that the burden of proving adverse possession for twelve years lay upon the defendants, and as they hold that they have failed to prove adverse possession for twelve years, the plaintiff is bound to succeed on the strength of her original title This shows that lower Courts have considered that Article 144, Limitation Act, applies. Article 144 is a residuary article and applies to all suits for possession of immoveable property which have not been specifically provided for elsewhere in the schedule of the Limitation Act. In my opinion Article 142 does specifically apply and therefore Article 144 cannot be applied. Article 142 runs as follows:

“For possession of immoveable property when the plaintiff, while in possession of the property, has been dispossessed or has discontinued the possession,”

and the limitation for suits of this nature is twelve years running from the date of dispossession or discontinuance. A perusal of the plaint shows clearly, in my opinion, that the plaintiff claims the legal title in the four pieces of land in disputes. She says that the defendants have entered upon these lands and interrupted her possession, that is to say, she has been dispossessed of these pieces of land, and to enable her to sue for recovery it is incumbent upon her to show not only that she has a good legal title but also that the date of dispossession is less than 12 years from the date of filing the suit.”

မောင်ထွန်းမြအောင် နှင့် မအမြ (၀) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဆုံးဖြတ်ထားသည်မှာ—

“ In my opinion the whole question involved in this case is whether the suit falls under Article 142 or Article 144, Limitation Act. I have no doubt in my mind that this case falls under Article 142. The facts of this case are very much similar to the facts of the case in *U Maung Gyi v. Maung On Bwin* (1). In that case the plaintiff sued the defendants for possession of a certain piece of land. His case was that the land originally belonged to him and that about 10 years ago he

(၀) အေ၊ အိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၃၊ ရန်ကုန်၊ ၄၁၃ (၄၁၆)။

allowed the defendants to occupy the land temporarily. The defendants denied the plaintiff's title and denied that they came into possession with his leave or license. They said that they had entered on the land 21 years ago and that they had been in peaceful uninterrupted possession ever since.

၁၉၇၂

- ၁။ မောင်တင်ဦး။
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွဲ၊
- ၄။ မအမာ၊
- ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
- ၆။ မအေးရီနှင့်
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ။

It was found as a fact that the plaintiff did acquire title to the land by purchase at a Court auction sale but that the defendants had been in possession for 15 years or more before the suit was brought. On these facts it was held that the suit fell under Article 142, Limitation Act and that the plaintiff must prove that the defendants occupied the land with his leave or license."

အဆိုပါ ဦးမောင်ကြီး နှင့် မောင်အုံးပွင့် (၉) အမှု၌ ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထား၏။

"If, in the present case, the plaintiff had proved the permissive occupation by the defendants, the burden would then clearly have rested on the defendants to show that they had acquired title by twelve years' adverse possession. But it has been found as a fact that the plaintiff has failed to prove this permissive occupation. All that has been proved is that the plaintiff at one time the owner, but for the last 15 or 20 years the defendants have been in possession, and it seems to me that the plaintiff's claim is that the defendants obtained possession from him. That being so, the suit was a suit under Article 142, and on his failing to prove the permissive nature of the occupation the plaintiff could not succeed without at first showing that he had been in possession within twelve years of bringing the suit."

ဦးချစ်ထွန်း နှင့် ဒေါ်ဇွေသောင်း (၁၀) အမှု၌ ဤသို့ ရေးသားထား၏။

".....တရားလိုအဖြစ် တရားစွဲဆိုသူသည်၊ အချင်းဖြစ်မြေကိုလက်ရှိ ထားစဉ်၊ အခြားသူတဦးက အတင်းဖယ်ရှားလျှင် သော်၎င်း၊ မိမိသဘောအတိုင်း ထိုလက်ရှိကို စွန့်လွှတ်လျှင်သော်၎င်း ပြန်လည် လက်ရောက်ရလိမ့် စွဲဆိုသည့် အခါ၌ အဆိုပါ အပိုဒ် ၁၄၂ အရ ဖယ်ရှားခြင်း ခံရသည့် နေ၊

(၉) အတွဲ ၇၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ ၈၅ (၈၈)။
 (၁၀) ၁၉၆၃၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၄၂ (၁၄၅)။

- ၁။ မောင်ထင်ဦး၊
 - ၂။ မအေးခင်၊
 - ၃။ မောင်ပွ၊
 - ၄။ မအမာ၊
 - ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
 - ၆။ မအေးရီ
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ။

သို့တည်းမဟုတ် လက်ရှိစွန့်လွှတ်သည့်နေ့မှ ၁၂ နှစ်အတွင်း တရားစွဲဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့မဟုတ်လျှင် တရားစွဲဆိုသူသည် အပိုဒ် ၁၄၄ အရ သတ်မှတ်သည့် ကာလစည်းကမ်းသတ် အတွင်း တရားစွဲဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ တရားစွဲဆိုရာ၌ မြေလက်ရှိရသူ တရားခံသည် တရားစွဲဆိုသူ တရားလိုအား စတင်၍ ဆန့်ကျင် လက်ရှိနေသည့်ရက်မှ ၁၂ နှစ်အတွင်း တရားစွဲဆိုရမည် ဖြစ်သည်။

ယခုအမှုများတွင် အယူခံ တရားလို ဦးချစ်ထွန်း ဖြစ်စေ၊ ယခင်က ပိုင်ဆိုင်သူ များဖြစ်စေ၊ တဦးတယောက်မျှ အချင်းဖြစ် မြေကွက်များပေါ်တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြဟန် မတူ။ ထို့ကြောင့်ပင် ၎င်းတို့အား ယခုအယူခံ တရားခံများက အချင်းဖြစ် မြေကွက်များအပေါ်မှ ဖယ်ရှားခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ ထိုပိုင်ရှင်များသည် မြေလက်ရှိကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ကြသည်ဟုလည်း မဆိုနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အထက်ဖော်ပြပါ ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပထမ ဇယားအပိုဒ် ၁၄၂ တွင် ဤအမှုများမှာ အကျုံးမဝင်နိုင်ပေ။”

အယူခံတရားပြိုင်ဘက်မှ ကိုးကားတင်ပြသော ဒေါ်မယ်ရှင် နှင့် ဦးကလိ (၁၁) အမှုသည် အထက်ပါ ဦးချစ်ထွန်း အမှုစီရင်ထုံးကို မိုးပြီး ဆုံးဖြတ်ထားသော အမှု ဖြစ်သည်။ ယင်း အမှု အဖြစ်အပျက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်—

“Maung Aung Sein, son of U Aung Gyaw said that he was a grandson (meaning grand nephew) of the plaintiffs and that when the plaintiffs who owned the suit land shifted to Taungya-rgyi village, he was in possession of the suit land together with his cousin U San Dun and Ma Mya Zai. When the Karen insurgents rose in arms against the Government he, U San Dun and Ma Mya Zai were interned by the Government. Later, when multi-coloured insurgents occupied Henzada town they were released from the custody. Subsequently, the defendant came and squatted on a portion of the suit land. He did not object to her presence and even collected from her a portion of the revenue which he had to pay on behalf of U Kali and Daw Baw U.”

ထိုအချက်အလက်များအပေါ် မူတည်ပြီး ယင်းအမှုကို ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။

“In the case now under consideration the plaintiffs never abandoned the suit land. It was left in charge of their

(၁၁) ၁၉၆၃၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၇၅၉ (၆၆၁)။ (၆၆၃)။

close relatives Aung Sein, Aung Gyaw and San Dun. Thereafter, when Aung Sein and San Dun were interned by the Government, the defendant took the opportunity of squatting on a portion of the suit land. Consequently, there was neither dispossession of the plaintiffs nor discontinuance of possession by them within the meaning of Article 142 of the Limitation Act."

၁၉၇၂

- ၁။ မောင်တင်ဦး၊
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွ၊
- ၄။ မအမာ၊
- ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
- ၆။ မအေးရီနှင့်
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ။

ဦးအောင်သိန်းနှင့် ဒေါ်မမကြီး (၁၂) အမှု၌ ပေါ်ပေါက်သည့် အကြောင်းအချက်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်—

“ဒေါ်မမကြီး အခင်းဖြစ် မြေပေါ်တွင် နေထိုင်စဉ် မကြည်က ဖယ်ရှားစေခြင်း ပြုသည်ဟုဆိုချေ။ ဒေါ်မမကြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း စစ်ဘေးဒဏ်ကြောင့် အခင်းဖြစ်မြေပေါ် အိမ်ပျက်စီးရာတွင် အခြားသို့ သွားရောက်နေထိုင်ခဲ့ဟန် တူသည်။ ၎င်းသည် ထိုမြေကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အခြား စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များနည်းတူ မလွဲမရှောင်သာသဖြင့် မိမိတို့ ပိုင်နက်များမှ ယာယီသဘောဖြင့် ခွဲခွါပြီး အခြား သင့်တော်သော အရပ်ဒေသများ၌ နေထိုင်ခဲ့ဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအမှုပါ အကြောင်းချင်းရာများသည် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ၊ ပဌမ ဇယားအပိုဒ် ၁၄၄ တွင် အကျုံးဝင်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ဦးချစ်ထွန်းနှင့် ဒေါ်ငွေသောင်း (၂) တို့အမှုနှင့် ဦးကံ ပါ ၂ နှင့် ကာလချန် ပါ ၂ (၃) တို့အမှုတွင် ယခုကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုး၌ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်သူများ အပေါ်တွင် သက်သေပြရန် တာဝန် ရှိကြောင်းနှင့် အဆုံးအဖြတ် ပြုခဲ့လေသည်။ ထိုမှတပါးလည်း မကြည်သည် မြေလွတ်တော့သဖြင့် ဝင်ရောက်နေထိုင်ခဲ့ဟန် တူသည်။ ဒေါ်မမကြီးအား ဆန့်ကျင်၍ အခင်းဖြစ်မြေကို လက်ရှိထားခဲ့ဟန် မတူချေ။

မပြန်ကြီးနှင့် ဦးရွှေကျွန်း (၁၃) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဤသို့သုံးသပ်ထား၏။

“It has been argued that as Ma Pyan Gyi admits that twenty years ago U Shwe Kyun was the owner of this land, the burden of proof is on her to show that he is no longer the owner. The learned advocate for the respondent even argued that the presumption always is that where a man has once been the owner of land, he continues to be owner of the

(၁၂) ၁၉၆၄၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၂၆၉ (၂၇၁)။
(၁၃) အေ၊ အိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၆၊ ရန်ကုန်၊ ၁၂၄။

၁၉၇၂

- ၁။ မောင်တင်ဦး၊
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပု၊
- ၄။ မအမာ၊
- ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
- ၆။ မအေးရီ

land. I am entirely unable to accept this proposition. It is obvious that when a man sues for the possession of property, which is in the possession of another, he must show that he has a subsisting title to the property. One of the ways in which he can show that he has a subsisting title is to bring evidence to, show that he once owned the property, and that at the time he was unlawfully dispossessed he was still the owner of that property.”

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော အမှုများ၌ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများက၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့် အချက် ၁၄၄ တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပုံတို့ကို ထောက်ရှုဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့် ၁၄၄ တို့တွင် ပါရှိသော စကားရပ်များအရဆိုလျှင် တရားလိုက တရားပြိုင်လက်တွင် ရှိသော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလို့မူ စွဲဆိုသောအခါ ယင်းအမှုသည် အချက် ၁၄၂၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၄ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိသလားဟု ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အောက်ပါ မှုများပေါ်တွင် အခြေခံရမည်ဖြစ်သည်။

- ၁။ အချက် ၁၄၄ သည် ကြွင်းကျန်သော (Residuary) အချက် ဖြစ်သည်။ အချက် ၁၄၂ သည် အတိအလင်း သီးခြားပြဋ္ဌာန်းထားချက် ဖြစ်သည်။ အမှုတူမှုသည် အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးမဝင်လျှင်၊ သို့မဟုတ် အချက် ၁၄၂ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိလျှင်၊ အခင်းဖြစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လက်ရောက်ရလို့မူသည် အချက် ၁၄၄ နှင့် အကျုံးဝင်လေသည်။
- ၂။ တရားလိုသည် ပိုင်ရှင်အနေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြား နည်းအရ ဖြစ်စေ၊ လက်ရှိဖြစ်ခဲ့သော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း အပေါ်တွင်၊ တရားပြိုင်က ကျူးကျော်ဝင်ရောက်သဖြင့် တရားလိုက လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ရလျှင်၊ သို့မဟုတ် တရားလိုကိုယ်တိုင်က ယင်းပစ္စည်းကို လက်လွှတ် လိုက်လျှင်၊ ယင်းပစ္စည်းအတွက် လက်ရောက်ရလို့မူ စွဲခဲ့သော် ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိမည်ဖြစ်သည်။
- ၃။ (က) တရားလိုသည် ပိုင်ဆိုင်မှုသာရှိ၍ မည်သည့်အခါတွင်မျှ လက်ရှိ မဖြစ်ခဲ့ဘူးသော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလို့မူ စွဲခဲ့သော် ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်ပေ။

(ခ) ထို့ပြင် တရားလိုက အငှားချထားသဖြင့်၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုသဖြင့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတွင် ဝင်ရောက်နေထိုင်နေပြီးနောက်မှ တရားလို၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုပြီး နေထိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူထံမှ ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလို့မူ စွဲခဲ့သော် အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်။

- ၁၉၇၂

- ၁။ မောင်တင်ဦး
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွ၊
- ၄။ မအာမာ ၊
- ၅။ မောင်ချစ်စိန်၊
- ၆။ မအေးရီနှင့်
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင်ရီ။

(ဂ) ထို့ပြင် တရားလိုသည် တကြိမ်တခါက မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ဘူးသော်လည်း၊ ယင်းပစ္စည်းကို လက်မလွှတ်ဘဲ ကွက်လပ်အဖြစ် ထားရှိပြီး လျစ်လျူရှုထားသည့် အခါ၌ တရားပြိုင်က ဝင်ရောက်ပြီး ပိုင်ရှင်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်မပြုဘဲနေထိုင် (Squatter) သည်။ တရားပြိုင်က နောက်ပိုင်းတွင် တရားလိုကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ လက်ရှိထားခဲ့ကြောင်း ပြုမူပြောဆိုလာသဖြင့် တရားလိုက လက်ရောက်ရလို့မူ စွဲခဲ့သော် အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်။

ယခုအမှုတွင် တရားလို၏အဆိုလွှာနှင့် သက်သေခံချက်များ၌ပါရှိသော အဆိုပြုချက်တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ တရားလိုသည် အခင်းဖြစ်မြေ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရထံမှအငှားကရံအရ အငှားချထားခြင်း ခံရသူဖြစ်သည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင်အခင်းဖြစ်မြေပေါ်တွင် ကျောင်း အဆောက်အဦများမှ လွဲ၍အခြားအဆောက်အဦ တခုမျှမရှိပေ။ အခြားမည်သူတဦးတယောက်မျှလည်းမရှိပေ။ ကျောင်းမှာတရားလိုက ထားရှိသော ကျောင်းဖြစ်သည်။ မြေကွက်လုံးသည်တရားလိုလက်တွင်ရှိသည်။ ထို့နောက် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့တွင် တရားပြိုင်များက ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ပြီး အိမ်များဆောက်လုပ် နေထိုင်ခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိသည်။ တရားပြိုင်တို့လက်တွင် ရောက်ရှိသွားသော အခင်းဖြစ်မြေကို တရားလိုက လက်ရှိရလို့မူနှင့် တရားပြိုင်တို့ကို ဖယ်ရှားပေးရန် သက်သာခွင့်တောင်းသော အမှုဖြစ်သည်။ တရားလိုသည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် အငှားကရံရရှိပြီးနောက် အခင်းဖြစ် မြေကွက်ကို လက်ရှိမရခဲ့ကြောင်း အဆိုပြုခြင်း မရှိပေ။ လက်ရှိ ရခဲ့ကြောင်းသာ အဆိုပြုထား၏။ တရားပြိုင်သည် တရားလို၏ ခွင့်ပြုချက်အရ အခင်းဖြစ် မြေကွက်ပေါ်တွင် ဝင်ရောက် နေထိုင်ခဲ့သည် ဟူ၍လည်း အဆိုပြုထားချက် မရှိပေ။ တရားပြိုင်သည် တရားလို၏ မြေပေါ်တွင် တရားလိုက မတားမြစ်ဘဲ အသာတကြည် ဝင်ရောက် နေထိုင်ခဲ့ကြောင်းနှင့် တရားလို၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို မဆန့်ကျင်ဘဲ နေထိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း အဆိုပြုထားချက် မရှိပေ။

ယခုအမှုတွင် တရားလို၏ အဆိုပြုချက်များနှင့် အကြောင်းအချက်များသည်၊ တရားလို (ဤရုံး၌ အယူခံတရားပြိုင်) ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီး တင်ပြကိုးကား

၁၉၇၂

၁။ မောင်တင်
ဦး။

၂။ မအေဝေင်

၃။ မောင်ပု၊

၄။ မအမာ၊

၅။ မောင်ချစ်
စိန်၊

၆။ မအေးရီ

နှင့်

၁။ ဦးမြသီး

၂။ ဒေါ်ခင်ခင်
ရီ။

သွားသော ဒေါ်မယ်ရှင် နှင့် ဦးကလိ (၁၁) အမှုနှင့် အကြောင်းခြင်းရာနှင့် အဆို ပြုချက်ချင်း မတူသည်မှာ ယင်းအမှု၌ မြေဓယူခြင်းရှိခဲ့သဖြင့် ပိုင်ရှင်လက်ခံ မဖြစ် ခဲ့ပေ။ ဦးချစ်ထွန်း နှင့် ဒေါ်ငွေသောင်း (၁၀) အမှုမှာကဲ့သို့ ပိုင်ရှင်က ပစ္စည်း လက်ရှိထားခြင်း၊ ဝင်ရောက်နေထိုင်သူထံမှ မြေဓယူခြင်းမရှိပေ။ ဦးအောင်သိန်း နှင့် ဒေါ်မမကြီး (၁၂) အမှု၌မူ ပိုင်ရှင်ကို ဆန့်ကျင်၍ လက်ရှိထားခြင်း မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ထား၏။

ယခုအမှုတွင်၊ အဆို၊ အချေနှင့် သက်သေခံချက်များအရ ပေါ်ပေါက်သော အကြောင်းအချက်၊ အဆိုပြုထားချက်နှင့် ငြင်းချက်တို့ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အချက်မှာ ယခုအမှု မူလရုံး တရားလိုသည် မြေငါးဂရံ ရရှိခဲ့သော ပိုင်ရှင်အနေနှင့် အခင်းဖြစ် မြေကို လက်ရှိထားခဲ့ရာမှ တရားပြိုင်က ကျူးကျော် ဝင်ရောက်နေထိုင်ပြီး တရားလိုက လက်မဲ့ဖြစ်သွားခဲ့သည့်အတွက်၊ တရား လိုက တရားပြိုင်ကို အချင်းဖြစ်မြေမှ ဖယ်ရှား၍ လက်ရောက်ရလိမ့်မူ စွဲဆိုခြင်း ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤအမှုသည် ကာလစည်းကမ်း သတ် ဥပဒေ အချက် ၁၄၂ နှင့် အကျုံးဝင် သက်ဆိုင်မှု ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ် အချက် ၁၄၂ နှင့် သက်ဆိုင်မှုရှိသော အမှုများ၌ အမှုစွဲဆိုခြင်း မပြုမီ ၁၂ နှစ်ကာလအတွင်း တချိန်ခန့်က၊ တရားလိုသည် အခင်းဖြစ် မြေကို လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားစေအောင် သက်သေခံ အထောက်အထား တင်ပြရန် တရားလိုအပေါ်၌ တာဝန်ရှိသည်။ အမ်၊အေ၊အမ်၊မူသီးယားချစ်တီး နှင့် စီ၊နာခွီသေးပါး (၅) အမှုစီရင်ထုံး၌ ဤသို့ အတိအလင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ (ဖော်ပြပြီး)။ ထို့ပြင် မောင်ရာကျော်နှင့် မငွေ (၁) အမှုနှင့် ဦးမောင်ကြီးနှင့် မောင်အုံးပွင့် (၉) အမှုတို့တွင်လည်း အလားတူ ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ယခုအမှု၌ တရားလိုဘက်မှ တရားပြိုင်များသည် တရားလိုအဆိုပြုထားသည့် အတိုင်း ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့က အခင်းဖြစ် မြေပေါ် ဝင်ရောက်ကျူးကျော် ပြီး အိမ်ဆောက်နေထိုင်ခဲ့ကြောင်းနှင့် ထို ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့အထိ တရားလို သည် အခင်းဖြစ်မြေကို လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ကြောင်း တို့ကို ထင်ရှားစေရန် ခိုင်မာလုံလောက် သော သက်သေခံ အထောက်အထား တင်ပြခြင်း၊ တင်သွင်းထားခြင်း မရှိပေ။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့အထိ တရားလိုသည် အခင်းဖြစ်မြေကို လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ ကြောင်း သက်သေခံချက်များအရ ပေါ်လွင်ခြင်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် တရားလို စွဲဆိုထားသော အမှုများသည် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် အမှုများကို ပယ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ ကိုကြည့်ပါ။

သို့သော် မူလရုံး တရားပိုင်များသည် အခင်းဖြစ် မြေကွက်များ၏ ပိုင်ရှင် ဖြစ်မလာပေ။ ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၈ သည် ဤအမှုများနှင့် သက် ဆိုင်မှုမရှိပေ။ မြေသည် အစိုးရ (အိုးအိမ်ကော်ပိုရေးရှင်း) မြေဖြစ်သည်။ အစိုးရက သော်လည်းကောင်း၊ အိုးအိမ်ကော်ပိုရေးရှင်းက သော်လည်းကောင်း လိုအပ်သလို အခရားယူနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ မြေငှားဖြစ်သူ မူလရုံး တရားလိုကသာလျှင် လက်ရောက် ရလိမ့် မှုဆိုနိုင်တော့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မောင်အေးဖေ နှင့် ပြည်သူ့အိုးအိမ်အဖွဲ့ (၁၄) အမှု၌ ဆုံးဖြတ်ထားသည်မှာ ရန်ကုန်မြို့အတွင်းရှိ မြေငှားဖြစ်သော မြေအကွက် များကို ဆန့်ကျင် လက်ရှိထားကာမျှဖြင့် ပိုင်ရှင်ဖြစ်မလာနိုင်ပေ။ ယင်းစီရင်ထုံး ၌ ဤသို့သုံးသပ်ထား၏။

- ၁၉၇
- ၁။ မောင်တင် ဦး၊
- ၂။ မအေးခင်၊
- ၃။ မောင်ပွ၊
- ၄။ မအမာ၊
- ၅။ မောင်ချစ် စိန်၊
- ၆။ မအေးရီ နှင့်
- ၁။ ဦးမြသီး
- ၂။ ဒေါ်ခင်ခင် ရီ။

“ It is common ground that the Board does not claim any title whatsoever to the house standing on the land except its right to proceed against it for recovery of the rents due in respect of the land. On the other hand, the applicants as persons in possession can hold it against all the world except the true owner. It must therefore be said that as against the Board the applicants are entitled to the house subject to the right of the Board for recovery of the arrears of the rent due on the land.”

သို့ဖြစ်ရကား၊ အခွင့်ထူးအယူခံမှုများ ဖြစ်သော အမှုအမှတ် ၆/၇၁၊ ၇/၇၁၊ ၈/၇၁၊ ၉/၇၁၊ ၁၀/၇၁၊ နှင့် ၁၁/၇၁ တို့ကို စရိတ်နှင့်တကွ ခွင့်ပြု၍ အယူခံရုံး စီရင်ချက်နှင့် အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ မူလရုံးတွင် စွဲဆိုထားသော သက်ဆိုင်ရာ မူလမှု အသီးသီးကို စရိတ်နှင့် ပယ်လိုက်သည်။

(၁၄) ၁၉၅၈၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၂၂ (၂၅) (တရားလွှတ်တော်ချုပ်)။